Nicolaus de lyra sup ps

LYRA (NICOLAUS DE) 1270?–1340.

7586. In Latin, on paper: made up of two MSS. written in the first half of the 15th cent. in Germany: 8¾ × 6 in., 92 leaves: in contemporary binding of white leather on boards, with clasp and with title on parchment on front cover.

A (with a few coloured capitals). i (fol. 1). 'Postilla super librum Job edita et compilata a magistro Nicholao de Lyra de ordine fratrum minorum.'

B. ii (fol. 57). An anonymous Latin medical treatise on the head: *beg.* 'Ad capillos denigrandos. Recipe nucum cortices virides': *ends* imperfect in ch. 4 of tract. 1 of porcio 5ta operis primi, 'et restant adhuc plura que hic deficiunt'.

'Hic libellus est Johannis Hosinlu (?) d[icti] Weytter', 15th cent. The name of 'Johannes Reglus plebanus in Legraunch', also 15th cent., occurs on fol. 92v. 'MS. g. 2', afterwards '50', also '25' and then '39' in unknown libraries. Bought May 1913.

Patienciam habe in me et omnia reddam tibi Mt 18. Quamvis
verbum istud sit verbum servi ad dominum tamen potest accipi quasi ut sit verbum
dei ad sanctum iob servum suum quem post gravem [illegible] fidelium ad dominum
tamquam [illegible] suum quod dicitur de uno [illegible] et cetera sic
[illegible] dominus dixit [illegible] me [illegible] fidelium
dicit suum et cetera [illegible] apostolus ad gal 2 de xpo [illegible] dei [illegible]
sui [illegible] sua dignis per [illegible] et [illegible] Sic igitur verbum [illegible]
potest accipi ut sit verbum dei ad sanctum iob sibi [illegible] in [illegible] In quo [illegible]
isto duo notantur in quibus [illegible] libri et in [illegible] Primum est
[illegible] iob stabilitate in adversis cum dicitur patienciam habe [illegible] est dei [illegible]
[illegible] cum dicitur et omnia reddam tibi [illegible] ultimum capitulum
[illegible] novissimus iob magis quam [illegible] et [illegible] istorum potest
accipi [illegible] usque [illegible] sustinet [illegible] et postea reddicio
[illegible] tempus [illegible] usque [illegible] domini [illegible]
quod fecit iob ut patebit [illegible] libro et sicut est reddicio [illegible]
quod deus sibi duplicavit [illegible] et de [illegible] sibi restituit
[illegible] Decimo autem [illegible] iob [illegible] in hoc libro [illegible]
usque ad ultimum capitulum exclusive [illegible] domini [illegible]
ultimum capitulum sic [illegible] videbitur [illegible] in libro [illegible] domino [illegible]
[illegible] de [illegible] duo sunt [illegible] est
[illegible] quod in hoc libro [illegible] fuit parabola vel res gesta [illegible]
quod est parabola et quod moyses scripsit librum istum ut [illegible] hebreos
[illegible] ad [illegible] patientiae et [illegible]
hominem nomine iob [illegible] flagellatum et [illegible] eius qui [illegible]
[illegible] cum [illegible] flagellatum
et [illegible] obedientibus eorum sic [illegible] qui [illegible]
[illegible] ad [illegible] antiquitate [illegible] scripture et [illegible]
[illegible] nomine [illegible] quod nomen [illegible] in latino.
et [illegible] nomen [illegible] vel [illegible] ad [illegible] pseudis
[illegible] disputaciones de [illegible] scripture hystoriis et [illegible] fabulis sed hoc
[illegible] sacre scripture [illegible] Primo quia [illegible] huius libri expressi
eius [illegible] et [illegible] gesta [illegible] hominis
et sibi loquitur [illegible] iob. Item [illegible] dicit expressa dei [illegible] fuerint tres
viri isti in medio eius noe daniel et iob isti iusticia sua liberabunt animas
suas. Certum [illegible] noe et danielem fuisse homines veros in rerum natura ergo
[illegible] idem fuisse iob ad [illegible] Item [illegible] beatificamus
eos qui sustinuerunt sufferentiam iob audistis et finem domini vidistis ergo
[illegible] est iob fuisse verum hominem [illegible] in rerum natura sic et [illegible] passus
hunc. est in rerum natura [illegible] autem [illegible] est [illegible] huius auctoris [illegible]
[illegible] huius libri [illegible] intelligendum sciendum quod [illegible] antiqui [illegible] plerum
dei [illegible] sic [illegible] et [illegible] [illegible]

h libellus [illegible] wyett

actu. Alii vero licet dixerint maiora et similia regi divina providentia actus tamen
exclusserunt inferiora corruptibilia ... dicitur in secundo ... Iudeos Saduceos et
Caldeos ... nec ... consideraverunt. Alii vero licet corruptibilia ... esse non
... regi divina providentia tamen actus excesserunt actus humanos ex
libero arbitrio procedentes de quibus dicitur tulerunt fuisse et hii inter alia movebantur
ad hoc quia non videbant qualiter infallibilitas divine providentie staret cum liberi arbitrii
libertate. Item videbant ut frequenter malos prosperari et bonos tribulari
quia non videbatur convenire providentie divine maxime quia ... de aspicio loquens ad deum
ait. Tu solus ... gubernationem solos respicis actus. Sed hic dicitur est fidei et moribus
contrarium quia tollit penas et premia actus peccatores et iustos reddi et per consequens timorem
dei et amorem ... quia dicit sanctus thomas de aquino qui hunc librum exponit
eligentem quod studium sanctorum doctorum qui sacram scripturam prim... ut ... fuit
primo errorem a cordibus hominum removere inter quos de primis fuit sanctus iob
et in hoc ... dicit sed ultimus dicitur quia intentio sancti iob in hoc libro fuit supposito
quod res naturales regantur divina providentia ... ultimus et actus humanos divina
providentia regi sed salvo meliori iudicio non videtur hoc fuisse eius intentio quia totus
liber iste procedit per modum cuiusdam disputationis inter iob et amicos eius
ex altera parte ... disputationis inter aliquos non est declaratur vel probatur in quo
cum eo conveniunt sed eo supposito tamquam ... et concesso procedit ultimus ad probandum illud in quo
dissentiunt ... est expressum huius libri quod amici iob in hoc debebant
cum eo quod actus humani reguntur divina providentia quia intelligebant ... adeo iuste
puniri ... sue ... ex ... non quod supponebant peccatis divinam
providentiam ordinatam de actibus humanis ... manifeste patet quia hic in ... capitulo
quod indux... thematistes ... sic allegatum ... ac Caldeos
... nec ... consideraverunt unde ... longe sit a me
Videm posset ... ex verbis aliorum ... iob sed propter ... obmitto
materie quod ... doctor hic ... impressum suo et ... videtur dicendum quod
intentio ipsius iob in hoc libro non fuit declarare actus humanos regi divina providentia
sed hoc supposito tamquam ab adversariis concesso procedit ad declarandum in quo dissentiebant
... non solum patet expressum libri sed et ex concessione doctoris predicta
quia licet amici iob tenerent actus humanos regi divina providentia tamen debebant
quod adversitates huius mundi non inferrent alicui nisi propter mala preterita et prosperitates
non evenirent alicui nisi propter precedentia merita quod est erroneum propter quod sanctus iob
intendit in hoc libro declarare contrarium scilicet quod aliquando in presenti malis eveniunt bona et iustis
adversitates secundum ordinem divine providentie ... premia ... mala et premiare bonos
non solum in vita presenti sed et in futura. Et quod hec sit intentio iob in hoc libro manifeste
patebit procedendo domino concedente.

Utrum est intentio huius etc. Sic dicendum est intentio sancti iob in hoc libro
est declarare quod ex ordine providentie aliquando malis bona eveniunt et iustis
adversitates inferuntur quod potissime declaratur per suam flagellationem absque culpa precedente
... hec ... et ideo liber iste dividitur in tres partes quia primo describit ipsius iob
... flagellationem secundo ... disputationem ... tertio ... ultimus 38 capitulo
... Prima continet ... quia primo ... iob describitur prosperitatis status secundo

Gen. 36. et p[ro]p[ter]ea descendit de edom ... p[er] esau, quia aut[em] ... dom[inum] ex ... no[m]i[ne] s[cilicet] iob et iobab.

adu[er]sitatis pondus ibi **Cum vidissent aut[em] dic[itur]** ... intrus q[uia] p[rimo] descr[ibitu]r ip[s]ius
iob p[ro]sp[er]itas ex p[ar]te sue co[n]dic[ion]is et ex[terio]r[um] ext[er]ior[um] multiplicac[ionibus] i[bi] **Natique s[unt] ei** 2°
ex filior[um] mutua dil[ec]c[i]o[n]e i[bi] **et ibant** ... indu[cit]ur q[uia] p[rimo] descr[ibitu]r ip[s]i[us] iob
p[at]ria et gen[us] ... vir erat in terra hus
Gen. 22. l[egitu]r q[uod] melcha peperit ip[s]i nachor hus p[ri]mogenitu[m] et buz ... ubi d[icit]
... q[uod] ab [e]o hus denominata est t[er]ra ista in qua fuit iob et ex hoc ... d[icit]
et q[uod] aliq[ui] hebr[ei] q[uod] iob descendit de nachor f[rat]re abraham et hoc d[icit] iero[nimus] lib[ro] de
hebr[ai]cis q[uesti]o[n]ib[us] sup[er] gen[esim] ... lib[ro] ... est ... ut ... d[icit] lib[ro] illustriu[m]
viror[um] ... de hebr[ai]cis q[uesti]o[n]ib[us] sup[er] alios lib[ros] dub[iu]m sit an q[ui]s sint ... sic ...
d[ixi] huic et ... concordat ut h[abetu]r i[n] 32 c[apitulo] q[uod] heliu buzites ... cu[m] amicis
iob ... q[ui] d[ic]tus est buzites eo q[uod] descendit de buz f[rat]re filio
nachor ut d[icit] ... lib[ro] de hebr[ai]cis q[uesti]o[n]ib[us] et sic ... heliu et iob fuerunt de
eadem cognac[ion]e ... q[uod] iob descenderit de nachor no[m]i[n]e iob d[icit] aut[em] amb[rosius]
et aug[ustinus] sup[er] ... q[uod] iste vocat[ur] iobab et huic ... concordat q[uod] i[n] ...
biblijs in fine lib[ri] iob et in ... post p[ri]mu[m] p[ro]logu[m] iero[nimi] sup[er] lib[rum] ...
fertur aut[em] iob ... in finib[us] ydumee et arabie et ...
... nom[en] iobab est aut[em] ip[s]e filius ... de esau filius fili[us]
... melius ... iero[nimus] et hebr[ei] ... ip[su]m descendisse de nachor
ut d[ictu]m est q[uia] sunt ... in talib[us] hystorijs et genealogijs ...
... q[uod] ... duo ho[m]i[n]es valde ...
solu[m] ... no[m]i[n]e ... s[ed] ... no[m]i[n]e ... s[cilicet] q[uod] ...
sunt valde ... dissiliter s[ed] in fine ut p[at]z
et ... nom[en] iob in hebr[aic]o incipit ab aleph iobab vero ... ioth ...
addi[ti]o que allegata est no[n] v[idetu]r ... d[icit] iero[nimus] lib[ro] de hebr[ai]cis q[uesti]o[n]ib[us] non
est in hebr[aic]o et io no[n] est ... in fine
lib[ri] iob et ... p[at]z q[uod] si ... p[ro]logi iero[nimi] no[n] ... h[ec]
... et ... in hystorijs et genealogijs hebr[e]or[um]
... q[uod] ... no[n] est ... q[uo]d ... fuit
iob q[uia] s[ecundu]m iero[nimu]m lib[ro] de h[ebraicis] q[uesti]o[n]ib[us] ... buzites ... fuit ...
ip[s]i iob s[ed] iunior ip[s]o fuit balaam ... Num. 23 et 24 q[ui] fuit ... fine
vite moysi et sic iob et moyses fuerunt ... **Et erat** ... hic ...
descr[ibitu]r ip[s]i[us] iob ... cu[m] d[icitu]r **simplex** i[d est] ... dolositatis et ...
... simplicitatis no[n] ...
dolositati s[ecundu]m ... ro. xvi ... simplices
i[n] malo **et rectus** i[d est] ... iusticie ... in suis actib[us] ... q[uod]
no[n] exit ... h[uius] ... s[cilicet]
h[oc] facias alij q[uod] tibi vis fieri et no[n] facias alij q[uod] tibi no[n] vis fieri
et ... s[ed] ... quo ... d[icit] iob ... in ... suis ...
... absq[ue] ... in fine ... q[uod] est ...
... q[uod] iob ... **ac timens deu[m]**
s[cilicet] timore filiali ... **et recedens a malo**
no[n] ... amore q[ui] est ip[s]i[us] ...

et sic patet quod bene se habuit erga se ipsum. Natique. Hic ponitur describitur prosperitas Iob
quantum ad bona exteriora. Et primo quantum ad meliora scilicet filii et filie in quibus maxime parentes
gaudent. Unde [illegible] 30 mortuus est pater eius et quasi non est mortuus, reliquit enim filium
sibi similem. Ponit autem maiorem numerum filiorum quam filiarum cum dicitur: vii filii et tres filie
que faciunt ad cumulum prosperitatis sue, quia filii communiter magis diliguntur tum quia possunt
magis in bonis patris succedere, tum quia possunt in agendis parentum dominibus melius
adiuvare. Deinde ponit alia bona exteriora scilicet divitie quibus sustentatur
vita parentum et filiorum. Divitie autem antiquitus fuerunt precipue in animalibus. Et primo ponit primo
illa que deserviunt homini ad victum et vestitum cum dicitur: Et fuit possessio eius vii milia
ovium, quarum lana homines vestiuntur et carnibus nutriuntur. Secundo ponit illa que homini
deserviunt ad laborem [illegible] cum dicitur: et tria milia camelorum qui maxime
deserviunt hominibus in omnibus portandis de loco ad locum. Tertio ponit ea que deserviunt
homini in agricultura, scilicet quingenta iuga boum. Quarto est que deserviunt homini ad vecturam
cum dicitur: et quingente asine ex quibus generantur muli [illegible] hominibus in terra. Ac
familia multa nimis que erant necessaria ad tantas divitias administrandas. Eratque
vir ille magnus et valde famosus propter bonum suum et virtutem magis et [illegible] prosperitas
eius cum homini bonum sit diligibilius auro et argento. Et ibant. Hic
ponitur describitur prosperitas Iob ex filiorum mutua dilectione. Unde enim divitie solent
esse causa discordie propter quod dicitur Gen. 13 quod Loth et Abraham non poterant simul
habitare pacifice propter magnas divitias et familie et ideo magna prosperitas fuit
apud Iob quod filii eius communiter erant [illegible] et valde divites tamen cum hoc erant
ad invicem valde concordes et hoc est quod dicitur: Et ibant filii eius [illegible]
associando et faciebant convivia per domos non de gula [illegible] sed ad
caritatem nutriendam unusquisque in die suo i. una die ebdomade sicut erant vii filii
et septem dies ebdomade per circulum et mittentes vocabant tres sorores suas
ne viderentur eas contempnere ratione sexus fragilis sed magis eas diligere et honorare.
Cumque in orbem transissent dies convivii i. in fine ebdomade ut dominus [illegible] mittebat
ad eos Iob. Ex quo patet quod non erat cum eis in talibus conviviis sed stabat in loco suo
sicut maturitas sue etatis permittebat filiis suis aliqua quibus bene sit aliquando indulgetur
[illegible] sue etatis que tamen non decent maturitatem senectutis. Et sanctificabat illos quia
in talibus conviviis solent [illegible] aliqua incipi [illegible] sui eorum inordinatione.
Consurgensque diluculo octava die ebdomade sequentis [illegible] incipit [illegible] convivium
offerebat holocausta per singulos i. sacrificia ad honorem domini [illegible] Dicebat
enim i. cogitabat: Ne forte peccaverint filii mei. Ex quo patet quod si consuetudinaliter [illegible]
eos talibus conviviis non eos permittet. Et benedixerint deo i. maledixerint
[illegible] horror blasphemie domini [illegible] scriptura frequenter [illegible]
pro opposito scilicet benedictionis in cordibus suis [illegible] non propriissent [illegible]
abominationis dei [illegible] tamen timebat ne [illegible] cordis
commotio. Sic faciebat Iob cunctis diebus scilicet [illegible] conviviorum [illegible]
[illegible] devotione sue [illegible] quod est valde laudabile quia multi [illegible]
incipiunt et cito desistunt. Quadam autem die. Hic ponitur post statum

carnalitez.

opera.

operationis ipius iob describitur qui adversitates que dicitur fuit una ex bonorum amissione
alia ex filiorum corporis percussione quo ad primum circa secundum vero fuit percussione percussio et
in ea primo ponit huius adversitatis percussionem secundo eius execucionem ibi Egressusque est
Primo in primis quod primo ponitur provocationis occasio secundo ipsa provocacio ibi Cui respondit sathan Occasio
autem fuit quod diversis sanctis iob in magno stabiles a domino eius commendatis invidia
motus que voluit eius subversione inpetrare quia in hac parte magis sancti subiciuntur
diaboli potestati Ideo aliquid de sanctis angelis et malis ad maiorem huius partis intellectum
Sciendum igitur quod omnes angeli celesti sunt boni sed aliqui in suis ordinibus persistentes
ad laudem sui conditoris confirmati sunt et gloriosi et vocantur filii dei alii vero a suis
ordine cadentes propter superbiam depulsati vocati sunt demones sub sathan vltimus
sciendum quod assistere angelorum coram domino dicitur modis triplex et sic angeli superiores qui non
mittuntur ad executionem ministerii domino deo assistere Alii vero qui aliquando domino deo
ministrare sicut quod dicitur daniel vii milia milium ministrabant ei et decies milies
centena milia assistebant ei Alio modo large et sic omnes angeli scilicet ministrantes
domino deo assistere inquantum vident deum clare Tertio largissime et sic et demones
domino deo assistere inquantum ipsi et actus eorum patent domino deo sic et sicut angelorum
ultimus considerandum quod sicut sancti angeli in ministerium missi salutem hominum promovent
ita et procurant et demones salutem corporum impediunt et perturbant huius premissis 2
descendamus ad literam Quadam die non est intelligendum quod aliqua successio
temporis sit in deo vel in demonum actibus eius ministerium qui in sublimi certe sed tamen in substantia
tantum aliquando Cum venissent filii dei id est sancti angeli in suo ad representandum coram
deo hominum merita sicut quod dicitur raphael angelus thobie xii Quando orabas lacrimis et sepeliebas
mortuos et derelinquebas prandium et mortuos tuos abscondebas in domo
tua et nocte sepeliebas ego obtuli orationem tuam domino Ut assisterent coram
domino assistencia hic dicitur quantum ad angelos superiores et assistencia large dicitur quantum ad
inferiores et assistencia largissime dicitur quantum ad omnes angelos scilicet et et demones
et inter hos vltimo secundum Affuit inter eos et sathan quia actus demonis malum
quantum genus operationis patent domino deo et adunare eius Cui dixit
vnde Dominus Unde venis non quia ignoraret sed sicut alium sciebat prophetas ut respondeant sicut
demonis sit nec puniri id est sicut quod similiter prophetis illi melchisedech vnde venis non
querit exigentem sed ut exercicium vnde consciencia procedit ad iudicandum iob
mittit qui respondens ait quod hic non est intelligendum quod ad deo ignotum manifestavit
sed quod eius malignitas deo non sit Circuivi terram id est homines terrenos quia
hominum discutit actus et consuetudines ut inveniat vias et modos nocendi propter
quod dicitur petri prima ca. v. Adversarius vester dyabolus tamquam leo rugiens circuit querens quem devoret
Numquid considerasti servum meum iob quasi dicat satis investigasti sed non invenisti
in eo aliquod malum et subditur quod non sit ei similis quod non est intelligendum quod iob esset
sanctior moyse vel abraham et forte quibusdam aliis eidem temporis sed sic quod in illis suis
est alia prerogativa specialis propter quod dicitur eccli. xliiii non est inventus similis illi etc.
homo simplex et rectus etc. ista sunt supra exposita Cui respondit sathan de tanta oratione
defensum iob commendationis quam demon invidus non potuit sustinere

ca. omnium … *i. Reg. de samuele* *No.*

miti etiam diminuit . d. Numquid iob frustra timet deum q. d. non quia fuit
t(er) intuitu temporalium que tu ... iustificaci ... et ideo hic etiam p(ro)uidi
t(er) p(er)t(e) q(uod) s(e)q(ui)t(ur) Nonne tu uallasti eum . i. et 4 sua uallasti tua p(ro)tectione
q(uod) non possum eum temptare ideo c(on)tra p(ro)cedit ad eius flagella i(n)cipie(n)da . d. Sed
extende pauxillum manum tuam q(uia) demon non p(otes)t nocere n(isi) s(ecundu)m diuina(m) p(er)missione(m)
et tange cuncta que possidet . i. om(n)ia bona eius exteriora sup(er) que eminenter ... dando
in licentiam exterminandi ea Nisi in faciem benedixerit tibi . i. maledixerit tibi
manifeste supple male accidat michi credebat . n. sathan ... bonis
exterioribus ... iob ipsum impellere ad ... p(ro)rumpendo ... in blasphemiam
... n. non ... cum ... superbissimus ... hereticis
... sibi resistentibus ... Dixit ergo dominus ad sathan concedendo ei suam
petitionem Tamen in eum ne extendas manum tuam ipsum ipsius p(er) flagellando / Egressusque
est / hic c(on)tra ... imperfecte flagellationis ... et q(uod) iob in flagella ...
eius uictoria ... Tunc surrexit iob et primo d(icitu)r Egressusque
est sathan ... licentia sibi data a facie domini q(uia) ... in
tantum iob flagellare ... deus hoc p(er)misit flagellari ut ... sue
... monstraret / sathan aut(em) ... est ut ... iob ad
blasphemiam impelleret Cum aut(em) quadam die Hic ... iob ordine
c(on)trario ... ordini ... eius ... super eminenti quia ibi p(ro)ced(it) ... amerioribus
bonis p(ro)cedendo ad minora ... iob afflicto ... n.
... non ... in me ... si iob ... morte ... audiuisset
... admista ... amissio non ... sed post ... bona ...
... et ideo ... demonis factum est ... iob
... procedendo ut sic ... efficeret
noua afflictio et hoc est q(uod) d(icitu)r Cum aut(em) quadam die filii et filie eius comederent
et biberent uinum quod est ... letificatiuum in domo fratris sui primogeniti
fiebat ... et iocundius ... / Nuntius uenit ad iob ut ...
... leti ... iob . qui dic boues arabant
... bou(m) ... ut ... amissio ...
... et asine pascebantur iuxta eos . q. d. ... in ...
q(uia) asine iuxta boues pascentur ut ... cum eis ... et pueros
percusserunt gladio q(uod) grauius fuit uiro iusto q(uam) aliud amissio Et ego
euasi solus ut nuntiarem tibi . q. d. alia de causa non euasi ut uide(tur) n(isi)
quia deus uoluit ut hoc malum ... adeuc ... 4 ...
in ... Cumque adhuc loqueretur uenit alter ... demonis factum est
ut ... istos ... non ... iob ... ad ...
et ... Ignis dei cecidit . i. a deo missus
. q. d. ... factum est q(uod) ... et ...
iste tamen ignis descendit ... demonis ut ... Sed adhuc
illo loquente ... sic sup(ra) Caldei fecerunt ... q. d. ...
... q(uod) nullo ... possem ... dampnum ... et ...

q(uod) deus p(er)misit iob flagellari

seu primogeniti

carnis. Adhuc loquebatur etc. Hic ultimo ponit plus amissio que gravior est
precedentibus cum dicit: Filiis tuis et filiabus, ut ondatur quod de ples fu-
erunt in vescentibus et bibentibus vinum i. occupatis in potacionibus et in epulis aggravata
leticiis per mortem istius mirandis [illegible]. Et ecce repente ventus vehemens
irruit, q.d. ex divina vindicta videtur esse secundum quod ventus tante vehementie non
consuevit fieri. Et concussit quattuor angulos domus et oppressit liberos tuos et mortui sunt,
defuerunt q.d. non remansit tibi amplius. Et effugi ego solus, quod de solo nuncio [illegible],
quod nocet qui non potest sibi vivere, nisi desiderant in suis [illegible] in morte
ut hic. Tunc surrexit Job et [illegible]. Tunc flagellatus Job a deo fuerit execute quod ignis
igne de celo et alio in ferrum [illegible] et ventum terre commovit, tunc quod con-
sulo [illegible] que pocius obedit quam ammovet localiter et ideo [illegible] de
dimissio potest fieri etc. quod ceteri possunt ex motu locali. Ignis autem generatur
ex forti collisione corporum et similiter ventus vehemens ex forti motu nisi [illegible] ex-
[illegible] demon [illegible] et movere. Tunc [illegible] quod potest [illegible] passivis
applicare et sic ignem et [illegible] natura
Tunc surrexit Job. Hic ponitur paciencia ipsius Job [illegible] ecce quod stoyci
dixerunt bona exteriora non esse aliqua bona ipsius hominis cum non sint in ipso homine
dixerunt quod per amissionem eorum nullatenus [illegible] nec peripatetici vero
dixerunt quod sunt bona hominis [illegible] instrumentaliter adiuvancia bonum hominis
quod est bonum in tis ordinata [illegible] sapiente de amissione talium moderate tristari
concedebant, ita tamen quod plus ratio a suo statu non declinet. Et hoc sunt vior
est et katholice doctrine magis consona sicut dicit Augustinus decimo de civitate dei libro 9. Hunc igitur
sententiam Job secutus [illegible] tamen [illegible] moderata ut et [illegible]
[illegible] et hoc est quod dicitur: Tunc surrexit Job et scidit vestimenta sua in signum tristicie et
[illegible] dolorem: post mortem filiorum audita ut decet [illegible] amissio
doluisse ondatur [illegible] non dolere [illegible] mentis cordis [illegible]
[illegible] filiorum [illegible] dolorem non [illegible] in moderatum sic
[illegible] [illegible] non [illegible] apostolus ad Thes. Nolumus vos
ignorare de dormientibus i. defunctis mortuis ut non contristemini sicut in moderate
sic et ceteri qui spem non habent sicut gentiles statum vite futuris [illegible]
[illegible] Job [illegible] ut patet ex verbis eius infra 19: Scio quod
redemptor meus vivit et in novissimo die de terra surrecturus sum etc. et ideo de morte
[illegible] moderatam non [illegible] et signum exteriora [illegible] et hoc ondatur
Tunc surrexit Job signum animi [illegible] sic [illegible] ut [illegible]
signum est animi a suo statu [illegible]. Et scidit vestimenta sua, communiter [illegible]
tamen extrinsecum per morte filiorum suorum et [illegible] et tonso
capite capillis i. sicut ad decorem [illegible]. Corruens in terram adoravit i. [illegible]
[illegible] patet quod ista [illegible] non fuit extrinsecum tamen deiciente
[illegible] extendendo et dixit: Ondatur [illegible] bonorum
[illegible] non dolor [illegible] amissio in moderate
tristari et [illegible] exterioris. Adicit cum dicitur Nudus egressus sum etc. etc.

omnibus bonis temporalibus. Nudus revertar illuc non est intelligendum proprie quod homo debeat iterato
matris ventrem intrare sed est sensus quod sicut homo egreditur de ventre matris nudus mundum istum
nudus omnibus sic nudus intrat terram. ex quo patet quod bona temporalia non sunt homini connaturalia sed
magis extrinsecus advenientia. et ideo de eorum acceptione non est immoderate gaudendum
nec de amissione tristandum. Secundo vero ista exprimit liberalitatem per hoc quod confitetur bona
temporalia quod non eius sunt sed dei qui potest ea concedere ad tempus longum ut sibi placet et post
absque iniuria quandocumque placet auferre. Ideo sequitur Dominus abstulit etc. Ideo sequitur Sit nomen domini
benedictum. regraciando domino de concessione bonorum ad tempus prestitum et quod tenebat
iob quod ista subtractio ordinabatur a deo ad suum meritum et sic concluditur in textu in omnibus
his. Dominus scilicet flagellacionibus predictis non peccavit iob labiis suis et quod plus magis
estimit sibi accepto imputare quod stultius est contine accepto loquens. quando in corde Neque
stultum aliquid contra deum locutus est blasphemando aut aliquid murmurando.
Factum est autem descripta flagellacione iob in exterioribus bonis hic consequenter ponit
2 eius flagellacionem in afflictione sui corporis et primo ponit istam flagellacionem secundo flagellati provocacionem
ibi dixerunt autem illi tertio provocantium visitacionem ibi Igitur audientes in medio. quod primo ponit flagellacionis causam
et secundo eius execucionem ibi Egressus igitur etc. primum scilicet quod sicut bona exteriora sunt propter corpus
hominis ita corpus propter animam et ideo sicut corpus est magis diligendum quam bona exteriora ita anima
quam corpus propter quod si in ordine bonorum sit primum ad bonum cordis est amor et ordo.
prius sicut utpote (sic Ista suncte deo in operibus bonis aliter primum quod tunc ita ad
sanitatem sui cordis (post hoc vero satan erat deceptatum quod iob non serviebat
deo intuitu bonorum temporalium quia valde paciencie sustinuerat sublacionem eorum
et ideo sathan ulterius allegavit quod iob serviebat deo in bonis operibus propter conservacionem
sui corporis primum quod cuius conservacione ne propter quod peccavit sua occisa erat adeo maior flagellacio
et ideo demon petivit habere flagellatum ut eum impelleret ad impacienciam et blasphemiam
sublata corporis sanitate et hoc est quod dicitur Factum est etc. et patet sententia ex hiis que predicta
sunt. usque ibi et adhuc retinens innocenciam. scilicet post predictam flagellacionem Inquit autem
non fuit adeo scilicet commotus iob quod adhuc non fuerat flagellatus (Tu autem commovisti
me adversus eum non est proprie intelligendum quod deus aliquo modo moveatur ad volendum
demonis quod voluntas eius est immobilis et eterna sed sicut voluntas eterna produxit eam in tempore
ita aberracio voluit modum producendi et sic sic aberracio disposuit iob ad flagellandum
mittendum et ut postea videre de sua paciencia exemplum sic et aberracio disposuit sed scilicet prius
sathan execucione et post eius peticionem et quoniam adhuc dicitur Tu autem commovisti me adversus
hoc quod sit actus mali in demone voluit ut affligerem eum frustra secundo quod frustra
quod frustra fit ad quem non sequitur finis intentus sicut pocio medicine quam non
sequitur sanitas et hoc modo iob fuit afflictus frustra quantum ad intentum demonis qui
per flagellacionem intendebat eum impellere ad impacienciam et hoc modo loquitur hic scriptura non
tamen fuit frustra quantum ad intentum divinum quod erat declaracio paciencie sancti iob que
secuta est per istam afflictionem. Cui respondens sathan ait pellem pro pelle corporis
iob flagellatus pellem pro pelle. id est vitam corporalem aliquis perit sua omnia tuenda
conservando et multo forcius bona possessa quasi diceret contempnit patenter iob mortem
filiis sue et amissionem bonorum quod adhuc remanent sibi vita et sanitas.

cotidie spiritus quod fuit tibi Alioquin mitte manum tuam extendo in super cum potestate et tange os eius et carnem .i. permitte me tangere affligendo.
non tantum exterius sed et interius quia percussum ossis significat et tunc videbis .i. videre
facies etiam sicut gen. 22 nunc agnovi .i. agnoscere feci te abraham Quod in faciem
benedicat tibi .i. manifeste maledicat blasphemando sicut dicta est. Ex eius quod fuit te
mpore longe degere sed non exprimit Dixit ergo dominus ad sathan Ecce in manu eius potestatem
tamen spiritum eius serva Tantum animam illius serva .i. vitam corporis Et d. s. excepto tantum .i.
vite usum quasi differt hoc ab eo ut quod afflictio non sit ita intensa quod auferat
vite usum quia tunc virtus patientie non haberet in eo locum/ Egressus sic tamen post istud
potestatis exercuit cum dicitur percussit iob ulcere pessimo .s. enormi et doloroso A
planta pedis usque ad verticem quod non percussit cum enormitate sed et generali
Qui testa saniem radebat Ostendit autem ulcera leniri per unguenta et huius modi
sed hic contrario fuit ipso sui Sedens in sterquilinio scilicet .n. dolor mitigari
per unguenta et suavitatem loci sed ibi fuit contrarium videlicet sterquilinium. Huius autem potuit
dici causa una quia iob ita erat depauperatus quod non poterat hic aliam fomenta
quia dictus fuerat patres ipsius satham in omnibus bonis iob et ideo non est visum quod
ei reliquit aliquid quod esset ei ad consolationem/ Alia quia iob ultra afflictiones sibi datas
et addebat testa radendo saniem et sedendo in loco fetido ut sic amplius
imploraret dei misericordiam/ Dixit autem hic cum describitur afflictio provocata
dimisit .n. sathan ipsi iob uxorem suam ut per eam deiceret eum in impatientiam
et blasphemiam sicut eiecit de paradyso primum hominem per suam uxorem et hoc
est quod dicitur Dixit autem illi uxor sua adhuc ad ipsum instigatrix Adhuc tu
permanes in simplicitate tua .i. stolicitate tua ita quod sic tamen semper servit deo
in tantum simplicitatem reputabat .n. cum stoliditatem eo quod videbat eum in magis
adversitate positum et adhuc benedicere deum cum contrario videt multos malos
homines blasphemos in magna prosperitate temporali positos ideo subdit benedic deo et
.i. maledic ut melius tibi sit temporaliter et morere quasi dicat desperationem vocat ultra vitam
tuam et sic quasi erat iniuste ducebat eum ad blasphemiam et desperationem Quasi
una de stultis mulieribus etc. Vir sanctus quamvis afflictiones corporis patienter sustinuerat
tamen iniuriam dei absque reprehensione sustinere non potuit quia iniurie proprie tollerande
dive autem vindicande Si bona suscepimus sic tamen si pro quod multa
bona ab eo accepit ut dictum est prius. Mala autem quare non sustineamus quasi dicat
nulla est ratio quare debeamus patienter sustinere ideo eius perfecta patientia concluditur cum
dicitur In omnibus his non peccavit etc. et exponitur ut supra Igitur audientes Hic
describitur quomodo flagellati visitatur cum dicitur Igitur audientes tres amici iob
publicatam famam que circa volat de talibus infortuniis magis licet
autem iob quasi pluris haberet amicos tamen isti tres erant principaliores Advenerunt
.n. tanquam amici fideles ut quasi remittes visitarent cum ipsum et afflictionem
positum quod amici facti solent Et elongati et posuerunt ille fuit quasi
corpus minus sed prevalente facie mutatum fuit/ quia quasi esset postea obsecu.
inceptum et condempnatum ut infra probabitur Cumque levassent procul oculos
suos .i. intellexit distantiam positi quam aliquis potest cognosci Non cognoverunt

predicamenu

cum permixtione omnium et deformitate status sui et postea clamaverunt pre dolore ploraverunt
ex compassione scissisque vestibus in signum mesticie sparserunt pulverem super caput in signum
humiliationis in celum ad querendum remedium contra miseriam et sederunt cum eo
in terra ostendentes se quasi desertos in loco sui deserti. vii diebus et vii noctibus q
non quod continue in contactu sed oportebat eos aliquando reficere et quiescere sed quia tamen fuerunt
ibi horis tamen competentibus et istud est unum de remediis contra dolorem hominis afflicti
quando videt sibi remansisse amicos fideles qui inter meliora bona hominis computantur
quando videt eos sibi esse compatientes ut habetur 2o rethorice quia sicut tristes [illegible] naturaliter
patet ex hoc quod videmus aliquos [illegible] compatientes sic tristabile et dolorosum naturaliter
abhorre fugitur quando videt aliquos sibi compatientes quasi partem doloris sui secum portantes.
et nemo loquebatur ei verbum cuius causa subditur videbant enim dolorem esse vehementem erat
enim iob ita in tristitia et impatientia propter magnitudinem miserie oppressus quod non erat dispositus
ad recipiendum verba consolationis ut patet experientia et ideo se sustinuerunt
estimantes expectabant horam competentem et impatientia ipsius iob transisset in parte ita sata
Nota 8 quod [illegible] corporis vel [illegible] expectabant hominis docuerunt quod homines in passione positi non sunt patientes
corripiendi quia non sunt correctionis receptibiles sed expectandum est quod passio
transeat ut sic correctionem melius recipiant et ei acquiescat

Post hec aperuit etc. Postquam descripta est sancti iob flagellatio
hic incipitur ex hoc orta disputatio. Et circa hoc primo ponitur propositio ipsius iob quamlibet
2a amicorum eius obiectio ac disputatio quarta etc. Circa primum sciendum quod verba iob dixerunt
contrarie sunt. secundum quosdam dicit quod verba ipsius iob impatientie quibus maledixit
primo vite sue et eius continuationi non possunt ad litteram intelligi primo quia eius verba videntur
omnino vel ex parte hominis non solum impatientis sed et desperantis oportet aut dicere quod
iob non cecidit a virtute patientie. tum quia post ultimam flagellationem uxorem suam provocantem
cum ad impatientiam eam corripuit ut debuit et de patientia admonuit ut patet
ex precedentibus. tum quia infra ultimo capitulo dominus loquens ad eliphat themanitem dixit iratus
est furor meus in te et in duos amicos tuos quia non estis locuti coram me
rectum sicut servus meus iob. Tertio quia si verba ipsius iob acciperentur ad litteram continent
in se irrationabilia dicto. Pereat dies in qua natus sum etc. quia dies preteritus
ferat non redit ideo ei maledicere videtur omnino irrationabile et quod subditur misit dies ille
vertatur in tenebras erit omnino impossibile et ideo quod iob sanctus et sapiens hoc intelligit ad litteram
non videtur convenire esse dicendum. propter quod et consilium dicunt quod beatus iob loquebatur enigmatice
seu parabolice propter quod mistice exponunt totum istud capitulum. Thomas autem de aquino hanc
non obstante exponit ad litteram. Ad cuius intellectum sciendum quod aliquid est tristabile et
odiosum secundum se acceptum quod tamen est acceptabile ad finem relatum sicut potio amara ut
sic horribilis vel tamen ad consecutionem sanitatis vellet et accepta. unde et propter ut
corpus redimens ferrum patiuntur et ignes. Sensitiva vero pars non est ad ad finem
referre sed solum rationis et ideo si aliquis de passione amara loquitur secundum dispositionem sensitive
partis dicet eam amaram. si autem secundum dispositionem rationis eam ad sanitatem referentis dicet
eam esse bonam licet autem [illegible] se sit delectabile si tamen sit secundum [illegible]
et tristitie efficitur tristabile et odiosum in tantum quod aliqui propter hoc se interimunt quamvis
erronee. beatus igitur iob verba proferens enunciativa dispositionis sensitive partis miserias
in quibus erat abhorrescentis maledixit principio vite sue et eius continuationi

quiuis sm ronez pōtute pacē illas misrias acceptare p̄t ꝯscam̄ pmū
vite fute sic 4 salutare nr. ca 16. dr. / ista est tota mcta usq ad morte
z ideo t[r]iscat tunc ablir iste exprimens ex diffone spite ptis pa' Imiq
honeſtatis ad declarandu inſe vitate buius nē passibus / totu pa' illā
pus' acceptabat / z ꝑ h̄ p3 ad dca ad v3 q uba iob non erāt iperfectis hoīs.
(vanitas vba) z blasphemi sic n̄ uba xp̄i, hōis pfecti stati(m) uetis reliquo michati
sequit nō erant irronabilia ut pzbit infra / fiat aut hoc sit spalr z
gnosē dem tm̄ ocurit unu dubi q amici iob cū ent sapi(en)tes z viri litti
nuq ꝯdixissent iob h̄ m̄ loqti cū scirent pfctos irrationabiles ee simp spte pti
z io sm hc dcm tot cor dispu° q iob procedit inequoco cū mittam onde iob
exinpertas maledicm z blasphem tanq loqte ex errore io q tm̄ disputac°
pcten' usq ad 32 c'm exclusiue / ubi incipit helyu disputare decum disputacōe
et dicē q̄lr disserat apparenti / q aut eo viri sapi(en)tes ita diu disputaret prin(cip)aliter
hoc inequoco no vide / z qr q iob sapi(en)s z sce ita diu termiss(et) sub(io)bis / (eos)
aduersarium no ꝯstruentibz an expuiss(et) inter se sicut ut sic tacent vl' adopositum
arguerent absonu romi vide / ꝑ ta / sed ꝯ alio meliori modo ut in q alius
pt dici / ad cuius intm̄ est sciend q disputatores q dcq seu dicas fuit arguit
vl ad dt peccatu ex ꝯcess ab eis ad aliq ꝯ ꝯcludendu / dici aut iob licet
quenirent cū eo in hoc q dt' deum regitur omia ꝯuiden ut pbatum est / tamen
dissenciebant in hoc / q puncos peccatorum z remunerac bonorum in futura vita negabant
(q) ad a aut sca q hoi ꝯtri i miseriis z magnis miseriis decedz no liberi
ansi habenti possi / vita sua talibz miseriis plena sit ei odibilis z onerosa si
dctollere° talu nulla premis° in futuro est exspectanda / z ꝑ illa p q venit ad
istas miserias si ei odiosa · r acceptio nutte z educti° intelli io statuebat
iob ut p3 ex pcedentibz z io ex sinta errone aliorum suorum qui nouerat actualr vita
sua odibilem z onerosam z ꝑ sua accepto nuttam z educt3 duceba eos ad
in dene eo q r hebent gram ꝯenti / q tenebant om̄a bona remunerata tm̄
in vita p(rese)nti z io obiciant illis quasi ipi ~~iob~~ dicendo q si ho re ꝑmiteret
z ad dm' ꝯuert amissis sibi i fluctis ꝑ culpa sua quiteram sint ab libertate
z adfloribus statu memoria ꝑspitatis reducet q dem ~~iob~~ destit ꝑth q iuste
fuerunt inheste vita sunt ꝑ ꝑsperitate usq ad horā mortis sue z sic tamq iusti
affligunt miseriis usq ad horā mortis sue z sic ꝯcludit iob q corp tollam re
(//) muneracōe i alia vita z ista pzbit exbeceps lib / z sic p3 q disputo iob cū amicis
suis no procedit inequoco a diuite mundi desse / q illi intendut asserere / sim
p3 q sm hunc modm dicti ~~iob~~ no p̄t de impacia seu blasphemia notari q dce (tanq)
in hoc cap. z ꝯsilia in sequentibz no ꝯfert ex sua sma sz modo / ex errore aliorum
suorum deducta sic n̄ paulus apls p̄t notari de heresi ꝑ h ad cor 15° ex eo q ex errore
negantium 3 sic deduc si mo mortuorum no ꝯ n̄ xp̄c resurrex. si aut xp̄c non
surrex i anis ē fides nra. i ipis q p(re)missis patz cap̄m modo · ptca dicit q p° iob
(sue) vite detestat modos 3 l' dicm ꝯtinuet i qi mis. p mo · q p° maledicit
(?) inceptionis vite sue ~~qui~~ sicut ipi maledicam i q no mutia p. dat mo. q
2° maledi dco ~~qui~~ inquali l' in fal i dicat · q pnu d a post ñ i · post
vii dies quibz tacit sui cū eo sederent lugentes. apperuit iob os suu ad dem
q sedere quo petz q l' locuti° fuit ꝯinquitu peie quia statim ꝑpo maledicat regnū.

gravissimi sed magis excellebat ceteris et maledixit diei suo primo modo quia sequitur
pereat dies in qua natus sum non quod proprie intelligendum est quod optaret diem preteritum non esse
et sic quod esset preteritum quod est impossibile et irrationabile ut arguit beatus Gregorius. Sed loquitur desiderativo per
modum figure ad modum dolentis desiderativo pro futuro ut sit sensus pereat dies etc. id est utinam
dies natalis mee numquam fuisset si possibile esset ut sic non fuissem natus et eodem modo
exponendum est quod sequitur et nox etc. Dies ille vertatur. Sic maledicit deo quia in speciali et primo
diei 2o nocti vel nocte illa [illegible] dicit primo dies ille vertatur in tenebras quod potest sic
pluribus [illegible] id est cum eclipsi solis sicut fuit in passione Christi et tangitur ibi
dies ille etc. postea quod sequitur non requirat eum deus desuper id est non instituat eum
celebrem sicut instituit de die sabbati [illegible] et non sit in recordatione
sicut non [illegible] sed in mente sequitur nec illustretur lumine et refertur
ad eclipsim [illegible] dies obscuretur [illegible] cito ad lucem
[illegible] et hoc excludit dicens / nec illustretur lumine et est sensus utinam
eclipsis [illegible] per totam diem mee nativitatis / Obscurent eum tenebre sic tangitur
alia causa obscuritatis diei scilicet quia nubes obscure [illegible] cum eclipsi et hoc tangitur
cum dicitur Obscurent eum tenebre id est ut cum eclipsi solis [illegible] nubes obscure
et umbra mortis id est quod tanta fuisset obscuritas [illegible] quod homines pre horrore timuissent
sibi de morte. Occupet eum caligo id est ut cum obscuritate nubium tecto aere
fuisset nebula [illegible] caligo dicitur [illegible] diei horrore. Et
involvatur amaritudine id est ut illa die fuissent homines [illegible] in gaudio et amaritudine
occupati [illegible] de die sue nativitatis [illegible] ut horror
exterior [illegible] fuisset mali quod sibi accidit eo quod [illegible] venit ad vitam
[illegible] tantis [illegible] miseriis et eodem modo intelligendum est de [illegible]
[illegible] a nocte sue conceptionis. Noctem illam hic dicit maledicit nocti conceptionis sue in speciali.
Est autem nox horribilis [illegible] sed [illegible] horribilior est quando [illegible]
[illegible] cum dicitur Noctem illam tenebrosus turbo possideat id est ut sic fuisset horribilis. — et aer caliginosus.
ut fuisset signum [illegible] miserie. Non computetur in diebus anni etc. id est non sit
[illegible] aliqua laudabilis. Sit nox illa solitaria id est sic fuisset horribilis ut homines
non possent [illegible] festis seu conviviis. Nec laude digna id est quod non laudabilem
[illegible] fuisset. Maledicant ei qui maledicunt diei qui parati sunt suscitare
Leviathan. Hoc exponit Thomas dicens [illegible] leviathan [illegible] piscis magnus
qui alio nomine vocatur cetus [illegible] magnum piscatores [illegible]
de die ut dicitur [illegible] sed in nocte tamen et ideo quia [illegible] si
[illegible] dies maledicunt ei et sic suscitare leviathan est cum [illegible]
[illegible] leviathan intelligitur dyabolus [illegible] suscitare parati sunt mali homines ei obedientes
et isti oderunt lucem diei [illegible] Omnis qui male agit odit lucem [illegible]
[illegible] audivi [illegible] qui [illegible] illius piscis [illegible]
[illegible] de nocte sed magis in clara die ita quod piscatores de longe possint
[illegible] cum tela [illegible] illius piscis
[illegible] Ista vero expositio [illegible] et ideo pono aliam litteram
quam ponunt hebrei dicentes quod hec est vera littera maledicant ei qui maledicunt — hebr.
diei existentes [illegible] sunt tales aut sunt homines tantis miserie

ipsi quod beniuoli sunt et benedicti et sic per mortem ex desiderio exspectant. Associantur
sua sceptri i. aliis uxoribus suis etc. a [illegible] [illegible] Obtenebrentur stelle caligine
eius i. ut fuisset tantum obscuritas quod non apparuisset aliqua stella. Expectet lucem i. utinam
fuisset talis quod homines laborantes illius desiderassent lucem diei nec tamen videret. Ab ortu
nec et signum aurore surgentis que precedit lucem solis vel que precedit maledictionis sed dicit
quia non conclusit ostia ventris qui portavit me ita quod non potuissem exire de utero nec
abstulit mala ab oculis meis i. quia non liberavit me a penitentibus miseriis quas patior
quod fecisset si ostia ventris matris clausisset ita quod natus non fuissem. [illegible] autem quod est
quod precedit et [illegible] diei natalis iob et noctis sue conceptionis de [illegible] a [illegible] ad illum
diem et ad illam noctem anno [illegible] conceptus fuit et natus et sic loquitur iob de [illegible] per modum
futuri ut supra dictum est. Possunt et aliter exponi in [illegible] [illegible] diei et noctis non-
nullorum [illegible] [illegible] [illegible] sic dicens natus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iob
[illegible] [illegible] de futuro sic exprimunt per modum futuri et [illegible] [illegible] quod [illegible] nox qua [illegible] dies in
revolutione anni [illegible] iob fuit conceptus et natus [illegible] [illegible] sic horribiles quod [illegible] signum
rememorationem miserie iob precedentis et exponitur sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loquitur
[illegible] [illegible] [illegible] Quare non [illegible] [illegible] [illegible] iob detestatur vite
sue [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut natus [illegible] [illegible] quod [illegible] mori post
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut sic abortivum [illegible] [illegible]
dicit Quare non in vulva mortuus sum i. ante nativitatem et post [illegible] quia
nollem mori in [illegible] vitam. Egressus ex utero statim perii i. ut saltem post nativitatem
[illegible] ita quod non fuissem receptus super genua nutrice nec lacte eius alitus et [illegible]
[illegible] dicens. nunc enim dormiens silerem dicto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] miseriis huius vite. Et somno meo
requiescerem liberatus a miseriis quas nunc patior. Cum regibus et consulibus terre
i. defunctis [illegible] eis equalis quod non remanent post mortem dignitates iste.
Qui edificant sibi solitudines secundum proprietatem hebraici sermonis non tamen [illegible] solitudo
[illegible] [illegible] domum solitariam sic exponit thomas dicens quod [illegible] [illegible] edificia
solitaria ad delicias regum [illegible] [illegible] [illegible] solitudo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] edificia
[illegible] ut civitates et castra et reges et magnates aliquando reedificant [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] in memoria et sic ordinantur ad [illegible] honorem
Aut cum principibus qui possident aurum etc. i. cum illis qui in [illegible] vita magis studuerunt ad
bonum [illegible] Aut sic abortivum [illegible] [illegible] secundum modum [illegible] [illegible] [illegible] i. ante
[illegible] [illegible] sic [illegible] fetus et [illegible] abortivum [illegible] [illegible] non subsisterem defuncti non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] abortivum [illegible] [illegible] subsistit vel qui concepti non
viderunt lucem i. mortui post [illegible] [illegible] [illegible] et sic non viderunt lucem
huius vite et [illegible] iob [illegible] ad modum precedentis. Ibi impii cessaverunt a tumultu
i. a [illegible] quibus homines molestabant in vita presenti. Et ibi requieverunt
fessi robore i. homines bellicosi qui bellando [illegible] fatigati ibi requiescunt
[illegible] et quondam vincti a [illegible] [illegible] [illegible] sine molestia [illegible] [illegible] ibi cum
illis qui [illegible] Non audierunt vocem exactoris [illegible] ibi non [illegible] [illegible]
Parvus et magnus ibi sunt i. equales quod parvitas et magnitudo distinguuntur [illegible]
et [illegible] huius vite quibus per mortem [illegible] [illegible] homines equales [illegible] [illegible]
Et servus liber a domino suo quod per mortem solvitur talis [illegible] Quare data est misero

Hic q̃m iob lamentat̃ vite sue ꝯtinuaꝯ ⁊ p̃s stat h̃c ꝯitā v̄ al̃ miseꝝ
q̃ ꝑtali applicat ad scrptm̃ i' Anteq̃ comedam et p̃m d̃r Quare miso i. hōi
adu'sitatibꝫ afflicto data ē lux vita q̃ ꝑ illam venit ad h'mōi lucē ⁊ vita
i. vite ꝯtinuatō q. d. ꝑ'no. Qui expectant mortē cū desiderio vt sint
liberati a miserijs i'dibꝫ sꝫ ⁊ nō venit s'm corꝑ desideriū l; s'm vitā eū
sint mortales q. effodientes thesaurū i. sic effodientes thesaurū expectant
cū desiderio ei' i'uencione ita isti mortē io s' d̃r Gaudentq; vehement'
cū invenerint sepulchrum i. cū venerint ad illum statū q' s' ci desepultura sit
ꝑpinq'. Ali' aute exponūt dicētes q̃ antiqꝰ in sepulchris magnoꝝ reponebant aliq̃ta
preciosa ⁊ abscondebant inibi ⁊ sic homines volentes illa rapere effodiebant
terā ⁊ sic gaudebant cū sepulchrum inveniebant ꝑ'us est q̃ e'ant i'ꝑtorta
ꝑ'mā tū exp'o mag' concordat l'rē Viro aut' abscondita est via eꝰ
supple q̃r data est lux ⁊ vita ⁊ talis est qui ignorāt via oꝑ'ssa est miseria
q̃r nescit quo ibit de loco p'ntis misie eo q̃ nescit hō vtrū odio vel amore
dignꝰ sit vt d̃r eccl'i 9. io s' d̃r ⁊ circūdedit eū deꝰ tenebris i. ignorancia v̄ futuroꝝ
Anteq̃ comedam Hic iob ꝑ'dicta applicat ad scrptm̃ d'ns Anteq̃ comedam
suspiro ꝑ angustijs quas sustineo ⁊ nō solū suspiro leniter ꝑ angustia nimia
ideo s' d̃r ⁊ q. i'undantis aq̃ q̃ facit magnū tumultū sic rugitꝰ meus
qui est sig'ū magni doloris cuiꝰ ca s' d̃r Quia timor q̃ timebā evenit
m. homo n. ꝑ'sp'ris magis t'te exn's timet defectū adu'site fortune ⁊ s' timuit
iob tēpe ꝑsꝑitatis sue ⁊ in hoc notat magnitudo sui dampni ⁊ q̃ verebar
accidit vereq̃dia est timor ingl'ie ⁊ in hoc ondit iob magnitudinē sue
delectōis a statu sui honoris ⁊ q̃r posset aliqs dicere ipi iob q̃ i'nito tē paciebat'
ꝑ'us ꝑ'ut sua ꝑ'rita sic senciebat eiꝰ cū io s' remouet d̃ns Nonne dissimulaui
s' i'iurias in factis alienis nō vindicando Nonne silui obprobria ꝑ obprobrijs
nō r'ndendo Nonne quieui alios nō molestando q. d. sic ⁊ venit sup me
indignatō i. miseria adeo i'fluata q̃ ... sig'm sue i'digtōis cū tm̃ ꝯm i'nocens
ut patet ex supra dictis
4 Respondens aut' Postq̃m descriptū est ꝑ'mꝰ iob q̃to q̃rulosa hic d̃r
q̃m amicoꝝ eiꝰ obiectio calumpniosa Et p̃o ponit obiectōes triū amicoꝝ
eiꝰ ꝑ'mū ⁊ 2o ꝑ'iꝰ heliu qui cū eis venerat ad iob ꝯsolandū cap'o 32
Et ibi quia q̃o ponit dei obiectiones ⁊ 2o corꝑ i'plicaciones cap'o iii. q'ta in 3
cap'o s'm tē amicos iob q̃r p̃o ponit obiectōes qui s' eo s'di cap'o 8. tāo tercij s'
adhuc ind. q̃r p̃o ponit ꝑ'mꝰ eliphat s' ꝯmit sua obiectōm s' eo inducit iob
ad eiꝰ acta 11o ca. s' adhuc ind. q̃r p̃o obiectio ponit' 2o dei revelat' ad h'mōi ind.
s' ꝑ'pria ame ca 4m facit ... q̃ eliphath vtz dicet v̄t iob q̃m adiu in quo
discordabat a deo s' q̃ aliqui absq; culpa affligitur i' ꝑ'nti vita ⁊ hoc dicebat
credens iob i'fine ꝑdicionis esse vt pꝫ ex dictis idem s' ex'ntō loq̃ndi cōdicit
cū eo i'paciente ⁊ io p̃o arguit eū de i'paciencia 2o de eruncia siue ibi
Recordare obsecro Circa p̃m d̃r r'ndens aut' eliphath l; obiceret tū dici
tur r'ndere q̃r post ꝑ'mū iob loq' ⁊ q̃r obiciendo r'ndet q̃tm̃ deus e' Si ceperi
tibi loq' Moles est hōis i'paciencie nō expectare s'me eius q̃ sibi ... dicit
⁊ in hoc nōt iob de i'paciencia Sꝫ ꝯceptū s'mone tenē quis poterit l; n.
i'iurias ꝑ'ptas dissimulare sit v'tuosū i'iurias tm̃ diuinas sustinē viciosū

[left margin, beside "adhuc ind. q̃r p̃o ponit ꝑ'mꝰ eliphat":] i' obiectio s' eo iob r'nsio cap'o 6. p̃a ind. q̃r p̃o eliphath

est videbatur autem ipsi eliphaz ubi iob per eius sermonem in eius turbatione quod diceret
se non posse tacere sermonem iam conceptum. Ecce docuisti plurimos. hic est doctori
cum culpa redarguit ipsum propter quod ut ostendat impatientiam iob prius exhibito ex
tempore quo induxit reducere eius doctrinam et quod sacerdotium quod aliqui sunt impatientes
ex solita ignorantia boni patientie quantum ad istos dicit ecce docuisti multos et aliqui impatientes
non ex ignorantia boni patientie sed ex animi debilitate et quantum ad istos dicit et manus
lassas roborasti i. opera patientie ad fractam ex debilitate animi. Sunt et aliqui
qui ex dubitatione mentis adversitatis incipiunt dubitare an talia eveniant eis ex iudicio
divine providentie et quantum ad istos dicit vacillantes confirmaverunt sermones tui. Sunt et
aliqui qui adversa patiuntur et mediocriter sustinent sed superveniente graviori incipiunt
frangi et quantum ad istos dicit et genua trementia confortasti. [illegible] genua que
pondus gerunt incipiunt tremere et corpus deficit magne adversitatis pondus.
sed quo aliqui incipiunt deficere. Commissa igitur doctrina iob de patientia accusat
eum impatientie. dicens nunc autem venit super te plaga i. amissio bonorum
exteriorum et defecisti per impatientiam tetigit te flagellando corpus tuum et conturbatus
es prorumpendo in blasphemiam. dixerat enim iob in fine precedentis capituli sicut percussum
a deo conqueritur et moriens et hoc eliphaz reputabat blasphemiam ut magis
patebit infra. et ideo concludit ubi est timor tuus vel dei fortitudo tua in mali sufferendi
tantam difficultatem patientia tua absque illa difficultate ut sic illa oratio sit intelligenda fortitudo et
patientiam sicut philosophus dicit et eciam magnanimitatem et constantiam et perfectio viarum tuarum quam
prius simulabas. q. d. ex effectu patet quod ista fuerunt in te ficta et non vera. Recordare
Hic consequenter eliphaz arguit iob errorem similiter quod dixit in necatione perimi dicens
Recordare obsecro te reducendo ad memoriam facta preterita quis umquam innocens periit
q. d. non potest ostendi nec per te. consequens est et recte aut quando recti deleti sunt per passionem
sed et hoc sicut tu deleris. Quin potius vidi perversorum consequenter eos qui operantur
iniquitatem malitie inveniendo et seminant dolores occulte insidiando et metunt eos
ad finem intentum deducendo flante deo perisse [illegible] et spiritu ire eius esse consumptos
in bonis suis et prole sua et in hoc notat iob hic in consumptu propter peccata sua pereat
ideo sequitur Rugitus leonis i. impii iob qui leonem comparat propter crudelitatem et rapacitatem
quam ei imponit et vox leene i. uxoris sue que apud iob adprecans mala precibus
illa incitaverat ut et dicit et dentes catulorum leonum i. rapacitates filiorum iob ipsum
[illegible] contriti sunt supple divino iudicio et ex hoc potest ei dici quod uxor iob
percussa non fuerit quod hoc remansit decens Tigris periit quam prius leonem comparavit
hic tigridem vocat propter velocitatem eius ad malum sicut tigris est animal velocissimum dicit
ergo tigris periit eo quod non haberet predam. q. d. si uxor iob non fuerit mortua sicut
filii et filie nec sicut iob percussa ulcere tamen intelligitur percussa est quod non potest bona
[illegible] ipse nec parentum nec et filios ideo sequitur et catuli leonum dissipati sunt. Porro
ad me Hic consequenter eliphaz ad suum propositum inducit divinam revelationem. verum fuerit
vel revelatio aut conficta absconditum thomas sed dubium relinquit utrum tamen quod sunt conficta
quod in fine libri dei dixit ad illum iratus est furor meus contra te et contra duos amicos
tuos quia non estis locuti coram me rectum. Item quia hic inducitur ad firmandum
[illegible] f. quod nullus adeo peruenit per puniti de rebus aliquibus precedentia similem tamen adeo.
[illegible] revelationi Consistit igitur revelatio primo sicut revelationis modus C°.

revelationes [illegible] in Numquid homo et primum dicit Porro ad me dictum est verbum absconditum
quia quod revelatum erat aliis absconditum est et non [illegible] et quasi furtive i. occulte
suscepit auris mea venas susurri eius quia talis revelatio [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] In horrore visionis nocturne quando [illegible] nocturnum [illegible] cum [illegible]
quietudinem magis est aptus ad percipiendum ea que revelantur quam diurnum
quia [illegible] tumultibus [illegible] humanis quando solet sopor i. gravis sompnus occupare
homines [illegible] quod non [illegible] sopore [illegible] sic [illegible] Pavor tenuit
me etc. tunc ex [illegible] visus et cum spiritus i. angelus me presente transiret
i. [illegible] inhorruerunt pili carnis mee quia ad [illegible] angelice [illegible]
[illegible] humana [illegible] deficit [illegible] xi Vidi visionem [illegible]
et non [illegible] in me [illegible] etc. Stetit quidam q.d. Ista visio non fuit
[illegible] vel transitoria [illegible] magis stabilis et fixa ad denotandum maiorem certitudinem
cuius non agnoscebam vultum ad denotandum quod [illegible] excedit humanum modum
[illegible] est angelus ymago coram oculis meis q.d. angelus fuit in forma visibili
apparens michi vigilanti que visio excellentior est quam in sompnis et vocem quasi
aure lenis audivi ad denotandum quod fuit angelus bonus a deo missus [illegible]
modum loquendi [illegible] regum 19 post ignem sibilus aure tenuis in quo dominus
modo
Numquid homo dei comparatione [illegible] hic [illegible] revelata [illegible]
[illegible] sibi revelatum [illegible] in nocte a deo [illegible] et post ad hoc
inducit [illegible] hominis ad deum que talis est Nullus homo [illegible]
[illegible] deo [illegible] iusti et in summo [illegible]
si deus [illegible] aliquem in [illegible] aliquis homo iustior et purior
[illegible] deo quia [illegible] iusti quia nullus [illegible] innocentem
[illegible] Numquid homo dei comparatione iustificabitur i. iustior deo
[illegible] q.d. non [illegible] quia deus [illegible] in nocentis [illegible]
[illegible] primi [illegible] sic [illegible]
et [illegible] sic [illegible] non
est [illegible] Aut factoris sui [illegible] hominis ad angelum qui est [illegible]
et [illegible] homo [illegible]
[illegible]
[illegible] angelica non sit in [illegible] quia aliqui [illegible] ceciderunt [illegible]
[illegible] in [illegible] et sic nullus in [illegible] deo [illegible]
[illegible] eos qui serviunt ei i. angeli qui creati sunt in ministerium dei [illegible]
[illegible] ministraverunt ei etc. non sunt stabiles quia aliqui ceciderunt
[illegible] sue [illegible] Quanto magis hi qui habitant domos luteas i. homines
[illegible] terrenum [illegible] qui terrenum habent fundamentum [illegible]
[illegible] non fieret [illegible] sic [illegible]
[illegible] est [illegible] sic corpus [illegible] est [illegible]
[illegible] nisi quia [illegible] est [illegible] consumitur velut
a tinea i. deficient [illegible]
[illegible] et [illegible] sic [illegible]
[illegible] usque ad vesperam succidentur i. q. [illegible]

quia multis antiquitus i. patrum valde inquirit propter patres s. vel per eos igitur declarat.
quis antiquitus meritum gerebat i. absque renunciatione acceptata et miseria in punitione vitae
qui autem reliqui fuerunt i. filii scilicet patrum morientium post eos remanentes
et scelera eorum imitantes consumentur excisi. li. excisi non est in libro vel est
desertum et in hoc littera est plana cum dicit consumentur s. deprimentur vitae post patres suos
in fine movetur et non in capitulo quia omnes quatuor aetate semper cadit in tenebras.
negatur autem in aut in medio de angelis non videtur quia peccatum angeli est irremediabile
peccatum autem hominis originale et actuale remediabile est et ideo homo patitur propter recuperare ficte
in modo et sic absque causa flagellari adsueverunt augmentatur sic peccatum.
Nocet igitur sic quod eliphat excitat iob ad finem suae eternae est. ii.
et primo propter eius excitat secundo eius iob mentem in vero stultum et tertio eius motio.
in bono hoc. Dicit primum dicit vocat igitur etc. q. d. Si non intelligis dicta mea voca bonum
et ad ut appareat tibi in me et absque sine dicere i. si non confidis de eius
militis dicas non vir quod deberes consilere prius malitiam tuam deponere unum destitis.
angelis ut intelligat propterea vere stultum hic eliphaz increpat ipsum iob
ind. et primo ostendit se ad eius secundo ad suum propositum ostendendum in nichil mentem etc. primum dicit
vere stultum sic habens iram contra interficit iracundia i. in z ve [illegible] quia ad ultimum
semper cadit propter adversitatem fundatus et quamvis occidit invidia invidia in est tristitia
de bono alieno magis estimat quam bonum diminutum et sic omnis invidus in sua
estimatione est diminutus et parvulus. Item autem et suum iob eliphat
et inferior increpat ipsum in secundo ego vidi stultum firma radice i. ipsum iob
in prospere existentem et stabilibus firmatum per suam opinionem et maledixi pulchritudini
eius i. eius pulchritudini dixi malam i. etiam necnon verum praedicavi destructionem eius
iob a copore oppositionem d. rugae longe sunt ut fuit et in corpore longe fient filii eius
a salute possessione ab aliis et conterentur in porta praecipitantur et ubi
consulendo ponentes contra eos filiis suis iudices n. antiquitus sedebant in portis ut in primum sunt
et omnibus suis Iudices n. antiquitus sedebant in portis ut in primum sunt
abiunctis suis iudices n. antiquitus sedebant in portis ut ipsum ...

mediantibus superioribus et inscrutabilia et inferioribus ut patet de folio arboris cuius oc-
rationes in particulari nullus non possit ad plenum scire ut patet quia sic est figatum vel
unde habeat virtutem ad illum infinitate Mirabilia Qui dat pluviam super faciem terre et irrigat
vapores aquis Qui ponit humiles i. homines sunt parvi humili. Confitentes et merentes
in sublime i. in meliori prosperitate quam erant Qui dissipat cogitationes malignorum i. cogitationem
malefactorum in nocte ne possint ipse manus eorum in effectu quod ceperant in die
in mentis cogitatu Qui apprehendit sapientes i. astutos seu cautelosos in astucia
eorum intendendo super eos mala que aliis insidiose paraverunt infra sic multis habetur
de Aman qui suspensus fuit in ligno quod paravit Mardocheo per diem incurrent
tenebras i. in die prosperitatis subito incurrent tenebras adversitatis et quasi in nocte sic
palpabunt in meridie i. dum credunt esse firmati in potissimo statu subito erunt in passo
Porro salvum faciet egenum per egestatem afflictionis suis emendatum a gladio oris eorum
i. a blasphemiis et detractionibus et contemptibus in iudiciis et erit egeno spes i.
erit expectacio future prosperitatis in presenti vita dum tamen fuit emendatus Iniquitas
autem contrahet os suum ita quod non poterit loqui contra ipsius ipso presente [illegible]
aut quod non eripiet sapientiam non valet quia licet deus affligat in nocte tamen non
est sine causa quia fit ad experientiam sue potentie et augmentum gratie in vita futura quam iustus
non intelligebat Beatus homo qui corripitur post ipsius Iob increpacionis [illegible]
sic ad eius more. Beatus homo qui corripitur a deo i. qui eius correptionem patienter recipit
sic emendando quia post hanc vitam ad meliorem prosperitatem quam erat in vita presenti per opinionem
eripiet quia tamen non est ita [illegible] increpacionem ergo domini que te iuste flagellat ne in quocumque eius

i. et ideo addidit

quia in peccatum [illegible] reprobes grauando quia ipse vulnerat percutiendo et medetur
emendatos consolando manus eius In sex tribulationibus etc. secundum [illegible] quia in diebus
omne [illegible] septentrio [illegible] figatur et non eripiet hic
in tribulationibus [illegible] Iob [illegible] si fuit emendatus per hanc [illegible] quod
[illegible] presenti poterit meliore prosperitate [illegible] et [illegible] timore [illegible] vive
[illegible] In fame eruet te de morte i. [illegible] fame morientis [illegible] tempore tu
habebis ad sufficientiam [illegible] et in bello de manu gladii i. [illegible] gladio [illegible] inimicorum
domino te liberabit A flagello lingue absconderis i. a detractionibus et [illegible] malignorum
[illegible] absconsus qui non audiebunt vel non erunt memores [illegible] de
[illegible] de te [illegible] et non timebis calamitatem i. luctum [illegible] expectatum seu corrup-
tionis superveniente quia dominus [illegible] te [illegible] In vastitate et fame ridebis
[illegible] absconditis et [illegible] fames [illegible] tu [illegible]
[illegible] ablata [illegible] ligna [illegible] et non [illegible] fames
[illegible] ridebis i. [illegible]
[illegible] non [illegible] tue [illegible] et bestias terre quam [illegible] devastant
[illegible] non formidabis quia non nocebunt [illegible] nec [illegible] tue nec [illegible]
tuis Sed cum lapidibus [illegible] permittit ei [illegible]
[illegible] Sed cum lapidibus regionum pactum tuum i. terre lapidose que non
[illegible] et afferet [illegible] et bestie terre pacifice
erunt tibi que tamen erunt valde moleste [illegible] et [illegible] et scies quod
pacem habeat tabernaculum tuum i. tota familia [illegible] in domo [illegible] ad-

magnam [illegible] quam [illegible] Et visitans speciem tuam .i. considerans [illegible]
tuam non peccabis quia non elevabis in superbiam sed magis deum laudabis Et scies quoniam multiplex
erit semen tuum .i. videbis filios tuos et nepotes in magno numero fortes divites [illegible]
succedendum tibi [illegible] quod cedit ad magnam consolationem [illegible] quia moriens remanet [illegible]
in filiis et nepotibus suis Ingredieris in abundantia sepulchrum .i. ista [illegible] durabit
tibi usque ad finem vite tue sicut infertur acervus tritici in tempore suo .i. tempore maturitatis
[illegible] insinuat quod vita eius debet prolongari quantum [illegible] vite sue via [illegible] ita quod mors
eius sit matura et non anticipata Ecce hoc ut investigavimus [illegible] et expone[illegible]
ita est secundum veritatem quod auditum mente pertracta [illegible] tue [illegible] que [illegible]
[illegible] secundum philosophum 2° elenchorum — ō

Respondens autem Job. Posita [illegible] eliphaz obiectione hic [illegible] ponitur responsio Job
in qua primo destruit ipsius eliphaz obiectionem 2° ostendit suam intentionem
[illegible] Circa primum sciendum quod eliphaz obiecerat contra Job ex quibus cum primo [illegible]
[illegible] ut dictum est [illegible] et ideo Job in sua responsione primo destruit [illegible]
primum quod videbatur [illegible] et [illegible] Utinam appenderentur peccata mea. Circa primum sciendum quod eliphaz
imponebat Job falsam et erroneam sententiam eo quod dixisset se innocentem adeo flagellatum
[illegible] omnem hominem [illegible] et [illegible]
iuste puniri [illegible] concludens [illegible] suum [illegible] nullus puniri in vita presenti
nisi [illegible] peccato et non [illegible] in futuro [illegible] eliphaz [illegible] — ^ nulla
[illegible] erat [illegible] est [illegible] omnino [illegible]
[illegible] iustus [illegible] Job [illegible] [illegible]
[illegible] sua [illegible] sibi [illegible] satis erat [illegible]
ex [illegible] vite sue et hoc est quod dicit Utinam appenderentur peccata mea etc. [illegible]
[illegible] eliphaz [illegible] quia si deus puniret hominem in presenti
[illegible] peccato tamen et non [illegible] quod [illegible] in [illegible]
[illegible] cum [illegible] quod [illegible] meliores — meliores
[illegible] cum deus sit iustus videmus autem [illegible] homines in vita presenti [illegible]
puniri et aliquos iustos multum affligi [illegible] Job [illegible] quod punitio
[illegible] non est in vita presenti nec afflictio iustorum [illegible] peccato solum sed magis [illegible]
[illegible] Utinam appenderentur peccata mea hic Job [illegible]
eliphaz [illegible] conquestionem [illegible] etc.
et primo [illegible] Job [illegible] mali sibi inflicti [illegible]
non est [illegible] Job [illegible] fuisse [illegible]
[illegible] quam [illegible]
[illegible] Quis det [illegible] Job [illegible] deplorasse [illegible] sua et vitam
[illegible] eliphaz quod [illegible] vite [illegible] mundi [illegible]
[illegible] et ideo [illegible] peccata [illegible] possibilis
[illegible] vitam [illegible] deploravit vitam suam [illegible] desiderans liberari [illegible]
mortem et hoc est quod dicit Utinam appenderentur peccata mea [illegible] dolore [illegible]
et non [illegible] Quis [illegible] eius afflictiones [illegible] generationes — intima
[illegible] et [illegible] meum .i. [illegible]
[illegible] deus [illegible] mali [illegible] me quid [illegible]

no possu resiste Nuq rugiet hic remouz obiectoz ronabilem q poss
dic elsphat glia passio su no tm corrupi intellem querendo q racioz
iob patic q si sic passio e no tm fuit tanti ponderis q cu deceret asiani-
dene gpaciatis z sic no huit mo querelandi z hoc est q dr p andet metthel-
asinorum Nuq rugiet onager ondendo suu dolore cu huit herbam i pastu
ad sufficiencia q d no z p hoc intelligit q uo misto mi ? .z iam si sitis i sta
prosperitatis Aut poterit comedi insulsu i cibz insipidus et potest sic grauare
s cibu corruptu qui potest inducere morte q d homines humidi hoc tales
mlonia comedentes vmpem homines tamen iam p magine famis talia no abhorrent
comede s q dr p9 21 aia esuriens z amarum q dulci sumz z hoc z q
dr iob de se ipso Que prius i tpe prosperitatis mee nolebat tangere aia mea
i gustus meus p horrore nunc p angustia famis z inopie cibi mi sunt i in
acepti Quis det hic iob intendit aspectu nra s q vita sua subita tot miseriis
deleat sibi = detestabilis sm errore elephat dentis extalibz miseriis nra
reminisc exsistenti i futo i spm adam dns ducendo q sic habet elephat p
mgenti Quis det ut veniat peticio mea i messa impleta z q ex ipso cu
magno desiderio tribulatum deus z q sit p ondit dns Qui cepit me flagellat
s deus ipse me cellat p morte soluat manu sua dr aut manu dm ligata
qn no inducit effem et qn soluta et qn induat z suiddat me cepimi vita
z tn in sit consolo ut affligens me dolore no parcat s a morte nc dicit sine
sa i voluntati z precepto ipius dei qui est scs sicut vim n sa qn no sit i bono
confirmati comodi erat iob debuit timere ne oppressi tribulatis ponde ruerit
in desperatione z blasphemiam quibz mors est p eligenda z comparabat io sibi Que
est n fortitudo mea z q d no est in tm confirmata in bono qn debeat timere
de casu aut qs finis meus ut paciens agam hoc exposite dr errore elephat
qui negabat aduersitates huius vite ordinari ad fine vite bte i futo z q considero
huius finis facit paciencia tolerare aduersitas huius vite ut pz i nun ?z to sic veoto s
errore elephat no remanz vo paciens sustinendi sz magis morte optandi ut
aliis misie iponat Nec fortitudo lapidum fortitudo mea fortitudo n lapidum est sine sensu
z io no dolent si ardeant ut similem z similis est de ere fortitudo aut huius
et ideo huius sit i nt spirita q demum percipit lesione z dolz n hoc mi acto
imperfecte propinem dinem Ecce non est auxilium hic dr iob ondit suam
querelas fuisse calem supt de somn remedii q malis sibi adeo i fluatu z p
iob ondit ppo m 2 vndz auxilium obtinendi i o sidelitate 2 racionem quantum
dubium i vmpm Circa primum scias ut communis illatu ho hz reme v9 ipse
s qn hz diuicias ut filios potentes seu vobis copiis p q pt malum illatu
repellere sz oia ista erant ipi iob sbtata ut dcm est sup p9 cap z 2 z io
dr Ecce no est auxilium mi i me 2o hz remedium p amicos bonos si sibi
remansit q multa pacior possum q p nos ipos no possumus talia gt
erat sbtata ipi iob p parentes ipius melius ut dcm e sup 2o cao z hoc e q dr
nisi q mei i amici sunt recesserunt tunc demum aduersitate no dimittes
quia tamen istud est culpabile iterius io sbdr Qui tollit ab amico suo misericordiam

11

secundo sibi auxilium tam naturaliter timore domini deliquid. s. filiale quia deum offendit
fratres mei i. consanguinei mei preterierunt me non attendentes deinceps relevationem
et quia hoc est culpabile ideo subdit Qui timent pruinam irruet super eos nix. i.
qui propter timorem mortis periculi dimittit succurrere amico suo in naturali puncto l. necessitate
penitentiale adiutorium eius facultates diminuendo incidet maius periculum s. penam
ideo sibi inflictam tempore quo fuerint dissipati per mortem periculum quia iudicium
sibi minatur fiet ei quod non misit ... et ut in calore solventur de loco
suo loquitur de eis per mortem ... quia statim dissoluti cum tanguntur a sole sic
adventum divini iudicii solventur ... penitentie vite involute sic stante
constitutum corporis ... ambulabunt in vanum et peribunt quia non
venient ad divinum debitum quia tunc ... sic medicina dicitur in vanum quia
non inducit sanitatis considerationem ... sibi
... quod duxit amicos suos adeo ... quia venerunt
ad eum consolandum ut habetur supra 2º capitulo ... fuerunt inducti ad opem
Iob ... et sic ad vestes corporis non fuit ei consolabile ...
... consolabile
... consolatio ... cum in misericordia ...
... auxilium ideo subdit confusi sunt quia non habebant ... adiuvandi ... primum
auxilium ... confusi sunt quia non habebant ... adiuvandi ...
... a bono proposito mutati convenerunt ... usque ad me et pudore cooperti
sunt ... misericordia constitutus ... corporis ... et ideo ... promovere
ad eos dicitur et non videntes plagam meam timetis ne ... possidetis meam ...
... dixi afferte mihi ... iste timor est ...
me si habetis meliorem scientiam et ego tacebo ut audiam et quis ... vitam
quia possessoribus dixit sibi ... penitentiam et ... ideo sic Quare detraxistis
sermonibus veritatis quibus Iob dixit flagella penitentie sue vite ... ordinari ad
... vite future ... consolatio ... i. ... super pupillum
ut videatur magis ... et ... i. ... super pupillum
irruitis vocat autem Iob se pupillum ... bonis temporalibus denudatum ...
... conantes cum omnibus ... et blasphemum ut ...
hic dicitur Iob ... dubium quia ... fortis ... ne
... et eius ... de supposicione ... ideo hoc revocet
... vestis quod ... arguendo et me et quia arguentes ... et audite
... ideo ... ut ... consolari volebat obtinere ... volebat
absque ... quia ...
... et ideo ... et loquentes ... indicate ...
... et ... non ... mea ... i. ... quod ...
... i. ... quod ... sunt
... et ... defende ...

... Postquam Iob ... obiectiones ...
... vite quod felicitas ... non est ... vite ... sicut ... sciebat

ff quod ipse Iob promittebat felicitatem in presenti vita post flagella si se emenderet ut patuit in fine capituli precedentis. Primo igitur Iob ostendit quod eius expectatio felicitatis est frustra; secundo quare sit expectatio vana in parte in fine ibi nunquid. Circa primum ostendit propositum rationibus communibus; secundo ducentibus ad inconveniens in [illegible] et ego [illegible] ibi nunquid. Circa primum ostendit propositum ratione generali quam adducit dicens; secundo ratione speciali quam adducit [illegible] in [illegible] et [illegible] primo ponit intentum dicens Militia est vita hominis super terram etc. Militia enim ordinatur ad finem alium scilicet ad victoriam et pacem propter labores militie consequendam unde secundum philosophum 10 ethicorum bellamus ut pacem habeamus. Similiter mercenarii est merces recipienda propter quod servit [illegible] igitur promittit Iob et bene quod in presenti non vita est ultimus finis seu felicitas hominis sed magis inquirenda et mercedem recipienda post hanc vitam et istam probat assumptum cum dicit Sicut servus etc. et est ratio talis consecuto fine ultimo hominis appetitus eius quiescit alias non esset finis ultimus sed cum homo experiatur in se ipso quod quocumque bono in vita presenti obtento appetitus eius non quiescit sed ad aliud obtinendum tendit ergo ultimus finis hominis non habetur in vita presenti huius rationis [illegible] dicens Sicut servus desiderat umbram ut in quiescat post laborem et sicut mercenarius prestolatur finem operis sui ut recipiat mercedem sic et ego non solum [illegible] sed pro toto genere humano habui menses vacuos i. carentes consecutione finis ultimi quod [illegible] pretendo humanum desiderium in aliud et noctes laboriosas enumeravi mihi quia laboriosum est expectare bonum desideratum [illegible] dilatum affligit animam et adhuc plenius exprimendum subdit Si dormiero dicam quando consurgam [illegible] evigilabo quando consurgam etc. exprimit enim homo quod [illegible] desiderat adventum futuri temporis quod non est in presenti aliquid bonum non [illegible] consequendum Induta est [illegible] ostendit propositum ratione [illegible] super expectatione sui [illegible] felicitatis in presenti vita [illegible] dicens [illegible] [illegible] [illegible] longevitate secundum vitam humanam [illegible] non est sibi [illegible] prolongare vite et hoc allegat Iob dicens Induta est caro mea putredine i. [illegible] sic homo [illegible] et sordibus pulveris quia [illegible] in [illegible] cutis mea aruit et contracta est [illegible] ulceribus caro mea [illegible] et sic cutis [illegible] et ruga [illegible] est quando [illegible] hominis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] apparet quod [illegible] in vita presenti quia modicum est quod [illegible] ut [illegible] et hoc [illegible] cum dicit Dies mei velocius transierunt quam a texente tela succiditur i. vita humana [illegible] [illegible] [illegible] humana vita [illegible] filius [illegible] [illegible] et [illegible] tela [illegible] humana vita [illegible] [illegible] et consumpti sunt absque ulla spe i. felicitatis in hac vita expectatione consequendo. Hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia dixit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magni anni [illegible] in 36 milibus annorum esse infinitos [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] quod Plato [illegible] Athenis et [illegible] [illegible] et [illegible] scolaribus et sic [illegible] [illegible] ipse Iob [illegible] [illegible] [illegible] quale [illegible] tam [illegible] expectatione [illegible]. Amorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ventus est vita mea ventus i. transiens deficit et non [illegible] [illegible] et non revertetur oculus meus ut videat bona i. prosperitatis vite [illegible] vita nec aspiciet me visus hominis [illegible] [illegible] sic nunc

quia non revertitur idem numero in talibus revolucionibus annorum sicut nec eadem hora cotidie

cum in me quia et mortui redeunt eodem numero et non subsistit in talibus vicissitudinibus

modis sicut ymaginantur quidam qui consumunt multos et preteriit quia non iterum

eadem numero sicut qui describunt astrologos idest astrolabium ... inquantum dicitur eorum

motus non ascendit adhuc vite mee nec invenit ultra in domum suam adveniet talis

vita sicut nec cognoscet eum amplius locus eius idest patria vite istius ... non modo

loquitur de eis tantum magis locum in civitate hoc autem secundum Job non solum concordat

fidei quae talem redditum dampnavit post revoluciones annorum sed et sine periculo ... regule

quia dicit expresse quod celum sit in corruptibilia redeunt eadem numero per motum ut sol et luna — *Recessissime secundum fidem*

et stelle sed generabilia et corruptibilia non redeunt eadem numero sed ... Hoc est idem non

continuit articulo vel ... sicut tamen quia in anno non fiet per motum vel mutacionem secundum ... virtute

quia per aliud in modo et ... quia homines non resurgent adveniente morte [illegible]

et talem sicut ... ut ... error ... hoc Job ... suum

... ducendo ad mensuram suam ... quod ... in infinitum ... desiderare

ymaginationi ... ut ... finis sue misericordie ... felicitas ... non erat ... — *^ vite sue*

expectandi ut ... felicitas ... ... negabat

et hoc est quod dicit Quapropter non parcam ori meo quia contra ... sicut ... — *^ dicit*

dixi ... dices magnus ... loquar in tribulatione spiritus mei ... Job q. n.

afflictorum ... afflictionis loqui per modum ... cum afflictione sue ...

... numquid mare sum ego aut cetus quia circumdedisti me carcere idest ...

tanquam ... sic afflicti ... secundum modum loquendi ... Job

... filii ne noceat ... sicut mare ... vipera

... ne effluat et ... circumdat ... et cetus quia

... magnus ... detinet ne exeat ... meditatione ...

... ne sit ... nimis nocivus ... Job ... non est

... ne sit nocivus sed magis beneficus ut magis patebit ...

... quia ... non fuit ... nocivus sed magis ... ut magis ... in ...

et petivit ... super ... dolores ... corporis

sompnus et meditacio ... in vigilia et ... sibi ... solacium cum dicit

si dixero consolabitur me lectulus meus per sompnum ... relevabor ... anime

afflictione mee loquens mecum idest meditatione ... terrebis me per sompnia

idest ... me ... visiones horrore concuties — *secundus*

... sibi sompnia terribilia et afflictiva et visiones horrende concuties ... Job.

et in vigilia ... horribiles ... vita tristis

afflictionibus ... odiosa ... non expectare ex hoc ...

in vita ... elegit ... felicitas hominis ...

... elegit suspendium anima mea ... — *^ probabiliter*

... non ... elegit suspendium idest mortem ...

vite ... desperavi ... amplius ...

... tamen quia ... felicitas non ...

... memento quia ventus est vita mea idest ... non

revertetur ... ut ... Postquam ... Job ... expectacio sibi promissa ... frivola

Hic 3o ostendit que sit et unde expectatio vite scilicet quia adeo tollerare deprimi amplius
[petit] ut fruar quiete in alia vita primo ergo ostendit iob tedium presentis vite 2o impedimenti
[dieterd.] liberationis vel peccati ibi Peccavi quia primo proponit propositum 2o probat ibi Quid est homo
[reportat] et primum dicit parce mihi scilicet desperavi me deprimi amplius nichil enim sunt dies mei
id est paucissimi dies remanent in presenti vita et ideo debent quasi nichil computari quia dicitur
2o physicorum quod modicum distat quasi nichil computatur quasi dicat iob quid est ut continuam me in tanta
despectione ut saltem sit in quiete cum sanctis patribus in sinu abrahe. Quid est homo. Hic probat
suppositum scilicet quia non admittetur supernale ordine quod supra vitam non se et non probat ex
dignitate hominis super alias creaturas corporales et ex speciali providentia dei circa hominem que
sufficienter ostendit ipsum ordinari ad aliquem finem et hoc est quod dicit quid est homo quasi dicat non
est sicut alia bruta sed ad mentis ideo subdit quia magnificas eum dando ei rationem et mentem
aut quia est creatura in floribus et est capax sui conditoris per gratiam et amorem aut quia apponis
erga eum cor tuum per specialem curam et diligentiam et per talem modum loquendi dicit apostolus
in ad Cor. 9 non est cura deo de bobus visitas eum diluculo dando ei aliquem nuntium
angelum custodem et subito probas illum flagellis et tribulationibus ne in superbiam elevetur sed
probatum quasi aurum in fornace probetur et ista ostendunt hominem ordinari ad finem superiorem
in alia vita ideo subdit usquequo non parcis mihi auferendo me deprimi amplius nec dimittis
me ut glutiam salivam meam salivam id est deglutionem que est dulce sine sumitur
per hoc ergo quod iob petit salivam suam glutire petit quietem et dulcedinem vite future
[silic.] loquendo methaphorice sicut communiter fit in hoc libro licet enim sancti post mortem non statim admitterentur
[consolationem] ad gloriam ante Christi passionem tamen requiescebant ad magnam requiem et consolationem in limbo patrum
patrum et carebant tamen divina visione et fruitione dei. Peccavi. Hic 2o iob petit remotionem
[nulla] impedimenti et dicit quod metuere incedit quod mors est peccatum et ideo considerans in presenti vita
[delectus] debet se reputare omnino immunem propter peccata venialia unde dicit apostolus in ad Cor. 4 nichil mihi
conscius sum sed non in hoc iustificatus sum. Peccavi sed iob dicit peccavi quid faciam tibi o custos
hominum quasi dicat non possum tibi ad satisfaciendum per quod liberer a peccato nisi ex tua gratia. Quare
me posuisti contrarium tibi dimittendo me in peccato et factus sum michimet ipsi gravis quia peccatum
[quam.] est aliquod pondus aggravans animam. Cur non tollis peccatum meum etc. quasi scilicet
hoc potest et dicere peccatum quod committitur in diversis aut quod committitur ipse michi aut
aut tamen non in simul aliud non describitur ipsius iob ut per peccato liberetur
si aliquid habuerit ut sic animam suam non retineret in sordibus. Ecce nunc in pulvere
dormiam scilicet in sepulchrum quasi dicat imminet tempus mortis mee et ideo nisi me cito liberaveris a peccato
deinceps liberari non potero quia talis liberatio post mortem non habet locum sed si mane
me quesieris non subsistam id est non habeo tempus vivendi usque ad crastinum diem
et ideo festinanter me a peccato liberare cito peccatum ¶
8. Respondens autem baldach suites. Hic ponitur contra ipsum iob baldach obiectio et primo ponitur
[imitetur] obiectio deinde 2o ambitio dicto deus non proiciet ibi quia primo baldach
ponit suum propositum 2o probat quere enim in memoria et primum primo arguit eum de multiloquio
dicendo usquequo loqueris talia etc. reputabat enim ipsum locutum ex impetu spiritus
et sic multiplicare verba frivola sine ordine rationis 2o arguit eum de verbis aliquid
dei etc. numquid deus supplantat quod sicut iob vindicans ipsum super dixerat

expendunt pccata mea et ira mea in statera ordine quod a deo est pena sua quam peccatum
Baldach ostendit contra ipsum Numquid deus supplantat iudicium etc. q. d. hoc est ipso consilio cum sit
uel pcta(?) ... instrue et tamen hoc sic credo quod ante peccatum ultio divina fiet
tu vero adulter(?) si vis et oporteat ipsum baldach magis debat cum eliphat s. quod
pene generales infligentur adeo tamen quando omissio sed hoc non est verum sic fortiter
sunt est ostensum 2o Scd iob vindicam eliphat promittit sibi post flagella felicitatem
quesile dixerat destitui ut reputabat illam promissione fictam quod dominum videbatur
Apperencia(?) possibile exhibere quod filii iob erant mortui quod et eliphat non poterant
sibi restitui eo quod negabat alia vita post istam contra hoc dicit baldach et si filii
tui peccaverunt ei et cetera hoc si quid quamvis reputabat eos deo placuisse et quod
ipsum pumisse Tu tamen si diluculo consurrexeris ad deum provisione temporalium et
oportune sine deprecatus provisionem vitam et modicam et nudus et vere temporaliter
diligenter cautelis, apud iudicium, posuerit ex te ab eo requirunt ad debitam.
prosperitatem provisione. ad deum statim evigilabit ad te liberando te de afflictionibus dicitur n. deus pugnans
pro nostra salute alicui cum ipsum non adiuvat evigilare vero cum incipit cum adiuvare
et pacatum reddet habitationem iustitie tue ita quod (tuta) domus tua fuit perturbata
afflictionibus sed pacata erit post consolationem ad deum quod ipsum replebit pace et
consolatione Intantum quod priora tua fuerint parva et novissima tua multiplicentur nimis.
Hoc autem dicit baldach arguendo iob qui sibi dixerat parvum terminum
brevitatem vite sue q. d. quod deficiet in longitudine temporis suppleretur per multitudinem
et magnitudinem bonorum que reddentur ei postea Interroga hic ostendit baldach probat
suum propositum et primo experimento preteritorum secundo ostendit virum natum in stultum vivere potest
ex primo dicit interroga generationem pristinam quam adeat primum antiquorum et diligenter investiga
primam memoriam quam adeat patrum perpetuam magis de primis dicitis per tunc memoria
et secundum experimentum nostrorum hesterni dicit quod experimentis memoriis sit unum experimentum
ut hic in mensure hesterni quasi sumus et ignoramus q. d. exceptiunt ita a brevis.
et peccant videlicet et experimentis suis et peccatum ex ipso sic possumus nos veniendo
ab ipsis priorum patrum actus et ipsum docebunt te perspicientibus quod de dubitationibus et de corde
suo proferent eloquium quod non asserunt non quod eis credunt esse et supplent est
quod iniquitas dicebat baldach s. quod tempore priorum patrum non veniunt alia
flagellati in propria corporis parvis et si alia fuissent perflagella contemperati
fuerit reducti ad statum felicitatis quod tibi non est verum in omnibus quod multi in te
mortui sunt in miseriis per mortes primum nec fuit bonum Numquid vivere potest hic
baldach ostendit declarat suum propositum per exemplum in rebus naturalibus et primo per exemplum
et ampliat ad propositum hic dicit quod per ipsum dicit Numquid vivere potest scirpus sine humore
absque humore aut crescere carectum sine aqua. sine humore exterius
apparet q. d. non est autem carectum locus ubi crescit sibi non tocte carix
longa et lata nec potest crescere in terra sicca et de carectis vero quod scirpus virtute possidendi
in virore non habet aquam saltem eradice veniunt hic autem locus sufflocatio cum dicitur
carectum primum flabat sine hoc ita quod talis herba non potest crescere sine aqua cum in
Cum adhuc sit in flore etc. herba nullius expectatione secundum processionem naturalis.

tuo

iuvabat

diminuit

primum

sua// ... [illegible]

uirtutis extinsitu tpis scdo p rouisione acrit z utiq rorz actiue dnus
cu adhuc sit in flore · i · in te sunt nli nc carpsit mat · i · euellet nomi
si deficiat sibi am om ore habet aresat · i · arid qm aquis ... ubi ...
sic zibatu zpom sc vie hic 9 applicat ex adyoi ... q faciunt qz balath
uiros uici z cruicis assillat ... nune aut ... adhesio ... z
ita q sic huior ... aquas · est ca uiroris uici z cruicis ita adhesio
addm piusstis est in hoibz ... qm ... remunitatem
bonorz opm z fidelis ... z ... hic adeo recedentes ... ...
... in uita z hac ... sc vie oim qui obliuiscunt dm ipsi
sit mali mali q obliti mandatorz dei z ... q e mali ... sunt
et hic ... nulla e maior recordia qm diuis ... fortis ...
... ret ... z tal recordia ... ypocte qm ... tono ...
... z sic tele ... a mobico flatu dissipat ... ci
qz ... sup ... sua ... de dictis z factis z
no stabit qz ... flatu ... dissipabit ... ca / ... munitur ...
... z no ... i · ... pabola ... pq
designat ... ut dm e z ... duo ... de ... cirpi
... e uiror ... qui aliqui post ... huous ... z ...
est q dr ... uide · s · cirpi qui ... hic h no ... aliqui
... z hic ... uiroie q retinz ... ortu calore ... uiror marcessat
z mortui suo ... · i · ... uite ... z sic est deypocrita
qui uidebat bonus ... aduenite ... malicia ci ...
hic ponit ... de ... cirpi uz qm ... cirpi ... sibi ...
z qm ... in loco lapidoso ... ita q ... lapides no ... de ...
euelli z hoc q dr ... i · ... radices ci
... in multitudine ... z inte lapides ... qm
inte lapides ... in ... abstruderet cu ... suo ...
euellens negabit cu · s · locus suus z dic no noui te ... multitudine
q locus ... cirpi euelli ... ut ... ut ... ani
... reddi ... e n · ... i · nalis ... z ... ut ... de ...
s · cirpi germinet ... ille qui ... e ... no ...
no reuertur ... no ... ut ... z s e deypocrita qui
... radices ... z ... inte lapides · i ·
... uepote ... forti ... regno ... cultus fuit p morte
societas sua ... cu obliuioni ... redditu ... gaudz ... q sibi
succedit ... no ... hic ... acto ... s · q
... z ... malis z hoc e q dr ... no ...
... z ... simp ... s ... corde z no ficto ...
Nec porriget manu malignis ... cis fel ... talis
... ... os suu · q · d · ... ... deo ...

hic mentis expressio quae debet esse cum laetitia pulsantis quod non potest compleri de risu
et iubilo summo cordis gaudio. Qui oderunt te induentur confusione
id est confundentur sicut vestimento et tabernaculum impiorum non subsistet. Orientales
autem populi antiquitus in tabernaculis habitabant et ideo per tabernaculum hic intelligitur silicet
familiae et est dictio quam alias in tabernaculis reponebant quod autem dicit Baldach deus
non proiciet simplicem quia hic dicitur de istis temporalibus bonis quae non auferuntur a iustis
sed in spiritualibus bonis non est quia enim quod multis simplicibus et iustis abstulit bona
temporalia restituendo eis spiritualia et aeterna.

Et respondens Iob. Postquam obiectioni ipsius Baldach hic contra primo ipsius Iob verum
et quod Baldach proposito dixit Numquid deus supplantat iudicium etc. Impositionem
putavit Iob quod diceret deum iustitiam ideo hic Iob in verbo ostendit primo se nolle divinam
iustitiam impugnare secundo declarat dicens in eius cum adversariis disputare in eum
iustitiam impugnare primo ponit intentum secundo probat assumptum ibi Qui transtulit et primum Iob etiam
volens disputans primo concedit quod verum est in ideo adversariorum dicens vere scio quod
ita sit scilicet quod deus non supplantat iudicium nec subvertit quod iustum est sicut dixit Baldach
et quod non iustificetur homo comparatus deo id est comparatus deo quod dixit Eliphat supra quarto capitulo
sed Iob id obmiserat ideo hic resumpsit quod potest sic exponi comparatus homo
est cum enim comparatione unum potest alteri ibi comparationis id est similis potentiae consensu nec hoc quod
credit enim Iob ponit intentum dicens si voluerit contendere cum eo id est si aliquis voluerit
contendere de divina iustitia dicens ipsam iniuste repugnans cum eo scilicet non poterit ei respondere
unum pro mille id est non poterit rationabiliter dicere et potest hic nullus deberet praesumere et ratione
quia sapiens corde et fortis robore Iustitia enim dei exigit ideo
sapientem dignitatem et potentiam exsequentem et quia est infinitus cum sit ideo quod divina ...
infinitum autem ad finitum nulla est proportio et ideo nullus quod divina iustitia potest contendere ideo subdit
Quis restitit ei disputando per sapientiam vel repugnando per fortitudinem et pacem
habuit quasi dicat nullus et licet cum aliquo minoris potentiae vel eiusdem aliquis possit per resistentiam
disputando vel repugnando pacem habere tamen cum eo qui est infinitae potentiae et sapientiae
nullus potest pacem habere nisi sibi obediendo Qui transtulit hic declarat assumptum
scilicet quod divina sapientia et potentia excedunt omnem quia est infinitum et primo ostendit propositum secundo
concludit intentum ibi Quantum propositum autem declarat per effectus mirabiles et primo in
rebus naturalibus secundo in factis humanis ibi Si venerit ad me et primum sic declarat
propositum in rebus naturalibus inferioribus secundo in superioribus ibi qui praecipit soli et primum
scilicet quia in inferioribus est terra videtur firmior et stabilior quae est centrum mundi
et in ipsa quae sunt super terram montes videntur magis stabiles et tamen deus in terraemotu
ipsam terram movet et montes aliquando subvertit per suam potentiam ideo est quod dicat
Qui transtulit montes et nescierunt hi quos subvertit id est habitatores iuxta
illos montes nisi declaratur magno divinae potentiae quae ita subito facit tam effectum
ut habitatores non possint praevidere nec fugere cum in furore suo hic addit Iob
quia deus aliquando facit in vindictam peccatorum secundum ordinem scripturae suae
Qui commovet terram de loco suo non solum secundum partem cum sit centrum mundi

scilicet secundum aliquos eius partes et columpne eius concutiuntur. Vel aliter columpne terre partes
eius inferiores sustentantes exteriores que concutiuntur intrinsecus quando terra extrinsecus
incluso inuisibilibus terre et sic exteriora mouentur. Qui precipit soli. hic ostenditur
ostendit magnitudinem diuine sapientie et potentie in corporibus superioribus dicens Qui precipit soli
et non oritur. id est potest precipere ut non oriatur sicut .n. tempore Josue fecit stare solem
in medio celi ut non procederet ad occasum precatio unius dicitur ut habetur Josue x. Ita etiam
posset precipere ut staret ante ortum ita quod non procederet ad ortum preter ... semper
secundum ordinem volutionis sue et sapientie potest et hoc exponi secundum cursum nature in quantum
tegitur solem nubibus ante ortum ita quod videtur non oriri secundum [illegible] aspectum. Et
stellas claudit quasi sub signaculo quod potest dupliciter [illegible] primo ... memorie suas sic dedic
non appareant stelle quasi sub sigillo clause et secundum presentiam solis in emisperio nostro
secundo de nocte quando teguntur nubium caligine. Qui extendit celos solus. id est
eos tantam quantitatem secundum ordinem sue potentie in sua [illegible] cuius non potest homo investigare
rationem. scilicet quod celum sit tante quantitatis et non maioris vel minoris. Et graditur super fluctus maris
sibi faciendo eos ordini sue sapientie [illegible] videlicet mobiles quia mouentur [illegible]. Qui
facit arcturum quedam constellatio est que vocatur vrsa maior et vocatur arcturus
quia circa voluitur circa polum articum seu septentrionalem. Et oriontes quedam
constellatio est clara et nota que partim dicitur esse in signo thauri et partim
in signo geminorum et eius ortus sunt tempestates pluuie quod dicit philosophus 2o libro
metheororum quod orion est indiscretus et difficilis. Et hyadas quedam constellatio
est in fronte thauri et in ortu suo [illegible] et interiora austri
id est polum antarticum seu australem et stellas que mouentur circa ipsum quia quemadmodum
polus articus eleuatur super terram in emisperio nostro et regione nostra propter quod est
nobis manifestus. tantumque polus antarticus sub orizonte nostro deprimitur
et ideo est nobis occultus et que celi pars circa ipsum existens. Qui facit magna
et inscrutabilia nobis ut patet ex predictis et mirabilia quorum non est numerus quia numerare
non possumus cum tam comprehensa sint a deo et infinita eo quod sint omni numero
maiora et infinita ut habetur sapientie xi. Si venerit ad me. Hic ostenditur magnitudo sapientie
et potentie dei in humanis et quo ad incomprehensibilitatem beneficiorum sue gratie dicens Si venerit
ad me per suam gratiam non videbo eum quando venerit [illegible] percipiendo. Si autem
abierit subtrahendo suam gratiam non intelligam huiusmodi subtractionem quia nescit homo utrum
amore an odio dignus sit etc. Consequenter 2o incomprehensibilitatem iudiciorum
dicens Si repente interroget reducendo me ad iudicium [illegible] quod
aliquem facit per flagella aliquem prohibet Quis respondebit ei. scilicet sufficienter
quasi diceret nullus. Insuper .n. sufficienter respondet homo deo quando scit ut dicit
sic et purum [illegible] quia nullus potest dicere secundum illud proverbiorum 20 quis potest dicere mundum
est cor meum purus sum a peccato. Vel quis dicere ei potest Cur ita facis. quasi
ipsum castigando et nullus contra in nullo deficere possit. Consequenter ostenditur profunditas
diuine sapientie in puniendo [illegible] quia quantumcumque [illegible] homo nulla [illegible]
potentia potest dei vindictam declinare secundum illud psalmi quo ibo a spiritu tuo et quo
a facie tua fugiam et hoc est quod dicitur Deus cuius ire nemo resistere potest.

matrie

vindictam eius cuiusdem. Sub quo curvantur qui portant orbem .i. angeli qui administrant
omni creature corporali et tamen dum incurvantur ad dei reverentiam secundum quod per eos adoratur
cum omnes angeli eius licet sint effectus potencie fine finiti tamen excellunt in suis
statutis et potencie quantum ego respondeam ei et loquar verbis meis cum eo
ipsum et quod actus purus et illimitatus quia actus non limitatur nisi per aliquam
potentiam vel formam magis materiam sed magis respectu eius sicut sanctorum clementes
quanto magis ergo sicut dicit iob ex predictis concludit propositum suum scilicet quod non intendit
ȝ.¹ contendere cum deo quia hoc est factorum et ascensu et primo hic concludit ex suis
premissis quod ex dei maiestate in si fortitudo queritur primum dicit quanto magis ergo ego sum
quasi dicat nullius momenti ut vindicat ei qui sum semper potencie infinite et loquar
1ᵃ discussio verbis meis cum eo eius iudicia distinguendo contingit cum alio quia ad pares
sic confidenter de sua iusticia contendunt loquentes coram iudice terreno sed hoc non
potest fieri coram iudice deo et hoc est quod dicitur Qui etiam si habuero quippiam
iustum non respondebo sed meum iudicem deprecabor secundo
... et si habeo quippiam iustum sed condicionem potest mutari potest iusticie
quia nescit utrum amore vel odio dignus sit etc. Cum invocantem
exaudierit me non credo quod exaudierit contingit enim quod deus exaudiat aliquem
ad propositum suum non tamen ad votum sicut febricitans cum petit potum a medico
et negat exaudit cum ad propositum suum scilicet ad sanitatem pervenit non tamen ad votum
suum et eodem modo hominem petentem liberari a flagellis presentis vite (deus) aliquando
Ad votum non exaudit cum sit ad propositum ordinatio quando flagellat. Ad meritum vite
exaudit tamen. eterne et quia hanc flagellationem non videtur ideo non credit se exauditum a deo.
secundum consuetudinem enim conteret me .i. in obscuritate quia nescio causam sue dispositionis
et multiplicabit vulnera mea et sine causa scilicet non in causa sit mortali
Ad dicit et multiplicabit vulnera mea sine causa. Si enim homo sciret afflictionem
sibi non sinere non concedit requiescere spiritum meum. Si enim homo sciret afflictionem
suam ordinari ad bonum suum semper licet affligeretur carne quiesceret tamen
mente sicut scire perpessionem meam sui putredi velle ad salutem corporis licet
affligatur carne quiesceret tamen mente illam persione acceptando. homo
autem a deo flagellatus tempore non potest certitudinaliter scire quod sibi conveniat ad meritum
vite bene nisi sibi fuit a deo revelatum et ideo dicit Non concedit requiescere
spiritum meum et implet me amaritudinibus carnis et mentis potest etiam dici quod hic
concludit quod contra magnos contra amicos iob qui presentem afflictionem negabant
ordinari ad consolationem alterius vite futuri. Si fortitudo queritur ostendit iob se
nolle contendere cum deo ratione sue maiestatis quia enim iudex terrenus est presens
fortitudine ita quod non potest cohercere potentes contendere contra iudicem sed hoc non potest dici
$\frac{q}{10}$ ȝ² de deo cuius fortitudo est infinita. Si fortitudo queritur in iudice Robustissimus
est ab eo ostendendum quoniam secundo tendit aliquis contendere contra iudicem quando potest
manifeste ostendere suam iusticiam per testimonium aliorum ut patet primum est impossibile
nisi dei qui solus cognoscit occulta cordium hominum ideo nullus debet presumere potest
deficere testimonium contra sententiam dei et hoc est quod dicitur Si equitas iudicii queritur
in iudice abundandum aliquid innocentiam Nemo audet pro me testimonium reddere.

tota deo cu ignoret secreta consciencie mee soli deo nota Similr sm e ipole
io scd'r si iustificare me voluero (?) os meum me condempnabit me i.e. de blasphemia contra ipm. Si innocentem ostendero pravum me
comprobabit pravum meum non solum aliis sed et in occultum revelando sicud (?) pro delicta
que inter (?) et si simplex fuero i.e. si in pl'ita delosita (?) hoc ipm ignorabit
anima mea propter vtileg' modum et affectum tunc quia sicut nescit ho utrum odio
vel amore dignus sit et tedebit me vite mee ex hoc .n. q no non pu...
securus de statu suo in vita presenti consurgit quedam tedium vivendi Unum est (?) postquam
iob ostendit se nolle cu deo contendere hic consequenter ostendit deum intendit cu suis
adversariis disputare et primo probat propositum pro 2o quarto (?) i dicens unum est quod
mentitus ostendit est q flagella huius vite non solum infligitur a deo propter peccatum
q fuit prima propositum et hoc est q dicit unum est q locutus sum et volo sustinere
Innocentem et impium ipse consumet i.e. morte affligit ut patet ad sensum Cum
igitur mors sit quedam pena ymo maxima in presenti vita et indifferenter infertur
iustis et innocentibus videtur sequi q innocens a deo punitur in presenti Sed quia
sancta patres dicunt q nullus est innocens a peccato originali propter q est debitor
mortis ideo propter hoc innocens non punitur propter hoc arguit vlterius Si flagellat
occidat semel q.d. ex hoc patet q deus debet innocentem semel tamen affligere i.e. in morte
et non in vita cuius contrarium videmus in multis innocentibus a deo afflictis in presenti vita
q. deleatur me corporis penis propterea sic et hoc est q dicit et non de penis innocentum
videat ho .n. sola videtur de penis q patiuntur propter hoc sed q hoc est ipse q deus
delectetur propter ipsas penas quia ... cum istis penitus ideo secundum terra data
est in manus impii q. dicat iob si tu dicas v'nde (?) q ipse sathan est
ea que hic patiuntur intus et sic inducit potentes huius mundi ad affligendum
innocentes Itaque vult secundum vultum iudicum eius operit i.e. mentem iudicum
terre operit muneribus et ... hodi ne videant causas innocentes
condempnando et affligendo Si autem vnius (?) destruit iob q sathan nec quid nisi permissus
a deo et ideo istas penas innocentum oportet reducere in deum i.e. in deum permittentem
et permissione eius et hoc est q dicit Quod si non ipse est i.e. sathan ea propter de istis penitus
Quis ergo est q.d. ipse deus permittens a deo omnium innocentum in vita q adversarii
iob negabant amici mei hic consequenter destruit propositum per ex suum ostendens se
punitum a deo non propter peccata precedentia / et 2o monuit eum punicionis sue
ex ... quod primum ostendit in mente (?) punitum 2o remouens ... sui ... tertium
ibi Si lotus fuero quantum ad primum premittit afflictionem sua dicens amici mei i.e. gratia
mee velociores fuerunt cursore qui ... / tendit ad ...
comparatione ostendit iob q prosperitates sue tales non habuit firmitatem sed transierunt
statim admirandum ideo sequitur fugerunt et non viderunt bonum i.e. stabile quod
hoc est valde miserabile quando ipse in miseria positus recolit qualiter sunt prosperitates
valde cito transisse / et ad hoc exprimendum ponit aliud exemplum de navium velocitate
transeunte ad portum et de aquila famelica volante ad cibum & transierunt q.
naves poma portantes que naute festinant non solum propter desiderium portus

sed et ne ponat plures morā in tactu percutientis. Cum dixero nequaquam ita loquar commuto
de mea afflictione et misericordia commuto faciem meam et dolore torqueor, id est augetur in tanto
dolor meus interior et per consequens instantie commutor dolor enim celatus tarde innotescit
quia magis violentius urentur et inclusus sed cum aperitur exterius per fletum vel querulam
minuitur. quia perpendebam custodire faciat autem afflictionem suam celat in nocentiam suam
d. verebar omnia opera mea ne esset aliquid iniustum. Modus enim hominis diligentis suam
innocentiam custodientis est quod timet ne aliquid iniustum faciat. sciens quod non parceres
delinquenti quia ad deum non pertinet dimittere reatus culpe sine decore iustitie.
Si autem et sic impius sum uel timuerim tamen flagellum. Quare frustra laboravi
ad custodiendum innocentiam tam diligenter. quasi diceret non videlicet et sic concluditur
quod sua flagella non fuerunt propter peccata precedentia sed propter aliam causam scilicet ad exercitium sue patientie
et meritum vite future quod intendit iob contra adversarios concludere ut dictum fuit supra.
Si lotus fuero hic dicit iob removens a se [illegible] dei sibi per se. n. quod dixit
se innocentem adeo purum posse aliquo modo intelligi quod esset sic iustum in comparatione ad deum
cuius contrarium asseruit supra ut visum est. et ideo ostendit quod nullus quantumcumque iustus
comparatus deo potest dici simpliciter aperte purus sed pallidum. n. comparatum ad album dicitur nigrum
et imperfectum ad perfectum dicitur deformatum et sic modo omnis creatura quantumcumque lucida dicitur tenebrosa
comparata ad deum et eodem modo humana innocentia comparata ad puritatem divinam dicitur immunditia — fuero innocens tamen sordibus intinges me &c.
secundum id ysaie 64. Omnes iustitie nostre quasi pannus menstruate et hoc est quod dicitur si lotus
fuero aquis nivis commisso per penitentiam et fulserint velud mundissime manus mee
&c. id est videbor sordidus iuxta te et abhominabuntur me vestimenta mea. id est opera
quia immunditia operum procedit ab immunditia operantis que autem per vestimenta designantur
opera exteriora patet quia Mt. 7 veniunt ad vos in vestimentis ovium &c. Cum sequitur tamen
quia homo comparatus deo videtur sordidus et iniustus. d. Neque enim viro qui similis
mei est respondebo scilicet in iudicio comparatione viri. n. iuxta virum potest ~~[illegible]~~ iustus sed non
iuxta deum cuius iustitia excedit in infinitum et sic intelligitur quod sequitur. Nec qui mecum
in iudicio ex equo possit audiri. quia deus nullo potest iudicari ideo sequitur. Nec est qui
utrumque valeat arguere quia deus nullo potest argui et ponere manum suam in ambobus
id est cohibere sua potestate me et deum quia deus nullo potest cohiberi potestate [illegible]
iob infinitatem divine excellentie respectu cuius ipse quantumcumque iustus non potest dici purus
nec per consequens potest de divinis iudiciis contendere unde sequitur. Auferat a me virgam
suam et pavor eius non me terreat. loquar &c. quasi d. ista duo scilicet timor divine vindicte
et pavor ne inferat irreverentiam divine excellentie debent homini silentium imponere ne
audeat de eius iudiciis contendere. Totus enim liber iste rethoricus est cuius modus
est eandem sententiam modis pluribus explicare et maxime cum [illegible] in dubiis
qui accepimus [illegible] exprimere pluribus modis aliquam interrogative aliquam optative et aliquam
affirmative et aliis modis pluribus ut patet in processu huius libri

Tedet animam meam vite mee. Postquam iob declaravit se innocentem 10
fuisse [illegible] hic consequenter [illegible] sue [illegible]
afflicti [illegible] et ponit suam [illegible] et 2o [illegible] adversarios [illegible]

in tanto

in comparatione

apparet

actoꝝ i quasi vite de vita p[ri]ma q[uia] p[ri]mo q[ui] mentit contra sue punic[i]onis ex suppo[sitione]
sue i[n]noc[enci]e 2o absq[ue] tali supp[ositione] i[n]stanti p[ri]mo mo[do]. s[ecundu]m dup[li]ce[m] c[aus]am q[ue]
remouet adeo sit i[n] Nu[m]q[ui]d oculi (carnei) tibi sunt ... [illegible] c[on]tra maliciam
V[e]l opp[ri]mit p[er] maliciam — q[ui] p[ro]sequente qu[od] calumniat[ur] i[n]nocente p[er] suam maliciam ... [illegible] ... v[e]l uideo
sic q[uod] ista s[ecundu]m ... debuit iob p[ri]mo lamentando [illegible] sua d[icen]s tedet a[n]i[m]am
meam vite mee q[uia] lic[et] uiuere s[ecundu]m se sit delectabile [illegible] tamen augustinus ...
effica[citer] tediosu[m] sic erat in iob Dimittam aduersum me eloquium meum ...
... in loco ... qui loq[ui]tur ... vite sue Dicam deo noli me condempnare
ex hoc p[at]et q[uod] iob no[n] loq[ue]bat[ur] ... s[ecundu]m ... ex supp[ositione] ... aduersariorum suorum
futuram vitam negantium ... vite iob ... ut sic ...
penit[us] ut ... bonum est sup[er] Iudicat tibi cur me ... iudicas ordinando
in contra ... me plus i[n]nocentem Nu[m]quid bonum tibi videtur si calumpnieris
me p[ro]sternens et opprimas me opus manuum tuarum ... cu[m] sim
creatura tua et consilium impiorum adiuues ... depressione[m]
i[n]nocentum ... iob interrogatiue q[uasi] d[icat] ... indecens ...
exclud[itur] adeo ... punitione sue q[ue] est malicia ... Nu[m]quid oculi
sic remouet ... ignorancia ... iudex ... punit i[n]nocente[m] et
s[ecundu]m ordinem iusticie ut ...
[illegible] ... punit i[n]nocentem ut ...
i[n]nocente[m] no[n] ... uideo ... oculum ... iob ...
[illegible] ... 2o ... no[n] ... tue
... loquens deo Nu[m]quid oculi carnei tibi sunt ... cognicionem
intelligibilem ... inter quos ... vides ... nobis
demonst[ra]t ut ... Nu[m]quid sic uides sicut uidet homo ...
... cognicione ... modum
Querimi — modum cognoscendi ... lateat ut ... iniquitatem meam et peccatum
meum scrutaris ... iudicas ...
q[uia] nichil impium fecerim ... cognoscat
... i[n]nocentiam Cum sit nemo qui de manu tua possit eruere illum
q[ui] tu ... Sic ... ostendit iob ...
no[n] ... cognoscat ... hominem ...
est q[uod] d[icit] Manus tue ... fecerunt me ...
que sit ... plasmauerunt me ...
... Et sic repente p[re]cipitas me flagella ...
... mirabile est ... diligenter fecisti me ... flagella ...
me ... qui post morte[m] negabant
... Memento q[uo]d
q[uod] sic lutum fecisti me ... homine[m] ...
... Nonne sic lac mulsisti
me Incipit ...
... Et sic caseum me coagulasti Informacio ...

vi in quo est vis sati sic hic admittitur mistitia animi in fortitudine corporis
quod sit constitutum dolat in fortitudine casei Pelle et carnibus vestisti me
quod mortis vitalia ut cor et cetera operantur ideo operiuntur carnibus et pelle quasi abusionem
vestimentis Ossibus et nervis compegisti me ad robur corporis Descripta igitur corporis
organizatione procedit ad vitalitatem Vitam et misericordiam tribuisti mihi deus · n · includendo
animam dedit vitam et quantum virtutes misericordia scientia mentis quas ipse iob reluceabat
misericordia spiritum quod ipse dicit infra 29 ambulabam mecum conservavit meam misericordia Et visitatio
tua custodivit spiritum meum quod vite continuatio extendo tua beneficia et non deus
deus hominem visitare quando dedit ei beneficia quotidianas vel consolationes omnia ista expressit iob
ad ondendum quod deus ostendit presentem omnia quam sit in homine et cetera in timore scribit licet | ideo
haec celes in corde tuo Quamvis autem deus celate in corde suo est quod pertinet ad hominem
quem non ondit contra cum beneficia exteriora dimittendo cum in afflictione magis sic
dicit iob Scio tamen quod universorum memineris et sic exigentiam existentie tue non procedit
quod me affligit Si peccavi Hic ostenditur iob causam afflictionis sue ad insu
ficiens sue innocentie quasi Si peccavi · i · dato quod peccaverim in iuventute mea et
abscondita pepercisti in quantum iob satis iuventute non fuit afflictus a deo Cur
ab iniquitate mea mundum me esse non pateris · quasi · dicit si pepercisti in iuventute et
fortitudine mea vi quod magis debes facere hoc in mea senectute in qua non possum
sustinere respiciendo in corpore et generaliter extra quiete et si impius fuero tunc peccato
ve michi est · i · sum et fui iustus tribulatione quod debet et generaliter sufficere et si
iustus supple fui et sum non levabo caput ad defendendum iustitiam meam
saturatus · i · totaliter repletus afflictione et miseria et si levavero caput tamquam si remittere
propter superbiam · quasi leena capies increpando me laboribus suppliciis subdet | 18.
Reversusque mirabiliter me crucias quod prius me creasti per formationem omnium bonorum
et nunc per persecutionem amicorum meorum quod est gravissimum · s · sustinere persecutionem ab illis qui debuit
esse auxilium Instauras testes tuos contra me · i · amicos meos qui videntur esse
testes tui magis | iustitiam per prudentiam et sapientiam tuam nitimur me concipere et multiplicas
iram tuam · i · effectum ire tue quod nunc neque nunc aliquid patientie cadunt in deo et generaliter
militant in me · i · tenent me ita subditum quod non possum resistere Consideranda
autem quod licet satis amicos iob excitavit contra eum hoc tamen deo attribuit
quod hoc fecit a deo permisso Et crederemus quod sed iob adhuc circa precioso
innocentiam tua diffuse qui suavit ut pulsas qui removit tamquam in angustias mittit
quod est exacerbatione placere vero ut patet Pervenit adprimum vite sute eis
a deo prolatum Quare de vulva Hic ultimo iob ex bonis adversariorum sequi contra
concludit ut · n · per ex precedentibus ipsi concedunt felicitas hominis in presenti quasi alicui
sequi quod vita mistis subita a quibus non aprz relevabilis qualis erat vita
iob sit desiderabilis et horrenda Item quod concedunt post mortem ut remanet
et dicunt vitam alia omnino negantes scilicet quod mors sit prius omnium bonorum simpliciter
quod quasi sume horrenda et sic vita ei apparet horrenda et misera misso ipse
non prius omni bono et sic secundum contrarie ad bellum vero Quid autem contra iob
ipso deducit post presentem · 8. Quare de vulva eduxisti me · i · fecisti
me nasci subiit causam domus Ozui ut consumptus essem · i · mortuus antequam natus
ne oculus me videret Inanitatem miseriam existimans fuisse · quasi · non essem
· i · ita parum per passionem et cetera quasi quasi · magis est computandum esse animi

aliam ptem 3dcois d. Aug. no pstulalis dier meor fine bn. q.
·d. sic primus affliccoe z senectute Dimitte g° me ut plangam
paululu dolore meu in terra puti q adhuc mors vide horribilior
ideo sed aliq vellet p morte z no reuertr pro9 fm aduerssarior
errore qui negabant 2a3 vitā aditam tenebrosam ·i· sepelitur i terra
q de nā sua ē opaca z optam mortis caligine q uiuentes quaruq3
que est miserie sunt lucis sup terram s; p morte z sepulturā est puatis terram
miserie z tenebrarum q p morte z sepulturā tollitur ois delectacio sensibilis z
3gruo intellectualis fm dicta amicor iob Vbi vmbra mortis q fm eos
n' fit ibi ymaginari n horridū z nullus ordo qm dieq n. fidice sit i terra
puti sc i alio orbe 3stituti q sit diuisi stat9 hoim z mali statu sit gdi
verum s; post morte no remaneat aliqua talis distincco mali f; dicebat iob
ut patz expedicōis 3a3 sempiternus horror inhitat q. d. nichil fit ibi ymaginari
n horridū z aliqm. q amici iob reputabant vrus talem z alia vnus
hois remanet post morte z sic status post morte est omo i mutabilis
z eternus
ii. Respondens aut sophar focaciuco vnus sophista 3 vpm iob z hoc pani
vn9 iob vnn° ca° 12° et primu sophista p° arguit iob detulandoque
z 2° inti cū onde puitu z cit 3dignu pcio suo i atq3 ut 3° amonz
cū deremedio i ni rigitate et primu dr Aug. qui loquitur multa re
puitabit ·n· iob exiptatu qa ois supflua g ved lit loq Aug. z audiet ·q·
·d· tu ca ut loqr q spis loqui z n' audie q cum hj loqtr Sonig aut
ad vtosue iustificab2 ·q·d· ploqtate vis fle pinde iusti tua sic in
mdissue orbs litigiosi z loqces volut optine clamoribs Tibi soli tacebunt
hoies ·q·d· no est vole cu no sis tante aucte nc sapie z cu aelbe
nnsis q sup dixerat q detristis fmoibs vitiatis 2° aulls 3futacio
·q·d· ymo ego ondam stulticia tua dixisti ·n· purus ē fmo
mens 2a. hc accept exis q sup vi ca° dixit iob no iueictis in
lingwa mea riquitate 2a. atq3 ut hj arguit iob vt s pecā sua
puitu z p 3° contra deo i mudu aderi mam sciens q pcm ē
oisgssio leg dine z celestium om i obedia mandatorum ut ondit
Aug. lex aut dina dut alege huana q lex huana ē tm vlis applica
autom in facto ptics vibz dimittr iudicabit mdie a st me3 sicem z
ptim z alis hoibz moris q st adsc vnm z hc ē q legislator no potuit 3sidere
oes ptires casus z circustancias decus aut 3sidat etitudie oim
opa humana z q admumat z io lex ei9 put ē i mte vnus st extendt
adoia z ptcla z inde ē q in legibz humanis ad alia padit meta su
ptci z tn no facit 3 lege huanā q vniuersalis ē no se extendes
ad ptci s; pactus qrcaucq3 facit 3 lege dina put dat pcdo in
nimpti q ho no hz 3gnos hui9 leg i oibz ptclaribz sequit 3tingit
q facit 3 legem dinam z no aduertit z ex hc 3cludt sophista
q nlls pt p se ad iustificacoe fm q dr apls ad Cor vn nichil michi

conscius sum sed non in hoc iustificatus sum. Inquirit autem de duobus sic procedit
Sophar quia primo ostendit circa subiectis divine sapientie et multiplicitatem sue legis ad omnia
se extendentis propter comprehensionem incomprehensibilis secundo vult quia deus scit hominum vanitatem
adinveniat considerat et sic iuste condempnat quia homo deceptus non
videtur secundum presentem littera. Ipse enim. Circa primum dicit Sophar ut deus loqueretur tecum
et secreta sua revelando quam multiplex sit lex eius ad omnia quecumque innumera (?)
se extendendo et integre presta [illegible] quia multa (mora) [illegible] i. [illegible]
merito debito forsitan vestigia dei comprehendes hoc dicit negative vestigia
autem dei scilicet creature ex quibus conditoribus investigamus conditorem creatoris et iste
creature non possunt comprehendi ablatione secundum id quod est. Quia res difficiles non
possunt esse explicate sermone sicut primo de modico folio [illegible] non
posset comprehendi investigari omnes species et quam sit tante quantitatis vel talis figure
aut virtutis et dato quod possent tolli comprehendi ablatione tamen propter non cognosceret
creatorem propter quod efficeretur deinde et omnes filii adequeri virtute dei infinitam
et ideo sequitur et usque ad perfectionem omnipotentem reperies. q. d. hoc est quod ipse multo excelsior Simulo
celo est et quid facies etc. non est possibile intelligere quod aliquis deus qui tanta
sit inde sed quod virtus eius incomprehensibilis excedit ista que magis corporalia videntur
maxime sicut quod non possunt attingere ad sapientiam et virtute dei cognoscendam 1 pe.
in valde modicum et longe sicut nunc eius [illegible] sic scilicet [illegible] in
finem redigendo sicut deus ... fecit ut tunc [illegible] redigens
ad unam confusionem sicut aliquibus dicitur quod omnia corporalia apparent esse creata forma
forma corporeitatis indeclarata adeo [illegible] declarata omnia [illegible]
ei q. d. nullus aut quis ei dicere potest cur ita facis corrigendo facta eius
Ipse enim novit hoc secundum ostendit quod deus usque ad minima cognoscit hominum quantum
et eius magnitudinem et sic iuste punit et hoc est quod dicit Ipse enim novit hominum vanitatem
propter actum instabilitatis virtutis et videns iniquitatem nonne considerat puniendo.
q. d. sic. enim index non considerare maleficia qui non punit et
autem scilicet considerare qui punit. Vir vanus qui secundum instabilitate virtutis
in superbiam erigitur quod licet peccat [illegible] seu propter tamen ex consuetudine pacandi
premit adiutorem quod per peccatum malitiam quam est multum [illegible] contra deum et
tamquam pullum onagri se liberum natum putabit iugo et omni lege divine.
Onager enim est asinus silvestris qui nascitur in campo et sic non nascitur operibus
peragendis ille enim qui nascitur in domo quasi [illegible] adque nascitur ut eius
operibus applicatur et quia dixerat ad iob applicat d. Tu autem firmasti cor
tuum in malicia perseverando et contra [illegible] defendendo et expandisti
ad dominum manus tuas q. d. hoc est factum quod efficaciam orationis impedit
malicia tua sed si iniquitatem quam conceperim ad monet iob [illegible] removendo
[illegible] eius deo [illegible] et [illegible] remedium ostendit dicens si iniquitatem que in manu
tua est abstuleris a te perfecte satisfaciendo corrigendo et non permanebit
in tabernaculo i. in familia tua quam debes regere in iusticia quam [illegible] in
[illegible] peccatum tuum regens tunc levare poteris faciem tuam ad dominum deprecando
absque macula i. amoto impedimento efficacie orationis tue et eris stabilis.

in perpetuitate pretiis uite deo hec statuere et non timebis destruentibus
malis aliquae quia miseriae etiam obliuisceris quasi tu undarum que preterierunt recordaberis
et talem modum loquendi similiter ponit 10. misit cum quis terra lenis et cum aut pre
terit postquam iterum non meminit quasi preteritus gaudium et quasi meridianus fulgor
consurget ad uesperam. hoc dicit contra id quod iob supra dixit quia non reputatus
prosperitate talem sibi deceptus affuturum eo quod iam senex et prope mortem quia
deus licet fueris mortificatus senectutis tamen talis prosperitas adueniet tibi quod putabis
te esse in meridie i. in potissimo statu uite tue quo scilicet et cum te consumptum putaueris
per afflictionem et senectutem orieris ut lucifer prosperitate gaudens quia deus quasi
[illegible] sothi[illegible] exteriorem pro supplebit ex multis quasi prosperitatis et habebis. hic vidimus
deo iob quod supra dixit nullum bonum sibi post mortem secundum errorem suorum
errore ordine quod eximo saluet memoriam bo veritatem in hoies et
[illegible] et hoc est quod dicit et habebis fiduciam de futuro bono post mortem propter
spe i. certa expectatione illius boni et quia sic id bonum fodit et defossus i. sepultus
et tumulatus securus dormies quia nullus inimicus aut deturbabit tecum uita peracta
requiesces et non est qui exterreat quia nullus inuadet sepulcrum tuum sunt fige seu
[illegible] uel ymaginem te reputatione sic fiebat antiquitus ualentibus ut
post morte venerarentur in ymaginibus suis et propter talem gloriam habendam multi
gentiles exposuerunt se pro re publica morti et periculis id est sibi et deprecabuntur
faciem tuam plurimi te in sepultura uel ymagine tua venerando. consequenter ondit contrarium
euenire malis hominibus in sua malicia permanentibus oculi autem impiorum deficient
quia non optinebunt bonum quod assequi intendebant et effugium peribit ab
eis quia non poterunt liberari a malo eis supervenienti et spes eorum abhomi
natio quia post mortem non habebunt honorem quem sperabant sed erunt abhominabiles
vita eorum peracta sepultura et memoria quod autem aliquam doctrinam dicendo
contra iob eius amicos eam aduersarios nulla est repugnantia quia sic fuitque eorum sup
ad venerat ad ipsum ut amici ad eum consolandum sed postquam [illegible]
sunt ut inimici ad increpandum

12 espondens autem [illegible] post obitum sophar post iob [illegible]
[illegible] quod sophar et eius socii ad duo intendebant ut patet ex predictis primum
est dicere aliqua magnifica de deo quod et sapientia et [illegible] ut per hoc viderentur ipso
iob [illegible] sapientiores et sanctiores contra iob dicentes secundum est ex dictis de deo aliqua
falsa concludere contra iob [illegible] quod sicut iob in sua [illegible] primo remouet primum et secundum secundum 13 capitulo
[illegible] primum quod ondit iob quod ea que dixerunt de deo non erant sibi ignota secundo quod et aliis
hominibus erant uel poterant esse quia non et per hoc excludit ab eis excellentiam [illegible]
et consequenter eorum iactantiam. sed [illegible] interrogat [illegible] primum dicit iob ex dictis eorum
iactatorie concludendo ergo vos estis soli homines quia hoc dicit ab [illegible]
et id est ex hoc quod pretenditis vos omnino ipse [illegible] de diuinis [illegible] hoies
reputatis propter uestram memoriae sapientiam sed in eum est in uobis sicut hoc est [illegible]
[illegible] et in eo est cor sicut et uobis i. intellectus quia per cor intellectus designatur
[illegible] lex dei eius in corde ipsius nec inferior uestri sum in notitia diuinorum
[illegible] uos iactantis et ne hoc dicerem imputet iactantie ipsius iob subdit [illegible]

n. hec que nostris congruat q. d. Non est presumptuosum quod dico me scire illa
que abstrusa sunt preter scire et ideo quod in exterioribus corporis congruitate est magna
derisio. Job quod sequitur Qui deridetur ab amico suo sicut ego. deridetur hominis justi
quod quamvis est derisio invocabit dominum et exaudiet eum quod. ipsius eius
est scriptum ubi sicut justi simplicitas et quanta talis derisio ut satis
se extendit et ad alios stos ideo sequitur deridetur. n. iusti simplicitas. i. vita
~~vita~~ corporis sui simplicitas deridetur ab hominibus mundanis qui constituunt
finem suum in temporalibus bonis et ut satis ad eorum studiis et indagacionibus
ideo reputantur tales fugientes stultos et ignorantes ideo dicitur lampas
iustos ideo reputant tales fugientes stultos et ignorantes ideo dicitur lampas contempta apud cogitaciones divitum .i. illorum qui finem constituunt in huiusmodi
divicijs aptitudo .n. contempti vita iustorum licet sint lampades continue
lucis sapientie et ardoris caritatis ideo sequitur parata ad tempus statutum .i. ad
tempus futurum provite multum et quod homines mali non solum derident iustos
sed et presumpt usque ad contemptum dei ideo sequitur habundant tabernacula predonum quia
bona aliorum predas et nesciunt in domum capiunt sibi et audacter provocant
deum .i. sine timore Cum ipse dederit omnia in manibus eorum quod predas quam male
incst fiunt licet eis ideo licet eis abutentur contra deo reputanti Nimirum hic primo
ostenditur ideo est decepto nocumenti amici sui si uteretur et eius hominibus sed non et quoniam
hoc propter secundo declarat modum per quem homines deveniunt in agnitionem dominorum .i. Nunc
autem et primum dicit interroga unicuique et secundo Interrogate et cetera Exemplum considerare
et unum cetera est minus quod exteriorum consideracione homo attingit ad agnitionem dei quod est primum omnium
ideo sequitur Quis ignorat quod omnia hec manus domini fecerit q. d. nullus de pauci quod
eos consideraverit dominum esse primum causam omnium in manu cuius est anima omnis viventis
irrationabilis et sicut alia pisces et aves et spiritus universe carnis hominis
.i. anima racionalis Nunc autem hic ponit modum deveniendi in agnitionem
secundo ostenditur quod per talem modum cognoscitur ipse dicens Nonne auris ipsum et primum
dicit quod omnis cognicio humana quam modo naturali accipimus de deo est his effectibus oritur
sciendum est quod omnis cognicio humana est in modo naturali accipimus de deo et quod adducit dicit Nonne
sensus est auditus maxime valens ad noticiam quam docetur et quod adducit Nonne
auris verba diiudicat experiens vel maxime valens ad agnitionem quod est per doctrinam ut
hic per metaphoram est autem experiens designatus cum dicitur et fauces comedentis
saporem licet .n. sensus visus per se faciat ad experimentum experiens quam gustus
tamen quod gustus est ad actum tactus et homo mediante tactu excedit omnia alia non autem in aliis
sensibus ideo per gustum experientie designat et est in aliis sensibus invenit
et ex duobus modis attingendi scientiam predictis sequitur In antiquis est sapientia qui
per longitudinem temporis fuerunt per auditum et experimentum sensibilia et quod attigit
agibilia ideo sequitur et in multo tempore prudentia Apud ipsum hic quoniam ostenditur alio modo
ponendi hic nota de divinis et primo ponit quantum et secundo declarat in se descendit
et primum ponit et dedo et quod sciendum quod magnitudo nostra primum est nota
nota principiorum que nobis naturaliter non tamen in speculabilibus quam in agibilibus et hec
designat per intelligentiam quam et hic primum vocatur intellectus. Secundum est nota conclusionum
que ex principiis deducuntur et hec designat per consilium largo modo accipiendo prout
importat inquisitionem investigacionis et discursum principiis ad conclusiones in speculabilibus
et agibilibus communis ipse cognoscendo consilium tamen sit in agibilibus secundum est cum iudicium

a delectationibus in venereis et hoc vocatur hic sapientia quoniam autem secundum ad istud scilicet fortitudo
exsistens et hic vocatur fortitudo quia autem perfectionis est in deitate excellentia est
in deo et ideo ista quarta dicuntur in deo et quamvis ad id quod tunc perfectionis (vero non cum perfectio
sit a deus cognoscit primum et deus quae est perfectionis non tamen accipit nominibus conceptum
cognoscibilium quorum quae talis attributio per discursum in perfectione includit sacrum
et quod licet ista quatuor realiter distinguuntur in nobis in deo tamen distinguuntur solum
ratione quae perfectiones quae sunt in creaturis distincte in deo sunt unite.
Si destruxit hic dominum ondit quod quatuor predicta sunt in deo excessibilibus suis notis
nominibus et primo hic de exce. scilicet fortitudinem sapientie et consilio pro de intelligentia et qui
non mutat primum autem dicitur quod inferior gentili pro applicando adversus hominum
in speciali i. balthasar regum et primum dicit si destruxit regnum vel civitates vel
quicquid nemo est qui edificet contra eius voluntatem Si incluserit hominem in ...
carcere vel infirmitate nullus est qui aperiat ipsum liberando et sic patet quod in deo
est fortitudo maxima quia nec potest ei resistere hic et concludit excessibilibus magis
generalibus .d. Si continuerit aquas etc. quod non descendat de celo pluvia sic
fecit ad preces helye 3 reg. 17. omnia siccabuntur in superficie terre si emiserit
eas in immensum quantum fecit tempore noe subvertent terram i. operientes terram
quia tamen solum remanserunt octo anime et quia ista ondunt in potentia divina potentiam concludit
quod apud ipsum est fortitudo dominum idem ondit de sapientia .d. et sapientia quod decepit .d.
ipse novit et decipientem et eum qui decipitur perfecte n. sapientis est disponere
astucias decipientium et simplicitates ab eis deceptorum dominum idem ondit
de consilio .d. Adducit consiliarios in stultum finem quoniam secundum consilium suum
comunibilitas corporum intellectus quod consueverunt dare est consilia et consilia sua 2 regum
ad finem opponitur sicut de achitofel 2 regum 17. Sapientes consiliarii pharaonis dederunt
consilium insipiens et iudices in stuporem hic accipiuntur iudices qui solent
iudicare de agibilibus et ideo quoniam contra iudicium suum accidit stupent et
admirantur Balthasar regum hic ondit predicta applicando in speciali adversus
hominum quia unum preponit .d. Balthasar regum i. virtutem corporis militare et exercitum
dissolvit quoniam contra item quotiens debellantur et precingit funes renes corporum
quia sic devicti ligati in captivitatibus ducuntur Ducit sacerdotes corporum in gloriosos
quoniam sunt ducuntur in captivitatibus cum regibus sicut sacerdos summus fuit ductus
in captivitatibus cum zedechya rege et tamen de ingloriosos quia sacerdotes solent
in populo precipue honorari et sic potentes ondit auctoritatem corporum et sic patet
quod in deo est fortitudo et idem ondit de consilio .d. et optimates supplantat
dominum autem optimates opponitur consiliarii quos supplantat involvendo eos in
astuciis suis et sic dant inutile consilium vel nocivum loco boni dominum
hoc idem ondit de sapientia .d. commutans labium veracium i. corum qui solent vera
loqui sicut propheta quibus aliquando propter corporum electionem subtrahitur lumen cognitionis etc.
et sic falsa locuti sunt quod 3 reg. 22 i. dicitur sicut et sapientes stulti facti sunt
etc. et doctrinam senum aufert eos in stultitia dando precedenti modo quia aliquando
etiam adeo intellectus intellectibus corporum sed quia errores dimisso sequuntur
illusores sunt et sic tradunt auctoritatem a perfectione dominum defectu Effundit

Ad finem mentem et et dant in consilium.

de speciali super principes quando aufert eos de statu honoris et subicit eos illis qui prius
fuerant eis subiecti et eos qui oppressi fuerant per violentiam principum relevat addicione
eorum qui revelat profunda de tenebris audiendo incarceratos de ymis carceribus
et tenebrosis et producit in lucem umbram mortis i.e. existentes quasi in umbra mortis sicut mortis
qui timet cotidie in tortura sunt incarcerati isti producuntur in lucem quando ex improviso liberantur sicut fuit
de ioachim rege iude quem evilmorodach extraxit de carcere ponens eum in medio principum
regni sui. Qui multiplicat gentes sicut fuit ante diluvium ut habetur Genesis vi. et
perdit eas sicut fuit in diluvio et subversas in integrum restituit sicut fuit
post diluvium per noe et postea eius orta ista inducit iob quia declarat magnitudinem
divine potentie et prudentie sive sapientie et etiam consilii quia numquam deficit a suo
intento. Qui immutat labia ostendit quod in deo est intelligentia quia mutat secundum propositum
quod absolutus sua immutat intentionem et voluntatem hominum contra mutationem secundum quod dicitur proverbiorum xxi
Cor regis in manu domini quocumque voluerit inclinabit illud et sic patet quod in tenebris
hominum in tenebre operatur et hoc est quod dicitur Qui immutat cor principum populi terre quia
per quod subditorum qui solent sequi voluntatem principum et decipit eos non sic intelligendo
9 quod deceptio dicitur sit a deo sed quia iusto iudicio suo subtrahit lumen suum divinum
et sic ipsi cadunt in deceptionem propter suum defectum ut frustra incedant per invium quia
non pervenient ad finem intentum. Sicut homo qui vadit per ignorantiam et quantum ad hoc
dicit palpabunt quasi in tenebris et non in luce quantum ad hoc dicit et errare faciet
eos quasi ebrios passionati non sicut ebrii sicut non ebrii aliter iudicant
de agendis in ebrietate positi quia extra sunt et passionati aliter iudicant quam
sit extra passionem et aliter quando sunt extra sic iratus iudicat statim vindicandum sed cessante
autem ira iudicat tempus et locum expectandum

13 Ecce omnia postquam iob arguit amicos suorum iactantiam hic concludit
eorum falsitatem et primo circa primum conclusionem secundo prosequendo procedit ibi audite sua
ca quia 3o ostendit in ... circa primum commendat suam scientiam propter quam
adequat arguendo amicos pro suppositione dicens. Ecce omnia que predicta sunt de potentia
divina sapientia eius consilio et intellectu vidit oculus meus per effectus per ea et audivit
auris mea a doctoribus et intellexi secundum scientiam veritatem et ego novi et ideo
nihil non potestis vos plus scire mihi et me despicere sed tamen ad omnipotentem loquar per orationem
orationem quia per orationem homo cum deo loquitur et disputare cum deo cupio non temptative
eum sed arguendo secundum humilitatem inquirendo causam quare dixit propter disputando quia me non
ut vos prius vos fabricatores pravitatis et mendacii sicut et vos vana dixeritis prius vos ostendens fabricatores
mendacii et cetera ut patebit infra. Quamquam intendit disputare cum deo ostendit
eos fabricatores mendacii sed disputando cum deo ostendit eos cultores perversorum
dogmatum sicut patet sed postea intentionem mendacium debuit declarare eorum falsitatem prius
disputando et sic factum est finaliter ut dicitur in fine ultimi capituli quando dominus defendendo
vl' cum quem dixit ipsi eliphath iratus est furor meus in te et in duos amicos tuos
quia non estis locuti coram me rectum sicut servus meus iob et ideo dixit atque utinam
taceretis ab iniuriis et aliis pravis ut putaremini esse sapientes quia verbum in
prudentibus si taceant sapientes reputabuntur. Audite ergo correptionem meam

mentiuntur sic omnino causa adeo convenienter. d. Videte quod totiens mihi vos cassato
apponitis adulationis fraudulentis contra me vel certe et quia in periculis prestiterunt ostendit
d. Numquid deus indiget vestro mendacio etc. Illa enim quod ostendunt se dixisse
ad defendendum divinam iustitiam quia non est necesse cum aliud posset defendi Numquid
faciem eius accipitis quod iudicatis pro eius parte eius iustitiam propter defendendo aut
placebit ei q. d. istud non placet ei sed displicet quod solum ab homine sibi placet
cause defensio veritatis sue propter ignorantiam quia credit eam esse iustam sed hoc in deo impossibile
quia non potest eum latere aut decipere ut homo vestris fraudulentiis homo enim aliquando
deceptus fraudulentiis advocatorum vult defensionem cause sue. quia
tamen apertius volebat sed hoc non potest esse in deo qui non potest decipi Absque eo
probabit quia ipse vos arguet quoniam malos quia in abscondito faciem eius accipitis
ille in abscondito faciem gravius accipit mundi qui pro eo loquitur contra conscientiam sicut fecerunt
isti quia sanctam vitam iob noverant et eius innocentiam et tamen eum condempnabant
q. approbantes divinam iustitiam Statim ut se commoverit tamquam deo
admodum hominis qui cum modo ira punit tamquam commoto ire non est in deo sed
sibi attribuitur similitudinarie propter effectum punitionis io. sequitur Turbabit
vos penam infligendo et terror eius irruet super vos timentes adhuc amplius
post vobis inferenda Memoria vestra comparabitur cineri que cito penitus dispergitur et non
manet sicut dicit iob contra dictum sophar qui superius dixerat hominis remanere post mortem in
remanentem et tamen memoriam hominum q. d. istud quod reputatis tamen non est post mortem Et
redigentur in lutum cervices vestre quas nimis erexistis contra me Tacete paulisper
sic iob ostendit errorem suorum amicorum et primo ostendit eos fabricatores mendacii
et secundo cultores perversi dogmatis in audite sermonem et cetera scientes quod ipsi falso arguebant
iob de impietate vel iniquitate et de defectu eo quod apertius dixerat pereat dies in qua
natus sum et utrumque iob dicit fuit primo inducens eos ad audiendum. d. Tacete paulisper
ut loquar licet enim adversario sit grave audire tamen modicum non debetis grave sibi
quodcumque mihi mens suggesserit q. d. non timebo tempus in respondendo verba ornata
falsis coloranda sed statim proferam quod habeo in corde sine arte et veritate
contra ostendit eos falso dixisse impotentes ei impatientiam attribuunt d. Quare
lacero carnes meas dentibus meis q. d. quod est causa quod existimatis ardore lacerare
carnes meas sicut vos impatientis et animam meam porto in manibus meis i. vitam meam
non curo quantum ad presentem sicut qui portat in manibus vult exponi periculis Sed illud
quod omnes ... desiderant qui thesaurum ... publice portant
q. d. istud quod mihi imponitis falsum est et ideo sequitur Etiam si me occiderit quod est ultimum
terribilium in ipso sperabo de summo bono propter premium future vite consequendo sed quia spes
sine meritis non est spes sed presumptio io sequitur verumptamen vias meas i. opera
in conspectu mea in conspectu eius arguam velut corrigendo si quid in eis culpabile et ipse erit
salvator meus qui est salvator fidelium et non aliorum io sequitur Non enim veniet
in conspectu eius omnis hypocrita quia illi qui pretendunt exterius sanctitatem
Audite sic ostendit contra cultores perversi dogmatis quia negabant vitam
futuram et ... oportet ... quali

2

premium et penam afflictionibus puniri et sic vlterius dubitant utrum iob a deo penis aufertam
punitus flagellatur propter ante hec omnibus premodum disputationibus cum deo eo modo
quo expectat super disputare cum deo cupio et io quo modo huius disputationis tanger
et 2o disputationis aggreditur in questionis specie a primum reducit amicos suos ad attencionem dicens
Audite sermonem meum et enigmata mea aure percipite id est obscura et difficilia intus
percipite auribus vestris ista enim duo induamur ad attentionem docentem sed vilitas
corporis et difficultas Si fuero iudicatus scio quod iustus inveniar id est si de dominacione
quam sum locutus tantum vobiscum de cetero examinis scio quod approbatur tamquam vera et sic debet
prime sententie quam omnes innuit liber ubi dicitur dominus ad disputantes contra iob non estis
locuti vere coram me sicut servus meus iob Quis est qui iudicetur mecum nunc
sustinens propter oppositam veritatem s. ad dominum iudicium quare tacens consumor
quia enim afflictus tacendo celat afflictionem suam intus magis affligitur quam si
exterius aperiat loquendo et ut habeat constanciam loquendi subdit loquens ad dominum Duo
tantum ne facias mihi et tunc a facie tua non abscondar id est audacter constanter loquendi
et que sunt illa ondit Manum tuam longe fac a me id est cessando a puniti afflictio
et formido tua non me terreat de futuro inferenda ista enim duo solent homini
impedire constanti locutione s. dolor de puniti malo et timor de futuro Voca
me et ego respondebo tibi etc. q. d. Quibus placeas amotis paratus sum disputare
tenendo partem opponentis vel respondentis qualiter autem ista disputatio sit locuta dominum
fuit tempus supra cum Quantas habeo iniquitates hic iob aggreditur disputationem et primo ondit
propositum suum singulariter secundo tangit Quare faciem etc. Primo modo dicit primo ondit
se flagellatum a deo non propter culpam secundo tamen propter peccatum in fomenti et primum fuit
dicens Si flagellatus puniti est tunc pro culpa puniuntur scire quod debet vnde
pro eo et non excedat aliter videretur iniustitia ex modo iob autem cum cum sue
innocencie et tamen sciebat afflictionem suam culpa Quare faciem tuam ad excedendum
hoc autem peccatum ascendit de predictum modum huius questionis Quantas habeo iniquitates
id est peccata contra proximum quod fuit contra equum iustitie et peccata in me commissa sicut sunt
peccata gule et luxurie et superbi scelera mea contra deum commissa ut blasphemi
et huius similia atque delicta in peccatis omissionis et commissione et io dicitur delicta
q. delicta et ablata quia requirunt aut alia peccata onde mi i. si ondere
manifeste apparet quibus quasi non sum flagellatus tamen pro culpa sed pro aliquam
causam sicut supra dixi dicionem quia non percusserat iob ita et talem quia
peccata io subdit Cur faciem tuam abscondis me non exaudiendo et arbitraris
me inimicum tuum id est ad modum arbitri flagellaret puniendo dicitur filium quem non diligis
humanus est quia adversarium suum et quod posset dici flagellat te ut ore ondat
peccata sua hec removet dicens Contra folium quod vento rapitur id est contra me qui sum nullius momenti
et virtutis ondis potentiam tuam q. d. hec non decet magnificentiam tuam sicut non decet
hominem robustissimum experiri vires suas contra puerum Scribis enim contra me amaritudinem
quantas flagellaciones et posset quod dicitur Scribis ondendo illa sua non tamen sed ex ordinacione
divine scientie et consumere me vis peccatis adolescencie mee q. d. licet adolescentiam
meam non transierim absque peccatis tamen vestre iniuncturis illa magis sunt propter tuam

augentem

venam.

puniendum excede

peccatum

pecca contra

modus

nes

1 bm. miraz q̄ condenda qm̄ tam ḡnit̄ puenda et sic innuit iob q̄ c̄a sue flagellacionis
ideo nō fuit s̄m culpā ꝑctam Posuisti sic innuit et sic vult ea
et licet innuit ex ꝓfali cui dei ā (?) domini posuisti in nervo pedē meum huius
iste metl' lex dīne iusticie q̄ mens iob tenebat ligata ne diceret ideo
ꝑuā obseruasti oēs semitas meas oēs actus meos usq̄ ad minimum q̄siderando
et vestigia pedū meorum q̄siderasti .i. oēs circumstancias actuum ꝑbasti
q. d. hoc nō est [illegible] tmc (?) ēt [illegible] nolle et stabile quia ad ꝑmitte nō [illegible]
tuē [illegible] actz et diligentis de re vili et instabili ... sū ꝑte coīs [illegible]
sibi Qui .q. putredo consumendus sū ꝑ morte et .q. vestimentum q̄ comeditur
a tinea qr̄ vmes nescimus de carne mortua ēa corrodentes sic tinea
veste qm̄ corrodit et exit sic q̄ in hoīe ꝑt corpus est ad nolle et stabile
.f. [illegible] vult tua voc cuius des līt ꝑ [illegible] cutz de hoībz q̄ruidendo eis
in futurō ꝑnia ꝑmiis et supplicia ꝑ [illegible] et ū est vult ea flagellacionis
s̄ca iob ut ꝑ [illegible] meum attinere sibi gliē augmentum

14 HOMO NATUS hic d̄ sc̄s iob q̄ iste declaracō ꝑ [illegible] declarat
morte miserias hoībz generaliter et ꝑ° declarat ꝑ [illegible] so cuttuat dem ap̄ [illegible] q̄lōs
[illegible] ū ꝑm ondit miseriā [illegible] q̄ post ꝑ [illegible] .f. vol' [illegible] 2° q̄ post
morte est ꝑ [illegible] redondat i' [illegible] 3° ondit q̄ exit vir hoīs est
exp̄ [illegible] i' lignū sic [illegible] 4° ꝑ [illegible] modū sit [illegible] i' quo sivacat
ꝑmū ad declarat in hoīe generaliter eo m° q° [illegible] tribz [illegible] .f. [illegible]
et instabilis hoīs opposite coīs tm [illegible] vbis [illegible] .n. [illegible] rethoricus
est ut dem est sup̄ cuius modi ē [illegible] smitz adduce ꝑ [illegible] sumes
et vbē [illegible] ꝑ [illegible] vult ad [illegible] exornacō seu declaracō dt q̄ hō natus
de muliere temporis breve fragili bui vivens ꝑ q̄ [illegible] et [illegible] nulli
ēsu vivunt [illegible] repletur multis miseriis .f. [illegible] [illegible] fame siti
infirmitatibus et [illegible] ꝑt ꝑam ꝑmi parentis Qui .q. flos egredit in iuventute
et [illegible] in senectute vel in ꝑmitate [illegible] et fugit velud umbra qr̄ [illegible]
et [illegible] et nunquam [illegible] ꝑmanz nō ē [illegible] intelligendū q̄
sic [illegible] sic tenebre [illegible] ut sic ꝑ [illegible] sz qr̄ hō nō
est diu [illegible] differt nc ꝑm corpus qr̄ m° est [illegible] m° infirmus et sic
[illegible] differt nc ꝑm [illegible] qr̄ m° gaudz vel [illegible] et dicit [illegible] .i.
[illegible] dignum sup [illegible] .i. sup rē ita fragilē et instabilem dignare
oclos tuos aperire [illegible] ꝑ [illegible] et [illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] digit et adduce cū tecum in iudicium .i. punire cū ꝑmal' et ꝑmiat
[illegible] .q. d. ꝑuā [illegible] nō [illegible] [illegible] ē [illegible] [illegible] vō ex [illegible]
in hoīe ad [illegible] et in mo vō cuius [illegible] diligentis de hoīe et qr̄
[illegible] in [illegible] ꝑo io [illegible] Qs ꝑt [illegible] mdū de immundo
conceptum semine qr̄ hō [illegible] ꝑ [illegible] ꝑ [illegible] sm vō [illegible]
Nonne tu q̄ solus es .q. d. nō solū [illegible] diligentis [illegible] in [illegible]
[illegible] cū [illegible] in mor [illegible] et in [illegible] ab [illegible]
[illegible] deus [illegible] tradit remedium [illegible] casus ꝑmi hoīs [illegible]

Deinde cum dicit quod ondit quod vero etiam in mortalibus remanet vita post mortem et primo
ministrorum et primo repetit debitum huius vite et prius habitum usque ibi constituisti terminos
eius qui preteriri non poterunt. Ista questio dubitatur quia motibus ytem (?) potest et in divina ordinatione — *[margin: ostratio (?)]*
et sic terminus vite hominis preteriri non potest anticipando et differendo quia eius providentia
est infallibilis. Alio modo potest esse terminus extrinsecus magis contingentibus etiam est
aliquis terminus vite hominis et talibus quod in valentibus contrariorum et similium.
Hoc terminum vite hominis potest anticipari per maliciam vel per gladium vel aliquod aliud.
Recede paululum ab eo vitalem motum non influendo sic enim sol potest qui causa — *[margin: non]*
est omnis lucis in cetera astra influendo sic deus qui causa vite vitalem formam conferendo
et influendo accessus solis est causa noctis. Sic et recessus eius modo est causa mortis et
non dicit recede paululum ut quiescat quod dicit extra vita humana est causa brevis et
instabilis et plena miserie idcirco quod hoc ut quiescat per mortem non admisit quia mors — *[margin: s. sibi]*
que non est effectus sed vero primi scriptis nisi tempus non optatum videlicet ut mercenarius
expectandus nisi reddere et sic mercenarii dies eius. Dies enim mercenarii non sunt — *[margin: ?]*
expectabiles ratione laboris sed ratione mercedis post laborem recipiende et ideo dicens optatum
mercenario est dies expectata premio futuro et eodem tempore vite presentis non
est tempus optatum homini sed tempus vite future quod est tempus recipiende mercedis et
quare perfectum ullum non est terminus sed cor nostrum et formidum sicut velle telia — *[margin: et ideo s. est … futura …]*
lignum sic spem. Hic quod ondit mors hominis futura et facit terminum videlicet quia cum sit — *[margin: non]*
nobilissima creatura in sublunaribus non est deterioris conditionis ligno quod sicut vita tam — *[margin: conditio]*
vegetabilem et terminus deterioris conditionis si negative omnino nisi ex quo lignum
fuit precisum iterum producit ramos si autem destructum non fuit putrefactum exterius. — *[margin: s. extrafit]*
Si autem senuerit in terra radix eius et in pulvere emortuus fuerit truncus eius ad odorem aquae germinabit et faciet comam quasi cum primum plantatum est. Homo vero cum mortuus fuerit et nudatus atque consumptus, ubi quaeso est? quasi si recederent aquae de mari et fluvius vacuefactus arescat, sic homo cum dormierit non resurget.

Senilis in terra eius et in putrido emortuus sit lignum decorat autem homo precisus
puncti per mortem violentam vel per mortem naturalem qui videlicet ibi pululat seu viret
et ideo ne homo sit peioris conditionis ligno concludit quod in homine sit aliquid immortale sed
quam ratio cuius existentia et hoc est quod dicit lignum sicut prius et prius habitum exterius
usque ibi et faciet comam id est ramos et folia. Homo vero cum mortuus fuerit
morte violenta vel naturali et nudatus totis spiritibus qui non potest secum atque
consumptus corporis dissolutus ubi non est quasi dicit non totaliter similiter vel in nutrimento
quasi dicit exterius concludit anima hominis in immortalibus manet existentia que autem quod
iste rationes videntur concludere que factus iob fuit in mortalitate etiam et rationes quibus non sunt
demonstrationes sed in persuasiones probabiles quod sufficit in eo intento. Ista enim liber rethorice
procedit ut sanctum dicitur est sicut autem de geometrico petere demonstrationem ita
rethoricum persuasiones ut dicit primo ethicorum. ¶ Quomodo hic dicitur ostendit modum resurrectionis — *[margin: ?]*
future et primo excludit modum falsum secundo ponit verum ibi quis mihi det quod primum falsum quod
aliqui posuerunt reditum hominis ad vitam per reversionem quia post magnum annum (?) motuum
celestibus corporibus celestibus ad eundem situm redeat iste effectus nisi ut
quod idem plato legeret athenis in eisdem scolis et eisdem scolaribus qui etiam
leccio (?) hoc non solum est contra fidem sed etiam contra philosophiam ratio 2º de generatione … quia est
quod corrumpitur non redeunt eadem numero per motum et permutationem (?) hunc modum — *[margin: ?]*
resurgendi excludit iob dicens ¶ Quomodo si recederent aque de mari et fluvius vacuefactus — *[margin: ?]*

putridi in terra et non redeunt eadem numero penitus ut dictum est. Sic homo cum dederit per
mortem non resurget per modum naturalem donec atteratur celum id est quousque sit celum quod
est mobile penitus immobile et atteri [illegible] naturale sic non homo resurget a morte
penitus. Quis mihi hoc tribuat [illegible] unum modum [illegible] quod fiet [illegible] dei [illegible].
revenientis [illegible] et [illegible] est [illegible] per modum [illegible] dicit
Quis mihi hoc tribuat ut in inferno protegas me id est in libro [illegible]
[illegible] eo quod ibi [illegible] desunt [illegible] et abscondas
Donec pertranseat furor tuus. me donec [illegible] vite id est [illegible] vite [illegible] videri
[illegible] ira non est in deo [illegible] ut supra dictum est et constituas mihi tempus in quo
recorderis mei [illegible] mortuorum recordari [illegible]
quod oblitus [illegible] tam diu [illegible] et quod [illegible] putas
ne mortuus homo rursum vivat [illegible] sic [illegible] cunctis diebus
quibus nunc milito id est in vita presenti [illegible] ex [illegible]
cum [illegible] donec veniat immutatio mea id est [illegible] apostolus
[illegible] ad cor[inthios] Omnes quidem resurgemus sed non omnes immutabimur quia boni et mali resurgent
resurgendo. sed boni tantum immutabuntur ad meliorem statum vocabis me quia ad vocem dei resurgent
mortui [illegible] iohannis Omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei et
fiet et ego respondebo tibi [illegible] quia [illegible] operi manuum
tuarum id est mihi qui sum opus tuum porriges dexteram quia sanctus iob [illegible] cum
[illegible] ad dexteram [illegible] collocandus tu quidem [illegible] gressus meos dinumerasti
id est opera mea bona et mala sed parce peccatis meis quia [illegible] nullus [illegible] nisi
[illegible] repetit [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
sed [illegible] meam [illegible] postquam
sanctus iob [illegible] statum [illegible]
[illegible] iob [illegible] post mortem
[illegible] memoriam [illegible] iob [illegible] videmus
[illegible] memoria [illegible]
[illegible] modum defluit a memoria hominum et [illegible] de loco suo
ubi id est [illegible] memoria lapides excavat [illegible] quamvis
sint durissimi [illegible] totam [illegible] stabilis [illegible] non
[illegible] memoria [illegible] a memoria
[illegible] post mortem [illegible] stabiles [illegible]
et [illegible] presenti [illegible] ut [illegible] presenti
presenti ad mortem [illegible] amicorum iob [illegible]
arguebant quia negabant [illegible] facies eius
Immutabis faciem eius et emittes eum [illegible] presenti et a
memoria hominum [illegible] memoria [illegible] hominis [illegible] iob [illegible] post mortem eius [illegible] filii
eius sint in [illegible] et honore [illegible] mortuus [illegible] excludit

iob. d. Quam nobiles fuerunt filii eius perfectionem et dignitatem sanctitatis. Quam insolentes
priorum eorum non intendit hoc scriptura ordinans amicorum iob qui negabant animam
immortalem remanere post mortem et sic ordinans eorum concludit contra eos perfectionem
filiorum vel permanere defectiones prout ostendit et ultimum quod felicitas hominis non sit tamen
mortem. d. Anima eius dum vivit dolebit quod vita humana miseriis omnibus
et morte. d. Anima eius dum vivit dolebit quod vita humana non tamen est sine dolore
est sicut ut dictum est supra tempore quo et quod vita humana non tamen est sine dolore
simul sit et est in interiori ostendit et anima illius super semetipsa lugebit
simul sed et esse an interiori ostendit et anima illius super semetipsum lugebit
ista autem posuit iob quod deus felicitas est contra desperatam et vita presenti non
quod amicorum ut apparet expositum et immemor post mortem remaneret nec perpetuitate filiorum
fuerit reservat ut quod talis sit felicitas hominis futura. scilicet in dei visione et fruitione quod omnino
et perfecta interior quam corpori conferri gloriam esse. Sic fuerat ei in instantiam mundi in vita
presenti et sic concludit nunc iob in manu quod sancti tempore flagellantur a deo primo futuro
presenti et sic concludit nunc iob in manu quod sancti tempore flagellantur a deo primo futuro

Respondens autem eliphaz. Post quam recitavit sententias amicorum iob contra ipsum hic tamen ponit replicationes contra ipsum et eodem ordine quo fuerunt obiectiones ponit quod primo ponit replicationes

eliphaz 2° ipsius baldach 19 capitulo 3° ipsius sophar 20 capitulo et primum scienda quod
iob in sua responsione dixerat aliqua difficilia et prudenter determinata sunt et fuerant veritates
ut dictum est capitulo precedenti quod eliphaz non intellexit vel contra eam obiecte nesciunt et ideo illa
contendens cum his verbis et primo proponit homo litigiosus, et 2° arguit iob
et primo dicit quod proponit eum disputare cum deo 2° et quod praesumpsit disputando cum ipso in
contendens. et propter hoc quod primo iob arguit 2° adhuc voce induxit in Nunquid sapiens etc.
primum quod arguit iob de verbis excitatum gratis quod dixit in libro vero ego sum
quod in multis quod et apud ut in ei textu d. Nunquid sapiens quasi cum ventos vindicabit
quod in ventum loquens. i. verba et vana quod dicit non 2° arguit cum dolus gratis
extraordinaria quod obiurgans dixit prius vos omnes fabricatores mendacii et
ut eliphaz textu sibi et hoc est quod dicit. et implevit ardore stomachum suum. quod dicit
non est ardore quod iam est ad sic stomachum arcore 3° arguit cum verbis
blasphematoriis eo quod dixit disputare cum deo cupio disputantem in cum aliquo
vi sine ipsius contrarie ideo dicit arguis cum verbis quod non est equalis tibi. quod dicit semper fuit
in tamen similiter quod non est licet alium contrarie ei quod apostolus eius quod videtur nota nostra velit
sed tamen vanitatis ideo subdit, quantum in te est evacuasti timorem qui tenetur aliquid
eos prodire dominum ad disputandum et tulisti preces coram deo. i. abstulisti per malitiam
tua ne preces tue sint accepte coram eo docuit in iniquitate tua os tuum ex
habundantia. n. cordis os loquitur et ideo expressit de corde procedit iniquitas omnis et sepulta
os tuum omnibus malitiam tuam quam licet in corde abscondita et labia tua respondebunt
tibi. i. iam tua de labiis tuis gratia ostendit et id quod queris. scilicet ejus tuae flagellationes
que est iniquitas tua Nunquid primus homo sic 3° eliphaz adducit rationes ad propositum et
primo quod blasphemauit querens cum deo disputare dicens Nunquid primus homo tu natus
es. i. eternus quod primus homo fuit perfectus et extra fuit a deo adam dictum quod sit ipsi
quantum quod iob non fuit et tamen ante colles formatus. quod dicit. es tu nec superior ipso
haec ut primo angelus qui creatus fuit cum mundo similiter Nunquid consilium dei audisti
i. in anima sua secretum et in libro te dicit eius sapientia quod presumpsisti cum eo disputandum
quod posuisti vel redarguendum cum et confundendum quod dicit exstitit et tamen magis in vestra sapientia
tua quam tamen modicum est aut nulla ideo subdit quod nosti aliorum que ignorant quod.

[left margin:] i.
[left margin:] i.deo
[left margin:] in veritate
[left margin:] tu

[right margin:] et eius venit
[right margin:] et superbos tua

ignorem⁹ qui tn̄ sones singulos & sunt sce sunt Qd̄ mets gte
trendo q̄ nesciam⁹ q. d. n̄ ymo eẽ ipsa ignoratis que nescis vn senes
& sones & antiqui s̄t in nob' &c̄ q. d. ab ill' quorū ipsa & s̄cd̄a dubie & cyill'
alia tuente q̄ tu ponis sic doctoribus tuis p'ors doctrina s̄ua tenẽ
Nūq̄d grande est sic adducat vo̅ ad respondendū vt iob qui dixit si qd̄
nō induratus scio q̄ iustus tractor p hoc munere quo tam flagellatus qd̄ sit
d. Nūq̄d grande est ut consolatione te deus velut abo amisit & afflixit q. d. nō
s̄ consolatione statim s̄ vita tua prima blasphematoria & sublevat hoc phibent q̄ te
manifeste ondunt iniustū Quid te eleuat cor tuum supbia interiori q. q.
magna cogitans attonitos hēs oculos ondens sublata tua in signo exteriori
scena .n. hois magne cogitacis dom̄ atti abceptionibus & sic oculi cor̄ales innuunt
q. attoniti magnos ag̃ dicebat nōt ymo iob q̄ tanta signa faceret extius
ex supbia. q. i smulus q̄ cogitaret p subit & q̄o tragicū Quid tumet c̄
dm̄ spūs tuus &c̄ & inta nōt de supbia immo & q̄ dm̄ q̄ c̄ max vltas
ondit d̄ba iob ꝑt qui s̄ iustificabat. d. Quis ē h̄o ut immaculatus sit q̄
circa q̄ntum nō p̄t tristic sic dicit ad ai⁹ ꝑter solet Ecce int̄ scos .i. ãglos
bonos Nemo inmutabilis a bono in malū & hoc p̄ntes lic angeli sic ꝯfirmati sit
in bono ꝑpetuo & ocẽ q̄ dr̄ hic Nemo nō scit ipse q̄ nullus homo q̄ angli
nō s̄t nones s̄ dm̄ h̄ nec ꝯnullus sn̄a s̄ic d̄r xi. Nec nouit filiū nisi
pat̄ & celi nō s̄t mūdi in ꝯspectu ei⁹ q̄ tota celestia quo q̄o solet admixtu
q. desiccu defluat accipimus q̄ luna & stella .. accipimt lumen a sole &
exhoc adultus est immutatus iob & in iq̄ tez d. quantomag abhomiabilis ꝑt ꝯmissione d
hec .i. iob ex sonitus nō noiat ꝑ p nōie Qui bibit. q. dat iniquitate .i. ꝯmittit
ꝑtam absq. sno timoris & in sua ille .n. q̄ bibit vinū q̄ tunc inebriatus bibit
ꝑte s̄ bibens ai̅ h̄ nō tunc ꝑp̄ q̄ nō audet deum ꝯtinco & sic insinuat
q̄ iob timorem dei postposuit & sic om̄ iniq̄ti sua ꝑo s̄ expponebat
ex supbia ꝑz s̄ic q̄ vsl & argumta dixit nō debet admitti iob
q̄ nō ꝯficeret diss̄tem ꝑ ꝯm. q. eāl' ei vel supior s̄ ꝯtinile vietatis inf̄ioz
assume doctor tenn̄ inf'er sic xiij d̄r Iustus qde tu es dne si dispute
tecū vnmpim iusta loqr ada Quis ē hic q̄ dixit a quo d̄ba iob
q̄ dixit dispu̅ndo dixit. q. ꝯquendo s̄ vnum in angsti ꝑ malo ꝯni &
tiore ꝑfuso d. manū tuā longe fac a me & terror tuus nō me terreat &
io dixit mihi ondet sibi am tundi & anxietate anq̄ est decius anq̄t
ꝑtli so post sua dectam i' spectu a p̄m crecitate vn⁹ am⁹. d. audi
me q̄ vidi p ꝑtam ꝯpientibz narrabo t & nō solū vidi s̄ a sapientibus
audiui & hoc est q̄ solet sapientes ꝯfitent & nō abscondunt patres suos
.i. doctrina corp s̄ eā manifestant q̄ a loco q̄bz solus data ē terra .i. bonā
clientia q̄bz veniunt adulterii sua mali aut abutunt ad sua datpnas & nō
tnsibit alienus ꝑ eos deiacens ꝯsua ꝑtā p̄t d̄r terege terra eorū deuastate
q̄ tristiuit ꝑ eum adulteriū deuastando eā. dixit .n. torbat kala &
magistri ꝯtici & io ꝯm. d. lt bonos & virtuosos aberat nō deici Cuctis

dicens postquam expectavit iob adventum eius quia post suum interitum s. quod iob adhuc
in prosperitate qualiter existens fuit tamen anxiatus et timoris propter mala que fecerat
quibus propter que timebat sibi inferri gladio et veneno et huiusmodi mortis sicut
est de tyrannis unde po(?) de consolatione dicit de dyonisio tyranno fratris sue periculorum
expertus tyrannis regni metus pendentis super verticem gladii terrore simulavit
qui exemplum ... quod cum dyonisius tyrannus ... sua ... ...
amico qui sibi videbatur beatus vivere ... felicem et dyonisius fecit eum sedere
in regali solio vestibus regiis ornatum et apponi copiam ciborum tamen cum ...
super caput eius fecit appendi gladium acutissimum cum filo tenui qui cum vidisset
dictus amicus qui anxietate non potuit comedere sed timebat et pallebat pre timore
gladii ne forte morte caderet super ipsum et dyonisius tyrannus dixit sic sum in potestate
regia constitutus tamen sum in multa anxietate ... cum ... propter mala que ... feci timens
forte ne insidias ... ... et veneno vel gladio inferri et hoc est quod dicit cunctis
diebus suis impius i. in peccato obstinatus superbit ... superbia ...
... ascendit ... et numerus annorum incertus est tyrannidis eius quia ... potestate
sua amittere ... sonitus terroris ... ... alius finitur
ut sibi quod sic impetus ... super eum et cum pax sit i. cum non ...
... ... insidias suspicatur machinationes ... non credit
quod reverti possit de tenebris i. ... anxietate mentis que obnubilat ... ...
undique gladium quia propter mala que fecit suscitatur ... ... et non solum
... ... et ... ... cum se movit ... i. cum voluit
... cordis ... novit i. timens ... ... tenebrosa
dies i. mortis ... et sic anxiatus non solum ... ... timens
intoxicari ... ... vel ... ... cum ... ...
et angustia vallabit eum ... sic rex ... ...
angustie et ... et quia ... ...
... ... manum suam ... ...
... cum ... collo ... et ... ...
... ...
... ... i. ... ... i. ... ... cius
... et ... ...
... ... fuisse
iob ... ... dum adhuc esset in prosperitate constitutus ... ...
describit anxietas iste impietatem iob quam fuit ... ... habitavit
in civitatibus desolatis ... ...
in locis ... et ... ...
... ... et ... ... suis.
... ... i. non ... ... obstinatus
... ...
... ... filios et filias ... ...
in ... quod ... iob ... ... suis ... ...

cinere decept(us) q(uia) aliq(ua)n(do) p(ro)p(ri)o recumbens sit .i. liberat(us) amisit a quo
auxilio q(ui)a e(st) indign(us) a(n)tequa(m) dies ei(us) impleantur p(er)ibit q(ui)a mors eius
accelerabit a(n)te(quam) c(ur)su(m) n(atur)e (et) man(us) ei(us) arescent .i. o(mn)ia op(er)a ei(us) deficient ledet(ur)
.q. vinea in p(ri)mo flore botr(us) ei(us) .i. de eo n(on) expectabu(n)tur a(liqua) bon(us) fruct(us) vel
s(ecundu)m .l(ittera)m (et) .q. oliva p(ro)iciens florem suu(m) (et) sic amittit fructu(m) suu(m) congr(eg)atio
n(on) yp(ocri)te .i. ip(s)i(us) iob q(ui) d(ic)itur ypocrita p(ro)p(ter) ... p(ro) exteri(us) sanctitate sterilis
q(ui)a o(mn)ia bona que congregavit iob fuerit ex sterilitate (et) ignis devorabit tabernacula
eor(um) qui libenter munera accipiunt p(er) hoc notat iob q(uia) du(m) e(ss)et i(n) p(ro)sp(er)itate fuit
acceptor munerum a p(ro)pinquioribus indige(ntiu)m d(icen)s (et) exp(re)ssum fuisse p(er) ignem p(ro)p(ter)
ip(s)i(us) oves suas q(ui)bus co(n)sumptus ut d(ici)t(ur) sup(ra) p(rim)o c(apitul)o ignis d(e)i cecidit de celo
(et) tactas oves puerosq(ue) co(n)sumpsit (et) io d(icitu)r hic (et) ignis devorabit tabernacula
eor(um) q(ui)a auctores om(n)iu(m) malor(um) i(n) tabernaculis ip(s)or(um) co(n)cep(er)u(n)t dolorem .i. p(ro)cogitaverunt
malu(m) q(u)ib(us) faci(un)t (et) pep(er)it i(n)iq(ui)t(at)em deduc(ent)e affect(i)o(ne)m cogitat(i)o(n)is suu(m) i(n)iq(ui)t(at)e du(m)
e(ss)et i(n) p(ro)sp(er)itate q(uasi) d(ice)ret (et) ven(tr)e(m) p(re)parat dolos .i. post dolos sua n(on) mutavit intencio(n)em
q(ui)a si posset p(er)ficeret adhuc nocendi volu(n)tatem.

16\. Respondens aut(em) iob d(ix)it p(er) pri(m)o ip(s)i(us) iob v(er)ba e(ss)e q(uia) sciens q(uod) sic p(er)
exp(re)ssas eliphat n(on) replicaverat a(d) c(ontra) iob de p(ri)ncipali q(uesti)o(n)e s(ed) demo(n)str(av)e-
rat (et) fuerat v(er)ba (et) exp(re)ssus iob co(n)tra eu(m) fuerat locut(us) ip(su)m p(rim)o ostendens eu(m)
p(re)su(m)ptuosu(m) (et) blasfemu(m) (et) s(ecun)do p(ro)p(ter) i(n)iq(ui)tates suas esse afflictu(m) i(de)o iob i(n) sua r(esponsi)o(n)e
p(rim)o ... ip(s)i(us) eliphaz ... (et) 2° declarat p(ri)ncipale q(uesti)o(n)em .s. futuru(m) ... .
... ... q(ui)a p(ri)mo c(on)cludit ... eliphat ind(e) ... ostendere iob
p(re)su(m)ptuosu(m) (et) blasfemu(m) s(ecun)do q(uasi) ... q(uia) dicebat cu(m) ... afflictu(m) i(n) ...
aut(em) e(st) q(ui)a ... audivi frequ(en)t(er) talia .s. q(uo)d ... (et) in(con)p(ar)ata ab eliphat
(et) socijs suis i(de)o s(ecundu)m co(n)solatores onerosi om(ne)s vos estis q(ui)a lic(et) ve(n)issent
ad co(n)solandu(m) iob ta(men) ... ... (et) molestandu(m) ...
... ... (et) ... ...
(et) molestu(m) e(st) si loq(ue)ris ... me ... q(uasi) ... .q. d(icere)t n(on) ... debet
e(ss)e molestu(m) ... affligere ... tuu(m) ... (et) ego similia v(est)ri loq(ue)r
.i. vos ... si e(ss)etis in loco mei s(ed) h(oc) n(on) facerem i(de)o s(ecundu)m .l(ittera)m ... ut e(ss)et
... ... mea .i. i(n) afflictio(n)e q(ua) ... sum (et) ego ... libent(er) loq(ue)r
n(on) tamen iob affectione ... s(ed) zelo iustitie (et) ut ip(s)i ... ...
... ... sue i(de)o s(ecundu)m .l(ittera)m co(n)solarer (et) ego vos ... ... (et) ...
q(uia) n(on) ... (et) moverem caput meu(m) sup(er) vos ... ...
... vos ore meo ... ... q(ue) movere(m) labia q(ue) ...
... .i. ... doloris v(est)ri n(on) ... ... doloris
... .q. d(icere)t n(on) ... i(de)o s(ecundu)m .l(ittera)m ... ...
n(on) quiescit dolor me(us) qui e(st) ... ... (et) si ... n(on) ...
quia1 ... dolor me(us) ... q. ... ...
Aut(em) aut(em) ... ... eliphat ... ... afflictu(m)
(et) p(rim)o ... sue afflictio(n)is ... ... (et) 3° ... sibi
... ... q(ui)a p(rim)o ... afflictio(n)e(m)
s(ecun)do ... quedam dubitatio(n)e(m) ... me 3° ... ...

(et) 2° sue i(n)nocentie
... ...

...

in generali consiluit (?) Primum sciendum quod sanctus Iob fuit afflictus a dyabolo in mente quoniam ad ablacionem
sue substancie et filiorum et corporis sui percussionem et in mente ... amicos Iob excitabat
ad eius increpaciones et ideo loquitur de affligente ipsum aliquando in singulari nominando ipsum
[margin: aliqn̄] demonem, aliquando in plurali nominando cum ipso amicos suos per eum excitatos dicens igitur. Nunc autem
oppressit me dolor meus, scilicet quantum ad corpus quia non fuit oppressa tantum a pestilencia
substancie dicit et in nichilum redacti sunt omnes artus mei quia percussio erat vlcere
pessimo a planta pedis usque ad verticem. Rughe mee testimonium dicunt contra me quorum
interior destructus erat et sic eius exterior rugas ostendit et sic erant testimonium
eius passionis ut percussionis et suscitatur falsiloquus, scilicet dyabolus qui est mendax et pater eius
scilicet mendacii ut habetur Iohannis 8. contradicens in faciem meam quod contra me excitauit.
Collegit furorem suum in me, scilicet apposuit totum conatum nocendi, comminans mihi
infremuit id est loquitur de demone ad modum cuiuslibet bestie que frendens dentibus
comminatur ei quem vult devorare et addit preterea quod sibi dicitur hostis meus terribilibus
oculis me intuitus est quia fecit vultus eius devorare terribilibus ... cum aperuerunt
... super me ora sua exprobrantes, scilicet demon et amici mei per eum excitati
super me ora sua ... et amici mei sub me ... accepi ... de quo
[margin: demō] coram deo me infamando ut habetur supra in primo capitulo et amici mei similiter me ...
percusserunt maxillam meam, id est despexerunt me maxime sic ... quia
... inimicos ... scilicet ... quod demo ... de afflictione
... et ... quoniam amici et Iob ... reputabant cum iste flagellatum et percussum
... ipsi autem reputabat se
et hoc est quod dicitur ... iustus cum ... vindictam ... Conclusit me deus apud iniquum
... et io ... se ... iuste ... Conclusit me deus ...
... adicione ... esse
... dubiorum ... quod dixit se afflictum ... hoc removet. Et
quia ista afflictio non ... exordio ... hoc removet.
Conclusit me deus apud iniquum, id est dyabolum cui exordio ... suo ...
potestatem affligendi me et manibus impiorum me tradidit, magis ... me
... Ego ille quondam opulentus, id est dives et sanctus
... et ... sic ... contritus sum ...
repente contritus sum quia non solum ... sed in magno ... decidit
... Iob autem repente cecidit ... demone ... percutiente
et deo permittente quod fuit ... et signum
divine permissionis ... quia sic non ... Tenuit cervicem meam [margin: Tenuit cervicem]
... conteret ...
... hominis debilis ... tenere ... percussione ...
et posuit sibi quasi in signum, scilicet percussione ... et ...
... Iob multiplices percussiones suas ... lanceis
... Circumdedit me lanceis suis, convulneravit lumbos meos ...
... qui ... non pepercit, et ... me ipsius ... [margin: ...]
et effudit in terra viscera mea ... de signis quod ... non ...
... me vulnere super vulnus ...
... de filiorum morte fuit ... Irruit in me quasi gigas
scilicet ... vel ... remansit in me ... super vulnus ... [margin: ...]
... quod ... sibi ... peccata ... Nunc ...
... deus ... quod ... sufficit
... Iob remanere in afflictione propter superbiam suam eo quod non fuit humiliatus

dicit passio q ondit iob d. Sicut consui sup cutem meam q faciebant homines temporis magnarum tribulacionis z sic affigebat corpus suum cinere. facies mea intumuit a fletu q fletus est signum contricionis z tribulacionis z bene dicit facies mea intumuit a fletu
q propter magnitudinem fletus humiditas resoluta tracta descendens versus oculos z faciem z
sic inflata z palpebre mee caligaverunt .i. oculi mei z palpebre contriti q ex magna
z continuo fletu visus obscuratur hec passus sum. Postquam iob ondit passionem suam
multiplicem hic consequenter ondit suam innocenciam d. Hec passus sum absque iniquitate manus
mee .i. operis mei q predictum designatur q est organum organorum ut dicit 3o de anima
hoc autem dixit iob non ad sui iactanciam sed ad veritatis declaracionem q amicorum suorum
confutacionem qui non potuerunt ondere ex operibus iob pecatis q dimissit penam tot z tantis
plagis z q posset dicere licet non passim ondere opera tua mala commissa tamen id
q omisisti domino colere tamquam ingratus de eius beneficiis hoc removit iob dicit
excludens hanc obieccionem Cum haberem mundas ad dominum preces per debite venerando
terra ne operias sanguinem meum terra ne operiat amicos suos qui felicitatis sue fuerunt
intrancia contra illo nisi loquendi q dicit augustinus Si aurum diligis aurum es si
terram diligis terra es iste autem noluit operire sanguinem iob .i. eius afflicciones
dicentes q esset punitus pro peccatis suis z sic non habebat iustum titulum conquerendi
de hoc coram deo ad declaracionem sue innocencie z q posset dici iob tu dicis propter plures
testimonium testimonium tuum non est verum io invocat divinum testimonium d. Ecce enim in celo
est testis meus qui est testis cordium io solus z conscius meus q scit secreta
consciencie licet autem nullus pro se possit scire se esse mortalem quo tamen hoc alii viis sciebat
deo dante ex divina revelacione z sic videtur fuisse de iob per q sic confidens invocabat
dominum testem non ad sui iactanciam sed ad gloriam dei z veritatis declaracionem Verbosi hic
consequenter iob ondit consolacionis sibi permisse vanitatem ut enim patet ex superioribus amici
iob permittebant ei reditum ad felicitatem terrene prosperitatis si se emendaret quam
permissionem iob parvi pendebat : d. Verbosi amici mei iniquitatis quod supra promittunt
In ad deum stillat oculus meus ab eo expectando remunerationem in futuro deinde ut
sic iudicaretur vir cum deo et sicut iudicatur homo cum homine compari suo quod est impossibile
ipsi manifestetur hoc q dicit iob se desiderare q causam suam Sic deus ordinavit
eum affligi esse manifesta sicut esset afflicio sua ut per hoc ordo divine sapiencie
appareret flagellando iustos in presenti ad augmentum felicitatis eorum in futuro
ac per hoc amici iob qui hoc negabant ab errore suo resilirent qui felicitatis hominis
in hac vita ponebant q in ultima remoracione d. Ecce enim breves anni transeunt
s. vite humane q est valde brevis q.d. mors est instabilis z qui mortui
non possunt esse vera felicitas hominis z semitam per quam non revertar ambulo q homo
a pueritia per iuventutem in alias etates transit ad senium sed inde non revertitur
ad etates preteritas q

Spiritus meus etc. Postquam sic iob verba eliphath in spiritu confutavit
hic consequenter primus Rotulus declarat s. defectum iustorum remuneracionis z primo ondit
Secundo consequenter concludit intentum ibi igitur ut primum primo propter excessum flagelle in multis
ipso per hoc amicos iob defectus humanis conversacione in corde eorum ibi primum ondit probando
vite humane z calamitatem sui spiritus ex debilitate felicitatis hominis in futuro expectandam
sic z secundum supra dictum est ipse enim liber rethorice est z io eandem primam sentenciam ubi

plenitudinibus fruentes replicat. Item procedit per modum disputationis increpando autem
disputatores fruentes multiplicatione argumentorum quia licet argumentorum non sit vis
dicens sic in proposito Job pro brevitate et miseria vite humane fruentes probat
ex contrario felicitatis vite future et hoc est quod dicit Spiritus meus attenuabitur vita
in humana continua per vitales spiritus egredientes a corde qui in senectute debilitantur
et tandem deficiunt et sic vita tollitur. Job dicit et solum mihi superest sepulcrum
quod dicit tantum senui et debilitatus sum quod non habeo ex sanitate presentis vite
quod dicit tantum sepulcrum. Job dicit non peccavi licet in presenti vita non transivi absque
peccato veniali tamen non erant tanti ponderis peccata quod infligerentur sibi tanta tam
graves dequibus dicit et in amaritudinibus moratur oculus meus et magis facit mora
de celo quam de alia parte quia afflictio mentis maior magis apparet tecto quam in partibus
anima libera me domine et pone me iuxta te ut libertas pro se non est de textu
Satur
sed similiter quia Job ad dominum dicit et ne credat quod petat libertatem prefatorum
adversitate tacens Job dicit et pone me iuxta te id est in simili sanctorum primum
qui defuncti erant de sua beatitudine futura securi et cuius vis manus pugnet
contra me quasi dicat ibi non velo timere de insultu cuiusque hominis vel demonis
corporis sic ondit ignorantiam amicorum suorum contra vitam futuram quam negabant et
ondit corporis ignorantiam suo sua displicientia Caligavit contra primum ondit corporis ignorantiam
dicit Cor eorum longe fecisti a disciplina id est veritatis per docere elongat autem deus homines
a cognitione veritatis et devotione in quam ex eorum demerito recepit influxum
illustrationis sue gratie non exaltabuntur in cognitione future vite quia ignorantes
ignorabunt ut patet ad Cor. Predam pollicetur sociis id est ipse clamabat qui
felicitatis homines ponebat in prosperitate et sic eam promittebat sociis illis
qui erant sue opinionis quod predam designat et oculi filiorum eius quod sunt tributi
alterius suo errore deficient a vera beatitudinis consecutione Posuit me quasi
in proverbium vulgi ex dicto id est clamabat quia dicebat Job punitur pro suis peccatis loquebatur
quod Job inter vulgares in proverbium ponitur ut quando aliquis malus apparet dicitur
quia Job tantum et exemplum sum coram eis
sic dicet traditur isti sic Job et addit primum quod sequitur et exemplum sum coram eis
Caligavit. Postquam Job ondit amicorum ignorantiam hic ondit suam
displicentiam quia plus debet displicere de statu amici in errore quam in peccato et
ideo dicit Caligavit ab indignatione oculus meus. Ezechielis id est ira quam zelum
communis non expectat tam tamen ipsum tollit sed et membra mea quasi in nihilum
redacta sunt quia ira et tristitia que sunt inter redundat in corpore Stupebunt iusti
super hoc scilicet quod hodie tamen veritas sic erant amici Job tanto errore deceperunt
et innocentes contra ypocritam suscitabuntur quia ira que est zelum veritatis excitatur in
[stabiliti] nocentes ad insurgendum contra fictionem suam et tenebit iustus viam suam quia
errore magnorum illi qui sunt firmiter stabiliti in virtute non dimittunt viam iusti
sed magis excitantur ad opera perfectionis melioris. Job dicit et mundis manibus addit
fortitudinem. Igitur quia ex predictis concludit Job in intentum intendebat autem Job
duo unum erat quod amici sui ab errore revocarentur et quod addit. Igitur omnes
vos convertimini et venite recedendo ab errore et veniendo ad veritatem et non
inveniam in vobis ullum sapientem quia adhuc quod deficit humana sapientia id est quod
sit in intelligentia perfecta. Quod autem est ad sapientiam deviat cuius est omnis oppositum.

in fine optimum et ultimum ordinatur secundum quod intendebat iob erat declarare
quod felicitas hominis non est in hac vita. sed in futura expectanda et ideo
hic dicit dies mei transierunt q. d. presens vita non est in felicitatis expectatione
cogitationes mee dissipate sunt i. impedite contemplationis divine delectabiles
propter debilitatem afflictionis mee torquentes cor meum i. retorquentes ipsum
q̄ fine contemplatione que adiutatis ad considerandum magnitudinem mee calamitatis noctem
verterunt in diem tristitie in sompnum et inducentes vigiliam sicut solet
fieri de die et rursum post tenebras spero lucem i. cum desiderio
expecto et quia amici iob dicebant ipsum venturum ad eternam prosperitatem si placide
sustineret io excludit hic d. si sustinuero fidenter patienter infernus domus
q̄ ultra mea est i. sepulcrum mihi terram quia non expecto felicitatem eternam et propter quod
hic dicit de inferno et propter locis huius libri saciendum quod ideo et in locis huius
libri dicit per infernum sepulcrum solet in hebreis quod apud hebreos significare possunt ut
sepulchro et in tenebris stravi lectulum meum ille n. qui sepelitur quasi in terra
sternit corpus que est tenebrosa. putredini dixi pater meus es quia post mortem resolvitur
in putredinem et inde vermes oriuntur et sic habent quandam affinitatem propinquitatis
ad hominem mortuum sicut pueri habent propinquitatem cum parentibus quod est et est mater et soror
ubi est ergo nunc prestolatio mea i. expectatio felicitatis quam in presenti tua
tristitia vita q. d. nulla et per hoc est in futuro expectanda et ideo non sequitur
et patientiam meam quis considerat propter ad munimentum q. d. nullus propter amicorum meorum
opinio. felicitatem futuram negantium et expectantium quod deus non habet providentiam
de singularibus actibus quod est contra nos et secundum dictum iob et ideo ducens eos ad hoc in
fine concludit felicitatem hominis in futuro expectandam et ideo sicut quia amici iob dicebant
felicitatem esse in hac vita post mortem nisi remaneret in memoria hominum ut patet
ex supradictis io iob excludit hic d. in profundissimum infernum descendunt omnia
mea i. quod homine prima ponere in terra presentium sicut errore amicorum iob
negantium hic in vita alterum putas ne saltem ibi erit requies mihi i. ad finem
ad felicitatem meam q. d. hoc dicit est valde ridiculum cum corpus mortuum
non sentiat secundum nec percipiat ad defunctis quod fuit ut dicit expectari
ad sensum hominis mortui ut vivum et io per hoc se ceteris reprobat opinionem
dicentium hominem non dici felicem post mortem eo modo quo dicebant amici iob.
18. Respondens autem hic ponitur secunda responsio baldath suhites et
secundum ipsius iob ad nostrum capitulum ... quia postquam baldath de stultiloquio iob
reprehendit et secundo ad propositum probationem arguit i. nunc ... ibi te quoque primum dicit
usque ad quem finem verba iactabis q. d. tu detines in te verbis superfluis
et superbis intellige prius q. d. non magis quam dicis quare ut reputati
sumus ut iumenta et sordidi coram te ... ... non ... iob ...
ho autem omnis ... reputatur quasi bestia et sordidus coram te ... ingreditur
et vices personarum ... tuam in furore tuo q. d. tu dicis
... furoris tui ... ... et secundum dicit et sic est ... defuit
... nunc hic ... arguit ... quia ad ... ... vite non

pr n tene paucorum & habet capitulum p(ri)mo assignat p(er)spicuitatem similem & 2o p(er)experientiam
ibi Nonne lux &c. Primum sciendum q(uod) licet mu(lt)um clarus e(st) impius stabilis cum sit actum
mundi & cupis valde splendidus propter quod designat firmitatem & soliditatem sue opinionis
tamq(uam) assumptis apparentia & h(oc) e(st) q(uod) d(icit) Nunq(uid) p(ro)pter te derelinquetur terra &c. i. firmitas
& soliditas mea sine fundamento abstracta irrationabiliter q. d. no. Nonne lux hic
& soliditas mea sine p(ro)pter declarat & 2o applicat in hec n(on) g(ra)tia p(ar)te
assignat formam p(er)experientiam & p(rim)o p(er)sonarum p(ro)ducit q(ue) attingit virilia p(ro)nitus / p(ri)mo p(ar)tes q(ue) attingunt
mes q(uia) p(rim)o assignat p(er)sonarum p(ro)ductas q(ue) attingunt post mortem i(n) memoria illius post
in morte vel avellitur 3o p(e)cc(at)a q(ue) attingunt post mortem i(n) memoria illius post
adhuc inde q(uia) p(rim)o declarat p(er)sonarum p(ro)ducites attingentes exteriores 2o p(ar)tes attingentes
interiores vel attenuatur. Primum dicit Nonne lux impii extinguetur. i. p(ro)speritas eius
temporalis Nec splendebit flamma ignis eius. i. desiderium non veniet ad effectum
q(uo)d est magna pena hominis superbi lux obtenebrescet in tabernaculo illius. i. temporalis
prosperitas illorum qui sunt de domo & familia eius decidet ad memoriam ipsius & lucerna
prosperitatis que super eum est extinguetur. i. deus q(ui) a superiori dedit sibi prosperitatem retrahet
manum suam & sic extinguetur hec lucerna non iste sed i(n) effectu q(ua)n(tu)m ad ipsum
et ista inducit exemplum q. d. perexperientiam vidimus contingere talia mala impiis &
ista i(n)ducit exemplum ... Arctabuntur gressus virtutis eius. i. diffusiones sue potentie
& ulla q(ua)m fecerat unde sequitur Arctabuntur gressus virtutis eius. i. diffusiones sue potentie
q(uia) non potest esse q(uod) cogitavit p(er)ficere & precipitabit eum consilium suum q(uia)
consilium q(uo)d cogitabat sibi fore ad commodum erit sibi nocivum & causa sui detrimenti
sedit. Immisit enim in rete pedes suos. i. voluntate se implicavit in peccato &
tenebitur planta illius laqueo
in machis eius ambulat cecidit de peccato in peccatum tenebitur planta illius laqueo
i. consuetudine peccandi q(ue) est laqueus de quo Anselmus
lis de consuetudinibus similitudinibus & exardescet contra eum sitis. i. ardor & desiderium
peccandi q(ue) sine fine remunerante ei p(ro)pter consuetudinem Abscondita
est in terra pedica eius &c. q(uia) peccator contendit tantum bonum & non videt
malum unde terrebunt eum formidines q(uia) hoc mali p(ro)pter inimicos
malum intrat laterentes undique terrebunt eum formidines q(uia) hoc malus p(ro)pter inimicos
quos offendit sed est timidus & involvet pedes eius q(uia) capietur ab adversariis
sibi insidiantibus Attenuetur. Hic 2o ostendit p(ro)prietates p(ro)ducites interiores attingentes
& q(uia) iustus lectus in vindictam peccatorum p(ro)pter hunc iusticie zelum & ideo bis dicit
qui se iustum reputabat mala q(ua)e fecerat exprimit commodum desiderantis
& desperantis ut sunt i(n) impiis. dicitur Attenuetur fame robur eius. i. temporis p(ro)fectione
n. nutrimenti corporis attenuatur & robur debilitatur & inedia invadat costas
eius. Devoret pulchritudinem cutis eius
eius ipsum usque ad intima debilitando Devoret pulchritudinem cutis eius
i. iuncture eius inquantum etate magis reliqua pulchritudo & consumat brachia
illius. i. fortitudines eius et p(ro)babilia designat primogenita mors. i. precipitata
proximus morte nolens Avellatur. Hic assignat p(ro)prietates p(ro)ducites in morte attingentes
p(er)timens morte nolens avellatur. Hic assignat ... cum dicit
q(uia) p(er) hoc ... horribile & fetidum & hoc tamen cum dicitur
Avellatur de tabernaculo suo q(uia) anima in tabernaculo habitabunt fiducia eius
eo q(uia) ... amplius non revertetur & calcet super eum quasi rex interitus. i. p(er) morte de
eo q(uia) ... amplius non revertetur & calcet super eum quasi rex interitus
Habitent in tabernaculo
illius socii eius qui non est. i. socii defuncti qui iam non est cum viventibus
cuius tabernaculum est sepulchrum ubi non habet socios in domum aspergatur
in tabernaculo eius sulphur. i. fetor q(ui) p(ro) fetore sulphuris designat i(n) sepulchro ∴ aut

non e n fetor z horror Thomas autem aliter exponit d. habitent tabernaculo illius socii eius qui non est i. amici defuncti qui iam non est cum eis z ipsi succedunt ei in domo sua z bonis aliter glossa interlinearis exponit sic i. in domo [illegible] succedunt ei amici qui antiquitus in signum tristicie de amica morte aspergebant aliquid fetida in domo defuncti sic z modo aliqui accipiunt vestes nigras sed hec expositio non videtur bona quia quod amici defuncti habitent in eius domo z quod ex morte eius fiant signa tristicie non pertinet ad adversitates defuncti sed magis ad prosperitates eorum nec quod potest dici quod cedunt ad eius honorem cum affectus eius pro defunctis cedunt ad eorum honorem vivi z in se aliqua [illegible] impletur locus quod

dicitur [illegible] ad eius [illegible] dicit hic autem post adversitates quas sequitur in morte ut dictum est z iam post expositionem melior videtur de eorum sua vel dicitis eius siccentur i. id quod pertinet ad sustentacionem [illegible] autem atteretur messis eius i. temporalitate desupervenite q. d. ad [illegible] eius dissipentur tempore in detestationem vite eius [illegible] memoria hic [illegible] quoniam post adversitates per mortem contingentes dicit n. iob [illegible] bonis post mortem dicebant pertinet ipsius bona memoria z eius cum ad adversitates iam sequitur [illegible] illius pereat de terra z per hoc [illegible] z de [illegible] cum quod non remanet in memoria hominum non remanebit aliquid in sua [illegible] iam [illegible] non erit nomen eius indie eius stupebunt novissimi i. minores de [illegible] admirabuntur de terra sue [illegible] in [illegible] adventum z primos i. maiores in [illegible] invadet horror ne sibi eis [illegible] [illegible] postquam baldach contentus fuit [illegible] quod adversitates huius vite [illegible] [illegible] hic epilogando concludit d. hec sunt [illegible] tabernacula iniqui i. processus [illegible] adversitates huius vite [illegible] [illegible] qui tabernaculis vetum z iste locus eius qui ignorat deum quod adversitates post istam vitam [illegible] [illegible] z q. [illegible] z sic per expositionem processus baldach non est [illegible] ad probandum quoniam adversitates [illegible] non solum contingunt impiis sed z sanctis iustis qui non solum in vita z in morte affliguntur sed z post mortem [illegible] dehonorantur sicut per de martiribus quorum corpora [illegible] sepulturi z relinquebantur feris z avibus devoranda sed ad [illegible] [illegible] providencia.

19 **Respondens autem iob** hic ponitur [illegible] iob [illegible] z primo concludit [illegible] baldach z aliorum amicorum suorum z secundo accedit ad principale propositum in [illegible] [illegible] dicit usquequo affligitis animam meam [illegible] [illegible] z atteritis me sermonibus i. tedio me afficitis vobis z non [illegible] decies confunditis me iob n. [illegible] locutus fuit in [illegible] ab illo loco pereat dies in qua natus sum z amici sui quinques [illegible] locuti fuerunt obiciendo z replicando ut patet ex supradictis z iam dicit decies confunditis me i. nitimini me confundere [illegible] [illegible] iob confundere [illegible] suis quam [illegible] [illegible] iob [illegible] ut [illegible] [illegible] z quia baldach voluit iob [illegible] [illegible] [illegible] d. [illegible] [illegible] q. [illegible] iob dicit nempe z si [illegible] meam [illegible] [illegible] i. n. vobis nocebit z iam debetis tacere [illegible] [illegible] me erigimini vobis [illegible] z arguitis me [illegible] i. vobis [illegible] saltem nunc hic [illegible] iob accedit ad principale propositum z primo ostendit se non [illegible] afflictum quod baldach contentus fuit ostendere [illegible] [illegible] [illegible]

michi tribuat / circa primum primo proponit intentum d. Saltem nunc intelligite q. d.
plus noluistis intelligere quod deus non equo iudicio afflixit me hoc non dixit iob exasperatus
mentem sed tamquam concludens contra adversariorum qui dicebant omnes adversitates
huius vite miserie adeo impendi pro peccatis peccatorum unde ex ergo sequitur iudicium dei
ca'' non est equum circa iob cuius afflictio excedebat demeritum. Ecce clamabo. Hic secundo
procedit ad declarandum excessum afflictionis sue vel culpe et primo ostendit magnitudinem sue
afflictionis et 2o incurabilitatem sue transgressionis vel ministerium. circa primum ostendit duplicem
primo ex afflictiones ab extrinsecis sed ab intrinseco vel pelli mee pertinet ad. quia primo ostendit
primum ex defectu remedii 2o ex processu afflictivi vel spoliavit me circa primum sciendum
quod afflictus sit habet remedium duplex vel contra alium vel post ipsum pellem ad hoc remedium
quod ei opportet ... ipsum alio modo processu ad iudicem quolibet ipsum utrumque
autem erat exclusum a iob ideo dicit Ecce clamabo vim patiens et nemo exaudiet
audiet pro parte auxiliando vociferabor siue adiudice promitto
et non est qui iudicet quod deus non habet iudicem superiorem qui deponens
adeo contra ... ipse iob posset iudicari post ipsum autem hoc habet remedium
duplex ... pro sua parte se liberando alio modo pro sua ... eum et
utrumque exclusum cum dicit. Semitam meam circumsepsit et transire non possum. i.
processui meo tot impedimenta posuit quod non possum amovere et in calle
meo tenebras posuit idest quod non possum videre quid mihi expediat ... n.
obnubilat me. Spoliavit. Hic ostendit gravitatem afflictionis
et primo facit quod dicit 2o probat quodam simpliciter vel ... circa primum sciendum
quod inter bona extrinseca maxima sit honor et dignitas et ideo ... istorum
maior affluit et quoniam ad primum dicit spoliavit me gloria mea. i. honore
excellenti qui fiebat in ... n. ... ... honor est ...
quod sit clari intellectio sue virtutis si fiat in ... ut coram quantis sed
si fiat in ... et coram multis est gloria. Est n. gloria longe ... ...
premium et sic patet quod gloria est honoris excellentia. quoniam ... dicit et abstulit
coronam de capite meo idest dignitatem me deiciendo post bonum honorabile est
bonum utile quod sustinet vitam et ideo eius ... est afflicta quod notat iob dicens
Destruxit me undique omnia bona exteriora ... ut ... sup ...
et ideo ... de secundo bonorum exteriorum ideo ... et quasi evulse arbori abstulit
spem meam quamdiu n. arbor ... tunc ... si abscidatur remanent
... pullulat sed si evellatur non remanet talis spes sed ... et
... designat iob quod non habebat spem ... ... tamen
quia mihi non habebat ... sua sed in futura remuneratione tamen quia non ... habebat
... ... hic probat quod ... ... hoc est
... ... non ... quia sic ... ... ut ... ...
primum et 2o sim vel ... ... me in afflictionem
... ...
nec fecit auxilium et maxime quando ... ... quod videbat ... ...
afflictionem. ideo dicit et sic me ... quasi hoste sunt simul venerunt latrones eius.
i. demones vel ... quod bona iob abstulerunt et ... isti et illi latrones dei
quod ... ipsi iob ... et obsederunt igitur tabernaculum meum quia

demoe adhuc quebant noce ipi iob si possint fres meos hic 9 ondit
se destitute de adiutorio quantu ad istos qui maxe tpe tempore qui tenebantur
ei auxiliari q remouit d.ns fres meos i. consanguineos meos longe fecit ame no
curantes de mea afflictione et noti mei quasi alieni recesserunt a me

recesserunt a me nolentes me auxiliari dereliquerunt me

recesserunt amici mei i. vicini et qui me noverunt [illegible]
iuxta obliti sunt me quia non remansit mecum [illegible] me inquilini hic 9 [illegible]
auxiliu suorum domesticorum d. inquilini domus mee etc. i. qui tenebantur
m[ihi] servire sicut alienu habuerunt me miseriam meam non attendentes et ad
maiorem contemptu sequitur servum meum vocavi et non respondit
ex contemptu cum tamen ipse voce et deprecatione debebat se ingerere halitu meum
exhorruit uxor mea quia in maxime debebat [illegible] intimari eo quod vir et uxor

[illegible]

sunt duo in carne una et tamen horruit [illegible] de meis [illegible]
[illegible] et orabam filios uteri mei qui ex obligatione nature debuerunt misereri
et [illegible] hic filii iob nepotes ipsius qui salte quantum ad [illegible] corp non fuerunt
illo [illegible] ubi filii iob fuerunt oppressi [illegible] qui hic admiratione [illegible]
ondit se non solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] et quem maxime diligebam [illegible] pelli mee hic [illegible] ondit [illegible]
sue afflictionis ab intrinseco quia carne ei media [illegible] cute et ossa [illegible]
et doloribus consumpta erat et sic pelli ossibus adheserat et relicta sunt tantum
labia circa dentes meos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sibi remansit Miseremini mei hic 9 ondit iob [illegible]
sue [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est ei miseri et [illegible]
[illegible] et [illegible] miseremini mei quod [illegible] duplicat admiratione affectionem
sue [illegible] quia [illegible] afflictus magis est [illegible] saltem vos amici mei
qui cognovistis vitam meam [illegible] et [illegible] debetis [illegible] me non [illegible] flagella
demeruisse Quia manus domini tetigit me i. [illegible] me et [illegible] affligens me
Quare persequimini me sicut deus quasi d. non est [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vos [illegible] non sic et carnibus meis saturamini [illegible]
[illegible] [illegible] me [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. vivis carnibus saturamini
Quis mihi tribuat hic 9 iob remouit [illegible] dubiu [illegible] n. [illegible] de eo q.
[illegible] [illegible] abstulit [illegible] meam et [illegible] possint [illegible] [illegible] q de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei [illegible] n. [illegible] [illegible] [illegible]

in [illegible]

[illegible] in [illegible] retinenda et tanto diligencius [illegible] sibi [illegible] debuit [illegible]
[illegible] [illegible] Quis mihi det ut exarentur in libro i. diligenter scribantur [illegible]
et si [illegible] non sufficit stilo ferreo et plumbi lamina i. cum stilo ferreo scribantur [illegible]
et si lamina plumbi non sufficit [illegible] mollicie vel [illegible] sculpantur in silice [illegible]

ad designandum

[illegible] [illegible] iob quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et post [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] mortuorum [illegible] [illegible] Scio n. hic ondit quod sit [illegible] q desiderabat [illegible]
sibi [illegible] [illegible] non desperabat de deo sed magis [illegible] optime [illegible]
[illegible] non [illegible] et [illegible] sed magis [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]

vr̄ et hoc est q̄ dr̄ Scio .i. certa fide teneo q̄ redemptor meus viuit redempt[orem]
fuit dicit dei filium incarnandum q̄ aberat no adhuc venit sm q̄ dicit
adoptiue ih̄c xp̄c heri et hodie ipse et in secula et in nouissimo die de terra surrecturus
sum non p̄nt sz p̄ceptoris mei virtute et io dicit in nouissimo die de terra
qui dixit q̄ post reuolutionem multorum annorum esse deberet homines nouos futuros esse
et tamen et fuisse fontes mundi eternum et sm hoc non fuissent p̄s dicens n̄ futurus
et aliud et rursum circumdabor pelle mea p̄ illos qui ponunt resurrectionem futuram non
incor[ruptibilem] ... sz in r corpore ... celestis et eterne mea videbo
deum hoc dr̄ p̄ errore illorum qui dicunt resurrectionem futuram in eterne corruptibili
abus indigere ... et sic non potest videre ... tibi
... sm ... aut ... resurgere ... incorrupt[ibilem]
nullo ... nec ... visitat ... visurus sum
ego ipse hoc dr̄ ad excludendum errorem porphirij dicentis q̄ post anima est
beatificabilis et corpus = omne fugiendum et si non ipse ... qui ... est
ex anima et corpore et non alius hoc dr̄ p̄ ... cognosce q̄ dr̄ est in corruptione
redire non esse ... sz tamen ... resurrectione ... reposita futu[re]
sz hec spes mea q. d. non de ... in sinu meo .i. in corde
meo et loquitur dixisse ... terre firma que in sinu abscondit ne probat
... qui ... vbi ... suorum q̄ dicebant cum ...
.d. ... nunc dicatis ... cum ... non ... timete
et radice ... ad ... dei ... prouidentia
in futuro iustis et prauis punit et supplicat q̄ et in futuro iudicio io fodit
fugite ... gladij .i. ... iudicij ... vltor ...
puniunt hic ... gladius ... iudicium io ... et scitote
esse iudicium non solum in hac vita sz et post hanc vitam ... bonorum et malorum
q̄ in ... iudicium et ... iudicari ordinat ... quale
malorum et afflictio innocentum videbuntur ordinatissime fieri. 20

Respondens autem Sophar

Hic ponitur ... Sophar replicatio
et ... mentum suum ... scio ... primum sciendum
q̄ auditis verbis iob Sophar ... dicit ... futuro et in
... et hoc est q̄ dr̄ ... cogitationes mee
... dicit ... verum q̄ plus non ... nam
... mea ... et primum dissuadeo
... io fodit et mens mea ... et primum dissuadeo
doctrina q̄ me arguis audiam .i. ... quas dixisti ...
... futuro et spiritus intelligentie mee ... adsistentium
in iudicio futuro ... dissuadeo ... aut esse ... vite s[ed]
q̄ sit ... bonorum et malorum ... hoc ...
... sibi ... iob ... non replicauit ... eum
hoc scio hic ... mentum ... sciendum q̄ Sophar ... et ...
... vite ... iob ... dissuadebat ei ...
... et iudicio futuro et ... vite non ... principaliter
et pena malorum et virtutum sz cum ... in futuro ... dissuadebat
... omnes ... vite ... perdunt
... non ... et ... Sophar ...

rursus in quo dissuadebat Iob secundo id in quo dissuadebat et fugiet arma
contra illud in quo dissuadebat et Iob maxime videtur et quod impiis quantumcumque
frequenter contingunt prosperitates huius vitae quod non contingit sic [illegible] prosperitates communiter
contrarie qui non sunt impii ius sic miti sophistice excludit. Dicit quod sic ut
breves quasi quia primo debent computari et magis quod sunt ad augmentum doloris subito
sequentis et primo describit impiis tribulacionem et secundo assignat causam vel [illegible]
.n. dulce [illegible] quod primo ostendit tribulacionem impiis [illegible] ipsius
aliorum sibi adherencium vel filii eius in primo dicit hoc scio id est quod scivi
a principio ex quo positus est homo super terram hoc est a principio mundi expertum est
et in historiis recognitum quod laus impiorum id est celebritas famae impie brevis sit
quod statim succedit diffamacio eorum et gaudium ypocritae qui gaudet de apparenti
sanctitate ad instar puncti id est nichil durat nisi per momentum. Si ascendit usque
in celum id est ad altissimum statum quasi [illegible] in fine perdetur quod subito tamquam quid
vile et fetidum conculcabitur et qui eum viderant in alto statu dicent ubi est
[illegible] ubi est quasi dicat ad nichilum deductus est. Ideo subdit velut sompnium avolans
non invenietur et velocius transit sine vestigio et memoria [illegible] qui eum viderat in
[illegible] pompa non videbit eum quia auferetur morte contemptibili nec ultra
intuebitur eum locus eius quod de morte non videtur aliquis ad statum pristinum
vitae. Filii eius atterentur egestate post mortem patris et tenentur succumbere
et membra illius id est opera eius iniqua reddunt ei dolorem suum non solum in se
sed etiam in filiis suis. Ossa eius id est sui satellites ei robur prestantes prout
exponit hic [illegible] implebuntur viciis adolescenciae suae id est erunt viciosi
sicut et ipse sed cum eo [illegible] iudicem [illegible] sic et mali eius quod cum eo ipsi [illegible]
dormient id est cum eo subito morientur sicut ei tenentur sic et merebantur. Cum n.
Hic secundo reddit causam dicte tribulationis quae est delectacio in peccato et primo ponit istam
causam secundo subdit correspondenciam penae adversitatis vel cum n. [illegible] dulce
id est delectabile quod contingit illi qui patrat exitum et expectat maliciam [illegible]
[illegible] primo [illegible] cum male fecerint et exultant in rebus pessimis et talibus
delectatur tenens melior causam illi quod patravit expectacio vel igitur absconderit et
[illegible] sub lingua sua [illegible] delectante sic in peccato ad modum hominis [illegible]
in ore quod non statim transglutit sed diu tenet sub lingua ut diucius delectetur. Ideo subdit
parcet illi quod non statim transglutit et non deserit id est cito desinet [illegible]
et celabit in gutture suo ut diucius delectetur. Sic dicit philosophus secundo ethicorum quod [illegible]
[illegible] desiderabat sibi longum collum ad modum gruis ut diucius delectaretur in gustu
saporis [illegible] per hoc insinuat sophistice quod patrans [illegible] maliciam [illegible]
vias [illegible] et [illegible] in peccato suo. Panis eius id est panis quo delectabatur
et reficiebatur [illegible] assiduum [illegible] pene sic [illegible]
inducit amaritudines mortis [illegible] id est [illegible] cetera id est
cum [illegible] et dolore [illegible] et [illegible] eius [illegible] deus id est de
loco ubi reposita erat in thesauro et [illegible] assiduum [illegible] id est [illegible]
[illegible] ad mordendum cum sic caput [illegible] ad mordendum
sicut exponit Thomas et alii aliter sed hoc expositio non videtur consonans quod [illegible]
et [illegible] sed et non videtur [illegible] cum eo quod [illegible]
caput [illegible] in [illegible] ubi [illegible] caput ponitur [illegible]

Sic secundo ostendit tribulacionem impiorum in peccatis et divitiis et filiis eorum

dulce

Hic secundo [illegible] in peccato [illegible]

pullum [illegible]

hebraica vox que est educata ad signandum caput et fel et sic accipitur
infra secundo planta est hic sic [illegible] fel aspidum suget quia sicut pulli delectantur
suggendo lac de mamilla sic peccator in ista vita suget tamen fel amaritudinis
[illegible] pene sequentis et acidum cum lingua vipere i. detractoris. Non videat
rivulos i. habundantiam mellis et butiri pro mercede quia sine labore hominum [illegible]
efficitur et productivum quia labore humano delectatur quasi mellis ac bonum
delectabile quia hec absque labore homine et cum labore et [illegible] in multum quia peccator
sic putandus omni bono. Luet que fecit omnia i. omnia peccata sua gravia sancte
nec tamen consumetur adhuc pena sibi in futuro restat. In hebreo habetur reddet
laborem et non glutiet quia [illegible] sic reddet laborem i. totam [illegible]
laborum acquisita quod abstulit sed cogitur reddere penam in iudicium [illegible] multitudinem
iuxta multitudinem [illegible] ostendit correspondentem pene addite. Iuxta multitudinem
adinventionum suarum i. maliciarum quas cogitavit sic sustinebit penam correspondentem
[illegible] Quoniam confringens pauperes nudavit [illegible] domum rapuit et non
edificavit eam quia non restituit ablata et dampnum illatum. Nec est satiatus
venter eius quia plus habet vult [illegible] et semper penam [illegible] cum habuit quod cupierat
amicis distribuere non potuit quia violenter abstulit adeo. Non remansit
de cibis eius i. de bonis suis aliquid quod non distribuit et propterea non retinebit sed totum
auferetur. Cum satiatus fuerit i. plenus bonis abundantibus raptis arctabitur loquitur
ad similitudinem illius qui nimis comedit et arctatur inter [illegible] quia non potest ultra
[illegible] et inter eam torsiones et dolores sic ille [illegible] in calore [illegible]
[illegible] Dei providentie. Utinam impleatur venter eius etc. i. ut mittat ad eum iram
[illegible] Dei irrevocabilis puniat eum. Ut pluat super eum bellum suum
[illegible] super eum penas [illegible] sic [illegible] cadit pluvia. Fugiet arma
[illegible] super eum [illegible] cum Iob [illegible] ipsi post mortem
[illegible] ponit [illegible] et [illegible] quia ferient visibiliter et [illegible]
Fugiet arma ferrea i. [illegible] presentis vite que feriunt visibiliter et aliquando
et irruet in arcum ereum i. in penas gehenne que feriunt visibiliter et longe
quia ipsi [illegible] non considerant futuras [illegible] eduxit et egreditur
[illegible] admodum arcus qui quod diu est inferius abscondit
[illegible] que est [illegible] abscondita in futuro
non percutit sed solum quando educitur [illegible] et fulgens in amaritudine sua i. amaritudine
manifestata [illegible] et fulgens in amaritudine sua i. amaritudine
[illegible] affliccionis vadunt et venient super eum horribiles i. demones quorum
[illegible] tenebre absconditi sunt in occultis eius. Omnes tenebre
[illegible] tenebre absconditi sunt in occultis eius. Devorabit
interiores et exteriores que erunt in inferno [illegible] non considerantur in impio. Devorabit
eum ignis qui non succenditur i. ignis gehenne ut dicit hic glossa hebraica qui
non succenditur humano studio sed divino [illegible] 30. Flatus domini torrens
sulphuris succendens eam. Affligetur relictus in tabernaculo suo i. in loco
infernali sibi deputato [illegible] Affligetur relictus absque
[illegible] Revelabunt celi iniquitatem eius [illegible] omnia peccata
[illegible] et terra consurget adversus eum [illegible] purgabit [illegible] orbis
revelabitur et terra consurget adversus eum [illegible] filiorum suorum
[illegible] apertum erit germen domus illius i. [illegible] filiorum suorum
[illegible] imitatione [illegible] augmentum quia [illegible] dives epulo
in inferno [illegible] desiderabat ne fratres sui illuc venirent post ipsum ut habetur Luc 16

Ultimo concludit Sophar d. Hec est pars hominis impii i. eius depinctus et hereditas verborum eius quam attribuit sibi suis operibus et moribus

21

Respondens autem Iob. Hic consequenter ponitur responsio Iob et quia primo petit aliorum attentionem et post prosequitur suam intentionem. Circa quod quia primum dicit audite quaeso videbatur non Sophar ipse dixisse ideo petebat audientiam ut sufficienter eius dictis advertant et aliorum ideo sequitur et agite penitentiam et sustinete me etc. q. d. si videatur rationabile recipite et si irrationabile irridete quod non fecerunt amici Iob ideo sequitur Numquid contra hominem disputatio mea q. d. ipsum hominem esse rationem et propter hoc indisputabile rationabiliter loqui et rationi assentire quod non fecerunt amici Iob quia verba eius rationabilia non receperunt sed verbis iniuriosis magis rationibus eum increpaverunt ideo sequitur ut non merito debeam contristari q. d. ymmo merito contristor dum vero disputandi attendite me rationabiliter et pertractate et obstupescite hoc dicit quia in suo dicto est defectus in deo quod rebus et omnibus est saporis et rationis et iustitie et ideo sequitur et ego quando recordatus fuero pertimesco nec me latebat ad tuum peruenendum et concutit carnem meam concutit timor quia pro parte eius et motus mens redundat tremens in corpus exterius. Quare ergo hic postquam Iob petiit attentionem hic consequenter prosequitur suam intentionem et post excedens infra replicare dolorem quod est novi quam primum pro accedit contra prosperitates malorum post per adversa et prospera corporis Quomodo licet fit mundus quia primo reddit intentionem suam post remouens dubitaciones obiectionum Circa primum sciendum quod Sophar contra Iob arguendo dixerat quod prosperitates impiorum tamen sunt ita breves quod sunt nullius momenti quod excludit per exemplum d. quare ergo impii vivunt sublevati sunt ac consortati divitiis ita quod propter divitias suas non timent abhominem dei et quia non solum prosperantur in pace sed et in sibi iunctis sequitur semen eorum permanens s. multo tempore coram eis i. ipsis viventibus et videntibus et gaudentibus domus eorum secure sunt et pacate absque timore quia non est ibi discordia et non est virga dei i. afflictio eius immissa desuper adeo ut prosperitas prosperitate corporis magis in facili. Boves eorum conceperunt i. vacca quia boves est genus commune et per hoc excludit sterilitas et non abortivit quia partum suum et cum concipit et vacca peperit facta absque periculo fetus et matrie et non est privata fetu suo quod pervenit ad debitum robur et augmentum et sic tollitur dec multiplicatis quibus ipsedicatur et quod dictum est de bobus intelligendum est de aliis animalibus et quia prosperitas temporalium non sufficit dicere nisi assit vita iocunda infra et in amicis ideo sequitur egrediuntur s. adspaciandum quasi greges parvuli eorum ideo sequitur et infantes eorum exultant lusibus et sic ~~prudenter~~ ~~ducunt~~ vitam sic et pueri et adulti ideo sequitur tenent tympanum et cytharam etc. et non solum bene tamen sed longo ideo sequitur ducunt in bonis dies suos i. totum decursum vite sue ideo sequitur et in puncto ad inferna descendunt i. absque tedio ita quod inter prosperitates et prosperitatibus eorum mortem non intueri eis aliqua adversitas. Ista autem perversiones videntur contra dicta impiis et per hoc excluditur dictum Sophar s. quod prosperitas malorum impii est brevis et cito tollitur prosperitatem supervenientem impii vita per se et ideo datur contra Iob s. quod prosperitas huius vite non est premium virtutis nec adversitas pena est pro peccatis

D[illegible]
Boves eorum concepit
dicis non anticipatum
aeriper [illegible] aliis
vel que boves [illegible]
[illegible] et
et [illegible]
quare [illegible] hic ratio
[illegible] Robert

quieti
ducunt

Qui dixerunt sic remouet duplicem obiectionem quam posuit aduersarius dicens quod
prosperitas temporalis impiorum hoc durauit usque ad mortem quia absque penitentia sunt mortui fuerunt
ad deum hic excludit. d. Qui dixerunt deo recede a nobis. responsiones
eius plures scilicet vel primo faciunt mentiones ad repellendo et deum ubi
et fas contempnendo 10 scilicet Quis est omnipotens etc. et quid nobis prodest si orauerimus
cum hic ... deum de ipsis negatiuis deum sic prouidentiam de factis humanis
quia sic orationes dicte ad deum non valent. Consequenter sic remouet secundam.
obiectionem quam dixit de exemplo prosperitatis ut contingit malis. sic et bonis secundum te non
ut asserit vero quia homo debeat declinare a malo hic tractat d. veruntamen quia non sunt
in manu eorum bona sua etc. bona non temporalia que habent ipsi dominum non in manu sua
et mensura corporis bona sua etc. bona non spiritualia quia sunt in virtuosis
i. in potestate quia possunt ab eis auferri violenter sed bona spiritualia que sunt in virtuosis
non possunt ab eis auferri prouidentia et 10 sic sunt in potestate sua et propterea dicit
iob quia bona que habent ipsi scilicet temporalia que sunt auferibilia consilium corporis longe
sit a me propter quod volunt adeo declinare et propterea excludit obiectionem predictam quia bona
spiritualia non equaliter habentur ab impiis et iustis sed solum a iustis et quia sunt et prosperitas
bona 10 declinandum est a prauo ne perdantur Quotiens hic contra iob declarat prosperitatem no
prosperitates et aduersitates super impiorum et facit talem rationem mali in hoc mundo aliquando
prosperitatem in tota vita sua et aliquando tribulationem ergo tales diuersitates contra istas impios
prosperitatem et illos aduersitates ostendit manifeste quod prosperitates huius mundi non sunt
premia virtutum et aduersitates pene peccatorum nec potest dici quod tales diuersitates contingunt
primo virtutum et aduersitates pene peccatorum et contingit maxime exemplo secundo quod omnia talia que
exprimuntur ... dei cum omnia consistunt ... debitum predictorum sic semper quod declarat
videntur in ordinata reducuntur ad ordinem debitum ... secundo ... flagella
... iudicio quia talis reductio non impiis quod deductione ... flagella
... impiorum in punitione vite quia satis diffuse ostendit prosperitatem quorum
aliquorum impiorum in punitione quia satis ... Numquid dominum tertio primo
impiorum ... ostendit dei sanctam contingere ad omnia Numquid deum secundo primo
cuius dominum recapitulationes breuis resumit ... impiorum prosperitates et aliorum aduersitates.
... more ... quia ... lucerna impiorum extinguetur ... multorum
... moritur ... contingit quod corpus prosperitatis destruitur et superueniet eis inundatio i. fortis et impetuosa
contingit quod corpus prosperitates destruitur et superueniet eis inundatio i. distribuet impiis
tribulationes admodum aque inundantis et dolores dividet i. distribuet impiis nullo [?] tribulationis nullo modo
et corpus filiis de quibus tamen postea ... sic palea etc. i. tribulationes nullo modo
resistet deus seruabit filiis illius dolorem patris i. puniendo eius filios propter
delicta patrum et sic dabit ei dolorem non solum in ipso sed in ipsius iusticia et
cum reddiderit ... et sic faciet quod filii sui puniuntur propter peccatum suo
quia pena ... bene et iuste infligitur filiis propter patris videbunt oculi eius
interfectionem suam sic filii sedechie regis fuerunt interfecti coram eius ut tamen
quia ... ad aggrauandum suum dolorem. quid enim ad eum pertinet de domo sua
i. de filiis suis post se i. post mortem suam q. d. si filii eius fuissent
afflicti post mortem eius ex hoc non aggrauaretur dolor eius quia non sentiret
et si numerus mensium eius dimidietur i. si vita eius breuietur post mortem eius no
sentit sed tamen sentit cum et viuens et moriens. hic secundum ... amicorum iob
ostendit quod diuersitates
que ... remanent post mortem Numquid deum hic ostendit quod diuersitates
prodest ... non ... ignorantiam ... consistat ...
... aduersitates ... aliorum ... ignoret et secundum eos ...
... quia omnia nuda et aperta sunt oculis eius ... quod dicit Numquid deum.

q(uod) prius tractabat s(ecundu)m q. d. non cum eius scientia sit in habitu et per consequens se extendit
ad omnia qui excelsos iudicat ita q(uod) nullus quantumcumque potens possit sibi fugere iudicium
eius iste moritur hic vivit respectu diversitatis prosperitatis et adversitatis in ipsos
d. iste quivis sit ipsius mori robustus et sanus dives et felix i. [illegible]
prosperitate et sanitate et divitiis et securitate usque ad terminum vite sue viscera eius plena
sunt adipe adeps generatur ex habundancia nutrimenti et per hoc designatur metaphorice quod iste
non solum habuit divicias ad sufficienciam sed etiam ad superhabundanciam et medullis ossa
illius irrigantur [illegible] metaphorice [illegible] per hoc designatur quod iste fuit roboratus et
suffultus auxilio multorum alius vero in ipsius [illegible] per dolore moritur in amaritudine anime sue
quia non potuit adipisci quod desiderabat pertingere ut in doloribus exprimitur [illegible]
absque ullis opibus in quo adversitatibus sustinentur ab intrinseco et extrinseco et tamen simul
in pulvere dormient etc. et ita quamvis ad cor non est dictum et ex hoc concludit
quod ista diversitas per divinam sapientiam in futuro ad ordinem reducetur Ecce novi
[illegible] expediens iob concludit triplicem errorem [illegible] de futuro in nocentes quod etiam impugnabunt
per hoc quod erat adeo afflictus [illegible] ipsius quia iob manifeste declarabat quod prosperitates huius
vite non sunt premium beatitudinis nec adversitates pene peccatorum et ideo concludit Ecce novi
cogitaciones vestras quibus iudicatis in cordibus vestris me propter ipsius afflictum [illegible]
[illegible] contra me iniquas sed eam aptius [illegible] sive presentando iob [illegible] dicitis
n. ubi est domus principis i. iob qui in principatu sedebat et ubi tabernacula
impiorum i. filiorum iob q. d. ista sunt que patet iob adnullata Interrogate quis
est 2a ratio que est de futuro iudicio quia [illegible] est quod aliqui impii usque ad
mortem maturam durant in prosperitate temporali et tamen cum decedant culpe non remittuntur
sed decore iusticie sequitur quod in futuro punientur et hoc est quod dicit Interrogate quolibet q̈l
Ambonis deviatoribus i. deviis qui non ponunt finem suum in temporalibus sed [illegible] huius vite
transeunt ad terminum felicitatis future et hoc esse quod dixi de futuro iudicio cum in tempore
cognoscetis et [illegible] consideratis quod pravis affectionibus et actibus non habent [illegible]
obscuratum unde sequitur quia in die perdicionis servabitur malus i. tempore futuri iudicii
et supplicii punietur malus resurget secundum ordinem divine iusticie quia modo abutitur
temporali prosperitate Quis arguet coram eo viam eius q. d. ita fuit obstinatus
in malo dum vivet quod nullus audebat eum arguere de [illegible] eius coram eo et
quod fecit quis reddet illi q. d. deus solus qui potest punire eum post mortem de malis
quod fecit Ipse ad sepulcra ducetur etc. i. [illegible] corpus mortuum
sepelietur tamen dicit quod in mortalibus [illegible] vigilabit et in futuro punietur et post [illegible] in terra
pslm et corpus sic et quia in [illegible] non ponitur [illegible] sed et aliorum quibus in malis
persistit [illegible] ut amplius ideo dulcis fuit glareis cocyti secundum dicta
poetarum cocytus fingitur in infernalis fluvius in quo cadunt anime impiorum ideo
in [illegible] luteus glaree secundum aliquos sunt lapilli qui trahuntur a fluvio sed alios sunt
immundicie que trahuntur in fluvio [illegible] et secundum utrumque significat glaree cocyti
demones [illegible] impiorum qui adherent in fine videntur [illegible] et tempore iob erat in
proverbio quod homines impii vocabantur glaree cocyti sicut modo tales homines
dicuntur [illegible] in finem et ideo sensus dulcis fuit glareis cocyti i. impius
dum vivet fuit amicabilis et favorabilis hominibus impiis et post se omnem
hominem trahet i. post mortem eius deorsum [illegible] quoniam aliquis descendit ad infernum et an

se invisibiles .i. in morte eius multi valde tamen descendunt hoc est dr
ad augmentum pene eius quia sicut felicitas est bonorum augetur ex societate aliorum bonorum
sic et posset esse dampnatorum ex societate aliorum et incepit cum fuit fautor
eorum Secundo quomodo est 3a conclusio per quam cavetur amicorum Job commissio qui
putabant ei temporalem prosperitatem vel felicitatem si se emendaret etc. igitur Secundo quomodo absolvam me
fuerat de felicitate temporali in affluentia cum vera virtute repugnante contra sicut isti
quia Job sufficienter ostendit quod talis felicitas non est premium virtutis ut isti supponebant

Respondens autem sic ponitur se replicatio amicorum Job et primo quomodo replicatio 22
eliphat secundo replicatio baldach capitulo 24 tertio autem consequens fuit in verbis Job
eliphat secundo replicatio non replicatur ulterius tamen primum quod primo replicatio eliphat
ultimo ponitur et ideo contra replicationem non replicatur ulterius tamen primum capitulo 23 prima media quia primo arguit Job de multiloquio
replicatio secundo replicatio Job verbo capitulo 23 prima media quia primo arguit Job vindus suum
secundo de multiplici vicio ibi Abstulisti tamen primum sciendum quod Job vindus suum
eliphat 16 capitulo dixerat ut sic iudicaretur vir cum deo quomodo iudicatur filius
hominis cum collega suo Item idem dixerat tamen passus sum absque iniquitate manuum
meorum etc. et de istis verbis arguit eum dicens Numquid deo comparari potest homo ut
adducatur iudicium cum ipso de parte sicut tu petisti et cum perfectus similiter sic quia
quamvis fuit perfectus secundum humanam dispositionem tamen imperfectum dominus et ideo secundum
quamvis fuit perfectus sicut humana dispositio tamen imperfectum dominus et ideo procedit filius
et ymo insuper provocare cum adiudicium Secundo medio procedit deo simul filius
quia non deserit ei de bonis humanis Numquid timens arguet te accusatione aqua Aput
aliquis iudice et sic veniet tecum adiudicium ut petisti quasi diceret non et non propter malitiam
tuam plurima etc. quasi diceret quod secundum est tu demisisti et ideo non est ita in meis
sic dixisti Abstulisti Hic secundo arguit Job de multiplici vicio et primo post sunt
reprehensione de consultoribus monitorum in de se ipse secundo prima media quia primo arguit
Job de multa vicia primum secundo contra dominum in cogitatus primo secundo arguit Job de rapacitate
dicens Abstulisti in pignus fratrum tuorum absque debitis magnificis et nudos spoliasti
vestibus .i. parvum induitos qui dominum quasi admodum nudi quia quod modicum est non operuit
secundo pauperes spoliasti illis modicis vestibus quas habebant secundo arguit eum de defectu
misericordie .i. panem non dedisti adeius refocillationes et esurienti
substraxisti panem quia non dedit mihi in eadem hic quod dicit Augustinus pasce fame
morientem si non pavisti occidisti 3o arguit eum de tyrannide dicens In
fortitudine brachii tui possidebas terram viduas dimisisti vacuas rapiendo
eas eorum et lacertos pupillorum comminuisti auferendo eis virtutem se defendendi
et sic corporis iudicium pulcisti propterea circumdatus es laqueis .i. propter mala perpetrata illaqueatus
es angustiis de quibus non potes exire et conturbat te subito formido de malis
futuris et putabas quod tantas impietate te tenebras non visurum .i. adversitates
non pretendes designat et impetu aquarum inundantium .i. magnarum tribulationum non
oppressum .i. non fore oppressum secundo contra dominum in cogitatus hic secundo arguit Job de parte
contra dominum .i. de infidelitate et primo arguit eum de infidelitate secundo de eius effectu ibi
Numquid sicut intellexisti primum sciendum quod aliqui dixerunt dominum hec noticiam habere de singularibus
in corruptibilibus et superioribus non autem de inferioribus que sunt corruptioni de quibus
secundum eos non habebat cognitionem immutabiliter dicentes quod nullus eius vilescat si ista deitate
et imperium cognosceret adhoc autem scitur quod eius providentia non se extendit ulterius
adista particularia corruptibilia hoc autem dominum non est solum contra sanctam scripturam que dicit.

dm oia scie impti et deitate s; et 9 dam. pphi primo decha qui putat
no pro iuuenti q deus aliquid igit q nos 9gnoscas? Nos aut 9gnoscimus
pti corrupibilia nc vero sed dicitur deus 9gnoscit et aulia q tl 9go q 3 tm
in vli est 9fusa et impfca ut hr pr pphor. in deo aut n ipfca 9nocm
est simila no vz q dnt. mtm dnm nullam expluu 9gnae q no 9gscit
pfce recipiendo ab aliis s; p naiam suam que pfca oia repntat et io
elisphat hoc dam reputabat mito errore in q errore dicit ios
incidisse. d. an cogitas q deus excelsior sit. ic hoc 3 q excelsior
gultam celis est tu cbis q de celestib; facit tm 9g3 io subdit et dicis. s. icorde
tuo. q. n. nouit deus ic. s. deistis aliorib; n vt. mobicu io seq et. q.
p caligine iudicat q 9gni q 3 tm malis est 9fusa. Nubes latibum ei
i. in fco nubes no se extendit ei 9gni adinfiora io subd. Nc mea
9sidat ic. Nuq hic 9n arguit cu de esse dicti errois q rectu
dei puidni ab opib; humanis seq q hs sm hnc errorem dei se exponat
volupt; a pauis et hc 3 q dt Nuq seita seclo. i. vita hoi selut et
ec dissolute viuen custodic cupis exponendo te vicijs assueti. q. d. vi
q sic q calcauunt. i. fcnt ambulauunt viri iniqui vicijs expositi et assueti
qui sublati st deuita ante iusto di iudo an tps suu. i. an tps mortis.
nlis et fluuius. i. impet tblom fluicenm. subuertit fulltmtu corp. i. ptatem.
et dicitis mgbus 9sidebit. Qui dicebant deo recede anb. inq mi debant
ei puidnta. adetus hutnos deitate s; no extende et. q. nil posse fac
opt a actus hutnos puenientos estibim q no plus se extendit ei poat
q scat. Cu t iplesset domos corp bonis gtalib; a deo accedum hoibus.
q scat procul sit ame qui teneo dina puidntm adoia se extende vidbut
iusti. destruc pccorum corruncium et letabun no 3elo vindce s; cupientes
dne iustc. et inocens subsannabit eos errore corp despiciendo Nonne succisa
est erectio corp. i. excellencia ingssa tpalis et reliquias corp deuorabit igs
Si. n. de arbore succisa remaneat trunc i meis adhuc pullulat s; qn
tuc. truc qui remansit euelli et 9buri. spes et possibilitas tl pululandis tolli
et pror intg q sic tobi pspritas abimedu tolle. Attacsce g Postqm
elipshat arguit ios de vicijs hic admonen cu deuotib; adrecupandum
pspritas ptatem qm amisat. &. Attacsce igr ei. i. ipi deo cui repugnare
no potes et ipeto pace sustinendo paciencie ei castigaros et huc habebis
S no fructus optios. s. qualis pspritas valde magna. Suscipe exore illius lege
9fitendo ore q corde corde. cui puidntis adoia se extende Si reusus
fuis adoipotente edificabis. si de Scut ces. p adusione abeo et longe
faies iniqutem atabnaclo tuo. i. si clongaris iniqtes no solu ate s; et aullis
qui sub iana tua. dabit ptra silice et uilto mucronis sicut an hulli sic siler
puiacet tuc simplici et aurp silici lba opt 9 hostes tuos ita q no
potuit amplius tr noce et a gnta coaluabit tibi. i. dicie grtlr q
noie argnti designat. et no solu 9mitit elipshat pspritas in bons corporib;
s; et spualib; q se tenet ex pte aie et aia no amisat an dt g ti
sup oipotente delicijs affluies expiendo mtas diuias 9solaco et
elenabis ad dm faciem tua cu pcte et deleccone 9eplando mtgs tn

de consolacionibus et conquestionibus quas prius sibi invicem proponebant quod fuerunt negabat Iob. tales.
de consolacionibus et conquestionibus quam pro te sibi in vita prima quia sunt negabat Rogabis.
cum consideret et exaudiet te velociter et vota tua reddes modo quasi n. sponsis ex-
auditi adeo reddam vota que ei promisisti Decernes rem secundum dictorum et voluntate.
tua et veniet tibi absque defensione cuius est fidei in viis tuis splendebit lumen .i.
deus illustrabit te ad disponendum de futuro quid est tibi utile et quomodo est deus Qui
.n. humiliatus fuerit deo se subdendo sacrificio erit in gloria .i. in futuro qualis quantum
adeo erit et cum non potero et qui inclinaverit oculos suos ad considerandum humilitatem
propriam et superiores sui confundet ablatio et supra ipsos obstinatos reverentibus in-
pios defectus sic salvabitur ablatio super ipsos obstinatos vel innocens .i. ab ea
sed salvabitur innocens .i. corde salvabitur autem in munditia manuum suarum .q. d. ad
perfectam salutem requiritur munditia cordis et operis promenda .n. opera designa.

Respondens autem Iob hic ponitur responsio Iob ad ea que Eliphaz
de duobus .f. quod esset flagellatus propter peccata sua et quod male sentiebat de divina
providentia in primo excludit primum et tamen secundum cum .c. 29 .a. primum postquam Iob se insultum ne quoque fuit quidam
contra te et secundo quantum ad sensum et Quis mihi tribuat .a. primum dicit Nunc quoque in amaritudine est lumen et secundum modo
est sermo meus. cuius ratio subdit et manus plage mee aggravata est .i. pro ratione tamen quanto amaro
seu gravitas flagellacionis quam sustinui aggravata est secundum iudicium in irrogatione. gemitu
eo quod tenuit me propter culpam meam fuisse illatam super q. d. Eliphaz in me mesti
eo quod iudicium me propter culpam meam fuisse flagellatum et sic
sic pro qua mentem suam declarans se propter peccata non fuisse flagellatum et hoc
dicit primo probans iudicium cum non est dubium suo providentiam operum suorum ibi
et sicut cum plena iudicium quia pro ondit secundum et declarat questionem deum suum ibi
et sic eius per iudicium quod primo ondit quantum ad secundum declarat Quis mihi tribuat ut
si adiero et primum invocando divinum iudicium dicit Quis mihi tribuat ut
cognoscam dominum iudicem meum ad sciendum causam afflictionis mee et veniam usque
ad solium eius et ut possim audire ab eo quod quero. Ponam coram eo iudicium
non dicit quod cum hoc sit per adversarium sed coram eo sicut coram iudice cui obtemperatur
et sic excludit vel alicuius in contencione suam quod veritas cum deo contendere
nolo et sic excludit vel alicuius in contencionis sicut dictis
repleto os meum repletum increpationibus insiebar hoc argumentationibus sic discipulus
coram magistro aliquando increpatur et arguitur non ad contencionem sed ad veritatem inquisicionem
quia desiderat audire a magistro et hoc ondit cum subdit ut sciam verba
que mihi respondeat et intelligam quid loquatur mihi Nolo multa fortitudine contendat mecum
vel hoc et ondit per hoc quod subdit Nolo multa fortitudine contendat mecum etc.
.i. intencio solummodo meum loquitur quod non possim cerne sed magis contrahet
.i. intendit sollicitudine meum loquitur quod non possum contra sed non contempnet
se capacitati mee in proponendo causas contra me .i. declaret personam veritatis
ad manifestacionis sue gratiam pene mee et causa et proferat adiutorium
iudicium meum .i. iudicet proinde ita quod appareat victoriam meam sustinendo.
Proponat equitatem contra me et perveniat ad victoriam iudicium meum .i. indicet proinde ita
veritate contra amicos meos impugnantes me quam et sic postea factum fuit
ut habetur in fine huius libri ubi deus dicit Non estis locuti coram me
rectum sicut servus meus Iob Si abiero hic declarat questionem deum suum
et dicit .n. de deo Quis mihi tribuat ut cognoscam et inveniam illum no
propter insinuans manifeste quod hoc virtute nulli non potest adipisci dei cognitionem
pertinge to hoc declarat .e. Si abiero etc. ad cuius intellectum sciendum
quod sicut dicitur sapientie 13 a magnitudine
quod hoc magis dei ascendit creaturis visibilibus per quod dicitur sapientie 13 a magnitudine
.n. speciei et creature cognoscibiliter poterit horum creator videri. inter creaturas autem
visibiles firmamentum tenet primum locum cuius motus incipit ab oriente tendens
versus occidentem et quantum ad hoc dicit Si abiero ad orientem iero motum

firmamenti considerando non apparet s. quare deus in hoc perfecte cognitus quia licet firmamentum sit creatura valde nobilis tamen in infinitum deficit a perfectione creatoris
secundum ad locum terre prius motus planetarum qui tamen ab occidente tendunt versus
oriente et quantum ad hoc dicit Si ad occidentem me convertero planetarum corpora motus
considerando non intelligam illum s. perfecte cum ille vero quam definitam dicitur est
Si ad sinistram scilicet ad aquilonem considerando stabilitate poli artici et stellarum
que mouentur iuxta ipsum Quid agam q. d. non habeo sufficientem medium ad cognoscendum
perfecte deum Si me vertam ad dexteram i. ad meridiem ubi est fortitudo solis non
videbo illum quia licet lumen est creatura excellentissime et in infinitum deficiens a diuino lumine et quia eadem
est distantia dei a creaturis et creaturarum ad ipsum sicut est eadem via ab athenis
abathenis et cetera Possumus autem dicere quod sic non cognoscimus deum in valle perfecte propter distantiam
ipsius a nobis sic etiam non cognoscit nos perfecte vero quia distantia ideo hoc excludit
d. Ipse scit viam meam i. omnia opera mea usque ad minima et probauit me quasi
aurum quod igne aut probatus aurum non datur ei vicium auri sed est perpetuum declarat
ita dicit iob quod igne tribulationis non dedit sibi innocenciam sed illam declarauit per eius
patienciam et sic deus cum probauit non addiscendo eius innocenciam sibi incognitam
sed ut aliis manifestaret sicut et temptauit abraham Gen. 22 ut eius obediencia aliis
notificaret Vestigia eius Hic consequenter ostendit propositum testimonio suorum operum que
fuerant hominibus nota d. Vestigia eius secutus est pes meus et cetera i. doctrinam
vere veritatis secutus sum in operibus meis que est quasi vestigium ipsius adeo mandatis
quantumcumque tribulationibus non recessi i. ab illo quia per diuinam reuelationem ut videtur
consequentis quamuis enim gentiles non haberent legem a deo reuelatam que data fuit iudeis
in monte synai tamen illi gentilibus qui viuebant secundum dictamen recte rationis consulebant
se ad deum deprecandum reuelabant eis que erant ad salutem necessaria adeo in mente
ac in medio eorum in sanctitate excellentibus Talis fuit iob qui habuit reuelationes valde
claram de resurrectione futura ut patuit supra 19 capitulo et quomodo adiunxit reuelata de
mandatis labiorum eius et cetera Ipse enim solus et cetera quia in proposito non prouentus complendum
hoc scilicet ipse n. solus est infinite sapiens et nemo potest preter cogitationes eius
i. eius consilia comprehendere quia infinite perfectionis est solus et cetera anima eius i. voluntas
Et quacumque voluit hoc fecit nullo potente sibi resistere Cum expleuit in me
voluntatem suam me flagellando tamen creatura sua et alia multa similia s. flagella
presto sunt ei quia in et aliis potest infligere de facili et ideo a facie eius turbatus
sum timore tremens depuncti malo et considerans cum quod potest multa similia iterum facere
timore sollicitor de futuro malo sciendum tamen quod ita timebat et iste timor in ipso iob
non erant absorbentes rationem neque deiectiones a virtute sed sequentes naturam infirmam
humanitate Deus molliuit cor meum licet fortissimus ipsum a simili a tali et omnipotens
conturbauit me non tamen peccato et quod hoc non sustinuerit peccato suo ostendit
d. Non enim periui i. afflictiones passus sum propter imminentes tenebras i. propter peccata
patrata nec faciem meam operuit caligo i. propter peccata patrata que faciem
meam obnubilent illius licet non appareret exterius
24 Ab omnipotente Postquam ostendit iob se non fuisse punitum propter peccata sua
sunt hic consequenter ostendit se non male sensisse de diuina prouidentia ad declarandum
propositum secundo concludit intentum i. Et si non ita est patet ind. quia primo ostendit propositum
in generali d. Ab omnipotente non sunt abscondita tempora q. d. intuitus sue sapiencie
super omnia tempora ita quod cognoscit perfecte preterita presentia et futura Qui autem nouerunt

abathenis (margin)
laborum (margin)
perfecte (margin)

cu(m) p(er)mactigatoꝝ vris ut ꝛ ultius aviculaꝝ ignorant dies eius.
.i. modū sue calamitatis no(n) cōp(re)hendit ꝛ sic dicit iob ꝑ bn̄ sentie
de illis q(ui) p(ro)videri(n)t ingratis alii tales sic (con)tra dicit ide(m) in ps(a)l(m)i ꝛ hec p(ro)ducites
derelinqueret sui(n)t ingratis alii tales sic (con)tra dicit ide(m) in ps(a)l(m)i ꝛ hec [illegible]
pastores sine (fre)no timoris dei p(er)mittentes et sic corp(or)a [illegible] no(n) (com)p(re)hendit cui(us)
cu(m) g(ra)viu(m) ordit p(ro) hoc q(uia) eos m(u)lti(tu)d(in)e p(ro)ut ꝛ p(ro)ut p(ri)mo q(uo) describit corp(us) m(u)lti(tudi)n(is) com
cu(m) g(ra)viu(m) ordit p(ro) hoc q(uia) eos ... sit p(ro)s ei(us) sit in d. q(uia) p(ri)mo exprimit
aucto(ri)tate ꝑ sent(enti)a ... ꝛ ... i. maledicta sit p(ar)s ei(us) ... in d. ꝑ ... exprimit
p(ro)p(ri)a expacitate oculop(er) orien(tis) ꝛ 2o exprimis acup(ri)a(m) c(um) oculis adulti.
q(uam) p(ri)mu(m) dt alii tales transtulit de fallentes de alio(rum) (con)cedi(tu)r ... p(ro)ueniunt
ergo q(uia) a(u)l(e)nt mobilia ꝛ p(ro)uant eos et si ... sui p(ro)pri(i) a(n)i(m)u(m) pupillo(rum)
ageru(n)t minatio ad eu(m) sua ꝛ abstulit p(ro) pignore bove(m) vidue .i. tyto.
abigerut minatio ad eu(m) sua ꝛ ... pauperi(u)m .vi(a) .i. substerut in station(e)
pignoris sub colore iusti(tie) ... sub(s)terut pauperum ... dequib(us) c(on)debant
corp(or)a p(er)mune(n)t ꝛ opp(re)sserut p(ro)perit(er) mansuetos ... d(e)quib(us) c(on)debant
q(ui) no(n) defendere(n)t se ꝛ ta(m) p(re)das p(re)stis ... rapientis ... q(ua)l adicoꝝ
corp(or)a dum addit de manifestis latronib(us) ꝛ raptorib(us) .d(icen)s alii .q. ontag(ia) i de p(ro)to.
simplic(e)s montu(m) adlaccimit ꝛ p(er) ... ut (pate)t ꝑ ph(r)am ... que
ex(tr)u(n)t ... ubi ... ymb(ri)s montiu(m) rigant hosce .n. solitati fugiunt
ad loca ... ibi ... illic ... agi(tu)r ... vigetn(r) ymbrib(us) qui(s)
gnatr(?) i motib(us) ꝛ no(n) h(ab)entes velam(en) vestis n(e)c domi(us) ... ymb(r)in amplexati
lapides po(n)do se int(er) ... leca ... illa ... remedio sum(m)a.
fecerut depredantes pupillos quib(us) debit(ur) p(ro)te co q(ui) carent nutritoribus.
ꝛ esurient(es) tulerit spicas .i. pauperib(us) no(n) h(ab)entib(us) messe(m) sed tam(en) alienas spicas
post messores collectas illas ꝛ abstulit q(ui) ... vile ꝛ c(on)tempt(u)s ... alios corp(or)a
meridiati sunt .i. in medio ... qui caritatis corditerib(us) sicut .i. q(uod)
vindeci(?) p(ro)fet ... in medio ... qu(i) no(n) suff(icit) ad corp(us) na(tur)e p(ro)ut
ita in medio exprime(n)s q(uod) tales raptores ... cupidi(ta)te no(n) p(ote)nt ... valde.
pauperib(us) decim(a)e fecerut vivos gemere q(ue)r(itu)r illos q(ui)bus ... sollicitent ut
acciderit i(n)t(er) illi decim(a)e gemu(n)t eis ... ꝛ deus i(n)vultu abire.
non pacti. s(e)c(un)d(u)m dicto(rum) sue s(an)c(t)i(tatis) reduc(er)e ad ordine(m) iust(itie) ... sunt rebelles
non parti. ... ꝑ ... rev(erentia)e ... q(uia) p(re)d(ic)t(u)s exclude ... m(anifest)e ... nesciunt
s(ic)ut ... agn(os)c(er)e ... defer(r)e vite ... q(uia) p(re)d(ic)t ... illis qui no(n) ... malis
vias ei(us) ... affectu n(e)c ... p(re)scitas illis qui no(n) ... malis.
suis q(uia) ex(em)pli(s) ... q(uia) surgit homicida ad interficiendu(m) ... qui s(e)q(ui)t(ur) an(te)
... luce ꝛ interficit egenu(m) ꝛ pauperem. qui na(tur)a(lite)r ... post se i(n)vit
... ali(i) d(ici)t surgat de nocte ... sur ... domu(m) oculte ad ... faciend(um)
ꝛ rapiendu(m). oculis adulti ... exprimit p(er) ... carnis ... dict(u)m.
d(ici)t(ur) oculus adult(er)i obs(er)uat caliginem .i. expectat noctem ad omittendu(m) adulteriu(m)
dicens .i. cogitans no(n) videbit me ocul(u)s ꝛ s(ic) p(er)ficit adulteriu(m) sc(i)o ꝛ operiet
vultu(m) suu(m) ... sui securitate ne (co)gnoscat(ur) ab aliquo obviante s(er)u(o).
p(ro)fenestra(m) ... p(er)fodiunt intenebris domos .s. adult(er)i ꝛ adult(er)a ... ostiu(m)
int(er)im advertendo ... in die ... sibi p(ro)uidam signando seu p(ro)ductam
... advertice ... sit ... duorum ... libidine sua ... arbitrio
missas ... ꝛ sic ... ꝛ sic ... desiderant ... ꝛ sic i(n) tale(s)
umbra mortis qui ... intoto ut ... desiderant ... sic isti i(n)tenebris
.q. in luce ambulant .i. sic bn̄ agnites ambula(n)t i(n) luce sic isti i(n)tenebris
ut q(ui) d(icit) salvator Ioh. 3o. Qui male agit odit luce(m) ꝛ no(n) venit ad luce(m) ut
no(n) arguant(ur) op(er)a ei(us) qui aut(em) fac(it) veritate(m) venit ad luce(m) ... levis e(st) sup(er) facie(m)

aque superficies .i. aque impulsu cuilibet venti scilicet et similiter adulteri talium
sunt peccatoris maledicta sit pars describitur pena adeo inflicta vel infligenda
cum dicitur maledicta sit pars eius in terra .i. hereditas quam propter eum figuratur designatur
tacite testamento que maledicta dicitur quia non profert aliquid utile sed tantum spinas
et tribulos secundum quod dicitur Gen. 3° maledicta terra in opere tuo cum [illegible] filiis eam.
non dabit fructus suos sed spinas et tribulos germinabit tibi. Nec ambulet per viam
vinearum .i. vinee eius ita sint steriles et deserte quod non velit aliquis visitare
Ad nimium calorem transeat ab aquis nivium. Aliqui exponunt de pena
iehenne dicentes quod ibi est transitus de maximo frigore ad maximum incendium
ad maiorem afflictionem et sequens littera concordat cum dicitur et usque ad inferos
peccatum illius. Secundum hebreos expositio melior [illegible] duo tempora anni que distinguuntur in scrip-
tura ut habetur Gen. 8 in hiis cunctis diebus sementis et messis frigus et estus
estas et hyemps non requiescent et quilibet istorum semper tempus continet spacium
duorum mensium ut ibidem fuit plenius declaratum et dictum fuit ibi quod
tempus frigoris est a medio novembris usque ad medium ianuarii tempus autem estus a medio
iulii usque ad medium Aprilis dicit igitur hebreus quod Iob loquendo de peccatoribus predictis
scilicet raptoribus et adulteris loquitur de illis qui fuerunt tempore diluvii quando vigebat
rapina et luxuria sicut patet quod dicitur Gen. 6 Corrupta est autem terra coram domino et repleta
est iniquitate quantum ad proximum et sequitur omnis quippe caro corruperat viam suam quantum ad se met.
dicit igitur quod propter malicia illius temporis deus quando induceret diluvium fecit unum
annum integrum duravit tempus frigoris tunc medietate et estus in alia sed quia tempus
depositiue non habebat autem cause naturaliter quoniam quod inferebatur cum secundum istam viam
possit hec littera construi accipiendo ita quod fit motio de subito de vinearum
ad nimium transeat a calore nimium et ut sit sensus sit eius terra ita sterilis tamen
ac si fuisset in tempore estus magno tunc nascentia desiccata et tempus frigoris magno
mortificata et quia pena peccatis vite non est sufficiens peccatoribus estimatur ideo
sequitur et usque ad inferos peccatum illius .i. faciet peccatorem descendere ad penam
iehenne Obliviscatur eius misericordia quia non est a deo ad penas ulterius exspectanda licet sit
misericordie .i. in memoria memorie sed continuatur quod signum in fructuosis quod expanditur
et in igne maturatur cuius est subditur pavit .n. sterilem .i. terram suam consumpsit
in operibus vanis et infructuosis et vidue non bene fecit .i. in omnis aliis et
fructuosis non expendit sic exponunt doctores nostri hebrei autem reducunt hoc ad tempus
diluvii sic et dicunt doctores quod homines tunc accipiebant duas uxores unam
ad delectationem coeundi carnaliter tantum et illi dabant sterilitatis potum ne per conceptum
et partum prioris debilitaretur et corrumperetur et istam bene vestiebant et pascebant ut
ad coitum esset delectabilior aliam autem uxorem accipiebant ad generationem prolis et istis
non attendebant nisi quantum ad generationem dimittentes eas male pastas et vestitas.
Detraxit fortes in fortitudine sua per violentiam et cum steterit in magno statu non credet
vite sue quia talis propter mala que fecerunt semper timet in continua gravi statio ut veneno
sicut dictum fuit supra in 15° capitulo de dyonisio tyranno Dedit ei deus locum penitencie
penam debitam differendo et ille abutitur eo in superbia augendo cumulum peccatorum
suorum quia deus non videbat ipsum quia est secundum istos stultitia oculi autem eius sunt in viis
illius considerando omnia peccata eius et [illegible] ad modicum .i. ad tempus
elevatum et non subsistent quia veniet ad finem suam

hebrei tempore diluvii vero habebant uxores

non

operibus

estus

et tribulationum sicut omnia et cetera. Sicut enim terre nascentia que non colligantur
et tribulationum sicut omnia et auferentur idest sicut omnia terre nascentia que non colliguntur
donec tempus messis advenerit sic et pravi subito perimuntur adeo scilicet donec veniat
tempus plenitudinis eorum secundum ordinem sue iustitie scilicet quod dicitur Genesis xv nondum sunt completae iniquitates
amorreorum et cetera. Et sicut summitates spicarum conterentur nec expleto tempore maturitatis
sue. Quod si non est ita quis me potest arguere esse mentitum idest si ita non est ut dixi
inquisitionem expectans ostendit mentitum scilicet secundum quod processit
sic. Quod si non ita est ut
mentitum non fuisse nec de dei iudiciis male sensisse dicens Et si non ita est sicut
dixi scilicet quod afflictio mea non correctionis peccati sed excedit et quod divina iudicia
secundum expositionem adversus dicta amicorum meorum pravorum impunitatem refutavi eos pene
et ponere ante deum verba mea / quis potest me arguere esse mentitum quasi dicat
retinere secundum ordinem sue sapientie. Verba mea tamquam irreverenter seu blasphematorie
arguere scilicet et ponere ante deum verba mea
prolata quasi dicat nullus verum hoc potest.

Respondens autem. Hic ponitur responsio Baldach in qua est Iob 25 capitulum.

Baldach videns Iob asserentem quod dixerat

25 capitulum primum scilicet quod Baldach. Nolens contra hoc noluit arguere sed
de dei iudiciis que contra dicta amicorum pravorum contra hoc arguit
id quod dixerat se non mentitum quomodo asseveret se innocentem contra hoc arguit
expediens sublimitate et humana fragilitate expressius ut quomodo possit se apud deum
innocentem asserere. Secundum quod dicit apostolus I Corinthiorum 4 scilicet nihil mihi conscius sum sed in hoc non iustificatus
sum. Primo commendat igitur dei sublimitatem et postea ostendit humanam fragilitatem. Numquid est numerus
sum. Primittit igitur dei sublimitatem et postea ostendit humanam fragilitatem. Omnem creaturam esse
dicens potestas scilicet dominii mei sua et terror que contra deo debet timere omnem creaturam est
eum est. Scilicet deum qui facit concordiam in sublimibus suis idest in corporibus celestibus
quam concordiam exponunt gentiles dicentes quod corpora celestia non sunt de igne et aqua ita
quod corpus celeste de aqua / scilicet de igne et ceteris corrumpuntur sed contra experientiam
quia corpus celeste de aqua / scilicet de igne et ceteris corrumpuntur sed experimento
probantur concordante. Aliud autem dominium impedit expressio libri celi et mundi philosophie
quod corpora celestia non sunt de natura elementorum sed quia habent ipsorum principia iudici /
Genesis primo ubi dicitur fecit deus firmamentum in
medio aquarum et divisit aquas que erant sub firmamento ab his que erant super firmamentum
non autem videtur inter aquas et aquas sit contra deum aqua et ideo habent concordiam
quam exponunt doctores katholici quia in regione elementorum ubi est mutua contrarietas
et corruptio est pugna contrarietatum sed in corporibus celestibus ubi non est corruptio pax et concordia
Numquid est numerus militum
et concordia ostendit eminentiam dei in magnificentia natura dicens Numquid est numerus militum
eius idest aut celestes spiritus dei milites quasi ostendit dicens innumerabiles milites
eius idest aut celestes sunt dei milites que innumerabiles sunt vel non. Et super quem non refulget lumen eius quia illuminatio divina
ducit ad imperfectum. Et super quem non refulget lumen eius quia illuminatio divina
primo pertingit ad angelos superiores et inde ad medios et inferiores et inde
ad homines. Numquid hic dicit potentia fragilitatis expecta deus in puritate dicens
Numquid iustificari potest homo comparatus deo. Ecce dicit quasi dicat non. Ecce etiam ipsa luna non splendet
Numquid iustificari potest homo comparatus deo aut apparere mundus natus de muliere quasi
tamen propter militatem aut apparere mundus coram deo natus de muliere quasi
dicat non quia licet eo quod sit pregnatus ex peccati origine expiatum contrarie contrahit in
originali conceptione et ex cogitatione cordis
et actibus ad malum et difficultatem ad bonum secundum id Genesis 8 sensus et cogitatio cordis
humani prona sunt ad malum ab adolescentia sua et hic autem peculiariter ait. Ecce
luna non splendet quia non habet lumen a se sed a sole et stelle non sunt munde in conspectu
eius quia omnis creatura ad deum comparata quasi tenebra et in puritate est quanto magis
homo putredo idest in mundus et filius hominis vermis dicit de eo quantum ad expressio praecedente
et [illegible] non contradicit Iob quia non se asseverat iustum patrem malorum
neque non relevat tamen peccata quanta cum sui peccata
magis addit sed solum quod non relevat tamen peccata quanta communicavit in fuco quod inventum
sibi erat in factis secundum ordinem sue sapientie communicavit in fuco quod mentitum

Cui respondens

Respondens aut' iob hic om[n]e pom' [illegible] iob r[espo]n[de]t ad ea que dixit dom[inus]
deus e[lyphaz] q[uia] iob n[on] efficacit[er] ad[ve]rtebat [illegible] [illegible] ei[us] deus
custodit So p[ri]n[cipa]l[ite]r [illegible] declarat c[apitul]o 21 sic patuit expositio baldath
contra sed de eminentia potentie et sapie[nt]ie divine q[uo]d magnificat dic[en]s et exhortat
iob iniustu[m] [con]cludere eo ei[us] deus custodit t[ame]n in [illegible] ad[ve]rtere sed adeius
[illegible] t[ame]n ut q[ui]a p[rim]o [illegible] [illegible] et 2o ondit i[bi] ecce gigantes et p[ri]mu[m]
sciendu[m] q[uod] baldach d[ix]it deo [illegible] [illegible] iob [con]cluderet, [illegible] [illegible] ipa deo
[illegible] ei[us] potentiam et sapientiam describendo et eo q[uod] iob [illegible] in [illegible] dicit
Cui[us] adiutor es Nu[m]q[uid] imbecill[is] q[uasi] d[icat] no[n] cu[m] sit i[n] [illegible] [illegible] tuo auxilio
no[n] indigentis Cui dedisti [con]siliu[m] p[ro]p[ri]e [illegible] allegando et si [illegible] suffi[cie]ns
ei[us] sciet cu[m] tu sit [illegible] et [illegible] tua[m] ondisti [illegible] q[uasi] d[icat] deus tue
no[n] valuit [illegible] [illegible] Et [illegible] docere voluisti p[ro] eo allegando et si
nesciret allegatio[n]e no[n] cu[m] q[uo]d fecit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[ui] m[agis]
[illegible] [illegible] et corp[us] administrat [illegible] viros vita[m] [illegible] [illegible] q[ui]
stat [illegible] [illegible] [illegible] Ecce gygantes hic [illegible] ondit [illegible] [illegible] q[uo]d [illegible]
baldach erant [illegible] [illegible] [illegible] q[uia] maiore[m] [illegible] de di[vin]a pot[entia]
et sap[ienti]a et tam[en] ondit [illegible] nulli[us] [illegible] mom[en]ti [illegible] q[uia] baldach no[n] debebat
de [illegible] [illegible] [illegible] p[rim]o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et 2o [illegible] [illegible] i[bi] ecce
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ecce gygantes
[illegible] gen. 6 d[icitu]r q[uia] gygantes erant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilu[v]i[um] qu[i]
in diluvio [illegible] [illegible] et cu[m] eis om[ne]s alii excepto noe et q[ui] cu[m] eo erant
in [illegible] et hoc [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illi[us] [illegible] [illegible] ut h[abetu]r gen. 6. et hoc e[st] q[uod] d[icitu]r Ecce gygantes gemunt [illegible]
i[d est] gygantes qui [illegible] [illegible] no[n] gemunt [illegible] [illegible] qui et i[n]fimus
est [illegible] [illegible] [illegible] sic in infimis et qui [illegible] cu[m] eis i[d est] alii [illegible] qui
cu[m] eis [illegible] cu[m] eis [illegible] [illegible] est in infimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
p[ro]fundo [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] q[uo]d [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mag[is] q[uo]d [illegible] [illegible] adeo [illegible] [illegible] d[icit] Qui extendit aquilone[m] sup[er] vacuu[m]
celu[m] aut sup[er] t[er]ra[m] [illegible] extensu[m] admod[um] tentorii i[n] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et t[er]ra no[n] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vacuu[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plena dicit [illegible] Qui extendit
aquilone[m] sup[er] vacuu[m] i[d est] celu[m] i[n] [illegible] [illegible] admod[um] tentorii sup[er] vacuu[m]
i[d est] sup[er] aere[m] int[er] nos et celu[m] mediu[m] et appendit t[er]ra[m] sup[er] n[ichi]l[u]m [illegible]
[illegible] [illegible] aque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cu[m] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sup[er] nichilu[m] q[uia] no[n] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mundi [illegible] [illegible] [illegible] adeo sibi data Qui ligat aq[ua]s i[n] nubibus
suis [illegible] [illegible] aque [illegible] ligate i[n] nubib[us] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut
no[n] erumpant [illegible] deorsu[m] [illegible] [illegible] deus ordinavit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] no[n] [illegible] cadat [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
expedit [illegible] et t[er]re nascent[ibus] Qui tenet vultu[m] solii sui et expandit
sup[er] illud nebulam sua[m] [illegible] [illegible] vaporib[us] qui no[n] [illegible]
in pluvia[m] [illegible] [illegible] nebula[m] [illegible] nos [illegible] celi q[uia] d[icitu]r solu[m] dei
[illegible] [illegible] [illegible] celu[m] m[ihi] sedes [illegible] [illegible] aquis q[ui] [illegible] [illegible]

[Left margin notes:]

q

sed t[ame]n [illegible] [illegible]

fuerunt

sapie[nt]e et

i[n] aquis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

centrum

in locum unum qui maioris est altitudinis aut aliquis aque per terre arida congregationem ^terram
horum et aliorum quibus aliqua densa elementi concluderet totam cum sit minus
condensata usque dum tenebras sic et tenebre .i. successio diei et noctis permot
celi q. d. quamdiu stabit iste status mundi circumvolutionis celi et motus stabit
mirum est dico sibi prefixos ultimus procedit ad est non fieri sit super celum sydera
.d. columpne celi .i. angeli qui per eos administrantur motus celi contremiscunt
et pavent ad nutum eius iste autem timor et pavor non sit in angelis est
reverencia admirationis fortitudinis illius repente maria congregata
est per terram sed tamen reverencia addam in forti illius repente mari congregata
sit hoc dicit de dissimilitudine elementorum adeo fecit quod aque in principio non haberent
plenam densitatem sed erant vaporabiliter existere per aere sed die tertia acceptit adeo
densitatem debitam recepta sit in locum unum et congregate et sic apparuit dissimilitudo
densitatis debita receptam ut in locum unum et congregatis et sic apparuit discooperta et arida per densitatem
terre aque et aeris prout aqua que super terre apparuit discooperta et aqua densitate
ab alio securitate ut dicit fuit genesis 1. et exista dissimilitudo elementorum sensibiliter procedit
ad desideranda dissimiliter angelorum .d. et prudencia eius percussit superbum .i. angelos ^angelos
ad desiderandum dissimiliter angelorum . q. et prudencia eius percussit superbum .i. angelos contra deum superbe que fecit
superbos quos deiecit de celo empireo et bonos ad se convertes sic ut cives ^cives
spiritus eius ornavit celos .i. angelos qui sunt cives celestes sic civitas
ornari d. quam cives ornant et obstetricante manu eius .i. potentia dei eductus
est coluber tortuosus .i. dyabolus qui dicitur coluber quia
ex desiderio bonorum angelorum coluber tortuosus .i. dyabolus qui dicitur coluber quia
in ista spiritus statim apparuit et tortuosum propter malicie sue calliditate
et de ista sepe loquitur secundum modum obstetricantis quia obstetrix fetum mortuum studet
educere de utero matris tamquam quid putridum et corruptum quod est mali angeli
de desiderio bonorum per manum dei contra istud posita expressit iob admodo quia
ne qui dixerat baldach de potestate et sapiencia dei non latebunt ipsum cum multum minor
sciret et hic aliqua remedium ipsius baldach ostendens quod ea fecit generaliter intentum
ecce hec ex parte dicta sunt viarum dei .i. effectum divine potestatis et sapientie que sunt quedam
cum vix parvam stillam sermonis ^sermonis
audeamus ita quod in magnitudine eius impossibile dicitur nos et cum vix parva stilla sermonis
eius audiemus .i. per ista modicum de effectu potestatis et sapientie divine cognoscimus
quis poterit tonitruum magnitudinis eius intueri .i. ad plenum perfectam comparare
.q. d. nullus quia minor cognitio comparacionis anime que sunt insulsa auribus ad sonum
magni tonitrui quam per docem effectum ad magnitudinem sapiencie et potestatis divine et sic
^magni concludit quod baldach non debebat glorificari de sua scientia cum adhuc attingeret
ad initio minoris.

21 Respondit autem iob repulso dicto baldach hic intendit respondere contra
ueritatem ad sunt quidem mala et iusti in uita presenti prosperantur
deciarando .f. q. cepit quidem mala que in hac uita presenti in isto capitulo 20 capitulo
et boni tribulantur et primo ostendit hoc ingratum sicut in isto capitulo sit factum
et iniusti satisfaciat dicis suis quia de isto dicit mortem quod et in isto satisfacit
ipsi baldach qui ex magnitudine divine sapientie volebat iniustum concludere eo quod ^ipsum
adeo percussus erat flagellis presentis vite prout et probat. dicit per hoc acceptat
expressius boni quam mali in hac mundo recipiunt sicut expressius boni quam
iusti in hac mundo recipiunt capitulo 28 prius .n. expressionem contra acceptat
bones ex more mortalitate et iudicio futuro que expressionem post hanc vitam.
ut petiuit in precedenti contra primum aut iob ondit sue sine finitate sic dicit
causa autem est .n. spes ypocrite contra primum dicit vivit deus inuenit iuramentum
adinventione officio. quoniam absoluit iudicium meum. hoc dicit iob concludens

ex dictis amicorum qui dicebant penitus huius vite istri tamen prius secundum
ordinem divine iusticie et ad hoc sciebat illum ab illatu quod fiebat se
innocentem et tantorum malorum quod sustinebat et omnipotentia ad amarissimum aduxit
tamen mea ista amaritudo non esset de mee quia virtute ostendo secundum scripturas.
flagella imposita fuit de natura nec et redundabat ipsi mentis nec corporis
[margin: gra of] descensionem. Quia dum super est istud tunc in me .i. vita prius et spiritus dei in
naribus meis .i. virtus respirandi adeo in dicta quod patitur secundum in tribus
et secundum quem libro de hystoriis aliud respiratio que secundum pectoris condicionem
et nec quod illa quod secundum pro eos Non loquuntur labia mea iniquitatem quod soli mala tribulationem
in hac vita sicut vos tenetis id est .... Absit a me ut iustos vos esse
iudicem hunc errorem teneo cuius est sibi donec deficiam .i. quamdiu vivam
Non recedam ab innocentia mea atque recedam. si vos in isto errore consentiam
Neque non reprehendit me cor meum quod tales errores vobis consensi tenuerim
in omni vita mea et id concludit opponendo de errantibus hic in primis inimicus
meus / amicos suos vocat inimicos inquantum adversabantur ei in veritate doctrine
fidei et morum Quia ut est enim frater hic tacet ad declarandam veritatem sue
scripture sine ... quod ex dei providentia mali alii hic quasi non recepta ex
pravitate bonum quod hic recipiunt et id non conveniunt dicere scripture talis ... concedit
et iustis melius refutare et tamen hoc sic procedit quod primo exprimit huius boni bonus
sed in futuro sequente ... vel ducit cum dicit ... primum dicit Quia ...
.... mea ... expositum ... de ... ... quod sicut ... ...
... ... si autem recipiat bona huius vite ... quod
non ... deus ... eius de peccato suo quod dicit talis non bonorum ... in futuro
non inquinati in bonum transitorium et caducum quod secundum modicum Nam audiet de
clamorem eius cum venerit super illum angustia ... mortis quod dicit non ... dicit
[margin: Nota augustinus de peccatore] illos qui peccata cognitant cogitates in hoc ad deum proximus clamabit Sed ista
... quod tamen non penitent ... quod dicit Augustinus habet ... ...
ut moriens obliviscetur sui qui dum vivet oblitus est dei ut si peniteat
hoc secundum timore pene et non ex displicencia culpe Aut potius in superiore ...
mbti ... fuit et in nocte deum ... quod in est laus ... quod dicit non et hac
... dicitur secundum peccatore debitum ... fuit sed ... ascendentes ... deus.
non facit deus non facit nos ad deprecandum sed ad salutandum quod hoc non est
... in expositorum mitorum Docebo vos per manum dei .i. de illo quod adeo ...
... vos ... nostis .i. debetis idem agnoscere et ... de errore vestro defendendo
... id est ... et quod ... quod ... sit ... quod vult docere ... hoc est ...
... inquam aput deum .i. ... quod recipiet ... parte ... ... pro bonum
... vite quod ... ... tamen dicitur ... secundo ... ...
... sibi ... ... sit ... ... et ... ... et quod cum istud bonum sit ...
non ... ... id est ... Si multiplicati fuerint filii eius quod tamen reputatur
[margin: memoria bona] ... memoriam bonam in gladio erunt .i. occidentur et nepotes eius non
saturabuntur pane .i. morientur fame ... ... dicit et plus ... et qui reliqui
fuerint ... .i. ... non ... ... sepultura
... eius ... ... et vidue illius non plorabunt [margin: ...]
in sepultura funeris sicut solet fieri Si composuerit in domo sua ...

q. habet argentum i. in magna quantitate valde et sic sicut [illegible] vestimenta i[llegible]
in magno numero et admagna [illegible] iustus vestietur illis quia etiam alii cadunt
in iustis edificavit sicut tinea domum suam tinea non vestimenta [illegible] fiat
i domuncula sua set cum vestis exacta tinea de domo sua eicitur sic est
eicitur de domo sua quam edificavit cum magno labore et exigit et sic custos
fecit umbraculum ad habitandum ad tempus modicum s. tempore maturationis fructuum
dives sit quando decedit [illegible] ipsum post breve spatium vite sed tamen quando
dives cum dormierit per mortem nichil secum auferet de bonis presentis vite [illegible] — [illegible] quia esse dant clausi
sed cum aperiet oculos suos in pena quia et sicut vos [illegible] apprehendit cum quia aquam — magna et [illegible] aperiet oculos [illegible] vite nec
tempestas i. defectus eius bonorum et sentiet affluentiam omnium malorum vos [illegible]
et nocte opprimet cum tempestate i. violentia pene in fratibus quia de nocte eo quia
est in tenebris tollet eum ventus urens i. dyabolus qui [illegible] cupiditate
et in tenebris tollet eum ventus urens i. dyabolus qui [illegible] fugiet i. fugere
nocendi et mittet super eum s. flagella demonis eius fugiens fugiet i. fuge
desiderabit si posset set cum hoc et ipsole [illegible] stringet super eum manus suas loco
de dyabolo admodum aucupis qui tenens aviculam captam et sinetes que velit — quod in [illegible] de capite
custodire nunc stringit eam unguibus suis et sibilabit super illum ipsum [illegible] — [illegible]
intuens locum eius i. infirmi locum sue punitionis deputatum vel alium locum
eius quem tenuit in seculo aliquando est tollit eius.

28 **Habet argentum.** Postquam ostendit Iob non [illegible] indecens dine providentie
[illegible] descens quod ipsum aliqua temporalia [illegible] et hoc non acceptat
ex parte bonorum qui [illegible] hic [illegible] hoc loco ostendit ex magnitudine bonorum quod
experimentum bonorum quam [illegible] sic [illegible] excedit temporale sit
iusti accipiunt [illegible] et in vita futura quod est bonum [illegible] quod tamen excedit [illegible] cetera
[illegible] nuns [illegible] suo nuo [illegible] sum quod dicit [illegible] non id est in ceteris
accipiet [illegible] et vos set iusti bonis temporalibus [illegible] indicent nisi [illegible] qui
accipiet [illegible] est bona temporalia [illegible] sum [illegible] sue [illegible] constituti
[illegible] bona temporalia consistunt [illegible] in [illegible] sue [illegible] [illegible] Procedens.
[illegible] bona spiritualia in quibus habundant et hoc diffuse ostendit Procedens.
libro [illegible] de [illegible] [illegible] quod non [illegible] indecens dine providentie quod alii preterit in pros.
temporalia habundare quibus non vult bona spiritualia quod [illegible] [illegible] sic et [illegible]
sepius bonis filiis accedit meliora malis aut [illegible] aliqua [illegible] eo.
quod [illegible] eius filiis sic [illegible] quia ipsum [illegible] non sunt dei filii per adoptionem
quod [illegible] filii sic [illegible] quia ipsum [illegible] [illegible] [illegible] intellectualem
[illegible] sunt [illegible] eius filii maxime [illegible] ad eius ymaginem facti [illegible] intellectualem
[illegible] processu aut [illegible] capiti considerandum quod licet [illegible] bona temporalia quod
[illegible] sunt dei [illegible] [illegible] [illegible] quia temporalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
spiritualia sunt dei [illegible] [illegible] tamen quia temporalia [illegible] bona spiritualia
corporis et industria mentis et [illegible] [illegible] [illegible] set bona spiritualia
[illegible] sunt [illegible] et virtutes infuse [illegible] ipsum [illegible] et hoc [illegible] bonorum
istorum magnitudinem [illegible] ostendit primum et [illegible] sum i. [illegible] [illegible] illa bona
temporalia que reputantur preciosa sunt metalla auri et argenti et lapides preciosi
primo igitur ostendit [illegible] in metallis et [illegible] in lapidibus preciosis i. [illegible]
dicit habet argentum venarum suarum principia i. minerias [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] efficitur argentum et iste minere sunt in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] efficitur argentum et iste minere sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] et [illegible] studium reperitur licet cum difficultate et [illegible]
est in [illegible] [illegible] i. [illegible] auri quod vocatur [illegible] eo quod in auro est magis digesta
virtute [illegible] quam aliorum metallorum [illegible] est ductilis et [illegible] ferrum de terra
tollitur i. minera terra fit [illegible] ferrum et lapis calore solutus in es [illegible]
eius que vocatur lapis eo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] similitudinem cum lapide

tempus posuit tenebris s. ipse deus qui ordinavit successionem diei et
noctis et universorum finem considerat hoc intelligendum est secundum quod quamvis minere
parte sint multum occulte et cum difficultate et labore magno eruantur absolute
tamen ipse deus metalla considerat et quasi minera metallorum parte sunt in montibus
quae inaccessibilibus reperiuntur unde dicitur montibus scilicet lapidem quoque caliginis
etc. In summitate n. altium montium sunt communiter lapides valde denigrati et infra
valles profundissime ubi sol penitus aut nichil lucet qui quasi primum vite et quasi adhuc
dicitur lapidem caliginis quantum ad summitates montis et umbram mortis quantum ad profunditates
vallium. Dividit torrens a populo peregrinante eos quos oblitus est etc. In excelsis n. excelsis
montibus descendunt aliqui torrentes inter quos quasi viam inter montes et ex
habitant altera parte torrentium aliqui pauci homines inter quos habitant et viam peregrinorum dividunt
torrentes prohibentes accessum cohabitatores montanorum et hoc est quod dicitur quod torrens
dividit a populo peregrinante i. perambulante per viam peregrinorum eos quos oblitus
est pes hominis egentis i. habitatores predictos montium ad quos non est accessus
et pauperum qui solent carere locis et difficilia ad mendicandum. Terra hic
ostendit quomodo in lapidibus preciosis dicens Terra de qua oriebatur panis i. bladum
de quo panis efficitur in loco suo igni subversa est quia aliquando contingit quod solum
et arabili habitabile sunt vene sulphuree ex quibus aliquando accenditur ignis per motum vaporis
in terra inclusi et sic terre motus subvertens terra illa redditur inhabitabilis
cum sint ibi aliqui lapides preciosi ratione caloris et sulphuris unde iii et quarto
methororum secundum translationem antiquam dicitur quod alkimiste qui mutant metalla et
lapides sophystice materie utuntur sulphure unde dicitur locus saphiri
lapides eius quia inter lapillos illius terre generatur saphirus et glebe illius
aurum i. minera auri semitam ignoravit avis i. pulla terra sic solitariam
aves non volitant quia non est apta ad nidificandum nec ad querendum pastum
etc. Non calcaverunt eam filii institorum ad vendendum merces suas nec pertransivit
per eam leena per ora (?) ista dicit interpretatio quod talis terra non est apta habitationi hominum
aliorum seu animalium tamen a deo nota usque ad minima unde dicitur ad silicem
extendit manum suam i. potentiam suam quia probat potentiam dicens subvertit a radicibus
montes quorum radices sunt silices in petris rivos excidit quia per terre motum
aliquando aqua rivus transiens inter lapides qui prius erat opertus et ex
preciosum quodcumque occultum vidit oculus eius quia nichil latet ipsum ideo
dicitur profunda quoque fluviorum scrutatus est quia etiam quae sunt ibi occulta sibi sunt nota
et abscondita produxit in lucem i. aliorum manifestavit. Sapientia vero postquam ostendit
quod illa que reputantur preciosa in corporalibus licet sint occulta tamen labore et studio
hominum possunt inveniri quamvis cum difficultate hic ostendit quod licet quodque hoc de bono
[illegible] cum dei sunt gratia et virtutes infuse quod sic intelligitur nomine sapientie est
n. sapientia sapida scientia et includit cognitionem dei et amorem et per consequens gratiam
et omnem virtutem infusam quia sic virtutes morales acquisite sunt connexe ipsi
[illegible] sine quibus non possunt esse nec e contra ut habetur vi ethicorum sic virtutes infuse connexe
sunt cum gratia et caritate primo igitur ostenditur quod eius sapientia includens predicta non habetur
virtute humana 2o ostenditur a quo habetur et quibus datur. Deus intelligit viam eius
primum autem ostenditur ex nobilitate ipsius sapientie cum dicit Sapientia vero ubi invenitur quasi diceret
nec est in loco determinato ut sic absolute inveniatur sic preciosa Nescit homo pretium
eius quia non potest estimari aliquo bono corporeo seu ... Nec invenitur

mentem sciuit viuencium quia homo delectationibus carnalibus intentus addiscere
illam non potest et ratiocinationes non sunt apte. Abyssus dicit, id est facto ostendit et dicitur
hic abyssus profundum oceani ubi habitant pisces sapientie non capaces et
mare loquitur, id est navigantes per mare qui quamvis plus possint lucra temporalia
acquirere non tamen possident sapientiam. Non dabitur aurum obrizum, id est valde purum
et dicitur ab ob et rados, id est eo quod habet colorem optimum. Non conferetur tinctis
Indie coloribus, id est lapidibus preciosis et apti coloris qui maxime in India
reperiuntur. Non adequabitur ei aurum in preciositate vel vitrum in perspicuitate
quia clarum est et numquam marcescit sapientia ut habetur Sapientie vi°. Clara autem sapientia
de ceteris. Sapientia autem [illegible] vel de ista certe procedit quia latet et eos quibus
datur sicut quod dicitur Eccl. ix. Nescit homo utrum amore an odio dignus sit. Non
adequabitur ei topazius de Ethiopia, lapis scilicet cuius species melior in-
venitur in Ethiopia quam alibi. Nec tincture mundissime componetur [illegible]
ipso et vocatur hic tinctura mundissima [illegible] sericei preciosissime tincti et omnia
ista data sunt ad ornandum quod omnia corporalia quantumcumque preciosa non possunt sapientie comparari
ideo subditur. Unde ergo sapientia veniet, quasi diceret non potest haberi per industriam hominum
ideo subditur. Abscondita est ab oculis omnium viventium nec etiam per angelos potest
conferri ideo subditur. Volucres quoque celi latet, id est angelos quibus et quantum sit danda
nesciunt nisi [illegible] executorem divina [illegible]. Perditio et mors dixerunt, id est demones
et inferus. Auribus nostris audivimus famam eius, de mo[illegible] scilicet et hanc dampnati
de ista sapientia loqui audierunt sed non consecuti sunt et ideo bene dicitur famam eius
audivimus sed non presenciam eius percepimus. Deus intelligit hic ostendit [illegible] — id est qualiter detur bonis et ipse novit locum illius, id est X
[illegible] ista sapientia [illegible] cum dicitur Deus intelligit viam eius, id est quomodo debeat conferri secundum diversos
sicut predestinationis quibus [illegible] cum dicitur Ipse enim fines mundi intuetur, id est omnia tempora et loca
et omnia que fiunt in eis et sic [illegible]. Qui fecit ventis pondus dando eis
inclinationem sui motus [illegible] scilicet pondus [illegible] unde dicit Augustinus Amor
meus pondus meum eo feror quocumque feror. Et aquas appendit in mensura continens — continens
eas infra limites oceani ne effluant et super aridam [illegible] ponebat
pluviis legem ut certis temporibus descendant et certis modis, scilicet guttatim et non
totum simul prout expedit terre [illegible] et viam procellis sonantibus, id est undis
maris sonitum [illegible] tunc vidit illam in se ipso [illegible] omnia
[illegible] et licet ista intuitio sit ab eterno tamen dicitur [illegible] vidisse quando
ex sapientia sua cunctus mundus processit [illegible] de cuius productione
loquitur ut patet ex dictis et quia non solum sapientiam in se ipso vidit sed communicavit — eam
angelis et hominibus qui sunt capaces ipsius ideo subditur et enarravit angelis
[illegible] dando omnibus secundum illos qui dicunt eos fuisse creatos in gratia vel hominibus tamen
secundum alios [illegible] de sapientia prout [illegible] ut patet [illegible]
[illegible] quedam [illegible] ordine [illegible]
[illegible] sapientie et investigavit
id est investigari fecit [illegible]
[illegible] est processus [illegible]
[illegible] et dixit homini, id est [illegible]
Ecce timor domini ipse est sapientia et recedere a malo intelligentia sic [illegible]
[illegible] est habitus [illegible] intelligentia sua [illegible]

est primum sue stirpis sequitur est hic sermo intelligendus aut ista est recedere a malo.
quia hic recessus est primus accedendi ad deum per hoc quod anima ipsa deo totaliter
subicitur ut institutum et voluntatem dei totaliter sequitur et ista subiectio includit gratiam
et virtutes infusas secundum quod dicitur ad Ro. 8. Quicumque spiritu dei aguntur hii filii dei
sunt et talis subiectio ad deum dicitur proprie timor qui est spiritus sancti donum cui annectitur
gratia infusa et virtutes et sic patet quod timor dei dicitur hic sapientia et quod hic est sermo
et recedere a malo intelligentia et sic est patet magis de bonis que conferuntur iustis in presenti
propter quod vere dicuntur felices licet bonis temporalibus careant et impii vere sunt
miseri licet bonis temporalibus habundent.

29. Addidit quoque Iob — Postquam sanctus Iob ostendit in generali quod iusti aliquando
flagellantur in presenti hic consequenter hoc idem ostendit in speciali applicando ad se ipsum
et primo ostendit hoc quantum ad felicitatem in qua fuit secundo quantum ad calamitatem in qua incidit capitulo 30.
3° in nocte quam sustinuit 31. Circa primum primo declarat modum sue felicitatis
seu prosperitatis secundo circa hoc confidentiam sue securitatis ibi dicebam. primo ibi Addidit. quia primo declarat
sue prosperitatis in bonis spiritualibus secundo in temporalibus ibi Quando procedebam. Circa primum dicitur Addidit
quoque Iob etc. hoc designatur alius modus declarandi suum propositum. s. assumens
parabolam suam. Quis mihi tribuat incipiendo declarare prosperitatem suam in spiritualibus
bonis et ideo hic exprimit per modum optantis quia spiritualia bona quibus nullus male
uti potest semper optanda sunt ut sim iuxta menses pristinos. i. in statu prosperitatis secundum dies
quibus deus me custodiebat in anima et corpore. Quando splendebat lucerna eius
super caput meum. i. divina illustratio precedens actionem meam secundum illam ultra
naturalem illustrationem me illustrabat et ad lumen eius ambulabam in tenebris. i. in
dubiis recte procedebam per eius splendorem dirigentem sic fui in diebus adolescentie mee
quia extunc fuit sanctitatis vite et devotionis vera sobrietas. Quando secreto deus erat in tabernaculo
meo. i. quando in secreto loco tabernaculi mei secreto auditum ostendit dei mihi
aderat quia in statu orationis ego loquebar cum deo et deus cum hoc ipsum illustrando et
consolando. Quando erat omnipotens mecum per specialem gratiam et protectionem et in circuitu meo
pueri mei qui nutriebantur in amore dei Et Ideo autem videtur quod Iob attribuisset
aspectui que includit gratiam dei quod dicit Quis mihi tribuat ut sim iuxta menses
pristinos etc. cuius tamen contrarium dominus sanctificat. s. quod adversitates non decrevit cum
virtute sed magis quod licet adversitas non decrevit cum virtute stetit sicut ante. et adventum
cum adversitas sustinuerit patienter quod contrarium sapientis. s. fortunas adversas.
optaret hic aut hoc 1° etc. tamen adversitas super veniens sollicitum reddit sapientem
qui in contemplatione summi veri et amore consistit in tantum impedit in quantum
animus restringit ut non in summum verum et bonum feratur colore sic est partis
cui nullus contentum refert in aliquo nisi hac virtute divina intendat. sic
fuit in Christo magnus color quem non impediebat superiorem partem ut absolute
contemplationis et hoc impedimentum ex parte sive partis propter quod desiderabat sanctus
Iob amovere. dicens Quis mihi tribuat etc. Quando lavabam hic consequenter
declarat prosperitatem suam in temporalibus bonis et primo quantum ad divicias secundo quantum ad honores ibi
quando procedebam. Circa primum sciendum quod dicunt antiqui quod primo erant in provinciis
et modo dicitur quod vacua iste quod quondam inter alia que dependebus.
exhiberetur est butirum quod est pinguedo lactis et in pluribus partibus multi
habundanter in aliis bonis que delectabilibus producentur dicitur Quando lavabam

de aceo

summi / caritati ista mentis

pedes meos butyro . i . tanta habundantia habebam butyri quod poteram ibi pedes
lavare sic enim habui magna copia vini et olei exprimendo dicit quod habundabat
usque ad lotionem pedum quamvis ibi non laventur et petra . i . terra petrosa adfecti fertilis
inculta fundebat michi rivos olei . i . prebebat oleum in habundantia et propter
magnam habundantiam in olivis terra non sentiebat . . . que oleum est deceptivus Quando procedebam
hic dicit qualiter excellebat in honoribus sua presertim eo quod hujus honoris causam
. . . primum dicit Quando procedebam ad portam civitatis ubi est locus
judicii et in platea . i . in manifesto et patenti loco parabant kathedram michi
tanquam omnibus superiori Videbant me juvenes . i . insolentes et abscondebantur
timore justicie mee et senes assurgentes stabant ad faciendum michi reverentiam
Principes cessabant loqui . i . principales in judiciis post me tacebant me sequentes
et digitum superponebant ori suo quia non presumebant verbum meum interrumpere Vocem
suam cohibebant duces . i . militum qui inter alios sunt audaciores et tamen non audebant
contra me . . . Et lingua eorum gutturi suo adherebat . i . silebant ac si fuissent
fuissent muti nescientes aliquid . . . dicere Et honores predictos dicit Job pertinere
ad suam felicitatem temporalem quia sic etiam sunt impendenda regibus ita probis sunt adiungenda
virtutis ut dicit Ambrosius super Lucam qualis est ipse Job qui accepta virtutum talibus
usus fuit ut patebit in sequentibus Auris audiens beatificabat Hic dicit qualiter
predictos honores sui causam honor non ascendens est alicui intentionem faciet sue
virtutis et ideo dicit unde quo Job predictos et honoribus virtuose utebatur Auris
audiens audiens famam meam beatificabat me propter eius equitatem et oculus videns
reddebat testimonium michi de virtute mea et justicia eo quod liberassem pauperem vociferantem
. i . querimonias coram me facientem de injusta oppressione et pupillum cui non esset
adjutor propter quod eram eius defensor Benedictio perituri . i . illius qui statim
timebat perire super me veniebat eo quod salvabam eum et cor vidue consolatus
sum . i . exponendo partem . . . justicia . . . Oculus fui ceco ignoranti dirigendo
et pes claudo impotenti adjuvando Pater eram pauperum protegendo et confortando
Et causam quam nesciebam diligentissime investigabam et causam quam nesciebam
diligentissime investigabam . i . causam pauperis ne forte modo precipitato indiscrete descenderem
ei in prejudicium justicie Conterebam molas iniqui . i . eius potentiam et violentiam et de dentibus
illius auferebam predam quia ablata restituere cogebam et de injuriis facta justiciam
sine emenda . . . hic dicit de . . . suae securitatis quia honores
et dicit . . . memoratur . . . ita sunt magna causa . . . quod
non . . . securitas . . . Job . . . dicebam . . . plenius
exprimi in dicebamque in corde meo tenendo In nidulo meo moriar . i . in
. . . mea . . . et sic palma . . . multiplicabo
dies dicendo . . . vite mee . . . Radix mea aperta est secus aquas
arbor non . . . radices in humido . . . Job . . . in quo
cor eius erat fixum . . . Et ros morabitur
in messione mea . . . multiplicata . . .
. . . talis . . . et . . . sonitu vocis et . . . bonum . . .
. . . adventum celestis . . . hoc non fuit in Job quia deus . . .
. . . Gloria mea semper innovabitur hic . . . omnia
. . . que . . . Et arcus meus in manu mea instaurabitur . i . fortitudo
mea et defensio . . . Qui me audiebant . . . expectabant

aliquid p[ro]ced[er]et clarius que p[er]tinet ad sua[m] iusticia[m] & sapienciam d[icen]s Qui me
audiebant loq[ue]nte[m] in iudiciis expectabant s[enten]ciam meam tamq[uam] ultima[m]
dinea[m] & intenti tacebant ad consiliu[m] meu[m] nichil ult[ra] querentes ubi me
audit nichil audebant reputantes q[uod] nichil ultra posset addi & sup[er] illos
stillabat eloq[ui]u[m] meu[m] reputantes magis q[uam] deberis primo aliq[ui]s intelligebat
expectabant me sicut pluuiam i. desiderabant audire u[er]ba mea sicut terra sicciis
pluuiam Si q[ua]n[do] ridebam ad eos ordinatus ut est leticia Non credebant prop[ter]
maturitatem meam p[ro]cedente & lux vultus mei i. leticia vultus mei no[n] cadebat
in terram t[ame]n confusa p[ro]pter leticie recept[io]nes p[ro]hac dat intelligere q[uod] leticia no[n] erat
dissoluta nec mesticia confusus s[ed] tenebat virtutis mediu[m] Si voluissem
ire ad eos consolandu[m] sedebam primus i. principalis inter eos in solio
Cumq[ue] sederem quasi rex circumstante exercitu q[ua]n[do] de illo timeret eram tamen
merencium consolator tamq[uam] eis exhibitus compacientis condescendens & sic patet
q[uod] sanctus iob p[ro]sp[er]itate t[em]p[or]alis usus fuit virtuose & p[ro]p[ter]ea p[er]tinuit ad eternam felicitatem
que consistit maxime in virtute

30. Nunc aut[em] Postq[uam] iob descripserat magnitudinem prosperitatis mee fuit hic describit
magnitudinem adversitatis m[ihi] accidentis & p[ri]mo describit eam [cum] multiplicitate mali
sine expectatione remedii i[n] ultimo ibi[?] p[ri]mo aut[em] ostendit tempore magis obstinat q[uam] in p[ro]sp[er]itate
sua fuerat & ut continuet se adultum dicat eam p[er]secutione[m] in p[ri]mo ostendit se esse
vilipensu[m] a precedentes honores & excellencias sine omnibus bonis spoliatum contra
hendentes dicitur i[n] p[ro]sequetur 3o g[e]n[er]is afflictum a [?] i[n]
Nunc aut[em] t[em]p[or]e p[ri]mo sciend[um] q[uod] s[ecundu]m ph[ilosoph]um 2o rethorice vilipensio iniusta
est ca[usa] ire tanto aut[em] q[ui]s iustior q[uan]to ex vilipendens est vilior & p[ro]p[ter]ea
ad sustinendu[m] grauior propt[er] q[uod] s[anc]tus iob ostendit se vilipensu[m] & a vilibus p[er]sonis.
p[ri]mo p[ro]pter defectum etatis d[icens] Nunc aut[em] derident me iuniores me t[em]p[or]e 2o propter
defectum g[e]n[er]is d[icens] quorum no[n] dignabar patres ponere cu[m] canibus i. ad custodiam
canum t[er]cio p[ro]pter defectum virtutis d[icens] Quorum virtus manuum &c. 4o propter defectum
morum d[icens] & vita ipsa putabantur indigni tamq[uam] pestiferi & maligni 5o propter
defectum victus & vestitus d[icens] qui rodebant in solitudine squallentes calamitate
&c. de vallibus ista rapientes &c. q[uasi] d[icens] radicibus et vilibus ad q[uo]d ad sufficiendum
no[n] habebant 6 propter defectum habitationis d[icens] in desertis habitabant &c. 7o propter defectum
domorum & eis sociensibus i. societatis puis p[re]cauti [?] contempcione
[?] societates computabant q[ui]a melius refugiu[m] no[n] habebat & vilitatem
originis repetit d[icens] filii stultorum & ignobilium & in terra penitus no[n] parentes
i. nullius est aut reputationis Nunc in eorum canticum versus sum quia
cantabant cantilenas de adversitatibus iob factas & factus sum eis in p[ro]uerbium
q[ui]a loquendo derisorie abusiue ponunt me in exemplum Abhorrent me &c. propter
fetorem ulcerum meorum & faciem meam conspuere no[n] verentur in maximum contemptum
abhorrent n. in dumpnat eos dixi ut propter p[er]cussiones ipsius iob repu[ta]ret eum
hominem adeo malum & propter hoc ab omnibus contempnendum Pharetram hic
ostendit se omnibus bonis temporalibus denudatum a precedentes dicat d[icens] pharetram suam .n.
aperuit &c. n. d[icitu]r deus pharetram suam contra iob aperuisse q[ua]n[do] dedit dyabolo
facultatem p[er]cuciendi eum in bonis exterioribus & in p[er]sona q[uasi] d[icens] [?] deplaceret
[?] dominice [?] & frenum posuit in os meum q[ui]a exterius p[er]cussionibus

4 non est esuriente locutus ut habetur supra 2 ca. In omnibus his non peccavit
iob labiis suis vel potest referri ad augmentum sue calamitatis eo quod satis
iob non habuit libertatem respondendi maledictis suis. Prima autem percussio dyaboli No.
in rebus iob fuit quod sabeos tollentes boves et asinas eius supra primo capitulo qui ut habetur
sabei habitabant versus meridiem vel dextram iob qui habitabat versus orientem ut
habetur supra primo capitulo erat que vir ille magnus inter omnes orientales et hoc est quod dicit ad dexteram
id est versus meridiem que est dextra pars mee habitationis ut dictum est supra 22 ca. orientis
calamitates mee quia mee surrexerunt primam percussionem sue ut dictum est
pedes meos subverterunt id est processum prosperitatis mee. 2a vero percussio fuit 2
ab igne de celo descendente oves suas et pueros suos consumente et hoc notatur
cum dicitur et oppresserunt quasi fluctibus semitis quia ignis de celo descendens per incursum
demonum oppressit oves et pueros ad modum fluctuum. 3a percussio fuit in 3
raptu camelorum a chaldeis et quantum ad hoc dicitur dissipaverunt itinera mea quia
camelis privatis perierunt onera insidiati sunt michi quia chaldei fecerunt
tres turmas unam ad capiendum camelos alias duas ad insidiandum et
persequendum ne alias possit impedire predam eorum. 4a vero percussio fuit interfectio puerorum 4
iob in domo primogeniti oppressis quod notatur cum dicitur quasi rupto muro et ianua quia
ventum vehementem ... concussit quatuor angulos domus et oppressit filios
et filias ipsius iob. Iob secundo. Redactus sum in nichilum quia non sibi apparebat
utrum aliquis relinqueretur post se filium abstulit quod ventus desiderium meum vel
id est desiderium quod maximum est relinquere post se heredem in quo quodammodo maneat
ut habetur 2 ecclesiastici ... et velud nubes pertransiit salus mea id est status
prosperitatis mee tam in bonis exterioribus quam ... Nunc autem ...
iob ostendit se fuisse afflictum in corpore et delicatis complexionis dicens quod ...
gustus ... prosperitatis sue et hoc est quod dicitur Nunc autem in memetipso
marcessit anima mea dolore partis sive corporis dulcedine impedita
sicut dictum est 3 ca. precedenti Nocte os meum perforatur doloribus. dolores enim corporis
de nocte aggravantur et ideo dicit quod in eo sic aggravabantur quod pertingebant usque
ad ossa. Et qui comedunt me id est vermes de ulceribus meis orientes non
dormiunt contra me rodentes. In multitudine eorum consumitur vestimentum meum id est circa
... quod non solum consumunt carnem sed et vestem meam et quasi capicio
tunice succinxerunt me. capicium dicitur superior pars vestis per quam caput mittitur ideo sic
nominatur ... est ... quia per ... exibat ... quod
... capicium erat eis ... ad modum ... Sum luto id est ...
michi reputatus ... sicut lutum et assimilatus sum favillae ... quod reputatur.
Clamo ad te ... ostendit magnitudinem sue ... remedii quod ...
quando remedium non ... remedium ...
... dicitur clamo ad te orando et non exaudis me liberando ...
... persequendo et non respicis me remedium adhibendo. Mutatus es
michi in crudelem ... licet enim deus sit inmutabilis ...
... et sic dicitur ... qui dat ... quando infert ... per modum con-
loquendi ... iob ... licet ... tenet ... opprimi
elevasti me et quasi super ventum ponens id est in alto ... sic erectus.
et subito elisisti me valide quia casus de loco excelso est gravior. Scio quod morti

ttes me finali post flagella z vnde scitt scdr vbi astruitt est
dom9 omi viuenti septecim n. est vltat dom9 cuilz hois vrupen non
adastiticz corp emittis manu tuat q. d. Si alios ame affliug ipunt vita
medo sicitas — hnt tam aliq remedm io scd z si conuenit sine salutabis si adte.
aduli clamaueint ego aut clamo adte q. gtic z tn no exaudis me lib'ando
me ab afflicionibz pntis vite expectabat tam iob adeo psequi salute in fine
meliore vt ptuit ex supradictis 19o co qz credebat rm. futz z hic loquit
cora amicis suis qui no credebant rpam. flebam hic d'remoue remedium
expecte hoim d q po ondit iob q hoies debent sibi apati. d. flebam qndam
qn mpsiti cam. sup eo qui afflictus erat ei zpaciedo no ficte s vlaciter
z excorde io scd z apaciebat aia mea paupi q. d. exeplar debent hoies
in apati s dnum daidt michi expectaba bona i. psolones aliquas z venert
visiones — in mala i. quaones z depssiones interiora mea efferbuert acalore vlcerum
me9 pcedente exeorans incedebam i. tristis pt dolore me affligente qz tn
tnt ista no ablatabat roz dia ne a dnio io scd. sn furore asgns i tra clamabat
exponedo cu modestia miseria mea pplat debent hoies moueri adapati.
cui9 tam dnum dedit io scd frater fui draconu qz illi qui debent me
diligere sic fere momordit me suis quonibz z detraccionibz sic dracones.
z socius scionum qz illi qui erant in familiaritate z socij obliti st mei sic
stcio obliuisca fetus sui cutis mea denigrata est sup me ex liquoris exterioris
corrupcoe z ossa mea aruerut pcaliditate i. calor vlceru meoz intrin
est excessiuus q in pte desiccauit medullas ossiu meoz versa z iuctu
cythara mea rc. i. gratitudo q erat in ea leticia versa est in mestit'a q e michi
ca tam modestia tam vacione.
31 Pepigi fedus Postq iob ondit gratitudine mag fuit z debilis itq
incidebat hic 3o ondit innocencia qui se tenuit z diu pnoctm in r. pure
ptes sm dece vias aquibz ondit se imune pcis ptrebue gtinendo inpti
ig pte ondit se imune apcto luxurie z po apcto fornicacois d. pepigi
fedus cu oclis meis i. firmit statui sic firmat pactu q vitare omez
aspectu impudicum ne cogitarent qdem de vgie i. ne pspectu incidem in
puelle — delictos vt assiium dau9 puelle quillatre cui9 cam scdit d. Que in n pte
deus sfuit ime rc. q. d. nos pro aut a hebitas dei dr homo iquo deus
habitat p gram q pec aut no sinat infedacis pluribz arme elongat se
ab cis io scd. Nuq no pdicio s. infini z mis dequitur deo rc
alienato s. dei operantibz imidtz pluribz q. d. sic qz vidat oia quacunque
occulta io scd. Nonc ipe psiderat vias meas rc. z io expectio dimo
allegat sue mudicia d. Si ambulaui i vanitate pene me aptitz innecdiip
vestiendum — z festiuauit modo pes meus qrne locu ad cas decipiend. appendat i. pnitte
me in statera iusta z sciet de9 i. faciat alios sare simplicita mea qm metam
ipse nouit. Si declinauit gressus me9 de via s. mudicie. Si secut9 e oclus.
dbz visio — meus cor meu cogitatoes n. srepticias. no pnt dici aliqui euidcti qz sit
de quo no est mpietate mea quis tangam tam impietate mea est
ea restat vt acceptate psequi vt fugere est ga ipse. Si cor meu i.
cogitacoes lubrice carnis srepticias secutus est ocl9 me9 i pudice.

ɔficiendo. Et manibus meis adhesit macula i[n] mult[is] tangendo. Secundum q[uod]
alius ɔmedat & p[ro]genies mea eradicet[ur] i[d est] punitur adeo & no[n] solum
in bonis mobilib[us] s[ed] [et] i[m]mobile meo q[uasi] d[icat] si illud ɔmisissem multo p[ro]vide[n]t[e]r fuisse
bonis meis & filiis. Si decepti[m] fuit cor meum sc[ilicet] i[n] mu[lie]r[e] ap[er]to adult[er]ii q[uasi] d[icat] si deceptu[m]
est cor me[u]m sup[er] mulierem alt[er]i[us] ɔiunct[am] i[n] m[atri]mo[nio] vel affectata. Sic dicit d[omi]n[u]s Ysidor[us]
& si ad hostiu[m] amici mei insidiat[us] su[m] q[uia] n[on] abuti uxori illi[us] sc[ilicet] ea[m] alio[rum] sit uxor
mea m[er]etrix q[uia] & sup[er] i[lla] inveni[an]t alii i[d est] ꝑtic[ul]e & c[etera] p[er] se exponit h[oc] n[on] nefas
est s[ed] adult[er]iu[m] q[uia] e[st] ɔ[tra] p[re]ceptu[m] d[omi]ni & iniq[ui]tas maxima in p[er]fecta ɔ[tra] ꝑ[ro]xi[mu]m q[uia]
p[ro]pter hoc sit ei in [ter]ra maxime sibi delict[um] ignis est usq[ue] ad p[er]dicio[n]e[m]
devorans s[ed] cor[di]s & [tam]en q[uia] t[ali]s n[on] solu[m] a[n]i[m]a[m] s[ed] & corpus perdit & o[mn]ia eradicans
p[ro]minenta ɔ[tra] q[uia] aufert certitudine[m] debite p[ro]lis & supponu[n]tur heredes illegitimi. Si
ɔtempsi. Hec est 2[a] p[ar]s q[uod] qui[nque] [illegible] q[uia] i[n]q[ui]t [illegible] ostendit se i[m]mune[m] a p[e]c[cat]o i[n]iusti[tie]
q[uasi] d[icat] si ɔtempsi subire iudi[ci]u[m] cu[m] s[er]vo meo & ancillis ɔtempsi subire iudi[ciu]m
cu[m] ꝑ equali vel minori. Cu[m] disceptarent adv[er]su[m] me i[d est] vellent iudicio
disceptare cu[m] eis [tam]en vellet. q[uasi] d[icat] q[uia] n[on] fecit & c[etera] q[uasi] d[icat] si nolle[m] iudicari cu[m] s[er]vo
meo q[uo]m[od]o possem r[espo]ndere i[n] iudicio d[omi]no. q[uasi] d[icat] null[o] m[od]o [Ber]n[ardus] Nunq[ui]d no[n] in ut[er]o
fecit me & c[etera] q[uasi] d[icat] licet sit inferior me r[ati]o[n]e s[er]vitutis [tamen] in n[atur]a q[ue] g[e]n[er]alis est
in equalis q[uia] fecit in ut[er]o un[us] i[d est] unus deus me & ip[su]m fecit. Si negavi
h[ec] e[st] t[er]tia p[ar]s in q[ua] ost[en]dit se i[m]mune[m] a p[e]c[cat]o i[n]i[m]i[ci]c[ie]. q[uasi] d[icat] si negavi q[uod] volebat
paup[er]ib[us] d[omi]n[u]m t[antu]m corp[us] voluptas et r[ati]onabilis & oc[u]los vidue expectare
feci nimis p[ro]trahendo ɔ[tra] r[ati]o[n]e[m] debita. Si ɔmedi buccella[m] mea[m] solus p[ro]
buccella[m] me[am] [illegible] alia[m] aliis q[uasi] iob d[icat] habebat & maxi[m]e paup[er]ib[us] s[ed] [Ber]n[ardus]
p[ro]pter mea[m] abstinencia[m] [etc.] eciam [illegible] q[uasi] d[icat] si n[on] ɔmedi ex pl[ur]ib[us] n[on] [illegible] viciis
mea[m] ad actus r[ati]o[n]em [illegible] q[uia] [illegible] ad [illegible] a[d]q[ui]rit [illegible] & s[ed] [illegible]
& talis inimicu[s] [illegible] q[uia] q[uod] [illegible] s[ed] [illegible] ex p[ar]te [illegible]
est & hec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Si despexi h[ec] e[st] 4[a] p[ar]s i[n] q[ua]
ondit se i[m]mune[m] a p[e]c[cat]o sup[er]bie q[uia] sol[et] oriri [illegible] ex aliis & [illegible] vel deorsu[m]
& hoc excludit [illegible] q[uasi] d[icat] Si despexi p[re]tereunte[m] eo q[uod] no[n] [illegible] [illegible] [illegible]
cu[m] [illegible] [illegible] & [illegible] suor[um] dissipatione[m] s[ed] [illegible] ei [illegible] me[is] [illegible]
[illegible] Si n[on] benedixerunt m[ihi] [illegible] ei[us] q[uia] [illegible] erant & ego [illegible]
& sic [illegible] ut benediceret m[ihi] & [illegible] o[mn]i[um] meor[um] & [illegible]
[illegible] calefacta est i[d est] munitus ɔ[tra] frigus. Si levavi sup[er] pupillu[m]
mea manu[m] i[d est] potestatem i[n]iusta[m] & c[etera] cu[m] viderem me [illegible] sup[er]iore[m] i[n] loco
iudicii ubi potestatem [illegible] voluntate mea. Humerus meus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vicinis
q[uasi] n[on] quasi tumentes sup[er] me fluctus & c[etera] i[d est] sic illi qui s[unt] i[n] mari
[illegible] videntes fluctus tumescentes q[uia] [illegible] timet [illegible]
ita [illegible] timui sup[er] me iudiciu[m] dei [illegible] si [illegible] [illegible]
& [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
& hoc excludit [illegible] q[uasi] d[icat] Si putavi aurum robur meu[m] [illegible] excludens
[illegible] [illegible] & obrizo dixi fiducia mea pone[n]do i[n] ip[su]m fine[m] meu[m]
Si letatus sum [illegible] & [illegible] [illegible] meis & c[etera] [illegible] sup[er]
divi[ti]a me vindicta mea. Si vidi solem hec e[st] [illegible] p[ar]s i[n] q[ua] ondit se i[m]mune[m]
a p[e]c[cat]o ydolatrie q[uasi] d[icat] si vidi solem i[d est] diligent[er] attendi ut cultu[m] [illegible]

et invidie. 2ª si gavisus sit de malo alieno et de malo inimici mei
suppl. deus puniat me et in hoc

sibi attribuerim sicut faciebant gentiles illi qui adorantes
corpora celestia tanquam deos et osculabantur suam manum ut signum
reverencie eis exhiberent. Hec est iniquitas maxima scilicet ipendere cultum
quod attribuendum est soli creatori et negacio contra deum altissimum quia cultus debitus
soli creatori negatur deo vero inmensio. Si gavisus sum etc. est 6 pars in qua ostendit
se inmunem a peccato rancoris per oppositum ostendit caritatis perfectionem in ipso iob
qui se extendebat et ad inimicos secundum monitum salvatoris Mt. v. scilicet diligite
inimicos vestros etc. Si non dixerunt etc. est 7 pars in qua ostendit se inmunem
a vicio inhumanitatis et primo quantum ad domesticos dicens Si non dixerunt viri tabernaculi
mei id est domestici mei Quis det de carnibus eius ut saturemur
id est quis det ut sit consors finis nobiscum. Et ut deceret sacra refectionem
secundo quantum ad extraneos dicens Foris non mansit peregrinus sed hostium collegi
cum in hospicio Hostium meum viatori patuit ut libere possit intrare
refectionem suam. Si abscondi etc. est 8 pars in qua ostendit se inmunem a vicio
ypocrisis dicens Si abscondi quasi homo id est sicut solent multi homines facere peccatum
meum id est in mendacio negando vel facile excusando et celavi in sinu meo
id est in corde meo iniquitatem meam preferens exterius sanctitatis ostensionem.
Si expavi ad multitudinem nimiam terrore multorum quasi diceret deviando et despectio
propinquorum terruit me ita quod veritate dimisi timens offendere nolentes et non
magis tacui quam dixi non feci peccatum sed magis tacui audiens increpacionem propinquorum
meorum eo quod nolebat adherere eis. Nec egressus sum ostium ad agendum aliquod
iniqui contra eos Quis michi tribuat auditorem etc. dicens Quis michi det auditorem scilicet contra testimonium dine veritatis
dicens Quis michi tribuat auditorem scilicet conversacionis mee ut meam innocenciam
apud deum pro me re sordes. ut desiderium meum audiat opus audiat et
librum scribat similiter pro me componendo et patentem meum locum eo quod similiter iudicis
solet fieri in scripto sicut autem similiter tulit deus in suo libro dicens Ecce iob
Non estis locuti coram me rectum sicut servus meus iob ut in humero meo
portem illum tanquam victorie mee vexillum per singulos gradus meos id est per
processus meos pronunciabo illum adde gratiam secundo et quasi principi offeram
cum qua decoribus bonis humanis gloria deo sunt attribuenda. Si adversum me etc.
sed dicta est 9 pars in qua ostendit se inmunem a peccato cupiditatis qua terras vicini
quando homo desiderat ultra vitam nimis extendere fines extrudens quod sic dicitur vero qui
nimis avare tollit et non dimittit quod scite et quod excludit alios dicens Si adversum
me terra mea clamat id est expetit contra quia affliccio de nimia cultura ultimo.
quando scite meos debita agricolas et quando abstulit. Si fructus eius comedi
absque precio etc. et sequitur pro tribulis orietur michi tribulus.

32 Miserunt autem. Circa disputacionem trium amicorum iob contra ipsum hic terminatur
secundum disputacionem quam scilicet Helyu et quod primo ponitur quasi prohemium secundo sequitur
disputacio circa 33 quarto in medio quia primo ponit causam disputacionis et 2o disputacionis
excusacionem et primo sic Occasio autem huius disputacionis fuit eo quod tres
amici iob supponi a iusticie de iob quia sua innocencia multa dicebat
reputabant eum iniustum et ideo multo tacuerunt quia cum eo disputare cessavit
eo quod arte eum tenebant scilicet ipsum adeo fuisse propter suam iniusticiam flagellatum

Si expavi etc. est 10 pars
in qua ostendit se inmunem
a vicio pusillanimitatis et sic docet
sua innocentia oportet
testimonium dine veritatis
ibi Quis michi det primum
dicit

ne offenderem propinquos meos

Helyu autem adhuc idem tenebat quod iniustus quia iob ipse de causa sua soluta
et non rectam credebat. Item iob indisputando contra deum dixit quod videbatur
ipsi helyu blasphematoria propter quod erat arguendus et si aliter fuisset iniustus
propter quod iratus fuit contra iob se iustificantem et contra tres viros predictos eo quod
non potuerant prout ipse estimabat defendere veritatem et hoc est quod dicitur Dimiserunt
autem et cetera. Sed littera hic exposita secundum tenorem condempnassent iob id est convicti fuissent
ipsum ondere in iustum magistrum ... ... Junior sum tempore et cetera
ipsius disputationis exordio et primo excusat suam tarditatem et postea ondit loquendi necessitatem
quia ut video et cetera autem tam diu tacuit ... loquitur ondit rationabiliter
dicens Junior sum tempore ideo detuli antiquioribus locum dare ideo expectavi non quod
etas grandior loquatur scilicet rationabiliter et efficacius eo quod per longitudinem temporis
multa videntur per experientiam que dignum adloquendum efficacia frangunt
et propter hoc que intendunt adloquendum modeste et cetera Sed ut video hic ostendit
ondit sue locutionis necessitatem quia non estimat veritatem prime propter defensionem
defensionis et credit se sufficientem ad eius defensionem et minime sibi necesse
loquendi ne pereat veritas propter sui taciturnitatem Sic autem estimabat helyu
ut patet ex post dictis et ideo ondit primo predictorum virorum insufficientiam ad defensionem
veritatis postea suam sufficientiam ibi Plenus sum sermonibus et cetera primum dicitur Sed ut video
spiritus est in hominibus id est rationabilis qui est in iuvenibus sicut in senibus et inspiratio
omnipotentis dat intelligentiam de quibus que sunt supra rationem ita iuvenibus sicut antiquis
unde dicit david super senes intellexi ideo Non sunt longevi sapientes id est
[illegible] nec senes [illegible] iudicium id est quod sit magistrabiliter recte agendum et istum
dicens defensionem notat in tribus viris predictis ideo sequitur Ideo dicam audite me
ne veritas pereat propter eorum defensionem movebatur et ex presumptione sua satis quam
presumptuosus vir autem nunquam ... ideo sequitur Ondam vobis et ego sapientiam
meam ... expectavi ... id est Ne forte dicatis invenimus sapientiam id est
dixit contra iob quod ... cum dici et quod sit ideo subdit deus proiecit eum non
homo Ingredior ... contra eorum rationem quas adduxerunt contra iob scilicet quia deus   ferunt
flagellaverat eum qui non potest decipi nec decipere sicut homo deceptor et decipi
et ... ipse iniustum et ex hoc concludebant ipsum iob iniustum esse et fuisse Nichil
locutus est mihi quasi dicat illa que dixit sunt non dicta eo quod provocaverunt me
ad ... quia contra me non est locutus et ego non secundum sermones vestros respondebo
illi Iste enim helyu in aliquo concordabat cum iob scilicet in hoc quod poneret deum punitorem
malorum et premiatorem bonorum post mortem discordabat tamen eo sicut et illi quia
adversitates ... ponebat penas presentis vite propter peccata infligi licet non sint ... tanta pena pro eo
debita et sic ulterius reputabat iob iniustum et premium presentium ideo quod
discordabat concordat iob ... et sic non ... processit secundum sermones eorum ... quia
contra eos ... rationes efficaciores adduxit et ... motivum
est ut ... loquendo Plenus sum hic dicitur ondit suam sufficientiam ad   sufficientiam
defensionem prout estimabat dicens Plenus sum scilicet sermonibus id est rationibus efficacibus
contra iob et coartat me spiritus uteri mei id est mentis mee inquantum concipiunt
... respondet sicut ferus in vase et dicitur coartat me quasi dicat zelus defendende
veritatis me coartat adloquendum En venter meus id est mens mea ut dicitur
est quod mustum absque spiraculo quod propter nimium caloris erat ... et cetera.   ...

mine
ex parte eorum factorum non habet stricturam propter hoc timuit sibi quod timeret
quietem constare non loqui ego iob loquar et respirabo parumper et sic
consolabor et eadem constare quietem Non terreat quem viri i. ipsius iob ex
ferendo ei imprudentiam virtutis quia scire est pro honorare vos ut quo pro
ceteros et deum homini non equalis videbatur. n. sibi quod si deferret ipsi
iob magis est cum qui locutus fuerat contra deum reverenter ut sibi videbatur
quod equaret ipsum deo non audiens ei contradicere sicut nec deo et etiam quod
sequitur deus Nescio n. quamdiu subsistat in presenti vita quia non est incerta
hora mortis et si postmodum tollat me factor meus adducens ad suum ex-
aminationem et iudicium et ut conteret me propter tacitum veritatis dimittendum vitam
defendere quam diu hoc statum vite exigebatur quod iste helyu credebat pariter premium
post istam vitam et non timuisset divinum iudicium post mortem et eadem
ratione ponebat premium honorum post mortem.

33 Verumtamen audi iob eloquia mea hic ponitur eius disputatio et quod helyu
repetit verba iob contra que disputare intendit secundo disputare incipit capitulo
34 capitulo mediante quia primo facit suam repetitionem secundo obiiciat contra iob dicit vero i
verumtamen tibi non primum quod exigitur ipsius iob attentus i. audi iob et sequitur et
sue expectationis rationem deus simplici corde sermones mei i. ad defensionem
veritatis et non ad calumpniandum et simul labia mea puram loquentur
i. veram absque admixtione falsitatis et tamen debent attente audiri
et quia posset sibi dici tu es iuvenis non est sic attendendum tibi ideo hoc removens
dicens spiritus dei fecit me et ideo quia sum creatura sum possum in ea scientiam et eloquentiam
ideo sequitur et spiritum omnipotentis vivificavit me i. non me adoptavit vite
sed magis et locus si potes responde mihi quod dicit non debes contemnere iuventutem
meam quia et sequitur Ecce et me sicut et te fecit deus quantum ad rationem et de
de eodem luto ego quoque formatus sum quod dicit non excepte scientiam nec excepte corporis hoc
ad quod propterea tamen me non terreat nec et in superiori cognitione sed magis eius ideo
sequitur Verumptamen miraculum meum non te terreat i. scias meum dominus datur non te
terreat ut non audeas respondere et eloquentia mea non sit tibi gravis maneris supersunt
Dixisti hic ponit suam repetitionem quod dicit intellexisti quod in auribus meis ita quod tu
non potes negare te dixisse Mundus sum Ambiens et immunis et absque delicto i.
pro omissione immaculatus i. a quibus culpis que sunt contra deum ut ydolatria et
hiis et non est iniquitatis in me i. quoniam contra proximum hic autem accepit ex verbis iob
que in orationibus sunt mixta et diffuse ondit supra 21. capitulo Nunquid contra hominem
me respirat ideo arbitratus est me inimicum sibi hoc autem accepit helyu
ex hoc quod dixit iob supra 13 capitulo interrogatione cur faciem tuam abscondis
et arbitraris me inimicum tuum Posuisti in nervo pedes meos et hoc dixit
iob supra 13 capitulo hoc ergo est in quo non es iustificatus hoc est dum existis
verbis tuis debuisti te iustum est si non est ad contra te deum Respondeo
tibi hic autem incipit contra iob iustum verbum ad deum ipsius quod videbatur
in presenti disputationis processum quia dixit supra iob disputare cum deo cupio
q.d. non cum homine contra deum primo ondit helyu quod ista petitio sit irronabilis

quia deus sufficienter vindicat et primo ibi ponit intentum. dicit. (Kndelo
tibi disputare cum deo cupienti quod melior sit deus homine et ideo presumptuosus
est ipsum addiscere provocare adversus eum contendis i. cur contendis de
peccati quod non ad omnia verba vindicat et sit homo homini. q. suo contendi hominem
aut non deo maiestate dei tamen per alios modos sufficienter vindicat tibi
Semel loquitur Hic secundo declarat quod deus sufficienter ei vindicat et quia primo ponit
explicite modum divine vindicationis et 2° infert propositum primo dicit communis i. tria hec
omnia primo ad modum secundum quod deus dedit homini naturale lumen intellectus quod quasi quedam
impressio divini luminis per quod vident quod sit bonum et malum quod agendum et fugiendum
et ideo dicit quod 3° contra dicitur quis ostendit nobis bona et subditur signatum super nos lumen
vultus tui domine q. d. ad eorum quorum vindicasti
per hoc quod lumen intellectus in quo omnia vident bonum et malum eis dedisti et per
hoc potest ipsi iob dici quod quod ipsis intellectus deo et hoc est quod dicitur Semel loquitur deus
dando homini naturale lumen intellectus quod est munitum in mente homine et 2° idipsum non
repetit quia cum indelebilis est in mentibus et sic non indiget repetitione. nec per
lumen eius naturale et similiter hic ponitur 2° modus divine locucionis cum homine
seu vindicationis. s. per revelationes divinas et ut frequenter fit in sompnis eo quod detractis
sensibus exterioribus tunc est anima aptior ad recipiendum divinas revelationes
et hoc est quod dicitur in sompnis et cetera Sequitur et dormiunt in lectulo quando tunc non solum sompnis
mens distracta est. aperit aures virorum i. quos corpus cogitans ad recipiendam divinam
inspirationem et faciens mentem per auditum significatum sic facit dicitur Daniel et audivi
tc i. interiori et erudiens eos instruit disciplinam non per per modum spectabilium
sed aptitum ideo subditur ut avertat hominem ab hiis que facit quod aliquando sit quod revelatur
ipsi statim aliquando aut revelatio statim alteri. qui mittitur a deo ad eum instruendum
sicut petrus missus fuit ad tocendum cornelium centurionem actuum 10 capitulo et liberet
eum de superbia i. a peccato quia in omni peccato mortali includitur dei contemptus Eruens
animam eius a corruptione scilicet culpe et vitam illius a corruptione pene. ideo subditur ut non
transeat in gladium et secundum hunc modum loquendi potest dici iob quod deus vindicat
sibi tenendo eum compromisit ut peniteret simul eliu fuit quod instruit iob
ostendit supra in capitulo terrebit me per sompnia etc Increpat quoque Hic ponitur 3° modus
divine locucionis seu vindicationis s. per infirmitates carnis a deo inmissas quia tempore vindicat
intentum et facit redire ad deum dicitur quod 14° matthei sunt infirmitates corporis per tracta
sanctificant et et angeli homines custodes promovent coram deo eius pacientiam impetrant
sibi graciam et hoc est quod dicitur Increpat quoque s. deus ipsum per dolorem.
in lectulo i. per infirmitatem dolorosam que fit cum iacet in lectulo et omnia ossa
eius marcescere facit robur corporis debilitando abhominabilis ei fuit in vita
panis et omnes cibi et hoc qui prius erant sibi delectabiles et hoc per talium appetitus
contrario tunc eius quod hoc scilicet ad humorum nutrimentum et ossa que tecta fuerant carne
nudabuntur i. apparebunt consumpta carne Appropinquabit corrupcioni anima eius.
i. vita que potentiam designat eo quod vivificat corpus et vita illius mortificatur.
i. causis mortem inducentibus et per hoc potest dici ipsi iob quod deus vindicat
ei carnem eius mortificando. Si fuerit pro eo i. per sic afflicto penitente tantum
Angelus loquens i. promovens eius deo propone unus de milibus secundum id. dan. 7.

vnde

purificat

om

Multi milia ministrabant ei etc. misereb[itur] ei et dicet libera eum ut
sit executor. Domine mee cuius erat allegator ... ad dicta ...
i. ad ... ... et ... ... suis ... placabilis
ei erit ... desideratu et ... ... in iubilo ...
in mirabili gaudio q ... visio ... hic ... sumatur in futuro
... visione ... et dicet peccavi et non ... ...
... suum et ... et isto ... dici iob q erat sibi ...
dico q sibi ... angelum custodem ... ei ... gratia si ...
fuissit post corporis sui ... hec ... hic ... ...
... ... et ... ... iob ad intelligendum ... iob ... primum
... hec ... ... modis et ... de ...
... deus ter vicibus ... peccatores ... loco ... q ter
vicibus tantum recipit deus peccatorem ad penitentiam sed si quarto recadivet non
recipit amplius sed ... ... induxit ... amos ...
2o ... super ... ... et super quarto non ... q ... dominus si quarto re/
cadivet ad ... recipiet ... ... errorem q... ... omni
... et ... scriptum ... ... testamenti ... ...
... ... sic ... ... peccatum sit dimittendum
... dicit non dico ... usque septies sed usque septuagies septies
... ... ut exponit ... ... dimittit peccatum ...
... ... penitentia Item ... scriptum ... testamenti ... ...
... ... in morte ... ... peccatum suum ... et penitens
dixit ... ... ego sum reus omnium ... tui sic ...
Item ... cum ... et homicidio ... et penituit et
... obtinuit ... ... 2o ... 12 dominus ... transtulit
peccatum tuum ... ...
... et ... suum et ... ...
dedit ... ... et ... ...
... ... ut ... 2o ... 19 ... penituit et ... ...
licet non sit expresse scriptum ... postea ... dixit ... peccavit ... misericordie
... et ... optinuit ut ... 2o ... ultimo ... peccatum mei ... ...
... ... post ... recidivum non dimitti peccatum ... ...
... ... si ... me ... ... mortem ... ... postea
omnium ... ... non recordabor ... ... recidivando peccavit
... penitens ... obtinebit Item ... ... si post ...
recidivum non ... ...
... ... non est
... ... peccatum ... ... si fuisset ... ... et ...
9 ... si ... peccatum si ... ... quod
... optinet eo quod non solum semel sed ... recipit ad penitentiam ... cum ...
... ... peccatum ... penitentiam et recadivavit peccatum
... recadivavit ... ... penituit ... optinebit ...
... amos non ... quod non ... ... ut videbit

dicit textus de ... ...
... q
... [illegible]

... ...
allegatum

dno redderite qm ad amos viventis apt q alr expoi textus sup
potius Et ac hec dic opatr deus tbz vicibz p singlos id i movens.
Adprimb pmore tono apte indicat expedde vti tu helyu mo trutrio
quintus iudicis alludendo mgs sntz gredt trina monicio Attende
iob Sic d hely vrm expiatt iob addatrn q magna dau et petz
hnt vsq i valo n te appe instifica. d velle q tu posses hic re onde
Et vob si no hes i q no hes reputabat n cu ctitudine iniustu
vt petz ex sup dcis et ex sequntibz apebit Si aut aside pdeat helin
vm ad dcd iob no vide vell Job n no quebat dispu cu deo psuptuose
et deputi sic helyu ipomit sibi put fuit sup dedatu 13 ca Ite petabat
iob decla vitatis sue i nocen pdona sntz no tn pse qll pa ut redent
in pnti ab errore qo credebat nm flagellantn ppetis suis sic et tom fe in fine
libri dr No estis locuti cora me rectu sic suus me iob No fuit sst | et ideo peti iob
aut suffluit vt asse helin sic n dei finalis snia

39 Continuans Q premissa helyu repeti et vin ei dcta iob
Sic incipt argue d apmi dixit aut iob dno d q argue itendebat
vnu erat qz videbat sibi q iob se i poneret iniustu 2 q pte sibi atribuat
iustu et io pe arguit d pmu 2 d ca 34 3 d vtrumq sic
q dictu ap rasumendo ca 36. Et in terea qr pe audm petit
fo adpom arguit i abset ab eo iprecibs 3 iob locu loqndi tbuit
i q g a pmu scd q helu repulbat apm iob qa adto ire et estic
mite ctbatu z q 3o adcit pindn adq ei mi aptu pt q petit audm
dns audite sapientes zc. et addit d tuis n adgibat zc.
q d sic flus exteriores depnis spbus vre indicat sic et sapientes
de intelligibilibus sbdit iudicii eligam nobis de dicis iob et int q
dam sit et int nos videamus q sit melius i. vil dcm s. suu tn me
d repetit mlta vba iob d que intendit dispu qz dixisti iob int
sit hoc accipit ex eo q sup dixit iob 2 a ca iustificationes meas q
cepi tene no deseram et in hoc satis bn repetit dcm iob et deus subtit
iudim meu hoc accep helu ex eo q i de iob premisit vivit de q abstulit
iudim me et in hoc male repetit qz hoc no dixit iob expssa sma
p quasi scludne ex dcis adu sariorz sic idem fuit dcm dicto et
q iob expssa sma hoc dixisti atq male repetimisz et 2 n iudim
sbdte et c aufre sbdte n iudim qd e malu nc pt bn fi pt q no
pt deo sipeta aufre vo iudim no e ad n no vti iudicio q pt bene
fi mer m q vti iudex vma et no rigore et hoc mitipe pt fieri
i iudice q ht plenitu ptatis et q nlli astringi ei dei 3 ipe de et ex hoc
pz q qui helin in hoc ca zelidit d iob in pto ei q dixisti dm
iniustu vt iusti sbtrre no zeludit d eu qui in indicato n me mdcau
e i. stitas iudicij et violata sequit ma i. adversitas q sui percussus
est in in plicata puenietibz dei et no p iniustitiz qsita i pte iob sic vt pz

ex premissis contra incepat iob expandas. d. Quis est vir ut est iob .i. ita
perfectus sicut iste qui bibit subsannacionem .i. divini iudicii derisionem q. aquam .i.
sine fine et mensura divinum iudicium deridens unde postea sequitur dixit enim. Non
placebit vir deo etiam si cucurrerit cum eo hoc autem imposuit ipsi iob eo quod dixerat
supra 23 capitulo vestigia eius secutus est pes meus. et postea 30 capitulo mutatus es
mihi in crudelem etc. et ideo ex hoc credidit iste helin quod iob sentiret se deo displicere
quamvis cum secutus fuisset quod est falsum quia iob putabat deum retulisse acceptionem
i. interiore — sui flagellatoris non autem adversitatem regebat et quia helin exprobat mentis ipsum
iob reputabat deum suum non esse ut personam [illegible] ideo reddit ad confutandum errorem
aliorum. d. Ideo viri cordati .i. intelligentes quia cor non significat intellectum in scriptura separatim
designatur. Absit a deo sicut dicit helin contra iob ergo secundum errorem suum ordine
quod in deo non sit iniusticia quod iob nunquam negaverat et secundo postea mentitur. d. Absit
a deo impietas et a omnipotenti iniquitas usque ibi Quem constituit alium ad probandum proposi-
q[uia] sacerdotem — tum dicit [illegible] quod homo declinat a iusticia quandoque propter aliquam propter impotenciam aliquam propter
timorem aliquam propter ignoranciam et aliquam propter amorem. Ista autem omnia a deo excludit
et sic deum esse iustum concludit. intendit primo igitur excludit primum. d. Quem constituit
alium super terram q. d. terra est eius potentia quod de nichilo et immediate se extendit ab alto a
infimum — summitate celi usque ad infimum terre quia sicut omnia fecit de nichilo ita potest omnia annichilare ideo
sequitur Si direxerit ad eum cor suum .i. voluntatem suam [illegible] descendentem spiritum
illius et flatum adsistere [illegible] et sic totum deficiet sicut [illegible] angelus [illegible] et sic
quod non declinat a iusticia propter defectum potestatis propter quod dicitur si quo habes intellectum
divine potestatis audi quod dicitur .i. intellige quod ex potestate non potest a iusticia deficere Nunquid
qui non amat iudicium per divinum sanari potest q. d. propter hoc non potes sanari.
Et quasi tu qui non amas iudicia dei sed magis ea reprobas et ideo sequitur et
quomodo etc. Quem dicitur sic excludit a deo secundum declinare a iusticia propter timorem quia
non timet sed absque timore omnes increpat quamquam magnos et quem vult condempnat et
hoc est quod dicitur Qui dicit regi qui tamen est potentissimus in hominibus apostata quem
non consuluit iusticias et bonum commune quod est a suo statu apostatare Qui vocat duces
impios sed milicie qui inter alios sunt audaciores impios quem [illegible] vani
dicta sibi potestate nec cognovit tyrannum contra hec apponere sed magis reprobare
ideo sequitur Subito morientur quem deus voluit quod sic dicitur. unum et quasi dimittere
immediate et hoc tangitur cum dicitur subito morientur et per hoc predicte quod contra tyrannum vel
principem mortem et hoc tangitur cum dicitur et in media nocte turbabuntur populi moti
ad rebellionem quod solet fieri clanculo et de nocte et pertransibunt in furore multi
commote et auferent violentum .i. tyrannum qui violenter regebat et non iustitia
absque manu .i. absque potestate adversariorum tyrannum qui sunt alios. Oculi enim hoc excludit
tertium. sed declinare a iusticia propter ignoranciam quia sicut dicitur quia oculi domini multo
lucidiores sunt sole in omni loco considerantes bonos et malos et ideo non potest deficere
per ignoranciam et hoc est quod dicitur oculi enim eius etc. et a omnipotenti usque in neque enim ultra
in potestate potestate est ut veniat ad deum in iudicium. sed postea fuit a deo difficile summa

ꝯdempnat⁹ ꝯtra hic excludit a deo q͞m . s. de dure iustitia ꝑt tirnore
solet aut deus. maxime tirno insticiam ueni q diues ꝑt dicta iustos uoluit
ꝑte qua ciuitatibus i tirnore iusti⁹ ut hic bu. 19. z tn nō qcit ipiudi⁹
iustic ꝑt q d. Concutit mittos a imultite. z stare faciet alios ꝑ eis.
sic Gittores the chanan ꝯtinit z filios isrl. gillis gutte fecit Cloni
n. ꝯpt corp ꝑssis ad eo inducat notte. i. morte repente q. ip̄os i.
ꝯpietate faciunt recedentes ꝑcussit eos in loco uidm̄ . i. ip̄oi uite
i q ꝑtinet uite ꝑ uilem q agndu q fugiendu q tn uite noluerunt
io sed. Cum ui. q deinduxit recessunt ab eo zc ut ꝑuenire facerent
ad eu clamore egeni zc sic clamor filior isrl. ꝯ egiptos uenit
ad dm̄ ꝑt nimis oppressio dixit ut hic exodi 3°. Ipo . n . ꝯcedente pace iuste
ꝯpssis Cum ꝯ qui ꝯdempnet. q. d. n⁹ q nō ꝑt ipedic ordina⁹ ei⁹ exp̄q.
ascondit uultu suu a biprys ꝑt mi⁹ morp q e qui ꝯtple cu . i. ꝑssit
i eo ꝯtple⁹ maiestate q pulchritudine ei⁹ ꝯtplando z sup gente z sup
oes homines ꝑt ꝑtate tua faciendi z si q̄re q ꝑmittat regnare malos
z ꝑpheti r̄ ma ꝑt ꝑcta ꝑpli ut sic ab ipso d̄nante oppma z ꝑpare
puniat. Cum q Post q helui ꝯ iob ꝯ hic locu r̄ndendi ei
tenuit. d. Cum q locut⁹ sum ad dm̄ . i. q m ad q sit ad honorem
diuinu te q nō ꝯplecto q ꝑssis loq q rn̄de z q ꝯdebat helui iob
tantu dedisse q diceret ꝯ cu ondit q nō deduz sibi displice z hoc
tamen ro ꝑma e q si helui defecit in loquendo. i. defectus nō erat
a deo repetend⁹ ab eo iob z hoc e q d. Nun ꝯ ei⁹ extra ca . i. nigi
sicut loquendo merui sed e. q iob debet occoz d. ꝑmo ꝑcedit dico nq
nat⁹ sum zc ex q ꝯto occoz quit to disputare z hoc m̄ cu d. Cum . n .
cepisti loq ꝯ e q ipu iob debet locus r̄ndendi z se defendendi io
hic. Et si q nosti zc ꝯ q repulit iob insufficiens ad sibi r̄ndendi io
sed. un meq̃ntes loquitur om̄ i. disputet mecu obiciendo z ꝯ sapiens
audiat me in r̄ndendo z q iob oia est ꝯ. io sed Job aut stulte
locut⁹ est zc q q repulit iob i sua mātia contra io ꝯuiit se
ad dm̄. d. Pat mi ꝑbet⁹ ꝑte iob hoc ꝯ ꝑte ꝑ uite ꝑ flagella
tua q nō recipit uo z ꝯ tes mag ꝯ dnu e flagell q ꝑ uobis usq ad
fine . i. usq ad morte q e finis uite Ne desinas ab hac i ꝗtatis
. i. obstinato inmiqte q io nō desistas ab e⁹ flagellare cu addit sup
pcca sua q fecit an flagella blasphemia i ꝑmo t iniustis Inter nos
. i. ip̄oi uite Interim ꝯstinget ꝑmis ate i flictis q talis indiget
ꝑiat z e . i. post uita ꝑnte ad iudicium eterne ꝯdepcione puniat ꝯ moribus
suis dm̄ . i. ꝯ uobis suis blasphematoris.

34 Cap. xlvii. Post q helui ꝑbauit dom iob i q m s sua ꝯra⁹
dm̄ reputabat iniustu hic ꝯ uir cu repetat m q m ꝑbet se
ꝯ iustu ꝑ q ꝑ ꝑt mentu q 2° ꝑseq. i. Iterum ego r̄ndebo ꝑ
ꝑm d. ꝯ ꝑ helui rursu hec locut⁹ est dedit . n . locu loqndi ei

iob s3 q2 no r ndit dissic9 sua resumpsit . d . Nunq equa uidet tibi
tua cogitao ut diceres iustior deo sum hoc aut non inuenitur dixisse iob tamen
hoc sequitur ex dictis eius s3 m9 heliu ita sequitur dixisti n . non peccaui q2 non
est hoc aut accepit heliu ex hoc q iob sup dixerat x mo c° si iust9 fuero non
leuabo caput sature afflictione hoies caput leuare consueuerunt contra principem de hoc q sciunt se peccasse
z explicat mens heliu verbi iob q . d . q iusticia mea deo non placet vel q t
placet dixi ego paruulo / hoc accepit heliu ex hoc q iob sup p̄misit q̄ mundus
me esse non putares q heliu intellexit ac si iob intelligeret q eius utilitas deo
non fuisset cepisse q ipso seu pena pec retinebat . z sic ex istis duob3
simul videtur sequi q iob iustiorem deo se diceret q2 sup satis dixerat
q sibi placebant bona z displicebant mala s3 quidem verba iob ad aliu
sensum intelligitur sic sup x mo c° fuit expositum ex q3 q heliu procedit ma
c° expositum mentis verbis ipsius iob contra hic s3 heliu ipse intentum q m ad //
duo dicta iob s3 mentem ipsius heliu z p° improbat sm z sc° p° i z no
dixi s3 dom iob ut heliu intelligebat fuit q ad deo non fuisset ex //
culpa seu pena hoim q improbat ponens exemplum q circa 3 q mentum hois
seu eius bonum no fit ei utile seu noceat z hoc 3 q dr suspice celu
q 3 . q . sedes dei s3 id ysa° celum m sedes e z intuere ethera corporib3
z considera ethera mentalibus ex dei operib3 q auctor est . s . ipse deus i copiabilr
si peccaueris pectus inde m q ei nocebis n . z si multiplicate fuerint iniquitates
tue l . peccata tua in ipsum q dum iniquitates eo q st 3 eius iust° e porro si
iuste egeris q donabis ei n q2 cum sit infinite pfectus n ei deficit ex operib3
mris hoi qui silis tui e nocebit impietas tua l . poterit nocere si conuersaris
cum calumpniatoribus et p violencia oppressis z filium hois adiuuabit iusticia tua
sicut eo iuste et innocenter egeris q declaratur . d . p multitudine calumpniatorum
clamabunt . s . oppressi querentes auxilium non solum a deo s3 e ab hoib3 a quibus
adiuuari aliquando merentur z non dixit hic improbat sm dom iob s3 mentem suam
. s . q deo non placeat id q e rectum q improbat placet q deus e auctor om z specialiter
m° hom q ad ymaginem dei factus est opera aut dei bona sunt vnde dr gen i . vidit
deus cuncta que fecerat z erant valde bona . cuilib3 aut auctori placent opera
sua , ideo dicere q deo non placeat hois iusticia e dicere q deus non sit auctor ipsius
z hoc e q dt heliu concludens 3 iob z non dixit . s . iob vbi e deus qui fecit
me . q . d . p dom sui negat deum auctorem suum z qui dedit carmina i nocte
i . renelaciones consolatorias hoi m q dum carmina eo q tales reuelaciones septe
st sanctis p modum carminis z dum dicit i nocte q2 sepe tunc fiunt q de
die qn aia non e impedita exterioribus tumultibus Qui docet nos sup iumenta
terre dando nobis intellectum q carent bruta alia z sup volucres celi erudit
nos hoc dt ad remouendum errorem illorum q dixerunt hoies docci pegrinu
z relatum animi dei q tutus i clamabunt . s . hoies mali p malicia sua
flagellati z non exaudiet . s . deus p superbia malorum q2 non petunt
ex deuocione sunt hoc aut non est si deo placeat iniquitas z displiceat
iusticia q imponebat heliu iob sententie vnde adhuc sub° Non n . frustra

audiet deus q. d. s(ed) si audiet clamate n(on) videt cu(m) sit p(re)sente(m).
q(ui)a tu n(on) p(otes)t cu(m) latere eo q(uod) s(e)d(e)r(e) et op(er)a singulo(rum) cas intuebi(tur) et cu(m)
duplic(es) i. i(n) corde tuo tenuis no(n) co(n)sidat. s. s(ed) h(ab)et eo q(uod) viden(tur) [illegible]
mille regere eo s(e)d(e)t judicatur coram i. [illegible] te ad cuius futurum iudi(cium) cognitendo
et tu videbis o(mn)ia p(er)uiri [illegible] iudi(cium) cuius [illegible] s(e)d(e)t. d. Nunc n. i. i(m)puri
ira no(n) infert furore(m) suu(m) i. t(em)p(o)r(e) p(re)se(n)ti debita(m) [illegible] q(ui)a tenet [illegible]
vite s(ed) quedam medicine ad corr(e)ct(i)o(n)em eo [illegible] obstinatis [illegible] q(uia) no(n) [illegible]
contrario p(ro)p(ter) [illegible] [illegible] vite [illegible] ipse re[illegible] eis iusticie [illegible]
in [illegible] et in hoc [illegible] Heliu cu(m) ipso Iob q(ui) tu(m) [illegible] discordabat
eo [illegible] [illegible] d. q(uia) Iob [illegible] ap(er)it os suu(m) et reputabat n. eum
[illegible] multiplicasse [illegible]

36 Dns q(uo)q(ue). Postq(uam) Heliu disputavit (contra) Iob de hoc q(uod) dixerat deu(m) iniustu(m)
q(ue) se ip(su)m iustu(m) singul(ari)t(er) de utroq(ue) hic ite(rum) (contra) utroq(ue) disputat (contra) ip(su)m
q(ui) resumens disputa(tionem) [illegible] et p(ri)mo (contra) [illegible] iniustu(m) [illegible] i. deus potentes no(n)
[illegible] p(ri)mu(m) d. [illegible] q(uia) Heliu videns n. q(uod) Iob tacebat resumpsit disputa(tionem) [illegible]
q(uia) [illegible] et p(ri)mo [illegible] ei(us) [illegible] d. Sustine me paululu(m) [illegible] s(e)d(e)t [illegible]
[illegible] adhuc n. [illegible] q(uia) p(ro) deo [illegible] i. adhuc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d(i)c(it)
iustic(ie) [illegible] [illegible] meu(m) [illegible] de duob(us) de q(ui)b(us) (contra) te disputavi ite(rum) disputando
eo s(e)d(e)t et op(er)atore(m) meu(m) i. ip(su)m deu(m) [illegible] iustu(m) te [illegible] et p(ro)p(ter) te
iniustu(m) deus potentes hic [illegible] iniustu(m) et p(ri)mo [illegible] Iob (contra) iniustu(m) et 2o d(i)c(it)
[illegible] iustu(m) i. ecce deus [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] 2o [illegible] elicit quedam
alia [illegible] i. Si audierint 3o removet quedam obiecto(rum) i. [illegible] q(uo)q(ue) ponit
quedam [illegible] i. [illegible] [illegible] p(ri)mu(m) [illegible] q(uod) [illegible] [illegible] e(st) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dilig(it) sibi [illegible] [illegible] [illegible] tamen est aliquando [illegible] odij [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lucem [illegible]
[illegible] q(uia) d(icitu)r [illegible] [illegible] [illegible] hoc aut(em) no(n) [illegible] locu(m) in deo cui [illegible] [illegible] bona et mala
no(n) p(otes)t [illegible] [illegible] noce(re) [illegible] [illegible] e(st) [illegible] [illegible] [illegible] ig(itur) Heliu [illegible] [illegible]
deus cu(m) sit potens potentes dilig(it) et sic eos [illegible] no(n) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et ex hoc [illegible] Iob (contra) iniustu(m) q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] q(uod) d(icitu)r
deus potentes no(n) abicit [illegible] sue [illegible] s(ed) no(n) salvat i. [illegible] impios
[illegible] [illegible] [illegible] et iudiciu(m) pauperib(us) tribuit [illegible] videlic(et) [illegible] eius
[illegible] No(n) aufe(r)t a iusto oc(u)los suos s(ed) cu(m) respicit oc(u)lis [illegible] [illegible] et reges i(n)
solio collocat i(n) p(er)petuu(m) si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et si fuerint i(n) cathenis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q(ui) [illegible] [illegible] [illegible] eis op(er)a eor(um) q(uia) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aure(m) eor(um) [illegible] [illegible] revocando [illegible] Si audierint
hic elicit quedam [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] dilig(it) potentes ut [illegible] e(st) n(on) [illegible]
eos [illegible] [illegible] [illegible] ex hoc [illegible] Heliu q(ui) remotis [illegible] [illegible] reducet
eos ad [illegible] [illegible] et hoc e(st) q(uod) d(icitu)r Si audierint corde et observaverint op(er)e
[illegible] dies suos in bono [illegible] [illegible] leg(itur) [illegible] [illegible] rege [illegible] [illegible].
[illegible] Si aut(em) no(n) audierint obstinati i(n) malo t(ra)nsibu(n)t p(er) gladiu(m) i.
[illegible] [illegible] ut in [illegible] et [illegible] in stulticia [illegible] [illegible] i. [illegible] [illegible]
hic (contra) removet quedam obiecto(rum) que posset sibi fieri q(uia) dixerat q(uod) de(us) potentes.

non abicit a suo peccato non propter culpam posset obici quod alium potentes et iusti
deiciuntur sic dicat iob dicens ipse hoc redeunt d. quod eius iustitia non fuit vera sed tamen
simulata et propterea ire dei provocativa quia simulata sanctitas dicitur esse iniquitas secundum ieronimum
et hoc est quod dicitur simulatores scilicet sanctitatis et callidi propter hoc maliciose continentes obtinentes
divitias suae pietatis provocant iram dei eos deiciente Neque clamabunt ad deum
recognoscentes peccatum suum cum vincti fuerint id est deiecti ad tribulationes et tentati
morientur in tempestate anima eorum quia non tamen punientur hic in corpore sed et in anima post mortem
ꝯ̄ ¶ et punitorum peribit halyn ut per experientiam et vita corporis inter effuctos id est inter
illos qui non possunt se defendere a malis inimicis ¶ Ergo hic dicitur helui monens
ipsum iob quia dixerat quod deus (?) peccata propter culpam si penitentiam reducuntur ad prosperitatem
ideo gloriam suo monens iob quod peniteat quod credat in suo peccato quod iuste vivat deus
ut sic permaneat iniustitia sibi restituetur et hoc est quod dicitur ¶ Ergo salvabit te
si penitens De ore angusto latissime id est de tribulatione quae est quasi portam angustam
per quam quis intrat quaedam latitudines divisionum misteriorum quia abyssus abyssum invocat ut
alias latissime id est de certitudine doloris eruet te ad latitudinem profundi et hoc est quod sequitur
non habente fundamentum refertur ad angustias doloris quae non permittunt cuiquam dicit ad
penam inferni quae est sine fundamento id est sine fine et non habente fundamentum scilicet desque possit
descendere quia sicut potest procedere de malo in malum usque ad mortem et ita incidit
quorum quam non habet consumeret Requies autem mense tuae erit plena pinguedine id est potest
comedere securitate et gaudenter Causa tua quasi impii iudicata id est causa quae processit
eo dimo iudicio est in tractatu quae commisisti non autem peccatis mea fuisti et iudicat
causa iudicium recipies id est penitere et autem iudicabis sic suos habeas dum
tempus suas emendat et quia emendatus erit in suo peccato ideo deus cum aliis diceret
ubi restituetur et pietate d. Non te ergo superet ira ut aliquem opprimens putans
iudicium ex gratia Nec multitudo donorum inclinet te ad pervertendum iudicium ex cupiditate
acceptione magnitudinem tuam id est sibi tam absque tribulatione id est ne iactas iter multorum et
omnes robustos fortitudine depone scilicet quamvis oppressione pauperum Ne protrahas noctem
id est tempus ad tenebras tamen ut ascendat populi pro eis quod dicit multi per tantum possunt
robusti multitudinem aggregare sibi per quam non posses iustitiam excitare Cave ne declines
ad iniquitatem quam rem eius iniuria ut in domino habere non cepisti sed post miseriam.
estimabit non helui ipsum iob sic filio iustificare et extollere se de suis iustitiam
eo attribuens Ecce deus hic impellit ipsum iob in hoc quod videtur dominum dicere in
iustum et posuit suum peccatum id est ausculta hec iob quasi in d. quia secundo probat per iam
secundo declarat quandam suppositionem in exemplo et quoniam stat iterum quod tamen propter suam excellentiam
nullus legibus est subditus nec potest aliquem cognosci opera eius non potest aliquis dicere
iniustum quia iniustitia procedit ex transgressione alicuius legis et cognosci conditionem sui
operis deus et quis poterit etc. Quis novis ponit. Secundo ostendit ad duplicem sui partem et
secundo ostendit. d. Ecce deus excelsus super omnia habet id est omnes cogitant deum esse
quod omnibus precellit et nullus ei similis in legislatoribus quia omnes sunt subditi alicui legi sancte deus
non autem nulli. Secundo declarat secundo quoniam ostendit partem d. Quis poterit scrutari id est per scire
investigare vias eius id est opera quam sicut quod dicit nemo ad deum cognoscendum quod dicit nullus
et ideo concludit intentionem d. Aut quis audet ei dicere operatus es iniquitatem et in profundo.

ideo

dominum
scilicet inducit iob ad deum
iob

iustitiam q. d. ntis. consonto sic declat questionem suppom. s. q. non pt scitur
opa dei aliud quidem est satis notum: s. q. nllis legibz e deus scitus sz q
eius opa sint inscrutabilia no est sic clarum eo q investigatur opa dei possunt
et ro q declat q no possit pfecte anobis cogn. et pro hoc declat magistri sco
mag. in sedi .i. ca. m. dufert ca. primum dicit consonto q ignores opus eius .i.
opa et porum singlaris cognita sic credi unius venit musica quilla .i. multo
musicorum doctorum cecinerunt viri .i. sapientes qui dicunt in virtute et dicit cecinerunt
in qr modus fuit antiquitus sapientum scire diuina metra vel pmos laudis.
unde et lib. iste metra septus est ab illo loco pcedit dices id. Omnes homines
de eo vident eum .i. quantum ad notitiam simplice qr est unum et diuinum et p causas doctores e pse
notum sz denotat q de eo homo est valde imperfecta ro scd. unde qlsq intueturn
procul qr eius cognitio multum distat ex parte diuina ista triplex non pucit
ex defectu entitatis seu cognoscibilitatis diuine sz ex parte intellectus infiniti qui se hz ad diuina iste ?
sic oculus noctue ad lucem solis ut hz 2. metaphysice hoc deus magnus mentem
et cognoscibilitate vincens scientiam nostram et non solum intensiue sz et extensiue ro scd.
Numerus annorum eius inestimabilis qr duracio eius infinita certum q anobis e incognita
cum dufert hic ondit quomodo mx et pro corporibus dei possibilis sco in sublibus
.i. in metalibz ca. primum dicit ca. m. dufert stillas pluuie facto sicut et effudit
ymbres ad instar gurgitum .i. quoniam p sua voluntate et virtutem facit ubi pcas
pluuie ut hz 3. b. 12. et qr pluuie descendunt de nubibz in pluuiam resolutis
ro scd. de nubibz si voluerit extendit nubes q. tentorium etiam .n. extendit sup
omnium nostrum q videt ista tangit meditum et in medio celestium sup capitis
capitis nostri et sic videntur dispositionem admodum tentorii et fulgere lume suo desup
qr in nubibz causantur coruscationes et fulgura Cardines q maris operiet qr nnc nube
et dum in nostra extensione nubium perfecte n. indicat aquas pluendo sptis
ubi sic tpe diluuii factum est pluit gndis 40 diebz et 40 noctibz ut hz Gn
7. et dicit etiam nullis mortalibz qr alim dentur ingenti ut nullus qumite et
ostendat fieri admiratione hominum et aliam et quomodo ista q dicit sit possibilia tn ro
corpus et alia no possunt cognosce absq. ipsorum et hec ite dt phs in pro metheorum de bonis
impressionibz mirabus hec quam dubitamus hec at attingere oculus m. .i. ipse in metalibz
hic declat primum in sublibz et ro veniunt possibilia .i. post cum rugiet sonitus et
e iste processus vocabulis qr sic expressibilibz inducimus alsquantula hiis totus ipse
cognoscemus ista cognitis vtq sublibz qr sit in nostri intelligentiis intelligibilia portet
ymo magis inter dictum intellectus nostri qr semper post excellens possibilia no pt cognosce
innotat in medio tunc post aspectum solis oculus no pt in meditatione discerne visibilia et dicitur
dr in metalibz abscondit lucem id .i. qr eius virtute et dispositione lux est et aliis alicubi
abscondit ut tpre reprobis et quibz accidit ut tpe oculis et q deduce sublibus
intelligit hz pro hoc q scd. annunciat de eo quid suo .i. celis qr celestes dicit
inter alios regni et possessione esse possessio eius sit non aut ipsi reprobi lux aut
celis visibilibz et quomodo est ita bonis quam malis unum dt psaltor os ei solem
suum oriri facit sup bonos et malos et ideo possit absconde a albuce istic
adeptum cum dei adiutorio quomodo opa mirtoria potest homo querere

Ad hoc expauit cor meum esse pauor e admiratio. q. quo hoc trans
effuit tunis celestis ut pt exponi q sit pauor tonitruis vel q helyu tunc

puta in hac luce sua dementia quia nescit homo utrum amore vel odio dignus
sit ut dicitur. Audite auditionem in terrore vocis eius quia super predicta non solum [illegible]
bilibus sed solum dilectis aut quidam [illegible] de celo throno suo et ideo deus [illegible] timent ne forte
non sit devino [illegible] spiritus de sono tonorum apparentium quod non licet [illegible] ut dicitur. Sub
omnes celos ipse considerat quia non solum superiora deitate agnoscit ut dicitur aqui [illegible]
ut habetur super 22 [illegible] cardines celi perambulat nec non ima considerat primo et inferiora
secundum quam minima deitate efficit. Post cum hic recitur effectus dei sensibiles
et primo tangit duos effectus generatos in nubibus et secundo ipsas nubes vel firmamentum et
primum incipit a tonitruo qui causatur in nubibus tempore calido dicens Post eum rugiet
sonitus sonitus scilicet tonitrui et dicit post eum quia effectus posterior est sua causa. Tonabit
voce magnitudinis sue dei quia dicit effectus ipsius causa non primum plus in se fuit in causa
quam [illegible] sic ut habetur [illegible] de causis et non investigabitur scilicet ratione nisi
et per se licet non semper aliqui dicunt de tonitruo et aliarum impressionum que generantur
in nubibus quod tamen sunt ingeniosi tamen et valde imperfecte ut habetur per philosophum in primo
libro metheororum ut dicitur. Qui facit magna et inscrutabilia. Hic dicitur tangit
de nive que generatur in nubibus tempore frigido dicens Qui precipit nivi ut descendat in quia
secundum dei ordinationem fit descensus nivium et pluviarum et per predicta varietates temporum secundum
calorem et frigus diversarum impressionum defuit utilitatem hominum ut dicitur. Qui in manu
omnium hominum signat id est potentiam hominum operante quod firmamentum designat quod est organum
organorum assignat varietates temporum ut noverint singuli opera sua id est ut attendat
operibus suis opera apta eorum non operibus magis est aptum tempus quam alio quibus
non sicut aliquid calidum et aliquid frigidum et sic de aliis et ideo varietas procedit
usque [illegible] ut velio modo de [illegible] ideo dicitur. Ingredientur bestie latibulum
suum propter intemperiem aeris et in antro suo morabitur tempore hiemali et descendentium
secundum ne sue modum dicitur tangit de origine ventorum qui sunt australes et boreales
dicens Ab interioribus egredientur tempestas hic principaliter intelligitur a polo antartico qui
nobis est occultus et ita ab illo flant venti australes qui multos ventos sunt magis
tempestuosi non est tamen principaliter intelligendum quod australes incipiat flare a polo antartico
sed magis incipit a tropico estivali ut habetur 2° metheororum dicitur tamen australis egredi a
polo antartico quia tropicus estivalis unde flare incipit est aptus illi [illegible]
[illegible] et arcturus frigus arcturus est quod constellatio quod quo nomine dicitur [illegible] et
voluit a polo artico unde flant venti boreales qui sunt magis frigidi et
sicco [illegible] dicitur frigus [illegible] flante deo concrescit gelu quia flantibus
ventis borealibus gelu augmentatur et rursum latissime funduntur aque quia cum ex opposito
scilicet ab austro incipiunt venti flare sunt [illegible] firmamentum hic dicitur tangit
de nubibus modus sunt impressiones predicte dicens Frumentum desiderat nubes et hoc dicitur
[illegible] [illegible] nimius calor [illegible] frumentum in tempore estivo et procul nubes [illegible]
calor ut non desiccetur sed magis crescat [illegible] quia per nubes fundit [illegible]
humiditas et frumenti nutritor et sic frumentum dicitur desiderare nubes quia [illegible]
desiderat sua perfectione et hoc modo dicitur [illegible] quod in appetit formam sic tum tonitrui
Que lustrant per circuitum quia nubes non [illegible] stant in eodem loco sed moventur
[illegible] omnissimum [illegible]. Quocumque eas voluntas gubernantis scilicet dei duxerit

Marginal notes (left margin):
tonitruum vox magis (beside line 10)
nobis (beside line 26)
arescat (beside line 41)

q̄ sꝫ eius dispositione mouentur siue in mare siue in terram etc. quia aliquando
contingit quod in media regione vapores eleuantur et in nubes condensantur et in
pluuias conuertuntur aliquando autem contingit quod mouentur ad aliam regionem antequam conuertantur
in pluuias. In cuiuslibet loco nunc sic eas iussit inueniri reputatur. n. desuper.
Deinde nunc quando in locis calidis et siccis sunt pluuie. Ausculta hec iob. Hic ꝯr
inducit iob ad precedentia attendenda. q. d. hominem perfecta ad opera admirabilia
et ideo secundo mittit ostendens ipsum iob ignorantem sed ostendit ad declarandum exhibita
effectibus dei septentrionem uel spiritu aer ut primum dicit sic ausculta hec iob diligenter
sta et considera non transitorie sed cum magna deliberatione miracula dei .i. opera eius
que non potest ad plenum perscrutari ut sic temeritatem non reprehendas iudicia
dei et ꝯr resumit aliqua de predictis ut apparebit. Numquid scis. q. d. non immo totaliter
ignoras quando preceperit deus pluuiis .i. disposuerit in tempore pluuioso ut ostenderet
lucem nubium eius quod maxime fit in arcu iridis que apparet tempore pluuioso quia
tunc partes contrarie septentrionales pelluce valde et generaliter a terra conueniunt de nube
iridis. Numquid nosti semitas nubium magnas quia mouentur perfecte magis
et spatiosum et perfectas scias et aut scias impleri quia in pluuiis aeris et aquis
deorsum et aliquando dicitur in nubibus generantur et ideo noticia earum dependet ex noticia
nubium. Nonne vestimenta tua calida sunt etc. Auster n. flat a regione calida ut
predictum est et ideo calefacit aerem et hominem et vestimenta et tunc omnia ista ponit
helin ad designandum quod erant ignota ipsi iob et ideo deridere sibi. Tu forsitan
cum fabricatus es celos qui firmi sunt [?] perfecti inquam [?] cum eneo ꝯparet
que solidissimi q. ere fusi sunt omne aut solidi eo quod sunt dissibiles scilicet aer et
aer et aqua que statim diuiduntur et reuniuntur. Soliditas n. ꝯuenit a aliis elementis
elementares non sunt mobilis quia sunt actiui ne. Ostende nobis quid dicas etc. q. d. Tu solus
es sapiens et nos omnes sumus inuoluti tenebris ignorantie quod dicit deridendo quomodo ante iob
tamen sibi videbatur hominis sapientes et sic gerent de diuinis operibus aliquam noticiam tamen plus ignorat
quod fuit iob sibi. Quis narrabit ei que loquor. q. d. nullus quia tantum a pertinet perte ignorantur
non entenderent in valde desiciunt uim sibi. Et si locutus fuerit homo deuorabitur. s.
cum uim magnitudine sicut modicus fluuius a mari. Aliter putatur exponi sic et si
locutus fuerit. scilicet deus homo deuorabitur. i. non poterit sustinere unde exodi xx. filii israel
expauentes deum pre timore ꝯcussi dixerunt moysi tu loquere nobis et audiemus et non
loquatur nobis dominus ne forte moriamur. Spiritu aer ostendit ipsi iob ignorantiam
ad cognoscendum opera effectus dei mirabiles ad ꝯcludendum de forti quod est saepe
in diuinis excellentie. d. subito aer cogetur .i. condensabitur in nubes hoc. n. videtur admirabile
quod aliquando aer existit valde purus quod subito condensatur in nubes et ventus transiens
fugabit eas quia si ventus additur diffundetur pluuias ut fit sicut in iii. pro xx. ... disparat
fortitudine flatus dissipabit illas nubes ut transferret ad aliam regionem et ideo nimis
subite sunt nobis mirabiles. Ab aquilone aurum veniet quia sunt aliqui minere auri in
partibus septentrionalibus dicitur quod inmobilibus scilicet que sunt versus aquilonem omnia metalla fere
generantur praeter stagnum et hoc est mirabile quia regiones aquilonares sunt valde
frigide aurum autem generatur in visceribus terre a calore solis igneam terram generatiue et
ꝯtinuis digerente que magis est digesta in auro quam in aliis metallis

omnia etiam ista mirabilia et maiora excedunt ex divina scientia non solum et
adeo forte licet studeat ex divina non excellentem procedit quod homines quantumcumque semper studeant
cum fortitudine eo quod non possunt sufficienter laudare sed est tamen laudatores magis
deum quantum potestis maior est non enim studere [illegible] autem opera sancti homines cum fortitudine
faciat quia nesciunt sufficienter agere non solum digne cum tenere non possumus
et hoc propter suam excellentiam ad quam se habet intellectus noster sicut oculus noctue ad lucem solis
non solum consignius fortitudine id est recte predicatione et iudicio et iustitia in creaturarum gubernatione
quia omnia disposuit in pondere et mensura ut dicitur Sapientie 11 et enarrari non potest sufficienter
a nobis sicut non intelligitur propter quod dicit Gregorius balbutiendo [illegible] possumus excelsa dei
resonare et [illegible] dicitur [illegible] est omni creature et [illegible] deficiunt
lingue enarrare eius [illegible] creature [illegible] ipsius et ex predictis concludit intentum [illegible]
a deo timebunt eum viri quantumcumque fortes sint et audaces et non audebunt contemplari
quod perfectam eius notitiam assecuti vel assecuturi omnes qui sibi videntur [illegible] sapientes
id est illi qui putant scire de essentia divina quia quanto sunt sapientiores tanto magis percipiunt defectum
sue notitie in [illegible] et sapientes [illegible] hoc tamen scio quod nescio [illegible]
refert [illegible] capitulo [illegible] libro expositio dicit quod Heliu [illegible]
cum ipso Iob contendebat [illegible] Iob non bene [illegible] et [illegible]
[illegible] Iob [illegible] propter quod Iob noluit sibi respondere sed magis tacere volens
se [illegible] secundum dictum apostoli [illegible]

38 Respondens autem dominus finita disputatione Iob et amicorum eius hic ponitur [illegible]
domini [illegible] quia [illegible] arguit Heliu [illegible] Iob de indiscreta
locutione [illegible] accinge sicut vir [illegible] tres amicos Iob [illegible] capitulo 42 [illegible]
autem quod sic [illegible] Iob [illegible] ad [illegible] intentum [illegible] incipit de
modo loquendi indiscreto [illegible] dicitur Respondens autem dominus Iob id est [illegible] Iob [illegible]
[illegible] ut [illegible] de turbine quia [illegible] divina [illegible] ministerio angelico
formata fuit vox [illegible] de nubibus [illegible] sicut in monte Synai ut habetur
Exodi 20 [illegible] non fuit [illegible] vocis sed dominus loquebatur [illegible] Iob [illegible]
[illegible] loci [illegible] designatur eo quod [illegible] obscuritatem [illegible] Quis est iste [illegible]
non [illegible] qui [illegible] domini [illegible] solus
deus est sufficiens et [illegible] arguitur [illegible] quis [illegible] non est [illegible]
quod [illegible] se intromittere propter suam insufficientiam [illegible] involvere sententias
sermonibus imperitis [illegible] dixisset tamen [illegible]
[illegible] et [illegible] Iob [illegible] accinge sicut vir [illegible] Iob
[illegible] indiscreta locutione [illegible] in duobus quia [illegible] capitulo [illegible] cum deo
[illegible] quod dixit non presumptuose [illegible] sicut [illegible] discipulus [illegible] cum magistro [illegible]
amplius [illegible] fuit [illegible] tamen [illegible] loquendi [illegible] iudicii
[illegible] et iudicat fuit ut patet ex [illegible] quod [illegible] presumptuose et
[illegible] cum deo [illegible] disputare [illegible] quia commemorando suam iustitiam [illegible] loquendi
videbatur [illegible] quod [illegible] iudicii derogaret et non [illegible]
[illegible] fuit [illegible] sicut patet ex [illegible] tamen [illegible] mali et fuit [illegible]
non dominus [illegible] respondet [illegible] et 2o [illegible] capitulo 40 [illegible] quia [illegible]
Iob [illegible] et 2o [illegible] capitulo [illegible] et 3o [illegible] capitulo 39 [illegible]
[illegible] Et adiecit dominus [illegible] accinge sicut vir lumbos tuos [illegible]

quando

ponendo se ad opus cor[poris] ille solis lumbos suos accinge et ideo dicit designatur omnis
fortitudo viri ad audiendum quod deus dicat Interrogabo te et responde mihi si non sis
opera paris cum deo dispositione opposuit ei oppositum potentis opponit et respondit et ideo deus
tunc se declarat ad partem opponentis Ubi eras tunc quando ponebam fundamenta terrae
indica mihi si habes intelligentiam quod sic deus velle dispositionem quod fit quod [illegible] declarat in propria sublimitate.
mediante dicit Si cum deo nostro dispositione quod sit in [illegible] sic vult non
divine sapientiae et ideo Quis posuit mensuras eius nosti vel quis tetendit super eam lineam mediam
potentia videbunt designare immensitatem divine sapientiae et potentiae ostendit in ipsius medio
principaliter in corporibus celestibus principalitas et mediam partes se
principaliter in celestibus et ideo dicit Super quo bases illius solidatae sunt vel quis nobis [illegible] in mag
celo celestia et elementa et ideo dicit Super quo bases illius solidatae sunt quod sic ostendit
Nunquid coniunge ut sic sit processus ordinatus [illegible] motus ad miraculum quod [illegible]
medii quia fundamentum ponitur in corporibus elementis in distinctione corporum in Nunquam terminum
medium quia fundamentum ponitur in elemento terrae in elemento [illegible] in Quis conclusit
que motus quia fundamentum ponitur in elemento terrae dicit igitur in corporibus non fit quam non vult terre
3o in Nunquam post Diluculum aut ignis in corporibus mixtis
distincta terra aquis [illegible] in aliquot vel in corporibus mixtis et
mixta sursum in extremitatibus situs quod ignis primo motu celi sic et stella
mota sursum ut in ex [illegible] a descendunt ad [illegible] terre loquitur
commensurata et a sub ascendunt et descendunt a stellis terminum post dispositione terre loquitur
ad modum edificii cuius artifex primo disponit modum fundamenti quod notat cum dicit
ubi eras quando ponebam fundamenta terrae q. d. nondum eras natus et ideo non poteras
scire quod artifex disponit decentiam edificii fundamento supposito quod sit per extensionem
lineae et quantitatem atque dicit Quis posuit mensuras eius si nosti vel q. d. non nosti quantitates
n. terre non est [illegible] expositum sunt [illegible] et maior et [illegible] et ideo cum in sua dependent
ex voluntate dei 3o cogitat artifex quod edificium possit bene stabiliri et quantum atque
dicit Super quo bases illius solidatae sunt basis terre cum centrum mundi quod artifex ponit
lapides angulares in fundamento cum alii lapides possit expandi et coniungi
et quantum atque dicit Quis posuit lapidem angularem eius cum [illegible] terre primo
cum ea hic partes [illegible] Cum me laudarent simul astra matutina
id est angeli qui in scriptura [illegible] filii dei ut ipsi [illegible] libri quasi astra matutina
fil. quia [illegible] sicut cum celo empyreo [illegible] distinctione elementorum induti
hic abundandum quod [illegible] terre non fuit nisi administratio divine sapientiae et [illegible]
cum iam [illegible] angelis laudare Quis conclusit hic ostendit immensitatem.
divine sapientiae in elemento aque quod in [illegible] terre [illegible] ex divina f
dispensatione fieri ut aque congregentur in locum unum ut sic appareret
arida ad habitationem hominum et aliorum [illegible] et hoc est quod dicit Quis
conclusit ostiis id est terminis mare [illegible] aqua quando erumpebat quasi
de vulva procedens id est ex occulto divine dispositionis descendit aut procedunt aque
per modum quasi nascentis eo quod aqua est maxime sensibilis in res [illegible]
et fluidum [illegible] Cum ponerem nubem vestimentum eius Nubes non generantur
ex exhalationibus humidis que maxime elevantur a mari et sic nubes et caligo fuit i. tune
super mare circumdedit id est terminis maris divine dispositionis et posui vectes et ostia
i. clausuram [illegible] et [illegible] ideo sequitur et hic confringes tumentes
fluctus tuos quia fluctus maris confringuntur [illegible] in litore exeuntes:
Nunquid hic ostendit immensitatem divine sapientiae et potentiae in mare cum dicit Nunquid post

ortu tuo precepisti diluculo ut appareret sic ordinate mane secundum dictum tuum
et ostendisti aurore locum suum ut sic appareat in diversis locis secundum ortum
ortum solis in estate et hyeme et temporibus mediis. dicit autem diluculum principium diei quando
primo incipit lux solis apparere, auroram vero quando lux solis procedens irradiat vapores
existentes in aere in orientali parte. Omnia ista premissa sunt ad ostendendum insufficientiam
ipsius Iob ad comprehensionem divinorum operum et per consequens ut reddatur ad disputandum cum
deo. Numquid tenuisti. Hic consequenter ostendit immensitatem divine sapientie et potentie in consideratione
effectibus divinis in elementis et primo in terra dicens. Numquid tenuisti concutiens extrema
terre, id est fecisti terremotum cuius causa est in quo concutiuntur exteriores partes terre et ex-
cussisti impios ex ea quia aliquando terremotus fit adeo quod aliqui impiorum destituuntur
ut lutum signaculum, lutum enim dilutum in signaculo recipit [illegible] aliquando per terremotum fit aliqua
scissura que cessante terremotu reducitur et stabit sicut vestimentum quod stat integre
sicut post quam est excussum sic et terra post talem concussionem per terremotum aufertur
ab impiis lux sua quia aliquando pereunt in terremotu ut predictum est et brachium excelsum
confringetur, id est potestas superborum qui aliquando in terremotu opprimuntur. Numquid. Hic consequenter ostendit
potentiam mirabilem in aqua cum dicit Numquid ingressus es profunda maris et in novissimis
est que latitant et in novissimis abyssi deambulasti, id est in remotissimis partibus
oceani ubi non umquam navigatum. Numquid aperte sunt tibi porte mortis, id est infimi
qui talis describitur esse situs in inferioribus terre et ostia tenebrosa vidisti,
iste vocat tenebrosa que continent portas mortis. Numquid considerasti latitudinem
terre quam secundum astrologos antiquos et actuales in regione non umquam hominum potuit transire
[illegible] ... quia zona torrida inter media non [illegible] per inhabitabilis propter
excessum caloris. Indica mihi. Hic ostendit potentiam mirabilem qui fuit in aere in
quo est communis locus terre diffusio lucis de die et tenebrarum de nocte et quam addit dicens
indica mihi si nosti omnia, que dicit tu videris hoc sentire ideo quia tu vis cum deo
disputare. In qua via lux habitet, id est motum et processum ipsius ut ducas unumquodque
ad terminos suos, omnia enim inferiora per actionem lucis solis et stellarum generantur et per subtractionem
eius que sit in tenebris corrumpuntur. sic ad suos terminos reducuntur. Sciebas tunc
quando nasciturus esses, quod dicit non quia cognoscere presuppositum est et numerum dierum tuorum noveras.
quod non potest sciri determinate absque hoc quod cognoscatur ratio cum non incertum sit
tempus mortis [illegible] consequenter procedit ad effectum quod sunt in medio interstitio dicens. Numquid ingressus es
thesauros nivis [illegible] nivis dicit. ex alto aere descendere [illegible] generantur
nives et grandines quas preparavi ad tempus [illegible] in tempus hostis et cetera, id est ad impugnandum
hostium rebellium. hoc modo fuit debellatus Sisara cum exercitu suo ut habetur Iudicum
quarto capitulo et Philistei contra Samuelem ut habetur primo Regum septimo capitulo et quia post tempestatem
sequitur serenitas ideo subditur per quam viam spargitur lux quam additur calore in aere et dividitur
estus super terram, quia ad diffusionem lucis sequitur infusio caloris. Consequenter procedit ad effectus
ventorum dicens in ostium nubes et pluvie dicens quis dedit vehementissimo ymbri
cursum suum hoc est cum impetu venti cum procellis sed [illegible] venti [illegible] reducitur
in dispositionem contrariam quod non est adeo [illegible] habitabilis tamen et viam sonantis tonitrui
et dicit viam quia sonitus tonitrui non est sicut rei permanentis in uno loco sed transeuntis
de loco ad locum cuius causa est fractio nubis cum dicit ut plueret quia pluvia consequenter
sequitur tonitruum super terram absque homine, id est que non colitur et absque homine ut

sic alia silvestria generant herbas ad vescendum et iob sequitur et produceret herbas virentes
et qui fecit matrem terre pluvie iob sequitur de effectu ipsius dicens Quis est pluvie
pater vel quis genuit stillas roris ros et pluvia dicunt tamen per patrem quasi contrario
modo et quasi de cuius utero est effectus divine per modum et minus de quo vero egressa est
glacies id est quis est causa ipsius et loquitur ad similitudinem aliquid magis generaliter vel ius fere
congelat maris et gelu de celo quis genuit id est quis est causa effectiva qui illuxit corporum
celestium et causa effectiva omnium istorum ut dicit philosophus primo metheororum ubi dicitur quod ista elementis
regio contigua est lationi astrorum ut omnis virtus eius inde gubernetur unde omnis superior
sic potentia sit deus omnium quod non sit investigabilis ad plenum nisi ipse licet numquid
de causis istorum aliqui dixerint inquantum tamen hoc fuit occultum fortunate ipse
ut fertur dictum est super iob sequitur consistitudine lapidis aqua durum numquid
unquam fuit dictum ipse ... hoc in [illegible] et veritate quomodo res tam mollis
et fluida possit in tantum solidari et si aliquis est quod non vidisset non crederet
similiter sicut et modo ferri sicut a magnete cum natura sua et iob qui causa eius
veritate ignoratur dicitur quod fuit hoc facto sicut id est a principio consequente sicut sed quasi sit
in perfectis dicitur ut non dicit et superficies abyssi id est oceani constringitur qui ipsius ad fontibus
quasi sit velle fonde superficies et pre ripas aquarum congelatur Numquid coniungere
valebis hic ostenditur ordinem immensitatis divine sapientie et potentie et potestatis in corporibus
celestibus maxime vero in mirabile quod stelle fixe sunt situ ita ordinatum
et motu quod numquam approximant sibi adinvicem magis uno tempore quam alio et quasi
aliqui dicunt Numquid coniungere valebis micantes stellas Pliades id est stelle
adinvicem valde propinqua et vulgaribus hominibus vocatur gallina cum pullis
suis et quamvis sint multum propinqua in situ numquam tamen coniunguntur et aliqui
minus sunt coniungi alie stelle quam magis distant adinvicem Aut gyrum Arcturi
poteris dissipare Arcturus est constellatio que volvitur circa polum et vocatur currus sive
maior cuius circuitus non potest impediri nisi a solo deo aliud est mirabile in celo
in motibus planetarum et maxime in modo veneris que aliquando oritur ante solem quia distat
a sole velociore motu versus orientem fuit et sic vocatur hesperus sive
stella matutina sive lucifer aliquando oritur post solis occasum quia distat versus
velocius motu contra orientem et sic dicitur vesperus et tamen quod dicunt astrologi tamen
sui epicicli et quod aliqui dicunt Numquid producis luciferum id est facies oriri
stellam veneris in tempore suo id est ante ortum solis tempore ordinato et vesperum id est eandem
stellam super filios terre consurgere facies post solis occasum quasi dicit non Et ratio
id est huius varietatis in ortu eius et situ aliarum varietatum et planetarum aliquid
non comprehendit licet id est absolutionem causa dicunt astrologi posuerunt in certa
secundum motum planetarum et eccentricos et epiciclos tamen non sufficit exprimit tam
quia ut aliquis forte sit causa alia varietatum que forsitan per aliam modum
dicta sunt eque bene ut melius possunt salvari aliud mirabile est
quod ex motu corporum celestium sequitur est varietas effectuum in elementis quod vocatur
in celo scripturas non potuit aliqualiter plene cognosci aut comprehendi nec effectus
varietatis plene applicari et iob sequitur numquid nosti ordinem celi et
qui impressione vulgi cometa et fulgura que fiunt in aere ex corpore celestis

aquarum

cāue / inde

arturu

in figura sunt magis mirabilia quia terribiliora vt supra. Numquid elevabis in nebula
vocem tuam id est celabis vocem tonitrui que in nube generatur et impetus aquarum operiet te
quia admodum [illegible] sed magis pluuiarum que operit celum ne videatur a nobis.
Numquid mittes fulgura etc. id est dispones dicis actiua [illegible] que sunt in tua obediencia
omnia predicta posita sunt ad ostendendum quod Iob indiscrete locutus fuit dum disputare
cum deo cupio eo quod diuina sapientia non posset absolui per scientiam ut patet in ceteris
predictis. Quis posuit. Postquam ostensa est immensitas diuine sapientie et potencie in operibus
mundi primis hic ostenditur idem in animalibus et primo quantum ad actus quos pertinent ad cognitionem
4o imparentibus admiratorem — in Numquid capies 3o quantum ad cognitiones eorum 3o quantum ad actus [illegible] et mirabilia
mirabilia [illegible] in Quis dimisit onagrum, inter alia de hoc tertium principaliter
et vt dicitur [illegible] incipit dicens. Quis posuit in visceribus hominis id est in interiora eius
que latent interius sic et viscera sapientiam. q. d. solus deus qui dedit similiter lumen
per quam potest attingere secreta eorum que fuerit et investigari propter et alii illustrat
[illegible] veniendo ea que excedunt naturaliter cognitionem [illegible] et aque [illegible] ad
alia vita et aues abstrahant opera diuitia sic avenae abstracta terra
et auibus abstracta eorum [illegible] et sic etiam vitam habent tamen [illegible] unde in gallo qui est auis
nota et domestica cum dicitur. Quis dedit gallo intelligentiam quod sic horis noctis
distincte cantat ac si intelligeret horas noctis discernat vel aut [illegible]
[illegible] naturalis in gallo intelligentia eo quod procedit a diuino et sic etiam opus
nature dicitur opus intelligentie. vnde supra. Quis enarrabit scilicet gallo celorum rationem
id est motuum celestium ordinem vt sic distinctis horis cantet in nocte q. d. nullus
non nisi ipse intelligentiam habet distinctionem tamen in eo [illegible] opera exprimit diuino que est auctor
nature providentia sic et horologia quod quamuis tamen distinctis horis sonat ad
hoc dispositum promittentibus horis considerandum et ad vigiles de nocte solent distinctis
horis cum aqua instrumento sonare et intermediis temporibus silere ut per hoc faciat horas
noctis absentibus cognoscere quod non potest dici de gallo vt supra. et concentum celi
quis dormire faciet mediis temporibus inter [illegible] horas vt per hoc faciat cognoscere
gallum horas noctis ad cantandum q. d. nullus quia numquam cessat celi concentus
considerandum aut quod pictagorici dixerunt ex proportione motuum celestium consonum
armoniam causari [illegible] improbat philosophus 2o celi et mundi probans quod ex illis motibus
non causatur sonus et ideo concentum celi non intelligitur hic aliud quam concentum motuum
celestium et quia iste concentus est aptissimus vt supra. Quando fundebatur puluis in terra
id est aptissime conueniebat [illegible] et dicitur hic puluis quia in aliquibus partibus est dispositus
admodum pluuie scilicet in locis sabulosis et in aliquibus partibus est apta ex soliditate
et [illegible] et quantum ad hoc supra et glebe compingebantur. Numquid hic ostenditur
ordo immensitatis diuine sapientie et potentie in parentibus admiratorem et primo quantum
ad [illegible] leene nutrientis catulos que cum sit veritas mirabile est quod sibi et
catulis possit capere predam ad nutricionem eorum sufficientem et quantum ad hoc dicitur.
Numquid capies leene predam sibi et catulis sufficientem secundo quantum de pullis
corui quia corvus non querit cibum vij diebus scilicet donec videat eos nigros factos
et suos cognoscit extunc diebus et interim mirum dicitur pulsio [illegible]
dicitur quasi [illegible]. Quis dedit iumentis escam ipsorum et pullis coruorum inuocantibus
eum et quantum ad hoc dicitur. Quis preparat coruo id est pro coruo escam suam
id est nutrimentum quando aues naturali instinctu ad ministrandum pullis suis quia pulli

eius deserti abysso ut aliena ad deum clamat non tamen per hoc intelligendum
quod iste clamor procedat ex cognitione dei quam sit in pullis sed quia quaelibet res naturalis
corpore quod naturali desiderio appetit aliquid bonum quasi ad deum clamat ad eum cuius recipit ac
Numquid nosti tempus quo pariunt ibices in petris . capitulum
39 adquirendo faciendo motum vel cum et cultis in quibus est ad homines igitur
eo quod hybices habitant in rupibus ubi non sunt homines accessus et ibi fetus eius
pariunt in magis necessariis inter densitatem arbustorum et in pariunt et hoc
est quod dicitur Numquid nosti tempus partus ibicum quae sunt caprae silvestres in petris vel in rupibus
petrosis et cavernosis ubi lupi non possunt accedere vel parientes cervas observasti
^ & cius loquitur ad modum mulierum quae in partu indigent obstetricum obstetricum sed divina providentia
in talibus maxime silvestribus supplet istud officium et ideo sequitur dinumerasti menses
etc. quasi dicat non obstetrices non nutrimentum dederunt conceptus in utero nutriendo menses
ut melius proficiant deinde partus earum incurvantur ad fetum et pariunt quia deo
providente faciliter pariunt aliquid quam mulieres non tamen sine aliqua difficultate ideo
sequitur et rugitus emittunt in signum afflictionis Separantur filii earum scilicet cito
a consortio matris et pergunt ad pastum adquirendum sibi victum ideo sequitur Egrediuntur
et non revertuntur ad eas quasi absolute et emancipati a cura parentum non sic autem
est in hominibus sed multo tempore operam impendunt cum parentibus providentia et custodia homo
et docent quod non possunt hoc esse ipsis Quis dimisit hic dicitur quod divina
sapientia et potentia in creaturis apparet aliquando in quadrupedibus et primo in onagro qui est asinus silvestris
et est istud mirabile quod non est bene domesticabile aliquod tamen domesticus
asinus non videtur diu posse vivere absque cura hominis cum tamen vitam eius divina protegat
et hoc est quod dicitur Quis dimisit onagrum liberum asinum hominem et vincula
eius quis solvit quasi dicat asinus domesticus capistro ligatur et onera talibus non
tenet Cui dedit in solitudine domum quia magis eligit habitare in deserto
quam inopiam civitatis et tabernacula vel habitaculum eius in terra salsuginis vel infra
solis ardoribus exustam propter quam ablutionem videtur duci in salsam amaritudinem
sal. id est exustionem terrae causatur ut habetur in libro meteororum Contempnit multitudinem
civitatis magis appetens in deserto habitare clamorem exactoris non audit
id est illius qui vellet ab eo exigere laborem in praestandis omnibus quae omnino respuit
// Circumspicit montes pascuae quia magis eligit debilia camporum vivere quam
abundantia sibi ab hominibus ministrata Numquid hic dicitur secundum exemplum de rinoceronte
quod est animal habens unum cornu in fronte et alio nomine vocatur unicornis et est animal
valde forte nec potest domesticari et ablatione libertatis ab hominibus applicatum ymo si
aliquando capitur ex indignatione cito moritur ita quod non potest hominibus deservire et hoc
est quod dicitur Numquid volet rinoceros servire tibi sicut alia domestica aut morabitur
ad praesepe tuum adquirendum ibi cibum paratum quasi dicat non quia magis eligit
vivere in solitudine Numquid alligabis rinocerotem vel aliter quod dicitur in textu rinoceros
et rinoceron et potest dici rinoceros facit rinocerotem in accusativo rinoceron
aut facit rinocerota ad arandum in loro tuo id est cathena tua sicut
ligantur boves in aratro aut confringet glebas vallium cum vomere aratri
post te id est sequens te sicut ductorem suum alio modo exponitur hic ultimum de sella
in instrumento ligneo oblongo et rotundo quod trahitur super terram aratam ad comminuendum

glebas nimis grossas ut sic terra melius fertificet. Nunquam fiduciam habeas in magna fortitudine eius ut per eam custodiatur possessiones tuas id est boves et iumenta
ei labores tuos i. fetus a te elaboratos ad custodiendum sic alii dimittunt
carnes cum suo famulo ad custodiendum illum. Nunquam credas ei quod reddat semente
tibi ex frugibus sic consuetis et aream tuam congreges sic cum boue vel asino frugis.
congregan. mistica et oui ista negatue sunt dicta Pena secunda hic ponitur exemplum
misticum quod est avis multipliciter mirabilis in corpore n. quod magnitudine assimilatur
aliis quia pennas suas non erigit in altum sed potius innititur ad fortitudinem corporis
super duos pedes suos et hoc est quod dicitur Penna strutionis similis est penne herodii
quod alio nomine dicitur belfadus et accipitres gallice ostour et uterque avis optime
et celeriter volat et id mirabile est quod penne strutionis similes non deserviunt
ei ad volatum aliud est mirabile misticum est quod oua sua abscondit in sabulo
ut ibi quiete solis calefiat et pullificet Cum tamen alie aues naliter
sunt sollicite fouere oua sua et pullos nutrire et hoc quod dicitur Que derelinquit
in terra pro sabulo sicut oua sua ut decoquente tu forsitan in puluere calefacimus
et quod dicitur non sed virtute solis hoc fit exemplum quando obliviscitur quod pes
hominis conculcet ea quia vir sit hic aduocatus obliviscentes eo quod non
recitatur ad ponendum oua sua durat ad filios suos quia sic vir negligens
in fouendo oua sua ita in nutriendo pullos natos. Alij ad dicunt quod faciat quod
tanto tempore ova eius aperiunt pulli et eos recognoscit et nutrit sed prius
quod duo ad filios quia non fouet oua ut inde nascantur sed prius hoc ex fouendo
magis concordat hec sententia cum dicitur frustra laborauit accipiendo eo quod non curat
generationem pullorum et nutrire sed dimittit nullo tempore cognite alie n. aues
diligentem custodiunt oua et pullos et si aliquando dimittant hoc tempore amici
superuenientis qui vult capere cum ouis vel pullis capere sed strutio dimittit absque
timore futuri n. est deus sapientiam i. nulli industriam ad fetum ouorum et pullorum
quod est in omnibus aliis auibus non dedit ei intelligentiam i. eam industriam quam intelligentiam
eo quod procedit ab in corde sic tertia clausula dominus de gallo Cum tempus fuerit
fugiendi insequentes in altum alas erigit ad currendum velocius deridet equum
quia velocius currit et ascensorem eius quia non potest eam attingere Alij exponunt
quia in libro de proprietatibus aliud dicit quod strutio nullatenus volat et quum cum venite videt erigit alas
contra ipsum et currens fugit fuge Nunquam prebebis hic ponitur exemplum de equo quod inter alia
est mirabilis in multis primo in fortitudine id est Nunquam prebebis equo fortitudinem quod ornatus
armis fortibus facilius portat militem armatum secundo mirabilis est in hoc
quia iubat colli gratiam cum albedine et si fuerit tonsa minuitur libido eius
quod ad hoc dicitur Nunquam circundabis collo eius hinnitum quod excitat ad coitum
coitus gratia quod dicitur Jere. v.^to equi amatores in feminis et emissarij facti sunt unusquisque
ad uxorem proximi sui hinniebat tertio equus est mirabilis in agilitate quia equus habet
magnum corpus et ponderosum tamen facit magnos saltus et quod ad hoc dicitur Nunquam
suscitabis eum quasi locustas quod volant per saltum quarto est mirabilis in audacia et
quod ad hoc sequitur gloria narium eius terror odoratus n. armatos sentit in bello
bellum et inde delectatur cum tamen sit animal debilis et ungula fodit terram prouocando
quod desiderat ad bellum et id sequitur exultat audacter etc. non cedit gladio
armorum qui gladios eius ignatos currit super ipsum sonabit pharetra militis.
plena sagittis vibrabit hasta et clipeus omnia ista ex motu eius faciunt
sonitum terribilem tamen equus talibus non terretur sed magis ad audaciam prouocatur

in scilicet ferviens excitatur fremens id est hinniens sorbet terram id est vadit cum
forti pede ubi sonitus nec reputat tube sonare clangorem quod est signum congressus
belli nec atque reputat tribulum sed magis delectabile in scilicet ubi audierit
buccinam ad bellum exhortantem dicit vah id est faciet signum exhortationis vah
non est interiectio exultantis vim habentis quia vah calefactus sum vidi focum
procul odoratur bellum id est odoratum percipit exhortationem ducum quod dicet sustinete
sequitur et exhortationem ducum et ululatum exercitus quando unus exercitus
ipsum egressus contra aliud clamat fortiter ad adversarios tremendum omnia ista
percipit equus nulla industria sibi a deo data atque fecit eum in adiutorium
hominis non solum ad sustentationem sed et ad iusticie et rei publice defensionem
Nunquid hic secundo exemplum describitur quod habet mirabile industriam in sui renovatione ac
quia stimula (?) aust est quod est ventus calidus extendit alas suas dicitur calore solis
ut sic [illegible] et veteres penne et plume cum quibus agilis volat [illegible] decidat
et nove restauraretur cum quibus agilius volat et hoc est quod dicit Nunquid per sapientiam
tuam affirmescit accipiter quod dicit non sed per divinam sapientiam ipsum predo mo
digniter Nunquid ad preceptum hic ultimo secundo exemplum de aquila quod mirabile est in motus
modo in volatu quia altius volat ceteris et in dicit Nunquid ad preceptum tuum id est secundum
dispositionem tuam quod dicit non sed secundum dispositionem divinam hoc non facit aquila ex industria
nulla a deo sibi data et sic autem nullus non est quod in motio eleatur ad preceptum
domini secundum illud psalmo 103 [illegible] mox glacies [illegible] [illegible] quod facit
[illegible] et in arduis ponet nidum suum ubi non est accessus hominum vel bestiarum
cl | et hoc ne pulli sui capiantur ab hominibus vel bestiis devorentur post aquila
mirabilis est in visu quia acute et de longe videt vidit in scilicet inde
contemplatur escam id est predam ad sui et pulli nutrimentum et quia dicit accipit predam vivam
in scilicet pulli eius lambunt sanguinem scilicet de preda abeat occisum cruentum et quia
aquila in tempore fame nutrit morticinis in scilicet et ubicumque
cadaver fuerit statim adest propter velocitatem sui volatus et adiecit hic
secundo postquam iob confutatus magnum ostendit ipsum nescire nec posse unde et hoc
est quod dicit et adiecit dominus vel auditis non perfectis mirabilibus iob stupens
tacuit et ideo dominus super predicta adiecit Nunquid qui contendit cum deo
id est qui vult cum eo contendere dispunendo sic tu videbaris velle esse disputare
cum deo cupio et tamen taliter quiescat tacens et nesciens unde utique qui arguit
deum id est facit argumenta contra deum debet respondere quia super iob dixerat dominus et tu loquere
et ego respondebo tibi et scilicet quibus verbis iob ostendendo delictum suum quod leviter
locutus sum id est indiscrete et stulte quia cum dixisset crassat tamen in non loquendo
ut super deum et unde quod possum quod dicit non in ostendendo stultitiam scilicet manum
meam ponam super os meum ut non amplius ad sic loquendum unum locutus
sum quod utinam non dixissem id est fuit quod dixit disputare cum deo cupio et alterum id est
fuit quod commemorando iustitias suas videbatur domine iusticie quibus alteram non
adda diligentius [illegible] et [illegible] predicando
40. Respondens autem Postquam autem dominus increpavit iob de hoc quod dixerat
disputare cum deo cupio hic secundo cum increpat de alio scilicet quod derogaverit di
iustitie videbatur suam nimis commemorando et primo secundo ipsum iob increpando secundo ipsius
quibus verbis 42 cap. ibi tercio ind. quia sic dominus premittit probationem secundo sequentem
Primo ibi [illegible] [illegible] et [illegible] excitat iob ad attentionem et quia dicit ex supradictis

in psalmo 38. Ecce x[illegible] et dicit Job contra mentem dicentis Nunquid irritum facies iudicium meum et condempnabis me ut iustificeris .i. deleas tu commemorando iustitiam tuam pro talem modum
quod iudicium meum propterea videtur habere irritum .i. falsum et perversum quod videtur condempnabile quasi dicat
tam non et tu hoc fecisti quia verba tua quibus iustitiam tuam expressisti amici tui sic intellexerunt
quod tu arguere iudicium meum tamquam iniustum Et si habes brachium sicut deus probat propositum quod
12 bo Job sit incomparabilis exponendo hoc tamen probat per excellentiam divine sapientie et potentie
que tamen excellit potentiam et sapientiam humanam quod non debet dici se iustificare pro talem modum
modum quod ad posset aperiri quod talis iustificatio cedat in derogationem divine iustitie
excellentiam et divine virtutis maxime reliquum in mundi creatione et gubernatione et quantum ad hoc
dicit Et si habes brachium .i. virtutem quod prebrachium designatur sicut deus qui sua virtute mundum
de nihilo produxit et conservat ita quod sola sua voluntate in nihilum omnia redigeret in nihilum
et si voce similiter tonas .i. si vox tua sit tante virtutis sicut vox dei per quam omnia
facta sunt Circunda tibi decorem .i. facite unum mundum totum speciali quod sit tibi ad decorem
dno sic dr / p° 141 et cetera sicut universitas creaturarum ipsi deo quia pulcherrimus ordinis in creaturis apparet decor divine
sapientie et virtutis et in sublime erigere quod presidens omni creature quod est proprium dei Et esto
dma apparet excellentiam in primatione beatorum et quantum ad hoc subditur esto gloriosus .i. clare assistentis angelis
nota constitutus et revenientibus laudantibus gloria enim est clara notitia cum laude et speciosis induere
vestibus .i. societate sanctorum angelorum adornatus sicut enim vestes prosunt ad ornatum
hominis sic societas angelorum adornatum dei ingerunt decor sue sapientie et glorie maxime
reliquum in eis Disperge hic dicit ostenditur excellentiam divine virtutis que terrorem apparet
in punitione malorum et primo hoc ostenditur in malis hominibus et secundo in demonibus ibi Ecce vehemoth
circa primum dicit disperge superbos .i. perdere si habes brachium sicut deus et respice omnem
arrogantem humilia .i. solo nutu vel verbo deice sicut potentia dicit autem arrogantes qui
maiora presumunt et attemptant quam facultas sua et decentia sit extendat Respice
cunctos superbos non oculo clementie parcentis sed oculo iustitie punientis et subde et
confunde eos .i. redde eis confusionem propter eorum superbe gloriam et contere impios in loco
suo .i. iuste et quantum magis fuerint liberati non retinentur sua impietate operi absconde
eos in pulvere sicut eorum commorte redigendo ad pulverem et facies eorum .i.
status quod per facies designatur eo quod in facie relucet omnes sensus et in ea sunt omnes notitie intelligere
demerge in foveam .i. in profundum inferni et ego confitebor si possis facere predicta quod
salvare te possit dextera tua et non indigeas alicuius auxilio quod est proprium ipsius dei
Ecce vehemoth hic dicit ostenditur excellentiam dicte virtutis in punitione demonis et primo
nota sub nomine alius terrestris sed sub nomine piscis et circa primum sciendum quod iudei dicunt
hic quod vehemoth est nomen cuiusdam alius incredibilis magnitudinis inter quod in die una depascit
herbam mille montium et in creatione fuit venatum in terra magnitudine sicut dicit in precedenti
die et adhoc inducit P.a. s.a. super locum istum quod est ps. 49 in quo ut habemus
iumenta in montibus et boves habemus dicunt vehemot in montibus mille et transla[tio]
hebrai super ea in medio dehebod [illegible] grandes in montibus milium dicunt enim hebrei quod
vehemoth est nomen equus et vero sat ide quod alia et sic est nomen generis et [illegible] alio
modo sicut predem [illegible] in mense magnitudinis et sic est nomen fieri et singulare dicunt enim hebrei in
mo de deus interficiet id et iusti carnibus eius vescentur et sic patet quod iudei in
ciderunt in errorem Sarracenorum dicentes quod ratio fiet advita animale cibis indigente
quod reprobatum est .i. per scripturas novi ac veteris testamenti habebis et dein eorum de magnitudine
alius alius multa que sunt videntur contra sanum et deputantur ipsius propter quod doctores katholici
exponunt hoc de dracone sub nomine elephantis et ceti que est idem quod leviathan unde et
[illegible] grecis elephantis dicitur animal [illegible] est primum viarum dei quia tota [illegible] angelica

a principio fuit creatus in celo empyreo cum ceteris angelis leviathan de quo dicitur ipse est rex
super omnes filios superbie ex quibus satis patet quod hec similitudo in alium locum de demone
quia licet angelus esset primum creatum et sic ordine hominis cepit natura tamen postea factus est inferior et
cecidit quemadmodum in bestialem monstrositatem unde et in talibus monstrosis sub specie inter
alia que creata est elephas est monstrosum valde et cetera inter maria et in principio
quod inter genera dicta ... hic elephas vocatur behemoth quod interpretatur ingens animal
quia pro magnitudine sua excellit super omnia animalia ita quod cum pluribus aliis simul vivere
non accipit ... quantitas quam expositor sumit de demone sub nomine elefantis designato quia
... ipsius ... non ... quod in mente ... prout ... signi sic
iudicium ... dicitur ... signa ... abominationem ... sub ... divinis ... significatio
... et abimelech quod ... sic ... sub ... de demone
quod ... cum elefante designat cum dicitur ecce behemoth quem feci tecum si refert
ad elephantem sic exponitur quod elefas factus fuit sexta die cum aliis ... bestiis
et eodem die factus fuit homo et sic iob hic erat ... factus est et factus fuit iob
quemadmodum id est tanquam in principio creatus ne ... si autem refert ad demonem qui ... behemoth
intelligitur sic exponitur ecce quem feci tecum id est sicut et te feci et hoc dicitur ad excludendum errorem
eorum qui malitiam demonis considerantes negabant ipsum esse creatum bonum a deo vel aliter
quem feci tecum id est cum te tecum simul ... in natura intellectuali ... et elefas ... demonis
intelligitur ... quidam ... cum homine dicitur non ... ... quod ... aliud silvestrium
... domesticabile et elefas ... non erudiri et intelligere et docet
adorare regem quod non sic et intelligitur quod ... inter ... estimative ... sit
cum inter ... sic ... quia bos ... non ... cervis sicut leo et lupus
... sicut et bos et plus intelligitur quod demonem quod per elefantem
significatur deleatur et ... in ... implicatis ... cupiditatibus ... se ...
elefantis ... cum dicitur fortitudo illius in lumbis eius ... non ... masculinis
defluit ... genitalia et virtus illius in umbilico ventris eius
... non sicut ... umbilicum ... feminae et ideo ... fortitudo ... ne
... eorum tam magnorum stringit caudam suam quasi cedrum et ...
... mos ... stringit caudam suam inter tibias posteriores
nervi testiculorum eius perplexi sunt quia testiculi ... involucro
... ut ... intelligitur quod demonis ... luxurie ... delectat
non ... in coitu ... licet ... demones sint incubi et
succubi ... illos qui ipso luxurie ... et ... irretit ...
quod non ... manum eius ... et sic ... dicitur fortitudo illius in lumbis
eius ... virorum quia ... in ... et virtus eius in umbilico ventris
eius ... mulierum stringit caudam suam quasi ... dicit ...
ligatos tenet nervi testiculorum eius perplexi sunt quia illos quos hac viam
relinquere volunt ... impedit et retinet ... de fortitudine elefantis
dicitur ossa eius velud fistule eris ... intelligitur fortitudo ossium eius et ...
ad sustinendum ... dicitur inflexibiles ... et ferri et per hoc
... intelligitur obstinatio ipsius quia liberum eius arbitrium non est flexibile ad bonum
ipse est principium viarum dei ... ad intelligendum quod ... de demone
intelligitur ... elevationis ... demonis principium viarum dei quia inter ... angelus
angelicas ... et inter angelos ... fuit ... pluribus et fuit
... ... quam ... dominus applicabit gladium

eius in potestate nocendi quia minus ei adeo quis voluntas nocendi habeat ut sic ipso non tamen
potest ea exercere in adeo potentem, sicut patet in imperatore. Quintus liber Contra describens iusticie
elefantis cum dicitur Huic montes herbas ferunt quia sicut dominus est super vesanientes transcendens
et patet quod sit hic medio demonibus inter quos potestas demonis maxime est in superbis habitatoribus
Omnes bestie agri ludunt ibi sicut dominus est super elephans non vivit de preda alterius animalium sicut
leo et ideo alie bestie non formidant habitare cum eo et per hoc designatur quod homines bestialiter
viventes sunt ipsi demoni familiares. Sub umbra dormit in secreto calami
Est enim elefans animal calidum in regionibus calidis natum et ideo propter calorem corporis
et temporis libenter requiescit iuxta fluvios ubi in locis paludosis crescunt calami
ut habetur 4. de animalibus protegunt umbre umbram eius quia querit loca ubi iuxta calamos
sunt arbores magne que umbram reddunt sub umbris calamorum ideo subditur Circumdabunt
eum salices torrentis que sunt arbores calide et faciunt umbram de sicore (?) Ecce
absorbebit fluvium et cetera elephas propter magnitudinem corporis et caliditatis complexionis consuevit
multum bibere unde 4 de animalibus dicitur quod quandoque elephas bibit mensuras macedonicas 14
in mane et iterum alias octo in sero et ideo hic per ypperbolicam locutionem absorbebit fluvium et cetera
sicut de homine multum potante dicitur quod si sciret ut aliquis fluvius transiret per os eius
non esset satiatus quibus intelligitur quod dyabolus describit et habitat in hominibus ocio deditis
tanquam in locis umbrosis que sunt apta quiescentibus et ociosis et quod dicit de facili sibi
incorporare quia potando omnes homines instabiles quia per fluvium designantur ... tamen quia
non superat omnes sed astucie hominibus fortes et maxime ... ideo subditur In oculis eius quasi hamo
capiet eum In quo exprimitur unus modus capiendi elefantem patet quia describitur causa
eius et super ipsum cautius ponitur ... pabulum quod indutus illuc accedit et eius
frigore exponere corpus et sic cadit in foveam et capitur sicut pisces hamo capiuntur
quia venator sive venatio cum pugit (?) ... ideo subditur et in sudibus id est acutis
gloriis perforabit nares eius que sunt partes magis sensibiles per hoc autem designatur quod christus
prostravit dyabolum ostendens ei infirmitatem humane nature quam cum dominus sicut escam contexere
fuit captus sudes autem eius nares perforantes sunt martyres apostoli et alii sancti quorum
corpus reddit super demones potestatem An extrahere poteris leviathan hic ostendit
de demone similitudine ceti quod est magnum animal marinum dicitur enim plinius quod tamen decipit
... quatuor iugera terre media autem in gerit partem per totum ... indie consuevit
ut habetur ... 19 et ad designandum magnitudinem ceti vocatur hic leviathan quod in hebreo
sonat augmentum eorum quia nobilis excedit quantitatem omnium aliorum animalium terrestrium et marinorum
sub similitudine Huius autem tu mostrari (?) primo ostenditur quod demon ab homine insuperabilis
et secundo omnibus creaturis terribilis est quantum ad primum quod sit adhuc inde quia primo ostenditur insuperabilis
ab homine per insuperabilis adeo in conflicto belli ... dicitur An extrahere poteris scilicet quomodo
leviathan hamo quasi diceret non quia non potest sic capi sicut pisces alii et dato quod sic
capiatur tamen non posset sic extrahi propter pondus sui corporis et fune ligabis linguam
eius quasi diceret non hamus enim cum quo capiuntur pisces appenditur fune et sic lingua piscis
capti ligatur cum isto fune Numquid multiplicabit ad te preces ut ei parcas quia non
capies eum quasi diceret non quia non habet te timere Numquid feriet tecum pactum ut fuisset
tibi sicut domino suo Numquid illudes ei quasi tui captivo cum eum decipies sicut capitur avicula
aut ligabis eum ancillis tuis sicut ligatur avicula capta ut pueri qui in ancillis custodiuntur
ludant ... ista facta inter quod tanta est potestas demonis quod non ... homines terminis
libre lapidibus ... et consiliis potest astringi seu artari ... agnomen licet
aliquem hoc fingant ut homines talibus intentos in errore detineat Concident

cum diviserint inter negociatores interrogative legitur q. d. non alia n. alia tracta
et agitata ab hominibus capiuntur virtute divina et sic carnes eius distribuentur per libitum
distribuentur inter amicos vel predicatione inter negociatores. Numquid implebis sagenas
pelle eius .i. capies eum cum sagena quia pellis piscis capti in sagena involvitur
primum q. d. non quia non potest sic capi. Aut gurgustium piscium capite illius est gurgustium
instrumentum ~~de vimine~~ factum sic nominatum a gurgite fluminis in quo ponitur ad capiendum pisces de vimine
qui cum intrant illuc non possunt exire capiuntur. Sed ceti tante est magnitudinis quod non potest ingredi
tale instrumentum. Pone super eum manum tuam .i. virtute ad frangendum ex tua voluntate
tua q. d. non cum sit omnino virtute divina invincibilis et cum tangitur ab homine non potest ut dictum fuit supra ca° 2°
se movere ut dicit parte sequenti vel quod quoquomodo caveat a insidiantibus sibi
Memento belli hic respondetur quod quamvis demon sit invincibilis ab homine superabilis tamen
est a deo. Ideo dicitur memento belli quod demon habuit contra te ut tamen ipsius huius libri processu
scilicet tua tollere et percussio carne tua et in nullo potuisti resistere et ne ultra
addas loqui ad quod scilicet interrogationes iustitie et sapientie mee cum possim ipsum demonem
solo nutu deicere. Ideo sequitur: Ecce spes eius frustrabitur in quo tangitur deiectio demonis similiter nunc
ceti Cetus n. habens devorare pisces insequitur eos fugientes ad littora maris
ubi aqua non est tanta profunda quod cetus possit natare et sic impingitur arena sequitur
non potest se retrahere qui videntes homines currunt undique et interficiunt ipsum quia non
potest se movere quia cum autem desiccatur quod demon sperans sibi in tenebris scilicet et suis frustrabitur
quia ab eis superabitur et videntibus cunctis precipitabitur quia in extremo iudicio cum damnatis
in infernum deicietur videntibus omnibus qui tunc erunt in iudicio congregati
Non quasi crudelis suscitabo eum hic ostenditur demonem ab homine insuperabilem hic ostenditur cum cunctis
terribile et quia primo removetur dubium et 2° ostenditur propositum ibi Quis revelabit et primum
faciendo quod ex predictis videtur demonis potentia et ex dictis similiter ceti possit esse
demonem quod creator eius esset crudelis dando ei tantam potestatem et ideo hoc removetur d. Non quasi
crudelis suscitabo eum cum eius rationem sequitur Quis n. potest resistere vultui meo .i. voluntati
et precepto meo q. d. nemo et ideo quamvis potestas demonis sit magna tamen non potest ea uti
nisi quantum placet mihi et sic possum eam restringere et potentia convertit contra quod sequitur Quis ante dedit
per esse ea sequitur cum dicitur Quis ante dedit mihi etc. q. d. nemo sum obligatus alicui ut possum
obligatus et ideo nulli facio iniuriam seu crudelitatem concedendo demoni potestatem 3a et ea sequitur
cum dicitur Non parcam ei verbis potentibus .i. quantumcumque contumaciam nunc et postea dicet eius
qualia ideo sequitur quod ad deprecandum compositis scilicet puniam cum de malo usu sue potestatis
scilicet tenore iustitie et caritatis que punicio cedet ad honorem meum et gloriam Quis revelabit
revelabit hic ostenditur propositum ordine similiter ceti demonem terribilem primo ostendendo primo oris
eius in structura eius cum primum dicitur Quis revelabit faciem indumenti eius cetus n. in fronte
et in structura eius cum primum dicitur quis revelabit ... revelationem non habemus
dicitur tunc multas plicas magnas admodum faleis dispositas ... revelationem non habemus
Et primo ostenditur propositum Quis revelabit faciem astutiis demonis et eius fortitudinis nullus
sapientia extriore q. d. desiccatur quod astucias demonis et eius fortitudinis nullus
homo possit explicare et in medium oris eius quis intrabit os n. ceti ita est terribile quod
quasi tantum velut modum horret intrare et per hoc desiccatur quod adhuc debilis magis
horridum in corpori demoni propria mortis consummatum. Portas vultus eius quis aperiet per te
vultus ceti dure eius duo mandibule superior et inferior que admodum porte aperiuntur
et clauduntur per quas intrant ut violenter et astucia quibus q. abscondit partis priores
absorbet per gyrum dentium eius formido per dentes ceti terribiles intrat multi horres
quasi sua potestate quos admodum induant ut sic demoni per eos q. abscondit dentibus incorporentur
Corpus eius quasi scuta fusilia .i. de ere fuso quod sunt fortissima et compactum squamis
se prementibus squame n. ceti magis sunt admodum scuti per hoc desiccatur
... melorum hominum quod sunt q. quasi squame eius et ... corporis adunate

agnidu io sbd vna vni zuge nc privacim i. aer iocet pcts squitme n. cati
itt st zuitte q vix aer sit int cets ingdi z pptc intg q mali hoies itta sz
st admale agndm zneri z obstiati q no recipiut instiitu sit sca adlonu
s q dr sup 24 cet ipi sunt rebelles lui gstnutta eius hic ar om demo
tiribilis ssibne cati exci aptoe z pmo descbi eius tribil opa z so
ci mirabilis impugna i ostitet q cu a pmu saiend q sic indescendo
ii distoz cati incept acapite i sili icipit descbdo eius opones pncipalior
aut ps capitis e cebm exc zmoco cat stmuta io dt gstmutto eius
stendor igs qn n. ho fortit stmutat exzmocoe ceb zmouen ocli z sic
abcis viden q. q scintille cadi z bc tato mg sit istmutaoe cati qnto
cap eius q cebm st maiora audiui et aqbz valde expto i mai z hoie
no vidico q i rigit mdis usq portugalia fuit icent cet decem longu
  qttes decaise fuit onati 24 multi exq satis a magto capitis q
ceb z q odor ei io sbd z ocli ei vt palpebe diluci ocli n. ppt lenitate
sunt qndez clari q io ocli cati ppt mag vident alonge pmod cuiusdam
claritatis diffuse sicut aurore seu diluculo qstmutaz at cati intllgr
ppta dya exq procdt ignis ire q dampne pdatn aut oclorp pfritas qntliu
q dya quoriba repmitit zm descb cepto oris cu dr ore ei lampades
procdut sic tede igs ardse est aut teda ligni qn lumbris aptu z
lm ardeat pnntifitasim cet n. bt maxi calore intius q natur est
admonendu tanta mole corpis est q al respiratio sic delphini z io deore
ei cgdir aer multu calefcus ppt q igni zpat q ce no solu respirat
pos q z pnares io sbd denarib ei procdit fum i. aer calefcs z
adustus sic olle succense atqz fuetes sic n. aq in olla calefit ppt q ignis
sntor olle ita aer respirat impulmoe pcalore corps que expte alius
ei pnas ardere stat i. ita magn est z calidus q posset arnda pnas q log
decoto admodm sufflatorii magni q succend igs i mag fornace z flame
de ore ei cgdi i. aer tam adust z calidus q mito flame zpat qsta qdca
intg q ppetrates dya seruores ire iuidie ac supbie succendiur dr
descbt fortitudine colli q imedite zug capiti dns in collo ei morabit
fortitudo so de alibz dr q no piscis ht collu n gnenis ei dictus est actus
in cui collo requiri mag fortitudo adportandu pond tanti capitis sic
pdcm z adzugndu ipm reliq corpi z pcollu cati designt mali
hoies qua dya sua malic ad alios dcuiat dn facie ei pcedet
egestas qncceto n. ppt magnez corpis requi multu denutmeto z io
qn utit facie adqrendu cibu eucucat illas pte male sibi pxima
piscib eos devorando z phoc desigt q egestas z cetnalis statu
exsuggestioe demois cat zm descbit forti aliter pcau corpis cati
dns occenbit carmu eius cohencia sibi ppt spissitudine nibor et
carniu z phoc designa q hoies iniqui st nibri dya admalefaciend
z adiuice colligati ostitet q cu hic dr descb impugna demois sr
metaphorica cati z so adeo q cu dicit so dcatua q deficit ibi
cu applendit a pm dr ostitet q cu fulmia s dc ad fulmia atq
sagitte mittur fulmia aut sonu cadut imari z naues obruunt

et eodem modo cetus fortius percutit quam alios pisces propter magnitudinem sui corporis
et ad locum alium non ferentur. per quod designatur rectitudo divine providencie. Sic dicit Exponitor
sagittatore dicitur quod eius sagitta non fertur ad alium locum nisi sue intencionis. Ita habet similiter
integra divina sentencia dampnacionis demonis que non fertur alibi quam cedit ad dei gloriam
et sanctorum et tamen nocet demoni et malis hominibus qui sunt membra eius et quod hec de deieccione
predicta interpretacionem patet per hoc quod sequitur Cor eius indurabitur quasi lapis etc. in quo designatur
obstinacio demonis qui non flectitur ad bonum ex qua sequitur percussio divina. Cum sublatus ulcionis
fuerit timebunt angeli. Iste textus non est ad litteram quod admiracio sanctorum angelorum de divina
virtute et iusticia in deieccione et punicione demonis que facta est a principio sui casus
et consummabitur in futuro iudicio quando cum predictis dampnatis detrudetur in infernum. Nec potest
talis admiracio angelorum intelligi de percussione seu interfeccione ceti adeo quod omnes res
corporales nota est eis quod nec angeli quod in eo non cadit admiracio de deieccione rei
corporalis et maxime inter creaturas quibus est cetus et similiter purgabuntur. Sed quod dicitur
licet in angelis non sit purgacio ab immundicia tamen est ibi purgacio a nesciencia in quantum
plurima occulta divina seu effectus eius mirabiles in medio aliorum precedentes angeli
sancti aliquando cognoscunt que prius nesciebant et hoc modo angeli in deieccione demonis de celo
ex primo fiunt purgati aliquando nescientes videntes divinam virtutem et iusticiam
refulgere quam prius non viderunt et eodem modo erit in devisione demonis in inferno cum
dampnatis in extremo iudicio fiunt et sancti angeli in eadem demonum purgati ab eorum societate
et in futuro iudicio per totalem separacionem plenius purgabuntur. Cum apprehenderit eum
describitur inpugnacio dyaboli sub nomine ceti et hoc ab ablacione quod deficit et hoc est quod dicitur Cum
apprehenderit eum gladius etc. Ita quod per hoc ostenditur quod non timet invasionem de prope quia quantumcumque
homo sit armatus ad invadendum ut gladio et hasta et ad sustinendum ut thorace
et similibus tamen non potest stare coram ceto si avertat se. Sequitur Reputabit enim quasi
paleas ferrum etc. quia ferrum gladii vel lignum lancee non potest ei nocere sicut
nec palee quantum ad hominem nocent sibi et sic cetus non timet invasionem de propinquo
ita nec de longinquo. Sequitur Non fugabit eum vir sagittarius timore sagittarum
quod cum predictis [illegible] tamen quia licet ita non timeat tamen ex percussione sagittarum de longinquo certitude
quod non sentit nec propterea timet et tamen vulneratur et moritur et sic mortuus ad litus
dom maris proicitur sicut fuit super capitulo 2o. In stipulam versi sunt ei lapides funde propter
enim tantam pinguedinem exterius et cutis duriciem quod lapides sic iacti non
nocent ei. Quasi stipulam estimabit malleum non enim potest aliquis ita amplius sibi in quam
quod cum malleo vel hasta possit cum percussione tamen quare impingens ad eum non potest se
movere ut dictum est capitulo precedenti. Et sic designatur quod dyabolus qui per cetum intelligitur
non timet invasionem hominis de propinquo vel longinquo quia nulla res est corporalis potest ei
nocere nisi magis est instrumentum divine iusticie sicut ignis infernalis qui est corporeus
ipsum affligit sicut autem cetus virtute humana non potest superari ut predictum est
sic nec a quibus acceperat vel per dona allici ut se subiciat ei. Sequitur Sub ipso erunt
radii solis id est res quecumque pulcherime nichil reputabuntur adeo nec est quecumque preciosa
Sequitur Sternet sibi aurum quasi lutum id est nichil reputabit. Per hoc designatur
sublibus quod dyabolus nullis rebus quantumcumque pulchris vel preciosis allici ut subiciat se
homini licet aliquando hoc fingat ut sibi hominem subiciat in culpa et eadem
Fervescere faciet quasi ollam quia propter magnitudinem corporis cetus facit
magnam commocionem maris ex qua commocione generatur magna spuma in superficie

io sbbi z tom. q. cu vngita bulliut q bulliedo spumā fiūt facūt exte
incluso p hoc aut intg q dyā scitat tbā i ihoc mūdo. Post eum
lucabit semitā sic n. naues trāseūtes dimittūt vestigiū sui trāsitus
p aq̄s tpē sic z cet. qz mag~ cols sui dimittit post se magn z longū
vestigiū trāsitus sui p aq̄ desigt q tbā abyss scitatē ihoc mūdo nō
cito sedent q tūt aqn magnū tpis tractū estimabit abyssū i. mare
occeanū. q. senescētē i. īpotitē aqrm absorbēdi q n. antiqt z senescit
qr imitū est ut hr. hcb. g. z p q est debilis stutis p hoc intg
q demon qzt dampcoz sua nō dimittit nisi q dec. q. p h sua penā et
diminanda nō est qtas sup tras q qtarē ei alia aut mariā meliora
sr satis q tresta ut et plimi cuiq tam assigē qudictatis gabudnaie
q mbra corpm distribt vn z inregiōib quidis sc hoies meliores q
in siccis z io si i mari n est ēstitua q eqqet cetō in forti mlto
mi) tremi metire z p h desigt q ptās demonis maior q cuiq corl ēstite ptate
nō sbbi q m fcē z ut n tmeat sit n. demō expdi rē sic q ico imesit
integ q sit sior om corli ēstitua z sic nō ticat ea cu sbbi omē
sblime vides qz sup bia nō mitir agrdi meliora qzt q sbb ipe z rex
sup omes filios supbie i. excedit oes alios in supbia z p hoc pz q et
q dca sr de ceto intlligunt qncipal de demone qui est prim supbie
42 [illegible] autem iob. Postq̄ descripta ē ptā ios in cap eo quod
nimis extulēt suā iustitā hic dm. pom ei) auulis vn̄ dificiō
qtam culpā dne dno scio q oia potes q cuiq sr pbita fieri q n te latet
cogitaco cēt n. iste iob dsa) q rememorando suā iustitia petasq fuit alq
leuē motū glorie q in talib set oriri de frali z īngbis p faci z talis
motus q cuiq sit oib grā oculti tam deo est not io sbbi q c ē iste i. q cuiq
q cuiq astuti) q celat dsiliū i. vlt cordis sui celate secretū ipi deo absq
sca. q. d. talis est nesciēs dme stutis qzt q iob re dgnoscit culpā suā
d. ideo insipint locut) su in stute iustitam meā rememorando z que
vltra modū excedut scām meā rōnes dnorz iudicioz nimis investigādo
ecclis n. duobz fuit inceptr) dno ut pz p dca audi z ego loqr dficiēdo
insipiā meā Interrogabo te rñdi sic discipls z r ride m me ītendo auditu
auris audivi te. q. d. in flagello tuo dede dg q tā q in ipfectam nūc aūt
ocls meu videt te qz nūc qeo dede dd pfectiorem sic visa plenius dgscām
q audita solū. fuit n. iob plenius instruct) de dina stute p flagellacom
qz reptra dat inteem z preuelacōes z allocucōes dina sibi factam ut pz ex p dicis
z q adde pfectiorem seq p facere pfecto pma de dmissis io sbbit iob
ideo ipē me reprehēndo culpā meā pfacil) dficiēdo z qz cu dfessione oris
dz addē satisfacio opis io sbbi z ago pnitēz in fauilla z cinere i. ī austite
z huilite. Postq̄ aut pona ī cap hoc helui dno de psūpcone z ipi) iob
deictuta locucone hic dr pom inc̄ptū aut tu ācorz iob desfletacis
cfssione z p pom dca ī cap so mcrtator emendati abierut z z tpi)
iob plena restituco ī addidt q q primū d dixit ad elipliat themantē
iste est prin int illos ēa z io dne aliqm dixit simonē dns iratus
est furor meus inte z in duos amicos tuos nō dt in helyu ut in ios q
pretre ex psūpcone z exictuta locucoe sic peccauit helyu z iob nō est

ista genere sic patere ex afflictatis afflictione que contigerat istis tibi ut patet supra dictum
et gravitatis huius ferenda notandum propter hoc quod dicitur furor domini contra eos iratus quia non solet dici
inceptum nisi pro gravibus culpis. quoniam non estis locuti coram me rectum id est dogmata
mea sicut servus meus iob qui vere locutus est rectum in virtute quam adhuc sequitur et quia gravis
culpa erat tamen satisfactionis expiabatur. unde sequitur sumite ergo septem tauros etc. sunt
ad designandum perfectam penitentiam pro septenarium numerum quo perfectio designatur et ite ad servum
meum iob ut iustus offerat sacrificium pro iniustis faciens eius suscipiam quia licet tamen
¶ peccaverat et cum hoc perfecte penituerat ut non vobis imputetur ad penam eternam
stulticia facta doctrina. attendendo unde sequitur neque enim locuti estis coram me rectum etc.
abierunt ergo hic quod patet in receptatore ementaturo que obedierunt prompte domino mandato
et prout lata usque i et suscepit dominus faciem iob id est gratum habuit sacrificium pro eorum oblatum
et eius orationem non solum pro se sed et pro aliis suis. unde sequitur dominus quoque conversus est ad
penitentiam iob. additur quod etc. hic quoque iob relevatus non solum ad priorem statum
sed et ad meliorem quod ostenditur primo in genere cum dicitur addidit quoque omnia quecumque fuerant iob duplicia
quod probatur in fine propter hoc in primis et quia inter bona exteriora homine dici sunt propinqui
unde dicitur venerunt ad eum omnes fratres sui et universe sorores sue id est vel et mulieres
de sua cognatione que nobis fratrum et sororum exprimuntur in scriptura unde et abraham
vocavit loth nepotem suum fratrem genesis 13 et aliqui qui noverant eum prius id est
illi qui habuerant familiaritatem cum eo ex quibus causa tamen flagella que a deo se elongaverunt
reputantes cum a deo flagellatum propter eius peccata. hic accedunt et comederunt cum
eo panem que fecerunt sollempne prandium propter eius relevationem nomine enim panis et
aque omnis cibus et potus intelligitur in scriptura unde 4 regum 6 dixit heliseus regi israel
de syrie insinuantia ductis afflictione eis panem et aquam et sequitur idem et apposita
est eis ciborum magna preparatio ex quo patet quod per panem et aquam intelligebat sollempne
prandium non est enim verisimile quod rex fecerit nisi secundum mentem prophete et moverunt super
eum caput recognoscentes se deceptos fuisse reputantes flagella propter iniquitates
suas ei contigisse unde sequitur et consolati sunt eum super omni malo etc. protestantes
quod hoc fecerat dominus ad temptationem iob gratiosius et meliorem remunerationem et dederunt ei munera
ad congaudendum quam ad relevandum que dona quidem dei pauperum adhuc fecissent que sequitur
unusquisque ovem unam et inaurem unam tamen olatum unum ut dicit hebreus modicum relevatus
autem fortune iob factum est a domino deo unde sequitur dominus autem benedixit novissimis iob
multiplicando bona eius spiritualia et temporalia et facta sunt xiiii milia ovium ante
flagella vero erant tamen vii milia ovium et iii milia camelorum et quingenta
iuga boum quingentas asinas ut habetur supra primo capitulo que omnia hic exprimuntur duplicata
et fuerunt ei vii filii et tres filie et videtur quod proles eius non fuit duplicata que
tot habuerat ante ut habetur supra primo capitulo ad hoc dicunt aliqui quod hoc factum est ad meliorem
eius fortunam quia si proles eius fuisset duplicata bona temporalia eius fuissent nimis
dissita et sic alias contrariet minorem portionem sed hoc videtur parum valere quia in prelatione
prolis magis attenditur bonitas morum quam habundantia temporalium bonorum ideo aliter dicitur
quod priores iob fuerunt mortui in statu salutis ut satis patet ex dictis supra primo capitulo
tales autem non dicuntur simpliciter mortui sed magis vivi secundum quod dicit salvator mathei 12
allegans verbum domini quod habetur exodi 3 ego sum deus abraham et deus ysaac et deus
iacob etc. et sequitur salvator non enim est deus mortuorum sed viventium et ideo quia priores
iob reservabantur in limbo sanctorum patrum cum patre victuri in eternum sic integre eius
proles duplicata sic et alia et vocavit nomen unius diem propter serenitatis
claritatem et nomen secunde cassiam que est species aromatica et hoc propter mirus suavis

et nomen tertie cornustibii dicit autem stibium ungentum quo mulieres depingunt
faciem ut appareant pulchriores ut dicitur 4 Reg. 9. depinxit Iezabel oculos suos
stibio etc. hoc autem stibium in cornu ponitur. Sic igitur vocavit Iob filias suas
per hoc designans quod habebat maiorem pulchritudinem quam possit cum ingenio mulierum
attineri pictura. Non enim desiderat Iob pulchritudine. Sequitur non sunt autem inventae etc. et
per hoc designatur quod non solum excedebant alias mulieres in pulchritudine corporis
sed et in pulchritudine morum. Deditque eis pater suus hereditatem inter fratres earum et per hoc
designatur concordia virtutis et amoris mutui scilicet et quod Iob fuit flagellatus in ipso corpore
non post flagella et consequenter eius augmentum addidit longitudinem dierum cum dicitur vixit autem
Iob post flagella haec. scilicet quae praedicta sunt 140 annis et quod in toto hoc tempore vixit
in prosperitate ostenditur per hoc quod sequitur et vidit filios suos etc. et sequitur et mortuus
est senex quod pertinet ad vitae diuturnitatem et plenus dierum quod pertinet ad vitae
prosperitatem unde super illud Gen. 24 capitulo ad designandam suam adversitatem dicit sic et ego tamen mittes
recessus est quod per oppositum plenus dierum designat in eo humanitatem bonorum fortunae
quibus usus est ad virtutem et bonorum gratiae quibus perventus est ad futuram gloriam quam perducat
in saecula saeculorum. Amen. Amen

Explicit postilla super librum Iob edita et compilata a magistro Nicolao
de Lyra de ordine fratrum minorum

Sta und tu daz albegen

Incipit tractatus primus huius operis primo de capillis.

Ad capillos denigrandos.

.v. Recipe nucum cortices virides coquantur in lixivio cum papavere rubeo vel simile et lavatur caput.
Item acacia in lixivio dissoluta et capite in loto idem facit. Item decoctio salvie silvestris idem facit.
Item nuces avellane combuste et in oleo trite et in nocte
Item succus foliorum fabe in mortario pistatus ad solem capillos denigrat
Item ova corvi denigrant canos capillos et conficiatur isto modo moveatur tam diu donec mutet colorem deinde in vasu capitis inde liniatur donec ovum consudatur et tunc tam diu violetur donec ovum siccetur deinde caput ligetur et per unum mensem post dies xv solve et cani crines numquam exeunt

Item confectio que flavos capillos reddit pulchros

Recipe tucie coste folii mirre spicenardi ana ℥ ii olei rosarum libram i terantur tenuia et cum oleo misceatur et per alembicum sublimetur extrahatur aqua sublimata loto capite et ex ea liniantur capilli

De colore aureo et albo in capillis

Farina fenugreci que in aqua coquitur et capilla liniuntur conservat eos limpidos albos in munditia et saluet
Camomilla in lixivio decocta idem facit
Item crocus solutus in lixivio facit colorem aureum in crinibus.
Item de sanguine turturum et aqua talpe decocte ungatur

cadet capilli nig & fiet albi
It aqua talpe decocte dealbescit equm nigru
It polegiu in lixiuio bulitu pulchu albedine
capillos dealbat

Cap 3 de rarificatione capillorum

It Semen lappe minoris fortiter coctu in aq & capud
in lotu rarificat & e melius si addatur liciu q solum
idem facit
It aqua mellis p alembicu sublimata capillos
semi rufos facit si sit prima aq q in sublimacione
colligitur 2a vero illos facit nigros

De tardanda canicie

It assidua inunctio cu oleo d lilio tardat canos
It q biberit 3 i tiriace libatis mag p 2as horas
an cibu cu aqua calida continue xl diebus hyemis
tpe tardat caniciem

Tractatus 2us de crispandis crines planos
& Cap pm

Ablue caput cu sapone imoris furfures et
incrispat
It stercus asini silvestris tritus cu felle bou si expo
fene tingunt crines incrispat

Cap 2m d applanandis crispos

Si muri optime terat & in lixiuio aq cu q fit locio
ponatur asperitate applanat capillos crispos aufert
furfures capitis & lenificat capillos & barbam
& subtiliat eos

De corrosionibus in extremis capillorum
Capitulum 3m.

Sanat ordeum in principio vetitum et oia olea linitia
et mussillagines mistose sicut altee psillii etc

Tractatus 3us de mutationibus capillorum
Capitulum primum de eradicatione pilorum cum
superflue multiplicatur.

Ut pili cadant valz lac salicis .i. ista humiditas
que est inter lignum et cortices quam facit flores
Item lacrimus volubilis maioris eos eradicat. et
lacrimus edere. et quando vis operari misceas aliquod
illorum cum oleo liniendo locum pilorum et postquam ceciderunt
non renascuntur alii sotiles rubei qui iterum liniatur
donec tandem radices pilorum pereant.
¶ nota lacrimus vitis vitis sic colligitur. capiatur
fustes virides vitis similiter si vis de edera vel
volubilis et ponatur per una medietate ad ignem
et cum ceperint ignem quod quod euomuerit collige
et usui reserva.
Item si comburatur pellis rane et mittatur in aquam
balnei. pilos totius corporis deiicies ab intrante.
Idem facit stercus siccatus et puluerizatus et in oleo
missus
Capitulum 2m de prohibitione ortus capillorum

p ost euulsionem capillorum ut dictum est ne renascantur
liniatur locus cum cinere sepium caudum mixto cum aceto
et eos renasci prohibebit et hoc fiat cum psilatro
Item oua formicarum superfricata loco post euulsionem

pilorum ipsorum ortum prohibet
Item lampiria .i. musca volans et lucens de nocte non sinit pilos oriri
Item sanguis ranarum viridium idem facit.
Item sanguis canis prohibet ortum capillorum
Item si tetigeris locum lacte canis evulsi pili non crescunt
Item rubigo ferri cum salvia fricata loco prohibet ortum pilorum:

Capitulum 3 de subtiliatione capillorum

quia decoctio lupinorum lupinus vel farina lupini supposita subtiliat capillos.
Item fiat fricatio in balneo cum farina fabarum
Item ras. sanguis corvi crines subtiliat et c.

Capitulum x de accelaratione ortus capillorum in capite et barba et aliis locis et calvicie iuventutis

Calvities accidens in iuventute curatur punctione capitis cum oleo amigdalarum dulcium quoniam illud habet acuitatem humorum removendi in senectute est impossibile
Item euforbium cum oleo inunctum mirabiliter facit nasci pilos. Idem facit oleum de absinthio
Item si lacerta viridis in capite longe in oleo bulliat de quo locus inungatur et c. [?]
Item sanguis talpe super nudatum caput pilos facit
Item cinis ericii crescentis combusti cum spinis suis porci miscetur [?] cicatricibus pilos reddit. Idem facit adeps ursinus
Item vesica leporis cum visceribus frixis super sartaginem ad ustus est medicamentum originis capillorum si terit et miscet cum oleo rosarum

Capitulum 4m de multiplicatione & prolongatione capillorum

Cortices castanearum usti & pulverizati cum sapa
aut melle temperati capillos confortat & augmen
tat & contra allopiciam valet
Item fricatio capillorum cum semine saxifrage confortat
prolongat & conservat eos ab omni gtrictate & interficit
pediculos
Item optimum & expertum. Recipe radices altee & foliorum
trifolii & radices petrosilii herbe conquassata in
olla nova ponatur & supponatur mel & aceti
quantum sufficiat & postea coquitur usque ad spissitudinem
mellis tamen sit cocta tollentur per pannum & quod colla(tur)
in vase vitreo conservetur vitriato & caput raso med(i)
tracies in ungatur & mirabile videbis effectum in multi
plicatione prolongatione & decoratione capillorum
Item si ceciderint capilli ex egritudine lavetur caput
cum decoctione randarum viridiarum puarum & expressis
vicedine supernatante inungatur & cetera.

Capitulum 5m de prohibitione casus
capillorum.

Domestico multa rosarum stringit capillos.
Item usus rafani si cadunt capilli confert
Item succus nasturcii domestici bibitus & linitus
confert vel aqua decoctionis eius retinet
Item folia caulium mixta cum sale capillos cadentes
Item lixivium factum ex fimo columbino cadentes cap
illos retinet :

It caput lotu cu vrina camb no caluescit | sisat
It fimus thauri capillos cadentes ex infirmitate
It mastix q e gumma lentisci ide facit
It oleu nucu phibet
·i· lana nouiter d' pelle fracta
It cinis lane succide cu oleo mirtino mixtus
& ad radice capillor i unctus phibz casu ipor
It in kl & id9 julii recipe tectu nuo nuces
statim ut arbori d'posite st cortice adherete
coquassant. hiis admisceant. alumis scissi. lib
3. & i nouo fictili vase ponat sup hoc infudat
olei lib. 3es & diliget9 in loco na nimis humido aut
sicco obruant & p9 .20. dies dabut oleu. qd fluc
tiu capillor dapna restaurat

Tractatus x9. Ca9 pmu
de pediculis

Oleu qu bibit cu decoctioe feniugrci aut ori
gani necat pediclos

It alleu motanu coquit & ipi9 d'cocto bibit aut
inde madefiat cor9 illos intficit | cos
It locio fca ex aqua marina q'uqz pte sic itficit
It oleu amararu amigdalar mixtu cu vino
furfures mudat & tiniolas.
It sandaraca i oleo dissoluta in uncta natos in
tficit pediclos & alior gnacioez phibz | necat
It aristol. longa pulurizata cu oleo pediclos
It mel coctu cu allume & i unctu & c
It liniintu fcm ex omelle apu phibz & itficit pe. clos
It stafisagra pulurizata & inpano adcarnem

porcell adsc trahit pediclos & interficit eos
It mixta cu argento vivo necat eos ymo si filu
in tingat in hoc ungento & ad carne tigat fu
gatur omis pedicli & moriunt cito
It auripigmentu coctu in oleo & cor in uncto &c
It argentu vivu extinctu cu oleo sale 9 pe^{los} & lendes ter
It limatura cornu cervi data in potu cu vino nec
lendes nec pediclos pati ec in cor^e
It melto fortius operatur si inde fiat ungentu
It caprino lacte aquato q sup e paulatim effunde
& quod residerit cu melle & sale p'misce & corpus
in fricabis & pedicli abicient

Ca^m 37 de pedi^s capitis &
palpebrarum & supciliorum

Ecocto blete albe & nigre sive succus eius
qn caput in lavat purgat ipm a furfu
ribus & pediclos interficit
It seme stafisage trita cu portulaca cu oleo
tiriasim pedi^{los} palpebrarum prurigies et scabi
em sanat &c

Ca^m 38 de furfuribus &
humiditatibus capitis

Etudu galien di caput lavat cu urina hois
a furfuribus munda^r. s; hec in pauperibus non
nobilibus ut ait galienus & d' simplicibus. nos aut
hec oia abhominati sumus copia aliarum medicinarum habentes
et dicit quidam sapie aptius medicamentu vilia s; elige
pociora & pptim in curialibus & nobilibus viris

Et fodit Et cu͞ i minu3 cor̄ necitas quas i itine
ribus et navigantibus et venatoribus et gustando i ru
ribus quando non est presto melior aut est bo dure carnis
etc. Et ideo dico quod et so[...] pauperes ut ipsos abone
expensarum i medicinis misi cordiet solevemus decz
huiusmodi milia cognoscentes etc.

It urina hominis vetus furfures capitis et actoras
et tineam et scabiem curat. Idem pt urina cameli
et thauri

It fel thauri aut ursi aut hirci mixtum cum melle
optime vel cum aceto mundat capud a furfuribus

It fel capre mixtum alume et spe ramco et aqua pistis
aufert furfures capitis

It alume misceatur cum 2lo salis et pica cum aceto
et melle capite in linito facit idem

It succus rafani bibitus a furfuribus mundat

It decoctio caulium et cinis ipsorum furfures abiciunt

It decoctionis aqua foliorum citle i blete rubee cum
radicibus fit idem valet et et tot lendes et pediculos

It decoctio salicis gnis idem facit

It contusa amigdale cum sua dispoe gtte et capite
cum eis abluto et cum vino purgat humiditates et fur
fures et sopnum inducit.

It semen narstucii mixtum cum adipe anseris et cum
camicie vel furfures de capite eicit

It radix lilii trita et cum melle mixta valet adide
et et curat ulcera humida capitis. It oleum de lilio gft

It fructus mirt albe valet ad furfures et lepras in
unctus et cataplasmatus

It folia ficus emplata cum sale aceto et farina

Balz cont[ra] furfures capitis et p[ro]dat et apostēta
q[ue] fiut in cute capitis q[ue] dicūt[ur] actoras
It cinis allei mixtus cū melle curat furfures
capitis et ulcera

Porcio 2a simonis p[ri]mi de
disp[ositi]o[n]ibus cutis p[re]ter naturā. Ca[pitulu]m
p[ri]m[u]m de pustul[is] et ap[ost]atib[us] q[ue]
fiut in capitis cute

G ic p[otes]t adduci cauplm d[e] foliis ficus sic p[re]d[i]c[tu]m e[st]
It ciciber albū cū melle mixtū g[er]it ap[ostem]atibus
humidis capitis
It portulata mixta cū vino tollit bothor capite
in loco.
It loto fca sepe cū aceto pustulas capitis sanat
It si pustule capitis lauent[ur] cū vino ut vrina quo
usq[ue] sa[n]guis exeat demū pulvis tartari [s. vini stam] appo
natur efficacit[er] sanat
It sal mixtū axungie vituline tumores et vlnā
capitis curat

Ca[pitulu]m 2m de ulcerib[us] ca
pitis absolute

Amis pix sicca pulvizata et i[n]sima pulvi
zata sup[er] ulcā q[ue] fiut in cute capitis et alia
in cor[pore] ulcā sanat. It menta [?] et i[m]posita d[e]siccat
humores. It nasturciū domesticū cū melle illinitū v3.
It alleū domesticū cū testis suis cōtritū cor[?] ptes
et ulcera in capite manātia curat.
It cinis allei cū melle idē facit

It oleū canapis val; ulcib9 capitis puorꝫ
It oleū d̄ lilio ē gucnicō ulcib9 capitis ⁊ fur furib9
It ficus īmatura puluizata sanat ulcā capitis
et scabiem

Ca.m 3.m de ulcib9
mellinis capitis

q Quando ruta misce^r cū aceto ⁊ oleo ⁊ cōficā^r
cū cerusa cōfert ulcib9 h̄udis q̄ fiūt in capite
⁊ curat ea omo
It ficus sicce terunt^r cū vino ⁊ farina ⁊ aceto
⁊ sale ⁊ fit emplm̄ in d̄solvit ulcera h̄uda
q̄ fiūt in capite
It ulcā humecta mltū sanat unctio fcā cū
alumē ⁊ melle
It q̄n coquit^r fenugrēcū colat^r ⁊ ablui^r caput
cōfortat capillos ⁊ mūdat eos a fur furib9 coꝝ
⁊ cōfert ulcib9 h̄udis capitis

Ca.m x.m de ulcib9 mellinis
q̄ fiūt in capite ⁊ h̄uore
corrupto in capite ul' barba·

c Coquat^r in vino aliq̄ⁱ̄ capri.^{cem} h̄ute scā lini
⁊ inde fiat ablucō
It suc9 rute aut folia ei9 sicca mixta cū suco
mētt9 ulcā mltū h̄uda quaꝝ h̄uditas ē sicut
mel sanat
It ʒꝫ salis usti puluizati zuchari an̄· cōficiat^r
cū oleo ⁊ inungant^r
It si nuces vetuste masticentur ⁊ exoris pustule

humide capitis liniant' & ulcera sanantur

Cap.m quartum de saffati & lactinio

[S]affati e rubor cum pustulis paruis plenis humo
rositate sotili & facit quandoque crustas in facie
Incura i cius querit primo ut locus eius prius cum ali
quo psylotr. depilet' deinde folia atriplicis sup
ponat' quod sanat exsiccando humore.
It folia & seme lilij ortulani trita mixtum & fiat
ex eis emplastrum cum vino confert valde
It inunctio facta cum oleo de fenugreco confert
It oleum nucleorum persicorum confert saffati & morbillo
quando cum eo fit unctio
It orobus cum melle conferet saffati & igni persico
It flos rusti ortensis cum melle mixtus lactinum
infancium curat
It cinis cartarum papiri prohibet saffati
It cor mundificatio saguisuge applicate prosunt
sprigi & inpetigini & saffati / columbarum confert
It urina hominis curat saffati capitis & scrutis
It arsenicum cum adepe & oleo confert scabiei et
saffati humide. It scoria argenti idem facit
It aqua sulphuree confert si fiat balneum in eis
It ungentum ad saffati puerorum Recipe cerusse litargiri
ana ℥ quartum lixivij de cinere vitis ℥ n. olei ro. ℥ i. cere
℥ i. liquefiat cera cum oleo ro. & terant' cetera
mixtum & confitiat' omnia cum 2bus vitellis ouorum
assis & c.

Ca^m 6^m de tinca

t Tinca alio noie vocat^r actoras & e passio cutis cotingens ex multi^ne corrupte materie iuxta cute cu capillorum. Urina hois vetus cu rat actoras furfures & scabies

It ex par parvum crudum sup emplm .9. diebus tincam sanat s; p^s lavet^r cu aq frigida hic adducat^r & multa q dca st i ca^o de allo^a.

It ellebor^s alb^s et ^s cu axungia porcina & in unctus tinca sanat

It Ruta igne sacru & actoras extinguit

It oleu actoras & fur fures dissoluit

It ois spes apii actoras expurgat & stigmata .i. maculas ul cicatrices tollut

It folia fic^s cu salib^s & aceto mudet^r medet^r cathabricem q^d gci vocat ptiriasim latini scabru sive actoras

It radix lilii fo fur fures & actoras tollit si cu oleo ro. misceat^r

It expinctu ctu. sterc^s gallinic ustu aridu ul cu melle tinca solvit

It expptu e mirabi^r iuvare radices altee tras cu urina.

Ca^m 1^m de allopi^a.

a Allopi^a e feditas cutis cu casu capillorum & di abalop^s q^r e vulpis fedis cu vulpis vul neribus assilat^r. & dr atinca q^z in allopi^a no e excoria^o in tinca aut fit bn atiron sp^ete.

Dicitur ee gnu̅ cicute
It' si cicuta coq'tur in vino lento igne usq3 ad
co[n]sumpc[i]o[n]e3 etc. potus vini fit opti[mu]s apo ap[ost]e3 uma
epy[lenti]s si vna q[uo]q[ue] die ad xo dies acceperint
It' fisteus q[ui]r cim[inu]s bibitus p[er]c[ep]to curat epy[lentia]3
It' origanu[m] epy[leptic]is co[n]fert
It' apozima amomi opti[mu]m e[st] epy[leptic]is neffreticis
et podagricis
It' nux muscatus epy[lentia]e co[n]fert q[uia] aufert opila[ci]o[n]es
cerebri et alior[um] locor[um]
It' plantago supta co[n]fert epy[leptic]is et spasmaticis
It' folia et seme[n] t[ri]folii bibita cu[m] aqua ?? ad
epy[lentia]3 v[e]l media singlavia | p[er]sidu[m] maior
It' herba betonice cu[m] aq[ua] bibita ad epy[lenti]a est
It' mellissa b3 incubo et malis cagitacoi[bu]s
e[st] aut[em] incub[us] sit epy[lenti]a in sop[n]io
It' absinthiu[m] bibitu[m] cu[m] melle ?fert appo[ste]e
et e[st] c[on]tu[m] et cop[i]tu[m]
It' pulvis folior[um] petafilon aut seme[n] bibita
39 dieb[us] cu[m] oximelle epy[lentia]e co[n]fert / aut folia
ei[us] cu[m] vino t[ri]b[us] dieb[us] bibita ad epy[lentia]3 valet
It' aristol[ogia] cu[m] pip[er]e masticata mu[n]dificat
sup[er]fluitates cerebri et ?fert epi[lentia]e v[e]l aristol[ogia] bi
bita cu[m] aqua co[n]fert
It' g[ra]na pionie cu[m] vino supta ?fert ta[m] epy[lentia]e
qua[m] incubo v[e]l supta cu[m] mellicra q[uia] pionia
multu[m] desiccativa e[st] ita ut pueris m[u]ltotiens
collo suspe[n]sa ?ferat.

It(em) s(ecundu)m fungium fcm cum scie pionie confert c(ontra) maniacos
& epi(lepti)cos & sanat eos & succus eius succus eius si bibit(ur)
cum melle vo(mitum) confert eis vehementer
It(em) ficus sicca & humida confert epy(lepti)c(is)
It(em) semen sinapis si comeditur aut gargarizetur
confert epy(lepti)cis & e(tiam) confert suffocationi si suffocatur matrix
It(em) fumus sinapis naribus attractus in epy(lepsi)a & suffocationibus optimus est remedium
It(em) oleum in quo cocta est amigdala in fusum capita caducos & litargicos excitat
It(em) valde speciale est oleo rutaceo epy(lepsi)am destruit ta v(er)time — epy(lepti)cos p(er)fecte sanat
It(em) epar lupi siccum & tritum & cum mellicrate bibitum
It(em) cor ciconie assum & desiccatum ad pondus ʒ.1. cum mellicrate antiquo potatum cor corroborat & confert contra morbum caducum
It(em) epar leporis desiccatum si ex eo sumat epi(lepti)cus iuvat. — epy(lepti)co
It(em) coagulum leporis bibitum cum aceto confert
It(em) confert omnia coagula desiccata cum bibuntur epi(lepti)c(is)
It(em) sanguis arietis cum vino potatus confert epy(lepti)co
It(em) albertus dixit cerebrum ursi coctum epy(lepsi)am sanat
It(em) cerebrum mustele siccum bibitum cum aceto curat morbum caducum — cum nata confusum sat(is)
It(em) tota mustela assa & cocta valet contra epy(lepsi)am ex(?)
It(em) sanguis menstrui libras .s. bibita epi(lepti)cum sanat
It(em) cinis ossium hominis mortui detur epi(lepti)co in cibo absque eius scientia
sibi confert vel detur eis in potu secrete ne fastidiant
It(em) cinis cuculi confert de masculo confert masculo. de

femina fiet & ista dua cognoscit sit quod contra
masculus nascitur est porosum & villosum feminum autem nec
sed lene & expertum est sepius diligenti curatione pissa & suffi(ti)
It plumbus tarum tui cum vino bibitus caducos sanat
It lapis inventus in capite tui et datus sanat epy(lencia)
It testiculi apri vel porci silvestris quod idem est cum vino
vel cum aqua potati caducis remedium est
It arietis testiculi potati cum aqua caducis medentur
It testiculi ursini apri & arietini bibiti mire prosunt
in epy(lencia). It galli testiculi cum aqua & lacte dabis
bibere ieiuno & abstineat se a vino .10. diebus
caducis remedium est debent autem testiculi sicci pendere
& cum sumunt necessarii contritio sumantur
It cavo fore piscis & sanguis eius cum vino bibitus
latentes omnes passiones capitis sanat
It pulvis epatis milvi est summum remedium in epy(lencia)
It cor & pulmo vulturis siccata ad ignem & bibi
ta confert. | eius calidum & sanabitur
It qui cito cadit epilepticus tunc mittere & da epilepticos fel
It stercus pavonis bibitum epilepticos sanat quod sepius
nissimum est expertum datum cum vino subtili | epi(lepticis)
It stercus ciconie datum in vino vel cum aqua confert
It sudor equi quando calescit cum aceto bibitus
confert epy(lenticis). It ungula asini usta & bibita cum
It lac equinum confert caducis | aceto
It cor asini assatum & coctum in ieiunio omni die
epy(lenticis) sanat & etiam pulvis eius bibitus
It si ex medulla asini aut sepo inungantur
caduci erit iuvamentum manifestum

It ʒ. ii. magnetis bibiti cum suco feni valet epyl. et paralis. It fel leporis facit ad eos qui in tigme vexantur hac voce commiscetur fel leporis et iecur mustele ʒ. iii. castor. ʒ. i. mirre ʒ. iii. hec omnia aceto optimo colligantur et de inde ʒ. i. bibe cum aceto

Capitulum quartum de molestatione et gestatione qui fiunt in sopno et de hiis que operantur opera vigilancium

Homia quidam molestantur in sopno aut videntes supra aut tribi. Et quidam in sopno opera vigilancium faciunt. quidam autem fortissime sentiunt id de hiis omnibus in uno dicemus capitulo. pariter In multiplicatione sopniorum It qui planta videt radix venusius albi multum prodest .s. bibita.
It embrotatio ferri oculis prodest
It semine lactuce superflua sopnia prohibet et datur bibi post cenam // It qui posuit portulacam super lectum suum non videbit sopnium nec visionem penitus It super radice pentafilon qui iacet ut facit lecum deca prohibet sopnia = It si homo in domo corallum teneat et maxime rubeum et et super se portet expellit ludibria sopniorum

Contra sopnia tribilia

Si accipiatur de genere lauri arboris quedam ramus et suspendatur vel ubi puer timidus dormit ita quod videat non timebit = It aloes bis quoque meliam et illis qui sopniant sopnia tribilia sunt fe.

nomen assumpsit · Modo capitulum istud cum precedentibus
continuat sic et alia in uite quo experimus adaliam transeundum
est

Primo quod confert allopicie et tinee absinthium approxi
matum ut ~~infra~~ in fira dicitur.
Item succus et herbe turbis rosi marini mixtus cum
melle
Item quod fit emplastrum cum sinapi delet alopiciam
Item oleum expressum eius fructum idem facit in corporibus durus
Item succus blete confert postquam terius cruda et illinitur
locus apertus
Item apium silvestre confert herbe allopiciam modico tempore
appositum quia si diu excoriabitur et adureret
Item Ruta confert.
Item oleum laurinum allopicie est utile
Item nucleus nucis veteris masticatus et suppositus
curat allopiciam
Item nux viridis pistata cum melle et trita allopiciam
et alias capillorum passiones prohibet et crescere facit
et est hoc idem intelligendum de foliis eius viridibus
Item corium nucis combustum tritum cum vino et oleo capi
llos infantibus inunctos bonos facit et allopiciam
emendat
Item radix nenufaris sicca emendat et cum pice
liquidata curat
Item cepa cruda ~~all~~ frictata allopiciam emendat si fri
catur intrauita · Item allium superfricatum confert
Item cinis allei cum melle confert et maxime quando materia
putrida multiplicatur in ea

Item abrotanum adustum confectum cum oleo de rafano
Item cinis absinthii factus cum oleo olive aut amig-
dalino tollit allopicias
Item cortices castanearum usti et pulverizati et cum
sappa temperati adolescentium capitibus impositi corroborant
capillos confortat et augmentat et contra allopicias valet
Item adeps vulpis perfecte sanat allopicias
Item adeps anseris et ursi faciunt idem
Item pellis vipere adusta et linita super allopicias confert
Item cinis ungularum caprarum cum aceto mixtus emplastro
facto in allopicia curat eam et si miscetur cum forti aceto
curat forte allopicias vel potest emplastrari cum oleo
Idem facit ungula caballina usta etc.
Item stercus caprarum ustum curat allopicias cum aceto
aut melle
Item stercus catti cum sinapi equalis ponderis et aceto
tritum curat allopicias
Item stercus galline siccum et tritum etc. cum aceto superpositum
confert si prius locus fricetur cum panno sepe donec rubeat
Item sumatur capita murium et uratur et cinis misceatur
cum adipe porci vel ursi et liniatur et sanabitur vel
cum melle et producit capillos
Item si totum caput leporis uratur et misceatur cum adipe
ursi et aceto et caput inde liniatur allopicia sana-
bitur vel solum cum aceto.
Item cinis mustelarum allopicie valet | sanat
Item corium parvi spinosum combustum et tritum allopicias
Item si aures ericii uratur et cinis eius cum pice liquida
misceatur curat allopicias Et idem Rasis.

Idem operatur cinis ranarum cum pice liquida supradictis
vel cum melle | allopicie
Item ossa tibiarum vacce siccata et trita cum melle valet
Item erugo ferri trita subtilissime cum melle mixta
fiat liniendo et hoc loco prius infuso cum aceto

Capitulum 8um de allopicia et
generatione pilorum in capite et barba

G Et 3a capitula non multum distinguuntur ab invicem
sed in distinguuntur ut corporum faciatur in vertio fiat
et ergo in omni intentione expedit ut talia omnia ad invicem
requirantur.
Item si caput inungitur cum oleo decoctionis abrotani
sanatur ab allopicia et generantur pili in capite
Item cinis abrotani cum oleo vetusto mixtus
idem facit
Item si avellane cum cortice suo usse pistentur cum
uncti axungia vel adipe porci vel ursi idem facit
et possunt misceri cum sepo hircino
Item nux pistata cum melle aut sappa idem facit

Capitulum 9um de generatione pilorum
in allopicia absolute

r aphanus cum melle pilos in allopicia nasci facit
Item emplastrum factum ex pice facit renasci capillos
in allopicia
Item quando pix decoquitur id est quod elevatur misceatur cum farina

ordei & fiat emplm̄ & facit renasci pilos
It muste ꝯbuste cū melle mixte idē faciunt
Itē adeps ursi idem facit.
It fimus thauri cū aceto & melle mixt⁹ id̄ fac.
It erugo ferri cū aceto liniat & facit & idem.

Porro 3ª ꝑmōis ꝑmi ꝑtis ꝑtᵗ
de egritudinib⁹ toci⁹ capitis
Ca^m ꝑmū de his q̄ cū eī
soda ꝯferunt

q. bibant 3ᵉ pillule ad mōᵐ fabe fc̄e ex
aloe & suco caulū bix aut nūq̄ accidet
Nō dolor capitis ꝑsupposito debito regimie sex rer
nālīū q̄ & ꝑsupponim⁹ in oīb⁹ ꝑdās
It dolor capitis ut freqᵗ accidit ꝑptᵉ vaporacōe
ascendenciū ad capud & illa ꝓhib3 usus corian
dri in cibis
It abrotinū ꝑrūrigine capitis bibit aut absin thiū
It semē abrotani suptū in potu aut in uncto
capite cū eo & oleo confᵗ egritudib⁹ frigidis que
st̄ in capite ūtigini & scotoᵉ
It oleū decoccōis abrothani ē fortissiā res in
tollendo dolorē capitis qñ in ungit
It ruta aceto & oleo ro. addit dolores capitis
tollit & cū vino in potu data
It aqua marina. dolorē in capite de fleumate
pacietē iuuat

It nucleus persicarum cum aceto et oleo ro. et tus ut oleo ro. tm tollit dolorem capitis qualiscumque
It oleum persicarum emigranee et doloribus aut ipsum calidis et frigidis confert experta quod approbatum est
It radix bethonice quando coquitur donec 2e partes consumantur et liniatur inde frons sedat dolorem capitis Et quando folia eius terentur et fit emplastrum facit hoc et tollit dolorem frontis et oculorum miro modo et est verissimum et expertum
It balz temporibus applicatum quando casus aut percussionis accidit dolor inco
It harmel i. semen rute silvestris balz fronti cerebri aut carpus bibitum et linitum
It confert frigida egritudines capitis ut melius sanna
It radix emule idem facit calefaciens membrorum egritudinem egritudine frigida
It oleum amararum amigdalarum confert idem capitis
It quando amigdalis amaris admiscetur acetum et oleum ros sedes
It amigdale iste distrpentur cum aceto et catha plasmetur eius caput prosunt emigranee que est ex frigore
It caphalargia patientes si oleum amararum amigdalarum naribus traxerint mitigat dolorem capitis
Idem prout oleum amigdalarum solum et confert sodo et pulsationi eius est prout conmisceri aceto et oleo ro.

It cera sub fumigata miro mo sedat oes dolorem capitis
It cant sda ab balet folia & fructus lauri
It oleu d bacc lauri const
It odoramentu fum ex oleo laurino gst dolori capitis qui e ancapsoribus aut vetositate
It folia tfolij typoribus applicata dolore capitis tollunt
It sisimbriu .i. menta aquatica vel balsamita valz gt dolore capitis ex frigi in sui pri .s. folia cius trita & apposita
It succus mente cu melle mixtus & auribus instillatus dolore d fleute ac vetositate aputat & dolore capitis mitigat.
It mente in fronte iposita dolore capitis mitigat & gaussa & illinita typoribus idem facit
It si modico aceto aspgi tollit dolore frigidu
It papaver silvestris cu aceto solutu & oleo ro. tritu & fronti illinitu gfert
It oleu anetinj i unctu capiti sine dubio tollit dolore qs sepius su expertus & facit dormire & ptipue succus ei & rami in oleo cocti
It maiorana valz dolori capitis ex fri & si odoret Et si magis coquitur & cathaplasinctum magis adiuvat
It qn fit caput purgatu cu ea cost dolori capitis maxime melleus & vetositati cerebri & aperit opilacoes cost epilentis palisi torture einguia nec attrahit .n. humores malos a cerebro

Et oleum ex eo conficitur ad omnia supradicta quando inungitur
cum eo vel fomentacio facta
Item fomentacionum factum cum ysopo et oleo violaceo
confert dolori capitis frigido et humido
Item oleum maiorane missum auribus valet omnibus
doloribus capitis
Item fumus resolutus a decoctione anisi per nares attractus
sodam sedat et vertiginem
Item odor anisi mitigat dolorem capitis frigidum et etiam
confert quando soda est facta a materia inclusa in capite
Item vapor decoctionis melisse odoratus sodam
tollit frigidam et hoc tempore non ex parte pletorica
quia tunc magis tantum sodam
Item suffumigacio facta cum vino decoctionis rosmarini
dolorem sedat
Item folia camomillarum et eius oleum conferunt in dolore
capitis
Item succus rute distillatus in aurem pro gravedine capitis
Item caro damule misce cum vino et bibitur propter sodam
et propter epilenciam
Item mustum inunctum capiti cerebrum calefacit et
gravedinem expellit et vires prestat cerebro in confortando
scotomiam et habundanti humore emendat sompnum
invitat
Item pellis arietis recens et calida tota die et nocte
capiti circumvoluta dolorem tollit
Item adeps capre dolorem capitis tollit
Item lixivium factum ex cinere stercoris columbini valet
mirabiliter n. caput calefacit latum corpore.

Ca^m 2^m de soda antiqua
que dr ouu

q Via stes dispões capitis sr fortores is forto-
ribus indiget v medijs qua pdce

It tont dolore antiquu capitis scamonea cum
aceto et oleo ro. et capiti illinita confert
It fomentu fem capiti cu pdcis ipm mitigat
It elleborus nig confert dolori capitis antiquo
emigranee et epi^c.
It succus rute aut folia eis mixta cu polcta et
apposita idem faciunt

No It tont pessi^m dolore capitis et diffi^les q vocatur
galea quq ouu quq cephalea confert fecos eo
caput stercus columbar balanciu mixtu cum
sinapi et narsucio tto et firtatu sup mebra q
oz calefacte et mapie in egtu^bus antiquis sic podag
soda sciatamia lateris dolor et spatularu et dolor
ventris et venu gfert eis oibus mapie dsiccatu
It longo dolori intollerabili exptu e ut fionb
et typora inbugant cu dyaltea na stati sanat

Ca^m x^m 3^m de his q
caput i frigidat et
sode calide gferunt

s Vp oia in febribus ex autuma fca excebulitoe
humoru in capite. Camomilla viridis cocta in
oleo vl sic sicca infudat pus aceto et ps coquat

incenso cõpescitur ē. Est aut exantũa aut ulce
rato s̃i rubea ⁊ assa sitis pustul urticarum
It flos fabarum sedat dolorẽ q̃ accidit ī cerebro
It acetũ mixtũ cũ oleo ro. ⁊ cũ lanis succidis
impositũ aut cũ spongia confert
It sisami9 mixtus cũ oleo ro. sedat dolorẽ capitis
ex calore sol. ceterũ oleũ ei9 ꝯfert sode adustine
It succ9 portulace cũ oleo mixt9 ualꝫ dolori capitis
ex sole et mixt9 cũ succo ordei sedat sodã tollan
tinẽ pulsatiuã
It caudafinapis .i. atriplex capiti adhibita ⁊ ī posita
dolorẽ capitis tollit
It cõma salicis ⁊ aqua ei9 sodã sedat
It succ9 spine cũ oleo ro. ⁊ aceto sedat dolorẽ
capitis ex calore ⁊ ex febrib9
It semẽ papaueris mixtũ cũ aqua aut cũ oleo ro.
⁊ fit inde emplm frōti ⁊ tẽporib9 minuit
uigilias ⁊ dolorẽ capitis
It oleũ oliuarum ceph(al)alee ex calore ꝓdest
It oleũ amigdalinũ ꝯfert in soda
It oleũ rosarum ē ualde utile in flamaci cerebri
It lana lota nõ succida in fusa in aceto ⁊ oleo
ro. ꝯfert sode ⁊ dolori frõti ⁊ aliorum mẽbrorum ⁊
dolori frõ ex calore solis
It acetũ mixtũ cũ oleo aneti aut oleo ro.
ꝯquassatũ ⁊ infusũ in lana succida positũ sup
caput ꝯfert sode cal̃ ⁊ forti(ter) ei9 aut cerebro
tacõ ex eo Et si lana infudat̃ in vino cõfert
sode frigide.

Jt folia aut sumitates vitis domestice triti cu mo
dico aceti capiti applicatu sode calide conferunt
et ide pt sucus ipsorum
Jt folia rose siccate sole et cu vino elixata do
lore capitis tollunt
Jt sucus rosarum siccus qui coquitur cu vino confert
dolori capitis
Jt odor rosarum confert calidis et habentibus calore et
dolori capitis acolera et prohibz fumositates calidas
acutas in primo odore alba in processu vo rubea
viridis Jdem facit oleum ipsius sz debilius
Jt viola cocta cu camomilla capite inde abluto
valet acutis capitis doloribus cu febre
Jt sole viole odorate refrenant sodam calidam
Jt epithimia fcm ex ipsis aut ex foliis ipsarum ide
valz
Jt oleu ps viole cerebru humectat cephalee
ex calore et siccitate medetur
Jt flos nenufaris in aqua coctus capite inde ablu
to tollit capitis dolore ex calore Jde facit radix et
semen
Jt oleu nenufaris crco probata dolori capitis ex calore
Jt in acutis emigraneis in primo herba camomilla po
natur ad nares et post apponatur oleu nenufarinu
Jt herba sanguinaria ad nares missa cu vino
a calore fluere facit et caput alleviat
Jt sode antique confert apiu mixtu cu oleo ro.
capite inde linito et ad vigilias et dolore tole
ritu amputat ex calore
Jt folia vitis in lixivio cocta valz ad dolore capitis

Ca^m x^m de hijs que in soda
conferunt a sola fortu spe^ca

v adix plantaginis in colla suspensa mirifice capitis
dolorem tollit quod verissimum est et mirabile et expertum
de radice maioris plantaginis in dolore capitis curacio
nam illum subito tollit et probabit ab illo
Item herba pelagium tetum pota aut sup aure aut
sub amulo necat a sole gravitate capitis senaicis n. a fronte
Item unumquodque membrum urssi sanat unumquodque membrum
hominis illi approximatum · ossa etiam capitis suspense ad aures
in omni cephalee etc
Item capiatur cornu dextrum arietis et fiet in pecten
et pectenetur in hijs cum igneum et sanabitur i dext
parte sibi desimistre integre vel sinistre partis
Item penne vpupe posite sup caput sedant sodam
Item cornu positum sup frontem dolorem capitis et sanat·
Item caput muris suspendatur in panno lineo sup illum
qui conqueritur de dolore capitis sedat ipsum

Portio 3^e sermonis pri^e
de frenesi et vigilijs et
eorum oppositis s. provocatione
sompni, Ca^m p^m de cura
frenesis

c Onfirmata frenesis non curatur· difficillima est
autem non confirmate cura Cum igitur preter communibus
communibus que nota sunt sup dicta in soda queruntur sibi
s. talia soda et que dicentur in ca. de vigilijs· tunc

eo bui⁹ e hic tissendu Frenesis ex quo sequi^r
apostema cerebri idē ē dic cura frenesis · apo
stematis cerebri uel barabite ul bir semi · sit
diuisi^{dc} noiauerunt auctores ·
If aqua cucurbite pota sup caput infancium
confert apostatibus calidis que fiunt in ipsis
If si eade aqua ponit^r cu oleo ro. ost^t frenetici
If oleum amigdalarum dulcium tpatc frim fortis
ē humiditatis utile freneticis & asperitate gule
If odoret paciens & confert
If oleum ro. ē valde bonum inflamaci cerebri
in principio affectionis apostematum
If Secretum Galieni · Rx psillii in fusi in aqua
cucumeris deinde exhauriat^r & coaguletur cu
rob · uue leui deinde suma^r dragi albi gummarab
scib citrl cucumeris et cucurbati mundati amigd
sandal scib portulc · sc · iusquiami an · p · i ·
fiat^r qt^{dc} bona deinde misceatur coagulatoe
pota & det^r ex eo cu mane · 3 · x · & sit aput
& dicta quemcumque semper fiat

Cap^m 2^m de cura uigilie
superflua & prouocatione
sompni &c

4 Via frenesim sc^r vigilia eo d cura ci⁹ erit
dicendum · No^a 3^a st quā me^{nay} prouocatium
sompnium queda ab^{te} & hec st leniora · queda
aut inebriare & i^{ta} st fortiora queda aut
inebriare tā fortit^r & sopnu prouocare pnt

ut sine dolore

Ut sine dolore et sensu possit eis membrum abscindi
de quibus omnibus cetera specialia videbuntur
It semen cicute si accipiat ex eo modicum in vino
quis saporat. Caules et cocti in oleo et sale et
ieiuno tocsti operant vigilias et insapinetates
quas multitudo vaporum adducit
It aves comedentes confectos frumenti de acuta fece
vini et farina dormiunt in tantum quod manibus possunt
capi
It amigdala amara sompnum provocat
It cepe et porrum comesta sompnum adducunt
It amomum privat sompnum
It coriandrum humidum in cibo sumptum facit dormire
It sucus iusquiami bibitus facit dormire et causat litargiam
It semen maioris iusquiami decoctum et bibitum sompnum
facit et est iusquiamus herba hasta grossam et mollem
sed caveatur nimius usus eius
It verbena exterius applicata dormire facit
It herba lactuce interius et exterius assumpta scilicet sucus eius
provocat sompnum et elixata et comesta confert alienacioni
et adustioni solis in capite
It papaver magis tamen cortices quam semen si decoquuntur
in aqua et super caput fundantur
It si papaver nigrum et est stupefactivum ponitur in lixivio
et capite in loto causat sompnum
It decoctio cum his papaveris bibita facit sompnum
It semen papaveris mixtum melle vel pulverizatum
in pane et comestum provocat sompnum
It lavans caput cum decoctione papaveris ab dormiet

tpate si aut quis ex ea nimis accipit adducit subeth. Et tpate sup tu confert febr' et no febr'
It si cortex eius coct' in aqua mag' confert & cortices & folia delicet sit coqui usq3 ad con
suptoez medietatis aque & lauet caput post
hoc ut embrocari caput ut in ungi ex eo pt si
coquit cu oleo addita aqua usq3 ad co sup toez
aque coquendo
It seme papaūis nigri ttu cu aqua aut cu oleo
ro. fro in cimplo froti & typoribus confert
ad nimias vigilias & doloz capitis et us' non
sit nimius & so'y ppt nti'tez ppt ipi' supfctoez
It oleu q fit d' flori b' & sumitatib' & folijs
papaūis sedat dolore capitis & facit sopnu
It gumi papaūis aut apiu q ide e qz fit de
suco eius positu i ano facit sopnu.
It suppoitoriu f' p'mu fcm ex opio positu i ano
facit sopnu
It opiu so'l inodorando facit dorire
It amigdale tte cu dispoitoe sua capite inde
abluto & cu vino purgat humidi' & fur fur. eb
et faciut sopnu | puocat
It amigdale ventris dolore mitigat & sopnu
It decocto sumitatu ei' & seis aneti qn e sicu
resoluit dolore & sedat & facit dormire
It cortex radicu madragore coctus i vino
usq3 ad decoctoez 3e ptis vini valet in dolore &
vigilia
It crocus bibitus facit dormire

If oleu anett facit sopnu si fiat in buctis
typoris cu eo
If oleu viol sopnu inducit & maxie fctus cu
oleo decarbita vel d amigdal dulcib9
If capite d floribus violaru ecudato iducit
sopnu
If suc9 flor fabe capite ectiatus sopnu iduc
If oleu anetinu capiti iunctu su dubio tollit
dolore & sopnu facit
If aloes epitetiatus facit sopnu
If nenufari tollit vigilias puenietes ex cali
If eius flos facit dormire & mitigat dolore
capitis dorruptu debilitat cerebru
If embrota fca ex flore nenufaris vel seie vel
radice addito modico camomille vel mellilloti
sopnu facit
If in vncto fca cu oleo ide facit
If fel lepor cu vino bibitu facit hoiez semp
dormire donc bibat acetu & suscite
If pulmo calidus ouis capiti alligat9 sopnu p
uocat & confr frenesi
If pulmo hirci vivo et capre mulieri calid9
sic ab aiali sumi capiti alligat9 mire tollit
in saniam & qete facit
If castoriu capiti facit freneticu dormire

De dehiis q opant
a forma spcal

Si oculus dexp taxi vel tassi i cario i uolutus

ponat^r sr fimo fiat vnies beneuosi de quibus si ad aliquis comedit dormitet et non expitabitur si sr fumige^r aristot et mastich

It si oculus sinistr^r ericii frixus et positus in vasculo si volueris inferre sompnum homini fer corpore in summitate scili et mitte in aure eius et statim habebit sompnum

110 It qui noctua docolla^r huiuscemodi oculus vnus manz apertus et alter clausus si hii duo oculi ponantur in duobus anulis qui tenuerit oculum clausum dormitet et qui apertum vigilaret

Idem dr de grue

It caput corvu in fimo qui non dormit suppone super capite et dormiet

It lapis iacinctus provocat sompnum fri^te sui. s. iacinctus saphirus idem facit et q novit sui^ad pt sibi 2^m huplaatu gpaitas faci me^nat^s

Ca^m 3^m de hiis que inebriant
ab^te. 1. q sr fer tora pdab

v Iuu dulce et nigrum sompnum generat infert

It vinum nigrum et spissum indigestibile est et cicius inebriat

It vinum austerum. i. forte urinam provocat et cicius inebriat caput tangens

It vinum pluvinie infusionis florum ac foliorum mellisse bibitum sompnum facit quare vapores multos

calidos in capite multi tat
It ceus inebriat et inebriatos forti cum cum
bibitur in vino inebriat ita ut ad thoana producat i. ad videndum sine ca.
It amomum inebriat ut facit dormire
It comestio lolii facit dormire
It mandragora quando ponitur in vino inebriat
vehementer et quando supponitur in ano facit subeth
et odor eius facit subeth vehementer

Ca. x. de hiis que sic inebriant
ut membrum sine dolore possit
cautherizari i. abscidi

Simplicia in hoc capitulo laudata preter res
sunt hec lolium jusquiamus lignum aloes cor-
tices i. radicum mandragore et silia.
Qui igitur vult facere cauterium vel abscindere aliquod
membrum ut non faciat dolorem bibet de lacrima
clara mandragore et de succo illius cum aqua de
coctam et non senciat dolorem
It qui vult quod aliquod membrum sibi abscindatur
vel cauterizetur sine dolore ex mandragora
bibat et faciat subeth
It si comburatur corium lacte et misceatur cum fece
olei et inungatur membrum abscindendum sic
mortificat ita quod non sentit ipsum. Et albertus
Et si lapis menfides amenfis civitate dans

tere et aque misceatur et detur in potu ei qui debet
uri aut aliquos cruciatus pati ipse non
senciet

Capitulum 4m de herbis que prohibent ebrietatem et vinum bibere

n Si quis ebrius fiat herbam bethonicam postquam
sumat antequam aliquid accipiat
Item porrum ebrietates discutit
Item caules crudi comesti ebrietatem in convivio
non admittunt
Item decocto caulium et eius semine tardat ebrietate
Item semen caulium confert ebrioso et habet hoc virtutem
de caule qui in marchia Trusiensium vocatur
capucium
Item quando absinthium cum vinum sumitur confert ebrietati
Item absinthium bibitum ieiuno provocat urinam
et prohibet inebriare
Item 4 amigdale amare bibite prohibent ebrietatem
Item omne malum granatum quando comeditur vel potatur valet
ebrietati et vos eius
Item lactuca curat constitutiones que fiunt ab ebrietate
quando sumitur in medio potacionis vini
Item vinum folium lauri si ponitur post aurem non
inebriatur p9ca.
Item voles uti multo potu sucum foliorum vitis
albe ℥ .i. et tantundem ieiunus bibat
Item si quis lapidem qui est in capite piscis aquile

cū mero bibat nō sentiet q̄ bibit ⁊ si biberet
integrā lagenā
It pulmo ouis ieiunus comestus absq̄ ebrietate seruat
quātūcūq̄ biberit
It passer comestus specio sitē confert ⁊ ab ebrietate conseruat
It anguilla in vino necata qui biberit de illo vi
no manet sine ebrietate
It testiculi galli sicci conseruāt potātes ab ebrietate
It qui suxerit cineres yrūdinū adustorū in e
lixiū nō erit ebrius ⁊ ē certū ⁊ expertū

Ista prohibet homine bibere

It epar anguille cū felle solutū cū vino qui
biberit de isto vino nunq̄ poterit bibere vinū
It spuma q̄ in vene[?] cū testiculis ursi defatigati
uel equi uel asini uel equi si detur ad potandū homi
cū vino hui presens abhorrebit vinū.

Tractatus 3us porcionis prime
Capitulum primum de provisione epilencie
ne accidat

Qui biberit ʒ.i. tyriace libarē magne an
cibū cū aqua calida. x. diebus in hyemis tēpore
euadet nutu dei a fe[?] putridis ⁊ epylencia ⁊ colica et
conseruabitur sanitas omnium membrorum
It pregnantes sucti pusū apij ne filias produ
cat epilencias aut incipientes
It ʒ.i. aut ʒ.ij. bironie bibita ad plus presto

cat² epy^a toto āno nō plus aut · q̄ duc · 3 · sumat²
epca q̄ alas in amicus inducit & si acceptu &
coff sromaticis apo^c (& ptō) anu sic acceptu
pdest adpo^as stoto^as & sspets morsu·
It radix pionie in pāno ligata & in collo suspē
sa phibz epi^as ne accidat
It cerebru vulpis sepe datu infantibꝰ nūq̄ fiat
epy^a
It si lambat fel adipi · i · lupi phibz euētu epy^e·
It anulꝰ fcs ex ungula asini gestatꝰ ab epy^a phib;
It pulli yrūdinū in augusto lune accepti &
pmogeniti si fiunt fissi in ventrib inuēt^e duos
lapides vnū vnius coloris & aliū varii coloris
quos si ligauis in collo intulmo ut turino an q̄
tiā tetigerint suspēdes in collo epy^s valent &
aliqn pfcte sanat & qn toll ~os lapides tunc
ne pt aut m videat q̄ ut sit meliore hnt
effctu
It smaragdꝰ in quo ē scpta fi^a scarabei portꝰ
in anulo & portatꝰ ab epy^a pservat q̄ ē uerissim
& expertū de smaragdo sine scpto sū no & hoc
in pueris. Et ppt hoc pceptu ē nobilibꝰ regibꝰ et
pncipibꝰ ut eorꝫ infantibꝰ & pueris hnt lapidem
·s· smaragdū ad collū suspendat ne ipis acci
dat epy^a

Ca^m 2^m de signis q̄ ofecrut
in epy^a a sola for spe^ca·

xpptū ē d'ligno scē crucˀ q̄ xp̄m suspensū
sup epy° donec aderit nūq̄ cadet epy^a.
It si vbena colligat̄ in signo arietˀ & cōiūgat̄
cū grana pionie vni9 anni curat caducos a malo
morbo & dz suspendi in collo
It radix vitˀ albe in collo suspēsa sanat epy^cū
& spasmaticū.
Nūc de supertˀ expertalib9 loq̄mur
It vultur guanda carne pastus eius cerebru
datū caducˀ· magnū valde & expertū expimētū
It cor talpe in pelle equina ligatū & gestatū
lunaticos sanat
It si suspēdat̄ caput murˀ fete sup hoīe caducū
curat eū.
It pili canis albi nullā hntˀ nigredinē collo su
spensam sanat epy^cū & hoc ē expertū
It pili nigri canis in collo suspensi puerˀ epy^cis
valet
It gatta sup posita epy^co· lateti vl spasma^co· vl
stōma^co· & silib9 statim recedit morb9 h^c. 9stabellus
It anulus fc̄s ex ungulis albi asini q̄ si portat
epy^cus non patiet̄
It effrosilin9 p̄t oīa vicia capitˀ potēt emēdar̄e
It dēs caninus lupi suspens9 ad collū lunaticˀ
libat eū
It expertū pbatū & verū inuētū sumatur
frustulū ligni q̄ nascit̄ in q̄rcu ex q° fit fistˀ
& collo suspēdat̄ sup epy^cū & sanat̄ & p̄suat

Ca.m 13m de cura epy.e puerorum

[F]los mole cu aq datus et bibitus a sp cutate confert pue epy.co

It uiola patata iuuat pue qui suffocatio
Etia flos eius bibitus confert ire et epy.e a accidit infantibus et e species ista que uulgares vocant mres puerorum

It pirctu collo suspensu pueri aut naribus applicatu valz epy.as tantibus

It si pui biberint de coagulo qualz valz prius potius coagulatu leporis

It coriu ursi ul lupi et precipue lupi suspesu in collo pui confert

It cerebru vulpis infantibus sepe datu no fiut epy.a

It testiculi ludric .i. castoris ul pes alia ipo ligata sup cor pui epy.co sanat ypm q e corpu. Multa alia utilia in sequti ca.o de epy.a et de cura eius requireti

Ca.m 14m de cura epy.e ab.te

[P]ri.a iuuan ab aq tepida et ledutur ab aqua calida hec autem.a

It agaricus cu pasta datus curat epy.cos ul si expo bibat z.i. cu vino purgat opila.oes in visceribus et e dyaforeticu et grossitiei i spissi.m

It gnu rute silutris valz in epy.cis sup ome medicamtu et hoc vocatur harmel. alii

It si pellis asini ponatur super pueros non terret in sompno
Juuenes qui in sompnis opera uigilantium operantur
non est ita similiter ut quod semina pionie bibant sicut dictum
est = It ad maiorem stertentes non respiratur singularis
uirtus quod si dentes equi masculi ponatur subtus
pitte uel super caput stertentis et prohibet

Capitulum de biligato et cura eius

ista est una specialis infirmitas que apaucis est cognita
medicis et putabat quidam notati ad hanc esse
incubum sed male cuius cognitionis accidentia sunt haec In
principio sompni cum homines hanc infirmitatem dormire
nolunt sentiunt quidam motus spasmosi et contractiones
apparent in membris ipsorum ut in brachiis uel in coxis
uel in collo et in capite quandoque non in corde tantum et uideatur
eis subito de alto cadere ad loca profundum cum non dormiunt
sompnia eis terribilia ueniunt et accidit eis ut per
timore murmuret fortissime in sompno et tunc omnes eos
excitant qui sic excitati ingente timore sunt
et sic in cordiaca cor concutitur in eis et ideo sociis
quasi uti ut et hoc non solum contingit eis in sompno uerum
in uigiliis etiam quod multi fle deca ymaginati sunt dentes
quod est melia alii spasmus et cetera et quidam ex egris
plurimi mente et ipse in posterioribus punctiones
quasdam senserit non ualde non sunt mutilaginosas
sudores sub ascellis Quibus autem talibus color erat
plubeus in facie ac si uenes in corde patent
Et quidam in uigiliis quedam motum subitum uelud
tremotum senciunt et ipse in parte posteriori cordis

incipiente in partibus posterioribus capitis et ascendente
usque ad occiput et tunc eriguntur capilli et cutis tota
exasperatur in porris ipsius in ~~toto~~ corpore et partibus posterioribus
Et spiritus hic motus venit et recedit et in meis
et cordis maioris timor et tremor cum eo et hoc aliquis
accidit multotiens aliquis autem minus etc. Causa huius
egritudinis est ventositas multiplicata in musculis et in cutim
cuius generationis causa non minus est extrinseca quam intrinseca scilicet venti
flantes. Cura eius est ut suscipiant stuphas siccas
et ipse sint intra cum ignitis lapidibus Et post hoc
removeantur lapides et suscipiant in aquis decoctionis
herbarum calidarum habentium virtutem resolutivam ventositatis
et cum in unctionibus et ventositatem resolventibus sicut est
oleum de baccis lauri quod aptatum est titillationibus et aliis
Et oleum de spica et similia Et ipse in partibus in quibus
multiplicantur ventositates scilicet in corpore et partibus posterioribus
cum dicta gente .. Dicit pater noster scilicet cum rege etiam
dona eis domine etc. para eius qui curam huius egritudinis
primum invenit etc.

Tractatus 2us porcionis 3e
sermonis primi operis Capitulum primum
de cura litargie et oblivionis.

1 Dicta litargia in partibus cum predictis convenit licet
non in ~~toto~~ lato quia causa ipsius est ex non calido in parte
nali posteriori ventriculi cerebri et in ipsa est quedam sopori
profunditas. Ziniber conditum aspice contra litar-
gia et similia sed non ita bene sicut conditum et excitat
Item ruta bullita litargicis opitulatur litargicis
Item herba ruta cum aceto et oleo illinita sanat

If oleu sinapis qfr litargie & oblivioni illi nitu capiti & fit sic oleu desinapo gtis qft
If si caput radatur & cu sinapi fricet. litar-
Et sic si plate pedu eius fricetur cu suco seis eius mixto cu melle vel aqua sic exigit dispo litargicus excitat vel terat cu aceto & plate pedu fortit fricet. = If tota pellis leporis conbusta cu auriculis & ungulis si pulvis de. cu aqua calida litargicus sanat eos penitus
If capini pili usti cu aceto & naribus applicati
pice mixta idem facit = If capilli ipii pacietes usti & confecti cu modica pice & naribus appli cati potint litargicos excitat & 2m ippm n. melius litargicis qm fumus capillorum humanorum
If pene vulturis suffumigate litargicis suffo. mirifice & freneticos curat. = If fimus ansis silvestris suffumigatus d'mora cicit & litargicos sanat & suffocatoe mirifice & freneticos curat
If fel gruis tepefcm in vase plubeo & occipitio in unctu cito excitat litargicos.

Cam 2m d'provocatoe vigiliarum
inoi sopno superfluo.

Conia ad litargiam & quasdam alias egritudines
dicas cost. provocare cuique vigilias = dicemus nunc de provocatoe vigiliarum ad qd dca in pi ce ta. & dicunt qfic = Noctua qn d'colla. unus eius ocelus romanz aptus & alter clausus si hii duo oculi ponuntur in duobus anulis qui tenuit oculum clausum dorret qui vero aptu no dorret

It caput uespertilionis ligatum ad brachium dextrum cum panno nigro non permittit dormire quousque deponat = It cor eius gestatum magnam uigiliam parat

It qui caput uespertilionis et oculum upupe sub capite inuoluto absconderit neque in illo loco donec in fine dormitabit ·

It experimentum bonum et uerum Succus omnibus consolide scilicet tam maioris quam minoris et per se minoris bibitus usque ad 3 · n · litargicos excitat et freneticum qui usque ad plures dies dormire non possunt

Capitulum 3m de cura obliuionis memorie

c [O]mnibus augmentat memoriam et contum · et 33 conditum cum melle et confert memorie =

It fumus capillorum hominis ualet obliuioni et dolori capitis et matricis · = It lac est cura obliuionis sicce

It si lingua upupe suspendatur super paciente obliuionem reddit adipsum memoriam quod est uerissimum experimentum est = It smaragdus gestatus facit hominem intelligentem et bonam memoriam habere ·

It si fiat subfumigium cum sulphure uiuo surditati et obliuioni confert et ad iuuat conseruat confortationem cerebri

Tractatus x9 porcionis 3· de mania
Capitulum primum de cura melancolie et manie et stulticie

c [E]um quibus est pars melancolie alienacionibus

folia ubene cu vino bibita multu tofert na
hilaritate pstat = It buglossa multu toft melaic
It mellissa cu vino bibita v mouz timores et pl
licitu[nes] q accidut aflate adusta et melacolia
qz e letificatia et tofortatia cordib
It bethonica cu aqua bibita menomaib i
maniatis et capit e maxim psidiu = It borrago
bibita cu zuchairo ualz multis formidolos et tsib
sin causa maxie = It herba cauda equina uel
barba hyrcina q ide e consit melico
It thus si pax bibax v mouz cogitacies malas
et flas et meoria corroborat et acuit intecm
It zedoaria tofortat cor et ualz melic amania
It craffanus ctus et sup tebrx ligatus sanat stati
It mus assatus et comestus sanat mania.
It lac e cura obliuiois sicce et tsic et aliena colb
It caro lupi comesta fantasticos sanat
It corallus portet pellit stulticia et pbz sapiaz
It expimetu bonu purgatis mlia Rx exorigano
et ppe inori oxcfallu i pondus z iiij et cu
mulsa da bibere

Ca[m] 2[m] d' cu melic miachie

Cura ipius quere qz dicat ca G. sup 1° d° ypo
caro uo sicca ucte inflat qui quit 1 hic luce
expim ibi queat = Syrus bonus in mlia miachia
Rx capil ue ligue boue passul an a[m] i xilo
aloes mastic spice an z n epithi polipodii
flor borragis an z s fiat syrus cui addatur

succi pomorum redolencium succi feni an. ℥. iii.
aggregantur et in ipsis bulliis submergat sete ticte
et hermes radices yrin grossarum an. ℥. ii. dimittatur
ibi per diem et nocte sepe et fricetur cum manibus confri
cando deinde colentur et exprimatur postea summa zuchari
tabarzet libras ii. et ß. et bulliat lento igne postea
in fine piciatur micis mastici spici croci an. ℥. i. ß.
cadamomi cleri tardaomi utriusque tarpobalsi an.
℥. ii. liquiricie munde passularum enucleatarum an.
℥. i. ß. seminum quatuor mundatorum florum borraginis
et buglossi omnium ℥ ß. epithimi ℥. i. ß. et dimittatur
usque ad infrigidacionem perfectam et coletur et usui servetur.

Capitulum 3m de timore qui sequitur in tiaz.

Competunt ea que faciunt letitiam et animam reddunt
audacem de quibus aut multa dicetur infra
quoniam de dispositionibus cordis tractatur et conferunt ea que
in cura manie et melie conferunt et que dicetur
in sequenti capitulo. = Psillium confert timori et specialiter
decoctio qui fit ex allio et olivis et nuce.
Item spodium confert multum pueris timidis ex sollicitudine de preteritis
et timori de futuris. = Item vinum bonum cum mensura fortibus
temporibus timidis et heroas. Nota ista duo ultima
magis respiciunt capitulum sequens = Et que conferunt
in sompnis terribilibus ut plurimum conferunt et hic ergo huius adducatur.

Capitulum Xm de timore qui accidit
a demonio et fantasmatibus sub
stis et de cura illorum

Corallus in domo positus abigit maleficio et
umbras demonum custodit habitantes.

Jt rostrum vulturis cum lingua portatum fugat demones
Jt caput eius inpanno in uoluturis et collo suspensum re
medium est infantibus qui fantasias patiuntur
Jt cor vulturis ligatum in pelle lupina si circa
brachium habeas non fantasmata senties et fugat
demonia aptate.
Jt sanguis pauonis bibitus demonia expellit
Et interiora eius suffumigata omnia prava abiciunt
Jt fimus anseris silvestris suffumigatus demonia eicit
et litargicum sanat suffocacionesque matris
Jt rostrum papagalli gestatum demones abicit
Jt qui dormierit super corium asini nulla demonia
timebit neque nocturnos occursus. Si de vngula
dextri pedis anterioris asini fecit anulum et de dit
gestandum demoniato saluabitur eodem die
Jt oleum scorpionis sepe alleuiat lunaticos et
demoniacos.
Jt si infans est terrens herba aristologia suffumigabis
infantem et conualescet et hylarem facit.
Jt urticam tenens in manu cum millefolio securus
est ab omni metu et ab omni fantasmate
Jt artemesiam suffumigata hylarem facit infantem
fugat demonia et prohibet medicamenta mala.

Tractatus .6. porcionis 3c.
de egritudinibus neruorum. Capitulum primum
de preseruacione corporis ne in egritudines
neruorum incidat sicut est paralisis et siles
Jtem eius qui prius in hoc tractatu quod neruos confortat
et prohibet ab egritudinibus s. spasmo et paralisi
ne corpori accidat et quod neruos et totum corpus calefacere

thut eo q̄ᵖ flebˢ cōtuⁿᶜᵉˢ maxie afri:ᵗᵉ ⁊ hu:ᵗᵉ
caut̄ = frequētaᵒ aque t maꝝ c̄ scitas ne pue
ꝑp⁹ ⁊ motus.
It oleū oliuaꝝ ablutū in vitu spine ꝯfundat hoiꝫ
ne in sen tute tuet̄ = Ea q̄ ꝑpᵐ ⁊ mteᵐ aamnt
conseruāt in hoc caᵒ.

Caᵐ 2ᵐ d̄ hiis que calefaciūt.
cor⁹ ⁊ siᵛ i ītimb⁹ ⁊ frigore

Requēs corsio ficuū maturaꝝ mltiplicat
calore bonū ⁊ mltū. idē c̄ d̄ amigdal sicc
It origanū aquaticū si terat̄ ⁊ bibat̄ succ⁹ ei⁹
cū aqua miele fortit̄ calefacit ⁊ educit ⁊ meli⁹
ē origanū motanū.
It gūmā rute siluris incalefaciᵈᵒ: nō h̄ȝ pare
It har harmel. i. seme ei⁹ nalȝ friᵗⁱ: cōbⁱ ⁊ corᵇᶠ
It assa mpotu supta ꝓito cor⁹ inflat ⁊ debȝ
dari in qn̄:ᵗᵉ fabe mance ⁊ sero cū bono vino.
⁊ cū cautela ne inducat fe.
It alleū ꝯtdicit frigori qn̄ coedit̄ ⁊ qn̄ de
coqt̄ in oleo ⁊ inungit̄ corp⁹
It seme abrotani qn̄ sūt̄ in potu aut inungi
corpi cū oleo confert cōtuᵇᵘˢ friᵈᵉˢ q̄ st̄ ūtigo
scotomia ⁊ c̄
It decocto rapaꝝ frequētata tollit frigus ma
nuū ⁊ pedū ⁊ idē facit rapa cocta ⁊ cmplata
It oleū de baccf lauri in frigore ē ūtim
It vrtica t̄ta cū oleo aut axungia inuncta
facit cont̄ frigus.

Ca.m 3.m de cura dispois
nuoꝝ frigidoꝝ et humidoꝝ
et ꝯtusionib lactoꝝ

6 Sus bletis vite q2 st male nuis = Nota
oia q cebru confortat ꝯfortut et nuos
It testiculus vulpis valz oibg egritubg frigidis
et ꝯsumit os humores grossos et sbtiliat eos et mu-
dificat nuos abillis humoribg fridis et confert
spasmo et tetano qui st expalisi.
It pip calefacit nuos et lactos ita q in hoc
non e ds ei par.
It balsamu confrt cpi et egritubg frigidis
It qn carni bibit confrt relaxatoi et attroi nuoꝝ
It oleu de enula ꝯfert adegrituneg fridas nuoꝝ
et matris et vesice.
It oleu d' cinamo et oleu d' sauia et oleu de
pulegio idem faciunt
It oleu nardinu e multoꝝ iuuatoꝝ adegrnes
vetositas et fridas nuoꝝ stoi epatis renu et matris
It oleu d' cto ꝯft nuis q2 ꝯfortat lenit et
valz adspasmu.
It oleu depipe valz adegrnes frigidas nuoꝝ
palisi spas tortu tmore et mollificatoi et e expertu
It oleu debacis lauri e utile titillaoi et morbis
frigidis. = It oleu d' sete sinapis e utile tor-
ture nuoꝝ = It oleu sambuci ꝯft egritubg
fridis et nuis et senibg
It stcus columboꝝ in oi egrine frida confert
It aque sulphuree ꝯfert tmoi et palisi et

omnibus doloribus iuncturarum et nervorum frigidis
Item balneum aque marine eundem facit effectum
ad tremorem palisim et silices.
Item castoreum cum tiriaca calida confert palisi et spas
mo et contractubus nervorum omnibus. Causa huius tractatus sunt
sibi invicem utilia quando requirantur.

Capitulum 48 de mollificatione
nervorum et membrorum.

Nichil est melius quam laxationes nervorum palisi
tortura capitis et frigida contractione. Gebri quod sama
Item Baruni bibitum cum aqua ut dictum est confert
Item radix rubee tinctorum data in potu confert
yctericie et sciatice et palisi et fluxui nervorum
Item laurus valet mollificationi palisi et torture nervorum
bibitum aut linitum s. semen eius nervorum
Item nasturcium bibitum et linitum confert omni mollificationi
Item comedere pullos columbinos silvestres est medicina
propria laxationibus omnium membrorum et tremori ipsorum et
totius corporis et hoc est illis qui trahunt crura post
se et pedes et confert privationi sensus et motus membrorum
et tremori ipsorum et cui accidit interceptio loquele
et odorare anhelitum columborum et illud quod de corporibus
ipsorum ex vaporibus resolvitur morando in caminis
eorum ubi quiescunt et redeunt dummodo non recipiat
odorem stercoris ipsorum et specialiter in estate confert
omnibus supradictis etc.

Capitulum 49 de cura palisis

Ca^m q^m de cura palis
& tmoris & stuporis :

Hec ma^s confert palis & dolori iuncturarum que dicitur clapacio · = It agaricus 9tra tremorem qui fit ab humoribus grossis ·
It radix agrimonie decocta in vino & potata paliticis prodest = Et albassis dixit radix liquiricie valet tremori faciei & membrorum · Item valet contra tremorem
It exemptum cum melle etum secundum experimentum radicis rubee tinctorum in palisi & clapacionem utilissimum
It cardamonium sciaticum curat & paliticum sanat & detur bibi cum aqua calida ·
It ruta confert pali^ci & sciatice & dolori iuncturarum bibita & more emplastri supposita cum melle
It bleta cum cibus inflatiuus sed illa consumitur & valet tremori manuum & succus eius potatus valet pali^ci & si fiat emplastrum ·
It succus arthemesie cum oleo ro · mixtus & inunctus valet contra tremorem & vicia neruorum ·
It oleum de pyre valet cu^tu^bus fri^dis & humidis
It castoreum secundum cum maiorana confert umiditati cerebri & & aperit opilationes eius & propter hoc tamen confert palisi in qua homo declinat caput suum ad posteriora & alij palisi & torture
It aqua salsa iniectata prodest in palisi seu in putredine uiciatis in testinis dissentericis & scia^ti antiquis iuuatis :

It cerebru pullorum gallinarum valz 9t tremore cerebri mcticu & sepu porcorum adde in ipsum
It caput leporis assu & coctu iuuat ad tremore remicte ab infirmi 9 .i. p9 infirmites & confert puatoi motus mebrorum & ipsi9.
It lac mulieris e utile ethicis & palit.
It ius gallinarum veterum cu caulibus aut poli podii valz febb9 antiquis & tremori
It adeps pullorum vulturis cu adipe porcino mixtis iuuat artetes tremuletes .i. infratos podagtas & storitas paliticas & q in a cuaciu spasmu paciut.
It adeps gliris valz 9t palisi.
It vulpes cu pelle coquat & in brodio calido paliticus balneetur
It scintillatom sum cu felle gruis & suco sambuci valz paliticis
It castallus bibitus cu suco feni vz tremori mbrorum
It ego scio q aqua rosmarini sublimata confert in palisi p oez mo admistratis cius

Cam 6 d tremore qui
fit in cute & motu
vmiu sita & dct
more excogitatoc

q Vando ho in cute sentit tremore queda & motu ac si sit vmes qui i moueat confert aloes & inhot & confert oia q p9ca di cent in ca. de alcuzez. cria confert oia i q b9

c utus v'soluendi materias sub cutaneas et vn
gentu inm q' scribit in fi a ca° d' contritis
Etia guent' stufe sicce et cu regimine biligati
suppo[sito] . v'gime guenienti et cuoibus ulibus
an missis . = Et c aliq motus timoris q accidit
quibusdam corpi cogitac' om cu sint cava aliq.
recuendo et ppe cu ad sibi porrigunt sit potu
ul aliud timunt et manus ct'ibus ualet calefa
ciencia cor' et cor et ppe inquibus c aliqua
nis curiatalis et cu hoc usus tyriace d'ctibus
multa dicta st sup et plenius dicet' in fi9 dedispo
sicoibus cardis

Cap[itulu]m 1m de tetano

1 Illa q ualet in ca° pniti gt spasmu et ualet
in sequenti et eco° et no e disti° n pp hoc ut
eo facilior sit illorum inuentio = Ut i° quis no
incidat in tetanum aut spasmu caueat sibi
abesu carnium cotinuu qz in sua corpe c q fa
ciunt spasmu . = Cont extensione i tetanu
ul spasmu . f in dol balz vrina castorum dome
sticarum et montanarum .
If adeps fasiom tethaucl pdest / cndriis
If syr' d'absinthio gst tetano q fit ex ypo
If camomilla mollificat tetanu et cofortat
mebra nuosa oia .
If testiculi vulpis ualet ut dcm c in ca° d' gtubus
fri[gi]dis et humidis nuorum pdducta et hic qdcm c
in ca° d' palisi d castor' : f .

Ca^m 8^m de alcusem

a Alcuse e spasmosa dispo q pti^s accit in
lactis et ipe e comorans sit cruvin
fricato scda expuct^o et decoctoe ipi^s et oleo ci^s
tost^e mollificatio antiq et ppibz g^s alcuse
It fiscus qr cin^s diu sup positu n cato vz alcuse
tetano et spasmo qr depsudo exibit humores
cu violencia et no tm subtiles sz et pingues digit
It aristot vo. bibita cu aq ca. ide facit sa
nas spasmu et tetanu et alcusez.
no^a No viscus qr cin^s sic fit Re frustula lignor
q exeut nigr cu et deponat cortex superior et
inferior p^s hec scinda^r d ligno et scindat^r in
minutas ptes et terat^r fortit^r et p^s hec qu
st bn trta sup funda^r aqua calida et agite^r p
ca quo usqz bn videa^r q deperdc sic cola te
aqua depsita capia^r fiscus et trhat^r in longu
et eq^o cu violencia geuciat^r ex q gcussione
exeunt frustula lignor q pnt ex thi et fiat
hec totiens donec penitus a lignis mudetur
et istud sic scin de theutunice bogel leim
It testiculus wlpis bz sic scptu sup in ca^o
de egritu^dis fris et humidis n nor

Ca^m 9^m de cura spasmi p ea q
actu na in ipo conservat:

Radix piperis confert dolori frigidis & spasmo
valde & colico & ventositatibus frigidis.
It(em) Juniperus vel opiate confert ob passiones predictas
It(em) faba emplastrata vz spasmo lactorum
It(em) semen lini mixtum cum cera & melle valet
contra contractiones nervorum & spasmum.
It(em) caro ericij terrestris sicca quando bibitur confert
spasmo & contractionibus nervorum & infantibus ydropesi
carnosam nam desiccat & virtute solvit resolucione
forti & abscindit fluxum humiditatum fluencium ad
nervos. Et vult vas quod bibatur cum oximelle.
It(em) ericius coctus aut assatus & comestus valet contra
dolorem renum & nervorum contractionem
It(em) testudinis terrestris abscinde caput & pedes
reliqua coque in caldario quousque possint ossa
separari a carne & sic ossibus abiectis carne
coque cum pipere spica butiro aut oleo aut
de pinguedine ursino & da ad manducandum
in fine necessitati & post cooperi cum omnibus ut
sudet & de aqua ut cocta est fomenta eum
& sanabitur nam probata est ad omnes dolores ossium
& ad claudum & contra hec aut dras & expertum
non tale penitus repertum.
It(em) caro ... confert spasmo & adeps eius

Capitulum 10 de herbis que conferunt
in paralisi & spasmo a fore
specifica.

Ca^m 10^m d'hijs q conferunt in
palisi & spasma afor spec^a

I os d'collo lupi ligetur ad collum huius spasmum
patis p'tectionis sanabit
It si magnes teneatur in manu valz.
It gatta suffo^ta cpi^to iacenti ul spasmatico aut sto
motico & filijs statim recedit abeo morbus

Ca^m 11^m de cura torture
oris & faciei & c

Ren vasani valz palisi & torture oris &
idem d' oleo buideo bibito & inuncto
It capp'gum fem cum ingella sit sup' sibi decoda
frigida diffi^le confert in tortura
It auicula muris q; que ca^da e & sicca confert
vehementer torture sternutatore facta cum ea & eius
sternuta^o mundificat cerebrum & no e maiorana
sit aliqui fatue credunt.
It fel gruis valz ad torturam oris si ponidatur ex eo
pondus ʒ 1 cum sabuch 1 sambacus
It fel gatti siluestris multum forte e ad dissoluendum
oris torturam hoc modo accipe d' felle gatti nigri me^tes
19 ʒ & admisceatur sibi pondus 2 auri sabuch & fiat
sternutatorium & intel^r d' seie sambuch.

Ca^m 12^m de hijs que
a capite & n'ribus eueniunt
Stud e utilissimum ad p'cedencia d'm ambus & capite

educit in alias appetite que est in ipsos agaricus
Item fricare dentes cum macibus in 4 diebus semel
caput mundificat et clarificat visum et acuit intellectum
Item zinziber masticatum et deglutitum abstergit humiditates a parti
bus capitis et gutturis | humiditatem expco
Item cinamomum masticatum mundat caput attrahendo
Item aristologia cum pipere masticata mundificat superfluitates
cerebri et coste epi et constringit gingivas
Item masticatio masticis facit descendere flegma de capite
et non est parve attractionis flatus de capite.
Item thus masticatum attrahit flegma a capite et humiditates
Item radix papaveris nigri rubei masticata humores
de capite per nares purgat = primo succus ipsius mundificat
cerebrum per nares et vocatur hec planta. G.
Item succus sinapis utilis est apoflatisimis nam palato
gargarizatus ut pituitas grossior fiat i. sputum
nam admotum naribus ut sternutamenta moveatur
et sensus acuit. = Item sinapis attrahit et incidit flegma quando
masticatur vel quando teritur et miscetur cum vino et fit gar-
garismus et non solum capitis sed et omnium membrorum flegma
exstirpat Et hoc idem et potest plurimum caputpurgium
fieri ex aqua decoctionis ipsius etc.
Item teratur diligenter semen sinapis et in aqua ferveat
dehinc colatum misceatur melli et gargarizetur
attrahit flegma = Item sepe sinapis odoratum appetite flegma
deponit a cerebro Et quando fit caputpurgium cum aqua ipsius
confert capiti et mundat ipsum Et distillatur in aure
propter gravedinem capitis:/

It qn fit sternutato[r] cu succo caulin purgat
pnares caput = It caules cocti desiccat lig
wa & pectus corp e q d'siccat humidi[tes] capitis
It succ[us] rute missus adnares purgat caput
It succ[us] radicis celidonie mor[i] melle addito
naribus infusus caput purgat = Et idē facit
succ[us] plāte celedonie q plāta meniite dicitur.
It euidēt[er] expptu ē q solus succ[us] radicis acari
attritus pnares i modica qn[tita]te inabi[tu]r purgat
pnares cerebru & palatu abom ma[teri]a gn̄ita i ipo.

Tractat[us] · 1[us] porcōis 3[e]
pmi opis de egritu[dini]b[us] capitis
su cebri q sit exreumatis
mo Ca[pitulum] pmu d' catatori
fn & corrize fn[i] de

Ota ad q[ue]cūq[ue] locu fluor capitis declinet
si pt dici reuma · Et catarrus branchus & cor
riza dicūt ut p[ate]3 in his metris.
Du fluit adpectus · dicat[ur] reuma catarrus
Ad fauces brachus adnares esto corriza.
Dehis g[ener]o[sis] multo int[er] eg[ritudi]nes capitis ē dicendu
Raynlli qui i veniūt in ventbus hyrundi[nu]m · dexto
brchio suspēsi st p[ro] aucō tussis & corrize
It hus catarru fem osculc nares burdonis
.i. aialis q nascitur exequo & asina & sanabi[tur]
It fructus iunipi qn masticat[ur] & inore tene[tur]
catarru constringit & desiccat·

If auellane sicce vel assate et trite cum pipere mixte
cum vino et bibite catarrum maturescere facit et
celeriter iuuat = If radix dragantee maxime prestat
effectum ad reumata spasmatica quando catarrus cum
...dine toracis expuit quia tumore toracis curat
nos ... si assa vel cocta et accepta fuit.
If puluis eius radicum cum melle mixtus idem prestat
If radix centauree maioris quando non febricitantibus datur
ʒ. ii. cum vino et febricitantibus cum aqua ad reumata et
ad spasmata iuuat
If ad reumata spasmatica detur aristologia rotunda
quia super omnia medicamenta est utilis.
If decoctio abrotani per nares attracta confert opilationi
narium et corrize. = If assumptio bethonice in sero
et mane ad ʒ. iii. cum aqua calida vel secundum quosdam
usque ad ʒ. i. confert catarro et corrize frigide
quia exsiccat.
If ysopus sicca coquitur in aqua cum ficubus et melle
et ruta et datur in potu confert apostematibus splenis
et pulmonis et tussi antique et asmati que est ex
catarro qui descendit a capite ad guttur et pectus
et confert strictture anhelitus et difficultati eius in qua
cogitur homo stare directe et accidit lubricos
If rosmarinus confert corrize frigide quando accipitur ex cerebro
If cynamomum tussim sedat et catarrum mitigat
If spica nardi bibita vel cum aliis stipticis ad exterius
appropriata desiccat ventum quod fit secundum veteres et interius
...a torace thoracem et caput. | in catarro
If bacce lauri secundum omnes modos administrationis confert

tradidit valet oleum ipsarum in victu vel naribus attractum
Item gargarisma factum ex succo foliorum caulis [simile
confert catarro descendenti ad fauces squancie et ang
Item mirra in ore tenta abscindit fluxum catarri
Item mirra dissoluta in oleo ro. et naribus illinita
cum penna valet. [ad naires confert ad hoc reuma
Item fumus nigelle torre facte et retente in panno lineo
Item fumus lini subtilis confert corrize et suffocacioni matricis
Idem est de fumo sericis lini et est utilissimus in corriza
quod est expertum.
Item si ex urine et ursina fiat pillule et una vel due
teneantur in ore et lambendo deglutiantur asmatibus
medicatur sine nocibus obtusis et descensum catarri
prohibet = Item quod fit ex sulphure aceti quantum tales vinus
calamentis et sumatur in potu cum aqua et vino sorbili
est bonum corrize et reumati calido vel frigido.
Et fungium factum cum sulphure restringit corrizam
et tollit catarrum frigidum et humidum.
Item expertum est quod catarrum grossum et sincopi faciente
sento iuvat appositio ventose magne cum multo igne
super aderet coronali = Item alia acuta ibi superfici
cata tepe sine sylle idem faciunt.

Capitulum 2m de cura catarri
et corrize calidis :/

5 Ramne prohibet catarros omnes et est frigidum et siccum
Item lactuca est bona opilacioni narium et corrize quando
comeditur in ieiuno = Item folia pruni siluestris cocta
cum vino et gargarizata reuma capitis et asperitate

gutturis et sanguine denotu stringit.
Item furfur inmollitum in aceto et positum super prunas
recepto fumo eius valet catarro et corrize
Item folia olive cocta et vapor decoctionis acceptus
ut sudet caput facit descendere humiditates reu
maticas adnares et est bona medicina adhoc et qui
ex decoctione suci vel foliorum lavat caput consumit
humiditates capitis facientes reuma.
Item sucus seminis sinapis mixtus cum aqua vel cum melle
2m quod inquirit dispositio facit cauterium propter quod haurit
humor qui secundus atque pulmone ater instillatus
letale iter ad ptisim meatur
Item si ovum sorbetur calidum valet catarro acuto qui de
scendit adpectus et lenit pectus. Crudum autem
sorptum branchos emendat.
Item lac caprinum bibitum confert catarro acuto et mun
dificat membra a suis humoribus malis per abstersiones
et prohibet a ceteris humorum acuitate.
Item bolum armenum est in catarro maxime iuvativum
si detur febricitanti cum vino multum limphato non febricitanti
non cum vino parum limphato.
Item looch bonum in catarro calido et acuto Recipe
capita papaveris quanta vis coquantur in aqua plu
viali usque ad consumptionem medietatis aque et colentur
et decoctioni admisceatur mellis quod sufficiat et iterum
coquatur usque ad spissitudinem mellis et aque consumptionem
et fiat looch et valet tussi et pectori et sibi addi debolo
armeno propter proprietates dictas.

Tractatus 8us porcionis 3e secunde partis
de confortatione debilitatis cerebri et
per consequens premissas Capitulum primum
de confortatione cerebri abstracte

Semen melisse coctum confortat cerebrum cor et
stomachum et epar. Item crocus confert asmatici et con-
fortat membra debilia
Item absinthium bibitum confortat caput.
Item spica nardi bibita siccat ventositatem que sunt in ventre
et thorace et in corpore applicata.
Item poma citrina cerebrum suo odore amenitate con-
fortat et epar cor et splen
Item avellana in cerebro facit augmentum
Item oleum rosarum est valde bonum in flatione cerebri et in principio
apprehensionis afflatum et augmentum efficit in virtutibus cerebri
minime et est declinatione ad caliditatem
Item camomilla est confortativa cerebri conferens sode
forte adevacuandum materias capitis quoniam dissolvit absque
attractione et hoc est eius proprietas.
Item cinamomum desiccat humiditates que sunt in cerebro et stomacho.
Item cerebrum gallinarum et sepum ipsarum multum valet contra
tremorem cerebri et sepum addit in spiritu. Hic addu-
catur et que in septimi capitulo dicentur et cetera.

Capitulum 2um de vigoratione
spiritus et mentis.

Propter dispositiones predictas accidit quandoque debilitas
spirituum et mentis cui deserviunt. Videatur de cura
dicta in capitulo precedenti conferunt in principio et in hoc duo capitula.

confortat intellectum et memoriam et adducat et cetera.
Mora cum vino super caput sapiat multum.
Item si smaragdum in ieiuno bibitur intellectum efficit bonum
Item fricare dentes cum nucibus in 4 diebus scilicet ita
vivificat visum et acuit intellectum
Item rafanus tostus confortat 4 spiritus et subtiliat
Item caput turturis in cibo et in potu augmentum efficit
Item berillus portatus facit bonum ingenium memoriae et intellectum
in spiritibus

Porro secundum formas praedictas operis
pertinet de dispositionibus palpebrarum
et supercilliorum. Tractatur primus
de dispositionibus pilorum palpebrarum et
superciliorum. Capitulum primum de conservatione
pilorum palpebrarum et superciliorum

a Item Galienus utile sit homo cum creatore sentire addesi
gnandum quod sit rex aliorum animalium sit inter spiritus
exteriores visus locatur in supremo ut designet quod sit
rex inter alios spiritus et illi tamen altissimus duo adiuncta
scilicet supercilia et palpebrae. Nam per supercilia sit visus acu
tior et defendit ipsum a nocumento rerum ab extra deveni
entium sed palpebrae tamen ut sit cooperitorium oculo et
ipsum defendat. Nos ea quae dicuntur de palpebris pertinet
et inter de superciliis et cetera quod sibi mutuo requiratur.
Cum ungit plumbum vel stannum pinguedine aliqua
cum manu si fricet supercilia capillo liquore ex quibus
cadunt pili confortat eos et augmentat et retinet
Item splen asini assum et tritum in modum collirii et liquefactum
cum sepo ursi aut veteri et oleo donec fiat adspissitudinem

mellis deinde si ex eo supponatur supercilio depilato renascuntur pili. Et idem dixit albertus de ypocrate asini

Capitulum 2m de casu pilorum
superciliorum et palpebrarum
in quali aut quanti in ipsis
est grossicies vel rubedo

Decoctio spice nardi confert casui capillorum et palpebrarum propter eius stipticitatem et facit eos nasci.
Item collirium factum de spica humectatis salsi flatus desiccat
pilosque palpebrarum exsiccat Et idem facit spica quando in aqua coquitur
Item fumus elevatus a ligno pini confert in hoc casu quod expertum est.
Item ysopus humida misceatur cum adipe anatis confert pruritui lacrimalis oculi et grossiciei palpebrarum et pilis cadentibus ab eis.
Item balaustia. pilos in palpebris crescere facit. Cum grossicies et rubedo est in palpebris ad pilos corroborandos bene facit fumus nucum cardoi sic storacis pices et albarutina.
Item fumus pices admisceatur in colliriis que provocant actum et in unguentis que faciunt nasci palpebrarum pilos qui ceciderunt et debilitati oculorum et lacrimis et hic fumus colligitur sicut tollitur fumus butiri qui dicitur in capitulo de prohibicione fluxus nucum ad oculos. Et hic fumus sive oleum misceatur cum farina ordei et apponatur
Item Recipe antimonii. ʒ. vi. nucleorum dactilorum combustorum. ʒ. i. annulli. ʒ. ii. folii. ʒ. s. terantur et cribellentur et administrentur.

Ca^m x^m de phibi^oe ortu pilor^e pilor^e pal^e & supci^oli^e euulsor^e

·f· J· tanz ipor^e uis que ta^m de eradicac^oe capillor^e cu sup^e multipli^r & spa^r q^d du ibi d^r felle lacte ·= Oua formicar^e suppo^ta loco uni pili palbebrar^e uel supci^e euellutur & sup fricata phibet ortu ipor^e = Jt si cu sanguine ^ppetis locus liniat^r du pili euulsi amplius no nascu^r. Jt sagwis intigore i· uespertilionis inunctus pilos pal· euulsos graui no sinit ·
Jt fel yrci palpebri^s ul supciliis suppoitu depilando facit no appere q^2 acutissi^m e & fote facit id in aliis pilis ·
Jt sanguis ugar^e gbustar^e cinem cu aceto solue & sup pilos pal· euelle & in uge & no ulti^9 renascent^r =Jt rubigo fri loco sup inuncta ortu phibz cor^e de pilor^e ·

Tractat^9 2^9 por x^e de disposi^ob^9 pal· q^e fiut in sua ipar^e Ca^m pmu de grossicie & duricie pal· & sup alior^e ·

·a· Uicena dixit absinthiu conf^t gssiciei pal· Jt althohal fca cxrosa sicca que^t gssiciei pal· & si^r ei^9 oleu & suc^9 ipi^9 · = Jt suc^9 radic^e affodill· cu modico melle & ^oeto indulci uetiq^3 vino coctis fit opti^m colliriu ^o hu^ites oclor^e & pal· semi sautes & uisu acuti ··/

It ysopus humida miscet cum adipe anatis consumit
pruritum lacrimat oculi et grossiciei pal. et pilis
cadentibus abcis // It agresta collizata pal. et
grossos humores attenuat

Ca^m 2^m de apostematibus
pal. et infla^{bus}

Ceca resolvit tumorem et inflationem que est in palpebris
It folia lappacii cruda et cocta et preservant
apposita collectionem spargit que est in mellitieridibus i.
tumoribus mollia plantis et est nota de lapatio silvestri
quod dicitur acetosa.
It mellilotum coctum cum vino dulci vel cum semine lini
aut cum ovis assatis commixtum aut cataplasmate
facto mellitidas sanat et omnes tumores spargit
It aqua rosarum tollit tumores pal.
It vitellus ovi cum oleo ro. mixtus adhibetur
ad pal. et maxillas inflatas et ad omnia percussa
loca in corpore aut quibus modo fiant inflationes in ner-
vosis locis s. digitis vel cubitis vel genubus et
articulis pedum vel manuum
It vitellum ovi crudi cum lana impositum pal.
inflatas flonibus est utilissimum
It cortices ovorum si abluti bene diligenter terantur
et fricentur eis oculus in quo sit ulcus aut pustule
prodest illis et curat abcis.
It lac mulieris misceatur cum oleo ro. et albumine
ovi et ponatur super pal. apostematas curat eas
et dolorem et adobtalmiam.

Ca^m 3^m de ordeolo.

o ordeolū ē ap9a flaticū silē ordeo q̄ ī
palpebra nascit· = Ga· frumētū masti
catū ieiuno & sup̄ poitū & hoc ī torb9 duris
& rusticanis· aut panis triticus masticatus
& hoc in torb9 lenib9 & mollib9 ꝯsimt & digit
uelocit apꝯata & ordeolos ī oculis ut patebit
in ca° d' apꝯatibus·
It farina frumēti munda in aceto cocta et
munda in pasta ordeolis opitulatur·
It cocs formice decapitate & att'te ac palpe
bris poite ordeolos sanāt· Sr. campestres que
frumētū comedūt idē faciūt Idē facit musca
capite sublato· = It bibione·i· musce q̄ gñant
ī musto & ī uinacia & sc' pulue idē faciūt capi
tibus eorum depositis

Cam xm de aspite
palpebrarum

b It oz ut locus fricet cū i'bꝯ aspis ut mec
q̄ p9ea in ponūt efficacis opent̄ in illa
Solūt tn̄ aliq & ē usitē q statī p9 frica°ꝯ locus
liniat cū albūie oui·
It qn̄ cū pluē decaste testā caue fricat palpebra
usq3 ad effusionē sanguinis ꝯuenit in scabie ei9 & aspite
It qn̄ fricant folijs ficuū aufert aspitās & pru
ritū & scabiē = Et hc in ꝯforta°ē & curatoe sit
ē pcednd9 Erugo fri cta & īmissa cū melle
aspitatib9 confert· | gulor ocli tollit et
It fex locii sicca·i· urine cand9 aspitate·s· an

It fel perdicis & pavonis & caponis albi & caponi omnia istorum fella asperdines pal. dissolvunt
It fel yrcinum in unctum gossipum pal. dissolvit
It salvis cinis ossium dactili carnem superfluam corrodit a palpebra
Simapi trita & mixta cum melle & aqua asperitates pal. sanat & sanat & pannum = It succus ipsius cali dicitur oculorum detegit & pal. que asperdines bene lenit & dz ut potu cum melle misceri | & asperitatis pal.
It mirra replet ulcera oculi & tollit obscuritati visus

Capitulum quartum de scabie pal. & pruritu & scissuris et percussionibus

Ulta de hiis que dicta sunt medicamenta presenti ad primis adduci
m possunt = Coagulum brina pum in nasc enco & te const albugini & scabiei oculi.
It adustio capillorum hominis cum litargirio prohibet scabiem & pruritum in oculo
It fel aritij terrestrium si fiat ex eo collirium & immittatur oculis vel inungatur confert contra lepram corporis & aut lepram scabies mala.
It erugo ferri subtilissime trita & immissa cum radio scabiei pal. confert | ca[u]one curant
It caules oculorum scabiem mundat & que fit cum ex cori
It emplastrum factum ex camomilla cocta & oculo superpositum sanat scabiem ulcerosam oculorum
It emplastrum factum ex ficubus siccis bene tritis & confectis

cū mt° & farina aceto & melle.
Jt ex casco non salito fit cinplm obtalmie &
extimitati palᵉᵇʳ ꝓsse.

Caᵐ 6. de palpitacione
palpebrarum.

9 Via palpitō cāᵉ auctositᵉ inclusa ī palᵇʳ
ꝓpterea confert in ipa oīa q̄ ᵉsolunt de
talib9 aūt multa supᵃ sᵗ scripta .s. caᵒ de bilogato
io ēhit requirantᵘʳ.
Auicēna ꝗᵒ dixit sputū ieiuni confᵗ palpiᵒⁱ
palpebre & albuginī = Jt vrina hois cocta cū
melle in nase enco absterg albuginē ocli et
confᵗ palpitoī.

Tractat9 .x.9 por. 3ᵉ ꝑ.
pmᵘ dᵉ dispoīb9 pal que
fiūt ī mūtoē coloꝝ ipaꝝ
& ē vᵐ caᵐ. qᵈ ē de liuoib9
qui fiūt ī palpebris &
cirᵃ oclos

9 Quando cōtingūt liuores mactit palpebris
ex ꝑcussione ut cataplasma farina fabaꝝ sn̄ corticib9
mixta cū farina fenugrēci & melle & suppoᵗᵃ tollit
Jt ꝗn aceto cū melle linitᵘʳ sup uestigia sangᵘⁱⁿⁱˢ
confᵗ nō tn̄ dz fiᵉ mltoⁿˢ qz debilitat visum
Jt acetū acutū coctū cū melle cui admisceatᵘʳ
aliq̄ cimī & ꝑ sedacōm doᵇʳ uitellū oui assati
sublimitū liuorē tollit

It cimin[um] cu[m] aniso tritu[m] & cu[m] aq[ua] calida trita
oculo supposita tollit liuore[m]
It emplastrum factum ex ysopo & aqua calida remouet
no sanguine[m] coagulatu[m] ab oculo a percussione Et valet
fluxui humorum ad oculos descendentium Et ip[su]m
& tactu[m] confert tarsati i. macule rubee i[n] oculo
It succus absinthij cu[m] melle mixtus & dictos liuo
res tollit & remouet uestigia uiolatea ab oculo
& aliis locis
It maiorana sicca cu[m] melle trita & emplastrata
dictos liuores tollit
It rafanus cu[m] melle mixtus & passulis dictos
liuores tollit It sem[en] & radix eius idem faciunt
mixta cu[m] solo melle.
It lac muliebre cu[m] puluere thuris & oleo mixtu[m]
& superlinitu[m] liuores qui fiunt a percussione tollit
sedat dolore[m] & uisu[m] confortat
It caseus assatus recens & suppositus dictos liuores
tollit. It caseus antiquus & salsus coctus in aqua
& suppositus idem facit.
It sal ustu[m] cu[m] melle superlinitu[m] liuore[m] sanat
It sanguine[m] mortuu[m] aufert auripigmentu[m] citrinu[m]
ustu[m].

Porro. q[uarte]. p[artis] p[ri]. op[eris] p[ri]m[i].
de dispositionibus oculorum & lacrimat[ionis]
Tractatus p[rim]us de dispositionibus oculi
explicit nisi Ca[pitulu]m p[ri]m[u]m de superfluitate
uisus & sicc[itate] oculi

1 Ille qui assiduat respicere smaragdum preseruat

visu͂ sunt anocumentis. = It tucia cu͂ succo
sausuci confecta conf.

Cap. 2. de felicitate
et confortatione et acuitate
visus

c Omedere rapas visu͂ h[abe]t acuere ut exp[er]to
compertu͂ e[st] = It gu͂m cervuse bibitu͂ cu͂ vino aq[ua]
mixto acuit visu͂. — It absinthiu͂ dessiccat
caput clarificat visu͂ et melior at colore
R[ecipe] p. i. aceti lac mulieris et mellis et in de eius
an. 2. pone in tazola vitr[e]a ul[tra] circa adignem
et decoquant[ur] sup[er] tereda movendo cu͂ manubrio
cup[ri] rubei don[ec] fiat spissu͂ sit mel et nigru͂
et p[os]tea fiat acohol hoc acuit visu͂ et confortat
et eradicat albedinem oculo[rum].
It h[er]ba q[ue] vocat[ur] tormetilla et assilat[ur] oio pen
tafilon n[on] q[uia] h[abe]t septe͂ folia v[e]l petafilon q[ui]a
et minora et et ma[io]r[e]s pilosa q[uam] in vino coquitur et
ex illo vino bibit[ur] in ieiuno ab. ℥. ii. usq[ue] ad
℥. iiii. sit aut[em] vinu͂ aqua mixtu͂ et idem p[ro]t succus
ei[us] collizat[us] acuit vehement[er] visu͂ in q[ua]cu[m]q[ue] etate
defectus accidat = Herba i[s]ta cocta empletur
q[ua]l[ibet] nocte p[er] tres menses aut x. et visus i[n]stituit[ur]
no[n] videntib[us] et h[abe]ntib[us] oclos pulchros
It bethonica sumpta cu͂ vino et melle clarescere
facit visu͂ et p[ro]fecto lacmas aufert oculo[rum]
It ruta cocta visu͂ acuit et 2m quosda͂ ma[gist]ros
operatur succ[us] ei[us] mixt[us] cu͂ succo feni et collizat[us]
It succ[us] rute si collizet[ur] cu͂ melle visu͂ acuit.

Jtem seme dragentee portatu visu acuit
Jtem fricare dentes cu mutibus sel in .4. diebus
mundificat caput et clarificat visum
Jtem experimentum est quod madefacere oclos cu aq ro. zuchata
dummodo carus sit mundu a superfluitatibus confortat visu
Jtem aqua que auite incisa in vite tollitur guttatim
in missa in oculu visu clarificat et ta cad impeditu
Jtem succus et seme feni clarificat visu
Jtem feniculus tost 2m oculis modicum administrationis
Jtem crocus cu lacte mulieris confert ad visu et prohibet
fluxum ... ad oculu .
Jtem succus fumi terre acuit visum
Jtem oleu olivarum vetus quando ponitur in oculis clarificat visu
Jtem mel antiquum clarificat visu de sex in sex dies
suppositu sine collizatu .
Jtem carnes luporum et ... rost et ungues eo
ferunt oculis et confortat eos
Jtem spoliu serpentis siccu et pulvizatu et oculis in
missu visu clarificat
Jtem murium capita ... in melle mixta et illinita
faciunt oculorum claritatem
Jtem comedere yrundinem acuit visum
Jtem experitur et ... in potu quaque die et cum eius
poto ... 1 vel ... 2 de plure .s. ipius usi
Jtem cinis yrundinum matris .s. et pullis cu melle
in unctus visu acuit .
Jtem cinis vespertilionis acuit visu
Jtem fel galli vel fasiani cu succo celidonie herbe
illinitu visu acuit perfecte

35
921-1113

If fel citoe in unctu uisu acuit
If lac asininu in buctu claritate oclo℞ pstet
inuisibe
If auru confortat oclm in alchohol .i. in pul
ueres sbtiles paratu
If catimia auri & argnti uisu clarificat pl
tn auri quam argenti .s. usta.
If corallus abstringit & exsiccat lacrimas ex
siccatoe forti

Ca.m 3.m de hiis que oibus cognitu ei
uisus & ocli confert

d Ebilitate aut uisus ut plum defcu
etatis pt missa pp humidit. suplua pp
qua & caligine & obscuritate ymo & suffusi
ones .i. desteeis aq adoclm cam hnt.
Qua pp git .i. nigella bz ai malo icipiete i
oculo = If berillus mittat in aqua & da potu
adoclo℞ uicia & oc valitu = oculo℞
If ocli cornicis collo suspensi sanat os infirmi tes

Ca.m 4.m de tollenda caligie
& obscuritate uisus

c Ynamo.m caligine oculo℞ detergit = Ite
33 . quec obscuriti uisus q fit ab humidite
qn fit cohol cu eo = If 33 conditu cu melle
confert obscuriti uisus = If ruta cruda co
mesta caligiez oclo℞ detergit
If sucus herbe rute caligine tollit Et de
tes expco in unges

Jt ruta silu͂ris .i. capsia addito sibi melle
et vino et felle capponis et c̄to et suco ma͞rat͞
caliginē et c̄. Idem facit semē ei(us) .i. harmel
c̄tū et distēpatū cū melle et c̄to et felle gallic
et suco feni et p̄dest pānis
Jt sinapū cali(gine)s oclo(rum) detegit. Deabrotano
et semine ei(us) dc̄m ē sup̄.
Jt suc(us) rute cū suco feni et melle mixt(us) cali(gine)s
oclo(rum) in vncc(i)oe d(e)tegit.
Jt suc(us) cētaurēe maior(is) qn̄ mistē cū melle
caliginē oclo(rum) et c̄.

Explicit et v(er)stat adhuc
pl(ur)a q(ue) hic d(e)ficiunt et c(etera) Amen.

[illegible]

[illegible]

Adiutor meus

